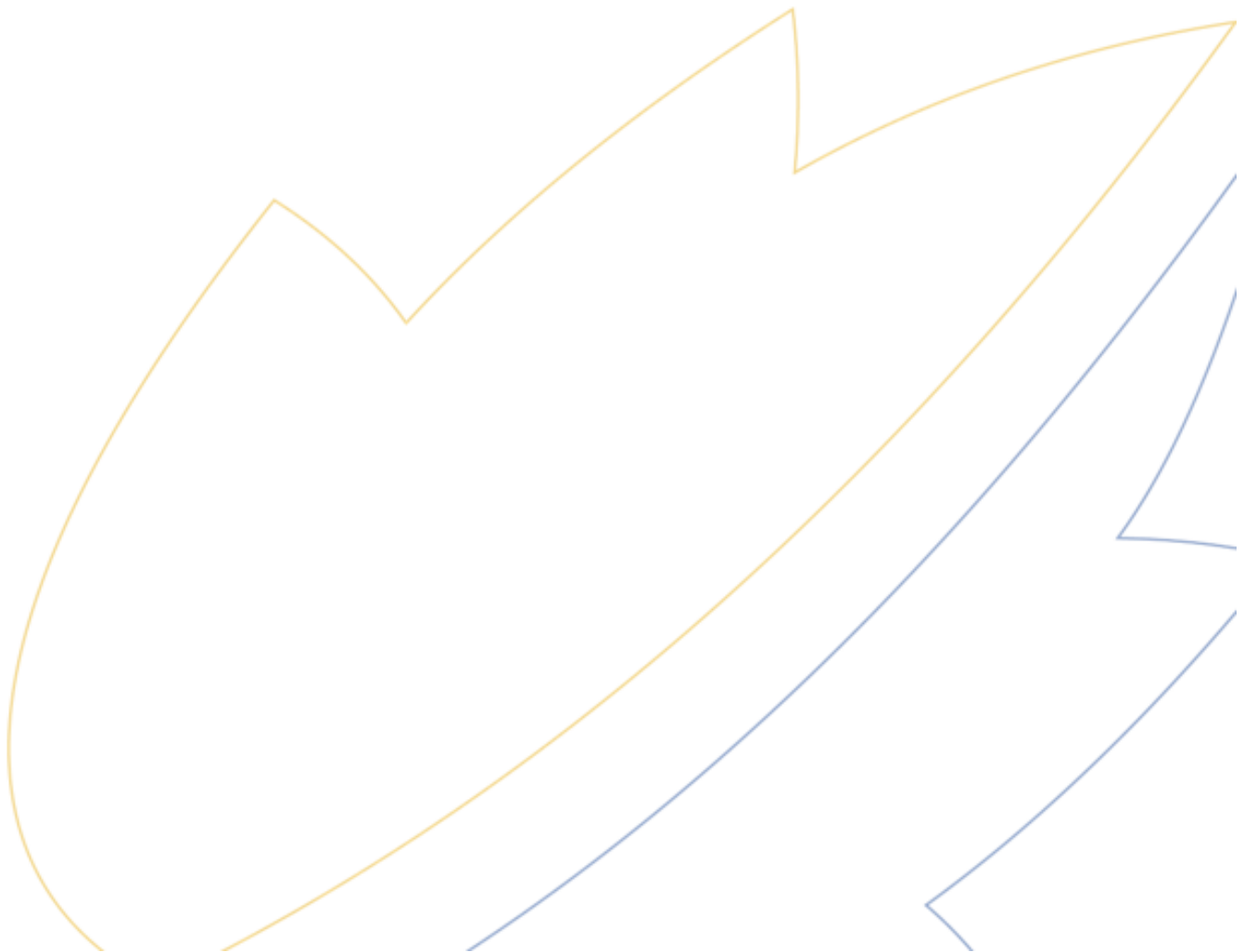

TILINPÄÄTÖS 2022

KH 27.3.2023

KV 12.6.2023

|

Sisällysluettelo

YLEISPERUSTELUT	4
1.1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	4
1.2 KAUPUNGIN HALLINTO JA MUUTOKSET	6
1.2.1 Organisaatio ja tilivelvolliset viranhaltijat 1.1. - 31.12.2022	6
1.2.2 Toimielimet 1.1.-31.12.2022	7
1.3 YLEINEN JA OMAN ALUEEN KEHITYS	10
1.3.1 Väestön kehitys.....	13
1.3.2 Työllisyyden kehitys.....	14
1.3.3 Myönnetty rakennusluvut ja valmistuneet rakennukset	14
1.4 OLENNAISET MUUTOKSET KAUPUNGIN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	15
1.4.1 Kaupungin henkilöstö.....	19
1.4.2 Ympäristökelijät	22
1.4.3 Muut ei taloudelliset asiat.....	22
1.4.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	22
1.4.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.....	23
1.4.6 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.....	24
1.5 TILIKAUDEN TULOS	25
1.5.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	25
1.5.2 Toiminnan rahoitus	27
1.5.3 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	29
1.6 KOKONAISMENOT JA -TULOT	32
1.7 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	33
1.7.1 Kuntakonsernin rakenne	33
1.7.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	33
1.7.3 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	35
1.7.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	35
1.7.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	36
1.8 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	40
1.8.1 Asiaa koskeva sääntely	40
1.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely	40
1.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	40
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KÄYTTÖTALOUSOSA	41
2.1 KAUPUNGINVALTUUSTO	43
2.2. TARKASTUSLAUTAKUNTA	44
2.3. KESKUSVAALILAUTAKUNTA	45
2.4. KAUPUNGINHALLITUS	45
2.4.1 Konsernijohto	47
2.4.2 Elinvoima.....	53
2.5 HYVINVOINTILAUTAKUNTA.....	59
2.5.1.Hyvinvointipalveluiden hallinto	59
2.5.2. Sosiaalityö.....	61
2.5.3. Terveys- ja hoivapalvelut	65
2.6 SIVISTYSLAUTAKUNTA	76
2.6.1 Varhaiskasvatus.....	76
2.6.2 Perusopetus ja keskiasteen koulutus	83
2.6.3 Vapaa-aikapalvelut	92
2.7 ELINYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	102
2.8.LOIMAAN VESI-LIIKELAITOS	111
2.9 LOIMAAN KAUPUNGIN KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	113
TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	118
INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	121
4.1 MAA- JA VESIALUEET, KONSERNIJOHTO	122
4.2 TALONRAKENNUS.....	122
4.3 JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS.....	123
4.4 KULJETUSVÄLINEET	124
4.5 IRTAIN OMAISUUS	125

4.6 KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT	125
RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	126
YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN RIITTÄVYYDESTÄ	127
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	128
7.1 TULOSLASKELMA, KAUPUNKI JA VESI -LIIKELAITOS.....	128
7.2 RAHOITUSLASKELMA KAUPUNKI JA VESI-LIIKELAITOS	129
7.3 TASE KAUPUNKI JA VESI -LIIKELAITOS	130
7.4 KONSERNITULOSLASKELMA	132
7.5. KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	133
7.6. KONSERNIN TASE	134
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	136
8.1 LIITETIETOJA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET JA OHJEET	136
8.2 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTÄ KOSKEVAT OHJEET	136
8.3 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISEEN LIITTYVÄ OHJE	137
8.4 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT.....	138
8.5 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	141
8.6 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	148
8.7 HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	149
ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS LOIMAAN VESI-LIIKELAITOS	151
9.1.TOIMINTAKERTOMUS	151
9.2 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	165
9.3 TOIMINNAN RAHOITUS	166
9.4 TASETARKASTELU	167
9.5 KOKONAISTULOT JA –MENOT 2022.....	169
9.6 JOHTOKUNNAN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ	169
9.7 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	170
9.8 TULOSLASKELMA	173
9.9 RAHOITUSLASKELMA	174
9.10 TASE.....	175
9.11 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	177
9.12 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA	181
9.13 KIRJAUSMENETELMÄ	181
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	184

Yleisperustelut

LOIMAAN KAUPUNKI

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Alkuvuodesta 2020 pandemiaksi levinnyt koronaepidemia on vaikuttanut kolmen vuoden ajan toimintaamme ja talouteemme. Olemme joutuneet sopeuttamaan palvelujamme ja toimintaamme, mutta epidemian myötä olemme kuitenkin myös omaksuneet ja ottaneet käyttöön uusia toimintatapoja, joita voimme hyödyntää jatkossakin.

Venäjä aloitti vuosi sitten sodan hyökkäämällä 24.2.2022 Ukrainaan. Sota on vaikuttanut laajasti myös Suomeen. Sodan myötä myös turvallisuustilanteemme muuttui merkittävästi. Eduskunta päätti toukokuussa 2022 NATO-hakemuksesta ja hyväksyi maaliskuun 2023 alussa Suomen liittymisen puolustusliittoon. Sodan jatkuessa energiatarpeet, voimakas inflaatio, heikkenevä ostovoima ja nousevat korot ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat talouteen ja toimintaamme. Vaikka pahimmat uhkakuvat eivät ole toteutuneet, elämme koko Euroopassa edelleen vaikeasti ennakoitavassa poikkeuksellisessa tilanteessa.

Eduskunta hyväksyi kesäkuussa 2021 sote-palveluiden ja pelastustoimen järjestämistä koskevan lain. Kunnissa ja hyvinvointialueilla jatkettiin vuoden 2022 aikana uudistuksen valmistelua ja täytäntöönpanoa. Tammikuussa 2022 järjestetyissä aluevaaleissa valittu aluevaltuusto aloitti toimintansa maaliskuussa. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistä vastuu siirtyi kokonaisuudessaan Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle vuoden vaihteessa 2022-2023.

Koronan aiheuttama globaalitalouden pudotus johti talouden kasvunjakson päättymiseen BKT:n vähentyessä vuonna 2020 yli 2 %. Vuoden 2021 aikana toipuminen oli ennakoitua nopeampaa BKT:n kääntyessä 3 %:n kasvuun. Ukrainan kriisin vuoksi BKT:n kasvu jäi vuonna 2022 vajaaseen 2 %:iin. Työttömyysasteen alentuessa vuonna 2022 alle 7 %:iin koheni työllisyysaste samalla ennätyksellisesti yli 74 %:iin. Inflaatio puolestaan kiihtyi mm. energian ja elintarvikkeiden kustannusten kasvaessa. Kuluttajahintaindeksi nousi edellisvuoden 2,2 %:sta vuonna 2022 noin 7 %:iin.

Valtion koronatuki ja verotuottojen kasvu vahvistivat kuntatalouden tilaa vuosina 2020-2022. Väestön ikääntymisen, kasvavan palvelutarpeen, maassamuuton ja työvoimapulan myötä julkiseen talouteen kohdistuu kuitenkin edelleen monia riskejä, jotka voivat heikentää talouskehitystä.

Loimaalla selvisimme koronavuosista pääosin kohtuullisen hyvin. Vaikutukset ja ongelmat ovat painottuneet palvelualoille. Myös maatalouden tilanne ja näkymät ovat heikentyneet ja Ukrainan sodan pitkittyessä negatiiviset vaikutukset voivat lisääntyä.

Vuosina 2016–2019 jatkunut työllisyyden kohentuminen katkesi koronan myötä vuonna 2020. Työttömiä oli Loimaalla vuoden 2020 lopulla yli 12 %. Työllisyyden kohentuminen jatkui kuitenkin vuosina 2021-2022. Vuoden 2021 lopulla työttömänä oli 8,9 % ja vuoden 2022 lopulla 8,7 %. Työvoima väheni vuoden 2022 aikana 104 henkilöllä (1,5 %) 6.664 henkilöön. Avoimia työpaikkoja oli vuoden lopulla 127.

Asukasmäärä on vuosina 2020–2022 vähentynyt 369 asukkaalla (2,3 %). Asukkaita oli vuoden 2022 lopulla 15.406. Alhaisen syntyvyyden ja luonnollisen väestömuutoksen vuoksi väestöennuste on laskeva ja väestöllinen huoltosuhde heikkenevä. Väestön ikääntyessä myös työvoiman määrä vähenee. Ratkaisuja väestökehitykseen ja osaavan työvoiman tarjontaan haettiin laajasti kaupunkistrategiaa vuoden 2022 aikana valmisteltaessa. Asuminen, hyvinvoinnin edistäminen, koulutus, elinkeinot ja yritystoiminta sekä niihin liittyvät toimenpiteet ovat tärkeitä haettaessa ratkaisuja rakenteellisiin ongelmiimme.

Valtuuston tammikuussa 2019 päättämät strategiset tavoitteet ohjasivat vielä vuoden 2022 toimintaa. Uuden strategian valmistelu käynnistyi tammi-helmikuussa 2022 ja valtuusto päätti elokuussa uudesta ”Menestystarinoiden Loimaa” -strategiasta. Sen mukaiset elinvoimaan ja asumiseen, hyvinvointiin ja osallisuuteen sekä johtamiseen ja talouteen perustuvat strategiset tavoitteet ohjaavat nyt toimintaamme.

Kuntataloutemme tilanne on kohentunut merkittävästi vuosina 2020–2022. Valtion koronakorvausten, harkinnanvaraisten valtionosuuksien, erikoissairaanhoidon kulujen vähentämisen sekä henkilöstön lomautusten ja henkilöstökulujen vähentämisen vuoksi vuoden 2020 tilikauden ylijäämä oli 7,7 milj. euroa. Myös vuoden 2021 tilikauden 2,8 milj. euron ylijäämän taustalla olivat arvioitua suuremmat verotilitykset, erikoissairaanhoidon arvioitua pienemmät kulut sekä valtion koronakorvaukset.

Vuoden 2022 tilikausi oli 1,8 milj. euroa ylijäämäinen. Tulokseen vaikuttivat yli 2,5 milj. euroa budjetoitua suuremmat verotilitykset, erikoissairaanhoidon 2,3 milj. euroa budjetoitua pienemmät kulut sekä valtion koronakorvaukset. Koronan vaikutukset näkyivät toisaalta myös budjetoitua suurempina henkilöstökuluina ja palveluostoina.

Erikoissairaanhoidon kulut olivat vuosina 2020-2022 yhteensä 7,6 milj. euroa sairaanhoidopiirin budjetoimia maksuosuuksia pienemmät. Koronaepidemian aiheuttaman käytön vähentymisen ohella vähenemiseen vaikuttivat vuositason käytön vaihtelut sekä toimenpiteet erikoissairaanhoidon kustannustason alentamiseksi.

Vuoden 2022 yhteensä 48,7 milj. euron henkilöstökulut olivat 2,4 milj. euroa (5,0 %) vuoden 2021 kuluja suuremmat. Henkilöstömäärä oli vuoden 2022 lopulla 1.047. Vuoden 2023 alusta hyvinvointialueelle siirtyi 496 työntekijää.

Kaupungin ja Loimaan veden vuoden 2022 kokonaistase on veden 8,7 milj. euron ylijäämän myötä 4,4 milj. euroa ylijäämäinen. Kaupungin oma tase on vuoden 2022 tilinpäätöksessä kuitenkin vielä 4,3 milj. euroa alijäämäinen.

Vuoden 2022 investoinnit olivat 1,8 milj. euroa ja vesiliikelaitoksen investoinnit 1,3 milj. euroa. Lainakanta vuokravastuineen kasvoi vuonna 2022 noin 3,9 milj. eurolla 47,2 milj. euroon. Lainakanta oli 3.065 euroa/ asukas.

Koronaepidemian tasaantumisen huolimatta näkymät ovat maaliskuussa 2023 Ukrainassa jatkuvan sodan, maailmantilanteen ja yleisen taloustilanteen johdosta epävakaita ja huolestuttavia. Jatkamme kuitenkin toimintaamme, palvelujemme ja organisaatiotamme uudistamista. Samalla haemme uusia ratkaisuja osaamistamme, yhteistyötä sekä yhteistä tahtoa hyödyntämällä. Näin voimme vastata ”Menestystarinoiden Loimaa” -strategian mukaisiin tavoitteisiimme, valmistautua tiedossa oleviin muutoksiin sekä tarvittaessa sopeuttaa toimintaamme epävakassa maailmantilanteessa.

Loimaalla 16.3.2023 Jari Rantala, kaupunginjohtaja

1.2 Kaupungin hallinto ja muutokset

Kaupunginvaltuusto on 24.4.2017 (§ 18) hyväksymä hallintosääntö on ollut voimassa 1.6.2017 lähtien. Hallintosääntöä on tarkistettu kaupunginvaltuuston päätöksellä 29.8.2022 (§ 45), jossa kaupunginvaltuusto päätti hyvinvointilautakunnan toiminnan päättymisestä 1.1.2023 alkaen. Lisäksi hallintosääntöä on tarkistettu kaupunginvaltuuston päätöksellä 12.12.2022 § 77 koskien mm. virkanimikemuutoksia ja valtuustoryhmän kokouksiin osallistumisesta aiheutuvien matkakustannusten korvauksia.

1.2.1 Organisaatio ja tilivelvolliset viranhaltijat 1.1. - 31.12.2022

Loimaan kaupunginhallitus on vahvistanut tilivelvolliset viranhaltijan päävastuualueille ja vastuualueille 16.12.2019 muutetun talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden vahvistamisen yhteydessä seuraavasti:

<i>Toimielin /palveluala</i>	<i>Virkanimike</i>	<i>Nimi</i>
Loimaan kaupunki	kaupunginjohtaja	Jari Rantala
Kaupunginvaltuusto	hallintosihteeri	Juha Rinta-Jouppi
Tarkastuslautakunta	arkistosihteeri	Sami Männistö
Keskusvaalilautakunta	hallintosihteeri	Juha Rinta-Jouppi
Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja	Jari Rantala
Konsernijohto	kaupunginjohtaja	Jari Rantala
Elinvoima	kehittämisjohtaja	Paavo Laaksonen
Hyvinvointilautakunta	sosiaali- ja terveysjohtaja	Timo Hokkanen*
Hyvinvointipalvelujen hallinto	sosiaali- ja terveysjohtaja	Timo Hokkanen*
Sosiaalityö	sosiaalityönjohtaja	Timo Hokkanen*
Terveys- ja hoivapalvelut	johtava ylilääkäri	Sari Koistinen
Sivistyslautakunta	sivistysjohtaja	Manne Pärkö
Varhaiskasvatus	varhaiskasvatusjohtaja	Heidi Kauti
Perusopetus ja keskiasteen koulutus	sivistysjohtaja	Manne Pärkö
Vapaa-aikapalvelut	sivistysjohtaja	Manne Pärkö
Elinympäristölautakunta	tekninen johtaja	Antti Korte
Tekniikka ja ympäristö -toimialan hallinto	tekninen johtaja	Antti Korte
Rakennus- ja ympäristövalvonta	johtava rakennustarkastaja	Harri Salminen
Rakennuttamispalvelut	rakennuttamisinsinööri	Harri Laaksonen
Tilapalvelut	työpäällikkö	Esa Aronoja
Kunnallistekniikka	työpäällikkö	Esa Aronoja
Ruokapalvelut	ruokapalvelupäällikkö	Pirjo Kivinen
Siivouspalvelut	ruokapalvelupäällikkö	Pirjo Kivinen

*Timo Hokkanen 3.8.2022 asti

1.2.2 Toimielimet 1.1.-31.12.2022

Kaupunginvaltuustoon ovat 1.1. -31.12.2022 kuuluneet seuraavat henkilöt:

KAUPUNGINVALTUUSTO			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/ryhmä	Varajäsenet	Puolue/ryhmä
Ahokas Pekka	KESK	1. Punkki Henriikka	KESK
Ala-Nissilä Olavi, 1. vpj	KESK	2. Vuolle Mikko	KESK
Ek-Marjamäki Teija	KESK	3. Tammelin Tuomas	KESK
Haavisto Salla	KESK	4. Uusitalo Ilkka	KESK
Huhtala Raimo	KESK	5. Rautavuori Paavo	KESK
Pietilä Juho	KESK	6. Laaksonen Jukka	KESK
Pullainen Markku	KESK	7. Alajoki Elina	KESK
Raitala Juha	KESK	8. Savo Aapo	KESK
Vainio Heikki	KESK	9. Levonen Tiia	KESK
Vanha-Perttula Päivi	KESK	10. Schwartz Jari	KESK
Välimäki Jari	KESK	11. Mäkelä Ossi	KESK
Kiviniemi Sanni	KOK+KD	1. Jumppanen Siiri	KOK+KD
Mäki-Punto-Ristanen Tarja, pj	KOK+KD	2. Heilala Teemu	KOK+KD
Onnela Anne	KOK+KD	3. Perho Tiina	KOK+KD
Paldanius Seppo	KOK+KD	4. Jokela Marika	KOK+KD
Paljakka Anne-Marie	KOK+KD	5. Nummela Henri	KOK+KD
Rinne Jorma	KOK+KD	6. Pietilä Sirpa	KOK+KD
Suominen Olavi	KOK+KD	7. Helander Mimosa	KOK+KD
Lahtinen Timo	PS	1. Metsänperä Jarmo	PS
Leppäjoki Kari	PS	2. Kauppi Teuvo	PS
Mäkelä Teemu ero 3.10.2022	PS	3. Kannisto Kimmo	PS
Peltonen Sini	PS	4. Mäkelä Joni	PS
Rajamäki Simo	PS	5. Laine Heidi	PS
Wallin Tapani 3.10.2022 alkaen	PS	6. Kuusela Tapio 4.11.2022 alkaen	PS
Vuorinen Juha	PS		
Aronoja Esa	ML	1. Mäkelä Piia	ML
Koenkytö Jyrki	ML	2. Vuorinen Annareetta	ML
Markula Pasi 2. vpj	ML	3. Leminen Turkka	ML
Temonen Elina	ML	4. Pakarinen Anette	ML
Ylitalo Matti	ML	5. Pajula Viljam	ML
Laaksonen Ari	SDP	1. Suominen Aino	SDP
Piironen Hanna-Mari	SDP	2. Repo Teijo	SDP
Tamminen Timo 3. vpj	SDP	3. Jokinen Kati	SDP
Tissari Marke	SDP	4. Tanskanen Leila	SDP
Heinonen Riina	VAS	1. Gustafsson Hannu	VAS
Helin Mika	VAS	2. Mikkola Hannes	VAS
Koivisto Maarit	VAS	3. Jalasjoki Pirkko	VAS
Lundgren Esko	VAS	4. Koivunen Petro	VAS

Kaupunginhallitukseen ovat toimintavuoden aikana kuuluneet seuraavat henkilöt:

KAUPUNGINHALLITUS			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Henkilökohtainen varajäsen	Puolue/Ryhmä
Ek-Marjamäki Teija, pj	KESK	Haavisto Salla	KESK
Onnela Anne, 1 vpj	KOK+KD	Paljakka <u>Anne-Marie</u>	KOK+KD
Leppäjoki Kari, 2 vpj	PS	Laine Heidi	PS
Ahokas Pekka	KESK	Raitala Juha	KESK
Huhtala Raimo	KESK	Vainio Heikki	KESK
Lundgren Esko	VAS	Gustafsson Hannu	VAS
Peltonen Sini	PS	Lahtinen Timo	PS
Rinne Jorma	KOK+KD	Suominen Olavi	KOK+KD
Tissari Marke	SDP	Laaksonen Ari	SDP
Vanha-Perttula Päivi	KESK	Punki Henriikka	KESK
Ylitalo Matti	ML	Vuorinen Annareeta	ML

Kaupungin lautakunnat:

TARKASTUSLAUTAKUNTA			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Henkilökohtainen varajäsen	Puolue/ryhmä
Pulliainen Markku, pj	KESK	Hämäläinen Juhani	KESK
Heinonen Riina, vpj	VAS	Mikkola Hannes	VAS
Boenisch Maiju	SDP	Piironen Hanna-Mari	SDP
Helander Mimosa	KOK+KD	Ollilainen Suvi	KOK+KD
Kannisto Kimmo	PS+SIT	Kannisto Liisa	PS+SIT
Nummela Henri* ero 9.5.22	KOK+KD	Uusitalo Ilari	KOK+KD
*Kojo Sakari 9.5.22 alk.			KOK+KD
Ollila Riikka	ML	Huhti Elina	ML
ELINYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Henkilökohtainen varajäsen	Puolue/Ryhmä
Pietilä Juho, pj	KESK	Salo Lauri	KESK
Vuorinen Juha, vpj	PS	Laine Heidi	PS
Gustafson Hannu	VAS	Järvenpää Voitto	VAS
Haavisto Salla	KESK	Vuolle Sanna	KESK
Jokela Marika	KOK+KD	Isotuovola Päivi	KOK+KD
Mäkelä Piia	ML	Ollila Riikka	ML
Suominen Olavi	KOK+KD	Heilala Teemu	KOK+KD
Tanskanen Leila	SDP	Jokinen Kati	SDP
Wallin Tapani	PS+SIT	Jämsen Merja	PS+SIT
LUPAJAOSTO			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Henkilökohtainen varajäsen	Puolue/Ryhmä
Wallin Tapani, pj	PS+SIT	Jämsen Merja	PS+SIT
Pietilä Juho, vpj	KESK	Salo Lauri	KESK
Gustafson Hannu	VAS	Järvenpää Voitto	VAS
Jokela Marika	KOK+KD	Isotuovola Päivi	KOK+KD
Mäkelä Piia	ML	Ollila Riikka	ML

HYVINVOINTILAUTAKUNTA			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Henkilökohtainen varajäsen	Puolue/ryhmä
Välimäki Jari, pj	KESK	Uusitalo Ilkka	KESK
Kiviranta Juuso, vpj	ML	Nurminen Tommi	ML
Jämsen Merja	PS+SIT	Laine Heidi	PS+SIT
Koivisto Maarit	VAS	Jalovaara Virpi	VAS
Kojo Sakari	KOK+KD	Alppiranta Jari	KOK+KD
Levonen Tiia	KESK	Vanha-Perttula Päivi	KESK
Metsänperä Jarmo	PS+SIT	Kartta Meri ero* 21.3.22 *Juha Vuorinen 21.3.22 alkaen	PS+SIT PS+SIT
Pietilä Sirpa	KOK+KD	Boström Jaana	KOK+KD
Tamminen Timo	SDP	Simola Miro	SDP
Kaarto Anne-Mari	ORIPÄÄ	Kössi Päivi	ORIPÄÄ
SIVISTYSLAUTAKUNTA			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Henkilökohtainen varajäsen	Puolue/ryhmä
Kiviniemi Sanni	KOK+KD	Liepina-Naula Ilze	KOK+KD
Vainio Heikki	KESK	Rautavuori Paavo	KESK
Aronoja Esa	ML	Pajula Viljami	ML
Heinonen Riina	VAS	Anttila Eeva	VAS
Laine Heidi	PS+SIT	Jämsen Merja	PS+SIT
Paldanius Seppo	KOK+KD	Knuutila Eino	KOK+KD
Piironen Hanna-Mari	SDP	Suominen Aino	SDP
Temonen Elina *ero 9.5.22	ML	Penttilä Janina	ML
*Janina Penttilä 9.5.22 alk.	ML	*Remes-Rautakumpu Niina	ML
Vuolle Mikko	KESK	Schwartz Jari	KESK
KESKUSVAALILAUTAKUNTA			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Varajäsenet sijaantulojärjestyksessä	Puolue/ryhmä
Härmäaho Hannu	KESK	1. Järvinen Rauno	ML
Kauti Hannu	KOK+KD	2. Laine Olli	KESK
Heikkilä Anja	PS+SIT	3. Ilpo Knuutila	KOK
Hämäläinen Pirkko	VAS	4. Haapanen Tarja	SDP
Tamminen Leila	SDP	5. Pitkänen Virve	VAS
		6. Mikkola Tuula	PS+SIT
KAAVATOIMIKUNTA			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Henkilökohtainen varajäsen	Puolue/ryhmä
Paljakka Anne, pj	KOK+KD	Perho Tiina	KOK+KD
Raitala Juha, vpj	KESK	Raikkonen Juhani	KESK
Boenisch Maiju	SDP	Jokinen Kati	SDP
Kuusela Tapio	PS+SIT	Vuorinen Juha	PS+SIT
Pajula Viljami	ML	Vuori Tuomas	ML

ELINVOIMATOIMIKUNTA			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Varajäsen	Puolue/ryhmä
Savo Aapo, pj	KESK	Ala-Nissilä Olavi	KESK
Laine Heidi	PS+SIT	Kuusela Tapio	PS+SIT
Paldanius Seppo	KOK+KD	Kraama Markku	KOK+KD
Temonen Elina ero 9.5.22 Annareeta Vuorinen 9.5.22 alk.	ML	Pakarinen Anette	ML
Hulmi Juuso	*	Mäkelä Ismo	*
Järvinen Tero	*	Manner Ville	*
Pärssinen Leena-Maija	*	Vienola mari	*
TALOUSTYÖRYHMÄ			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Varajäsen	Puolue/ryhmä
Ahokas Pekka	KESK	Päivi Vanha-Perttula	KESK
Suominen Olavi	KOK+KD	Anne Onnela	KOK+KD
Koenkytö Jyrki	ML	Ylitalo Matti	ML
Koivisto Maarit	VAS	Lundgren Esko	VAS
Laaksonen Ari	SDP	Tissari Marke	SDP
Peltonen Sini	PS+SIT	Lahtinen Timo	PS+SIT
KUNNIAMERKKI- ja ARVONIMITOIMIKUNTA			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Varajäsen	Puolue/ryhmä
Metsänperä, Jarmo pj	PS+SIT		
Ala-Nissilä Olavi	KESK		
Koivisto Maarit	VAS		
Tarja Mäki-Punto-Ristanen	KOK+KD		

1.3 Yleinen ja oman alueen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen bruttokansantuote (BKT) kääntyi lievään laskuun syksyllä ja heikon talouskehityksen odotetaan jatkuvan talven ajan. Vuonna 2023 BKT supistuu 0,2 prosenttia, kun hintojen nousu heikentää kotitalouksien ostovoimaa ja vähentää kulutusta. Inflaation hidastuminen kääntää kuitenkin reaalitytulot kasvuun jo vuoden 2023 aikana. Suomen talous kasvaakin jälleen vuosina 2024 ja 2025 1,2 ja 1,4 prosenttia. Venäjän hyökkäyssota vaikuttaa taloudessa pidempään, eikä talous palaudu aiemmin ennakoitulle kasvu-uralleen.

Ennusteeseen liittyy huomattavan paljon epävarmuutta. On hyvin mahdollista, että sodan uusilla käänteillä on merkittäviä ja nopeasti leviäviä vaikutuksia talouteen. Myös kotitalouksien kulutuskäyttäytymiseen liittyy riskejä hintojen noustessa ennätysnopeasti.

Venäjän hyökkäyssota nosti viime keväänä merkittävästi energian ja raaka-ainesten hintoja koronakriisin takia jo valmiiksi korkealta tasolta. Laaja-alainen hintojen nousu on leikannut kotitalouksien ostovoimaa ympäri maailman, kun tulojen kasvu on jäänyt jälkeksi hintojen noususta. Lisäksi velkaantuneiden kotitalouksien ahdingkoa lisäävät EKP:n ja muiden keskuspankkien koronnostot, jotka lisäävät lainanhoitokustannuksia.

Hintojen nousuun on kuitenkin odotettavissa helpotusta. Raaka-aineiden hintapiikki on jo ohitettu ja koronan aiheuttamat maailmankaupan pullonkaulat ovat helpottaneet. Tavaroiden ja ruuan hintojen odotetaan kääntyvän laskuun. Sähkön hinta pysyy korkeana talven ajan, mutta siinäkin on odotettavissa laskua keväällä ja kesällä. Vaikka sähkön hinta luultavasti nousee uudelleen vuoden päästä talvella, ovat Euroopan energiemarkkinat sopeutumassa uuteen tilanteeseen, ja hintojen nousu jää tätä talvea selvästi maltillisemmaksi.

Vuonna 2023 energian ja monien tavaroiden hinnat laskevat selvästi, mutta hintataso jää lähtötasoa korkeammalle. Vuonna 2023 kuluttajahinnat nousevat 4 prosenttia ja vuosina 2024-2025 hinnat nousevat vajaan 2 prosenttia. Yhdessä nousevien palkkakustannusten kanssa aiempaa korkeammat kustannukset siirtyvät myös palveluiden hintoihin. Tulevina vuosina inflaatio on nopeampaa kuin mihin viime vuosina on totuttu. Tästä huolimatta inflaation hidastuminen helpottaa kotitalouksien tilannetta vuonna 2023, kun palkat ja tulonsiirrot nousevat viime vuosina totuttua enemmän.

Työllisyyden toipuminen koronakriisistä oli erittäin nopeaa, työllisyyden kasvu on jatkunut ja työllisyys on reilusti vuoden 2019 tason yläpuolelle. Vuoden 2022 lopulla työllisyys- ja osallistumisaste ovatkin ennätyskorkealla. Myös avoimia työpaikkoja on varsin paljon. Työmarkkinoiden tilanne on siis hyvä, kun kohtaamme heikomman taloustilanteen. Vuoden 2023 aikana työllisten määrä laskee noin 12 000 hengellä ja työttömyysaste nousee 7,0 prosenttiin tämän vuoden 6,8 prosentista. Vuonna 2024 työttömyysaste kääntyy uudelleen laskuun ja laskee 6,7 prosenttiin vuonna 2025. Samoin työllisyysaste laskee hieman vuonna 2023, mutta nousee vuoteen 2025 mennessä 74,4 prosenttiin.

Vaikka työllisyys laskee, yritykset tulevat välttämään irtisanomisia. Avoimia työpaikkoja on edelleen paljon ja osaavasta työvoimasta halutaan pitää kiinni. Koronasta toivuttaessa eläkeiän ylittäneiden työllisyys on kasvanut paljon. Hyvä työvoiman kysyntä on saanut osan työntekijöistä viivästyttämään eläkkeelle siirtymistä. Työn kysynnän vaimentuessa eläkkeelle siirtyminen kasvaa.

Nimellisesti kotitalouksien tulot kasvavat vauhdikkaasti. Palkat nousevat sekä viime vuosina totuttua suurempien sopimuskorotusten että palkkaliikuminen ansiosta. Myös hyvä työllisyyskehitys on lisännyt palkkatuloja. Vuonna 2023 myös sosiaalietuudet, erityisesti eläkkeet, nousevat selvästi normaalia enemmän.

Totuttua suuremmat palkankorotukset eivät lyhyellä aikavälillä uhkaa Suomen hintakilpailukykyä. Hintojen ja palkkojen nousu on ollut Suomessa kilpailijamaita hitaampaa. Varsinkin Yhdysvalloissa palkat ovat nousseet selvästi nopeammin. Pidemmällä aikavälillä on riski hinta- ja palkkakierteestä, joka heikentäisi myös hintakilpailukykyä.

Nimellisten tulojen kasvu on ollut heikompaa kuin kuluttajahintojen nousu, mikä on syönyt kotitalouksien ostovoimaa vuonna 2022. Heikoin tilanne kotitalouksien kannalta on talvella 2022-2023. Vuonna 2023 ostovoima kasvaa 0,5 prosenttia, kun hintojen nousuvauhti hidastuu ja tulot kasvavat.

Vuonna 2022 kotitalouksien kulutus kasvaa 2,3 prosenttia, vaikka reaalitytulot laskevat. Reaalitytulojen hienoisesta kasvusta huolimatta kotitalouksien kulutus vähenee vuonna 2023. Monella kotitaloudella on ollut edelleen korona-ajan säästöjä, mutta

tästä huolimatta tämän vuoden nopea hintojen nousu näkyy kotitalouksien rahatilanteessa vielä pitkälle vuoteen 2023. Kuluttajien arvio oman talouden nykytilasta on heikoin koko mittaushistoriassa. Arvio oman talouden tilanteesta 12 kk:n kuluttua on kuitenkin jo parantunut. Hintojen nousun vaikutus kotitalouksien kulutuskäyttäytymiseen onkin ollut maltillinen. Jos hintojen nousu pitkittyy vastoin ennustetta, voivat kotitalouden vähentää kulutustaan selvästi ennustettua enemmän.

Rakennusinvestoinnit laskevat selvästi vuonna 2023 ja 2024, kun epävarmuus ja korkojen nousu hidastavat asuntokauppaa. Rakennuslupien määrä on laskenut jo vuonna 2022. Kone- ja laiteinvestoinnit sen sijaan kasvavat koko ennusteperiodin. Vihreä siirtymä lisää energiainvestointeja, joita vauhdittavat myös EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen tuet (RRF). Samoin kasvavat TKI-investoinnit.

Julkisten investointien voimakas kasvu jatkuu ennustevuosina, vuoden 2024 pientä laskua lukuun ottamatta. Vuonna 2023 julkiset investoinnit kasvavat noin seitsemän prosenttia, kun mm. rajavalvontaa ja maanpuolustusta vahvistetaan. Vuonna 2025 julkisia investointeja lisäävät hävittäjähankinnat.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema on kohentunut reippaasti talouden nopean nimelliskasvun ja työllisyyden kasvun vetämänä. Alijäämä alkaa kasvaa vuonna 2023, kun talouskasvu ja siten verotulojen kasvu hiipuvat, minkä lisäksi mm. Venäjän hyökkäyssodan vuoksi tehdyt toimet kasvattavat menoja.

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa alijäämäisinä suurten investointien takia, ja alijäämän ennakoidaan vähitellen kasvavan, kun kustannukset ja erityisesti henkilöstömenot kasvavat. Menojen kasvu on nopeaa myös kuntahallinnossa. Valtiontaloutta puolestaan rasittavat varautumistoimien lisäksi kasvaneet velanhoitomenot.

Taulukko 1. Keskeiset ennusteluvut

	2021	2020	2021	2022**	2023**	2024**	2025**
	mrd. euroa	määrän muutos, prosenttia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	251	-2,2	3,0	1,9	-0,2	1,2	1,4
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	99	-6,2	6,0	8,1	-1,8	3,1	4,2
Kokonaistarjonta	350	-3,3	3,8	3,6	-0,7	1,8	2,3
Tavaroiden ja palvelujen vienti	99	-7,8	5,4	2,9	1,1	3,6	4,2
Kulutus	190	-2,7	3,4	2,1	-0,2	0,8	1,2
yksityinen	128	-4,0	3,7	2,3	-0,5	1,3	2,0
julkinen	61	0,3	2,9	1,7	0,4	-0,2	-0,5
Investoinnit	59	-0,9	1,5	3,8	-0,4	1,8	2,4
yksityiset	49	-3,2	4,7	2,8	-2,1	3,0	0,3
julkiset	11	9,5	-11,5	8,5	7,0	-2,8	11,5
Kokonaiskysyntä	349	-3,7	3,5	4,3	-0,7	1,8	2,3
kotimainen kysyntä	250	-2,0	2,8	4,8	-1,5	1,0	1,5

Lähde: VM/ Taloudellinen katsaus talvi 2022

Oman alueen kehitys

Paikallishallinnon alijäämän arvioidaan heikkenevän vuonna 2022 0,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Verorahoitusta on kertynyt vuonna 2022 kunnille hyvin siitäkin huolimatta, että yhteisöveron jako-osuuden korotus ja covid-19-tukiin liittyvät valtionosuuslisäykset päättyivät. Paikallishallinnon menot ovat kuitenkin kasvaneet tuloja nopeammin. Kulutusmenojen kasvua ovat ylläpitäneet vuonna 2022 palvelutarpeen kasvun lisäksi hoito- ja palveluvelan purkaminen sekä hallitusohjelman mukaiset kuntien tehtävien laajennukset, joissa kustannukset nousevat vuosittain. Lisämenoja on aiheutunut myös Venäjän hyökkäyssotaa pakenevien ukrainalaisten maahanmuutosta, josta syntyviä kuluja mm. opetuksessa ja kotouttamisessa hallitus on sitoutunut korvaamaan kunnille.

Vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirretään hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle¹. Kuntien tulot sekä menot lähes puolittuvat uudistuksen seurauksena. Kuntahallintoon (paikallishallinto pl. hyvinvointialueet) luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palveluntarve on laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi. Kehitysarviossa palvelutarpeen laskua on totuttuun tapaan hieman pehmenetty, sillä pienissä kunnissa mahdollisuudet kouluverkon sopeuttamiseen ovat rajalliset ja lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste on ollut viime vuosina kasvussa. Julkisen talouden niukat resurssit kuitenkin haastavat kuntia pohtimaan myös alueellisia ratkaisuja. Kaikkien palveluiden ei tarvitse olla oman kunnan alueella, mutta niiden tulee olla laadukkaita ja saavutettavissa.

Vuonna 2023 hallituskausi päättyy ja monet hallituksen määräaikaiset toimet lakkaavat. Kuntataloudesta poistuu esimerkiksi covid-19-avustuksia ja opetuksen laatu- ja tasa-arvohankkeita. Kuntahallinnon kulutusmenojen hinta jatkaa kuitenkin kasvuaan. Kulutuksen hintaan vaikuttaa etenkin kunta-alan palkankorotukset, jotka on sidottu vähintään yleiseen linjaan vuosille 2023 ja 2024. Lisäksi kunta-alan palkkoja nostaa viisivuotinen palkkaohjelma vuosille 2023-2027, jolla palkat nousevat yhteensä noin 5,1 prosenttia. Palkkaratkaisuilla on suuri merkitys kuntahallinnon kustannuskehitykselle, sillä henkilöstökulut muodostavat jatkossakin sen suurimman kuluerän.

1.3.1 Väestön kehitys

Kaupungin väkiluku vuoden 2022 lopussa oli 15 406 asukasta. Asukasluku väheni vuoden aikana 222 henkilöllä. Koko seutukunnalla vähennyistä oli 344 henkilöä.

Väestön muutos Loimaan Seutukunnassa				
	2021	2022	Muutos	Muutos %
Asukasluku 31.12.				
Aura	3 955	3 969	14	0,4 %
Koski TI	2 271	2 226	-45	-2,0 %
Loimaa	15 628	15 406	-222	-1,4 %
Marttila	1 990	1 979	-11	-0,6 %
Oripää	1 337	1 319	-18	-1,4 %
Pöytyä	8 222	8 160	-62	-0,8 %
Yhteensä	33 403	33 059	-344	-1,0 %

Lähde: Tilastokeskus

1.3.2 Työllisyyden kehitys

Vuoden 2022 lopulla Loimaan kaupungin työttömyysaste oli 8,20 %, mikä on 0,70 % vähemmän kuin vuoden 2021 lopulla. Työvoimaa vuoden 2022 joulukuussa oli 6 664 henkilöä, josta työttöminä oli 582 henkilöä.

Vuosi	Työvoiman määrä	Työttömyysaste
2022	6 664	8,20 %
2021	6 768	8,90 %
2020	6 832	11 %
2019	6 996	7,90 %

Lähde: TEM tilastotiedote - osuus työvoimasta

Työttömyysaste: Vuoden keskiarvo työttömät työnhakijat osuus työvoimasta

1.3.3 Myönnetyt rakennusluvut ja valmistuneet rakennukset

	2021	2022
Myönnetyt rakennusluvut, lukumäärä	94	62
Uudet rakennukset, kpl	76	47
Lisärakentaminen, kpl	18	15
Kerrosala yhteensä m ²	20 125	23 610
Valmistuneet rakennukset, lukumäärä	58	53
Uudet rakennukset, kpl	48	40
Lisärakentaminen, kpl	10	13
Kerrosala yhteensä m ²	15 830	11 611

Lähde: Loimaan kaupungin rakennusvalvonta

Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset näkyvät erityisesti rakennuslupien kehityksessä. Valtakunnan tasolla rakennuslupamäärät laskivat alkuvuosipuoliskon aikana noin 30 %. Kehitys oli saman suuntaista myös Loimaalla.

Viime vuosina vallinneet negatiiviset korot ovat olleet viime vuosina voimakas tuki myös rakentamisen suhteen. Tilanne on kuitenkin kääntynyt ja korot ovat poikkeuksellisen ajan jälkeen positiivisia. Korokojen nousu merkitsee lainakysynnän vähenemistä ja alenevaa asuntokysyntää. Kysyntää vähentävästi vaikuttavat myös kotitalouksien ostovoiman muutokset sekä se, että käytettävissä olevista tuloista aiempaa suurempi osuus kuluu mm. nopeasti kasvaviin energia- ja ruokakuluihin.

Loimaalla uudisrakennusten rakennuslupien määrässä tapahtui vähenemistä edellisvuoteen verrattuna 38 %. Rakennettavan kerrosalan osalta lasku oli kuitenkin vähäisempi. Sen osalta määrä väheni 14 %.

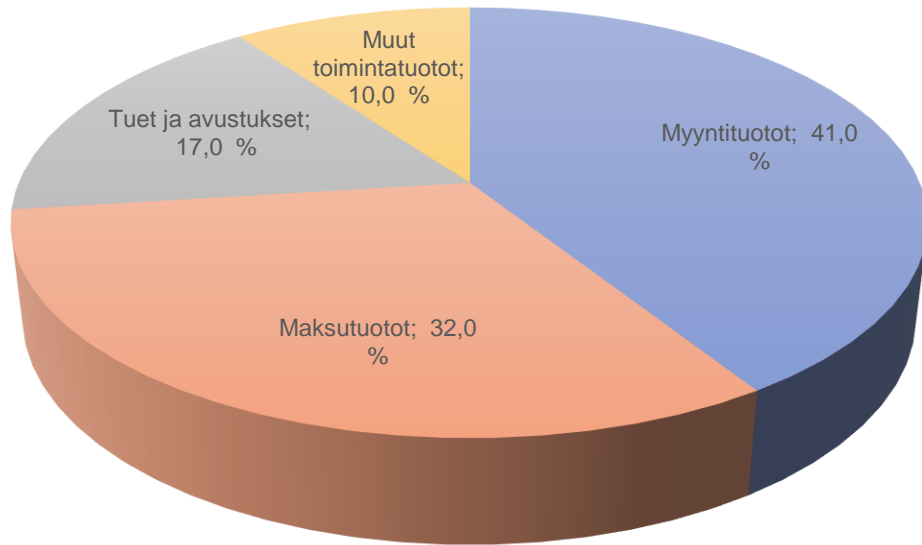
Eniten muutosta tapahtui ”Muut rakennukset” -ryhmässä. Suurin tähän ryhmään kuuluva rakennusten käyttötarkoituskokonaisuus on talousrakennukset. Niiden osalta lupamäärä väheni noin 60 % ja vähennys rakennettavan kerrosalan suhteen oli samansuuruinen. Myönnettyjen rakennuslupien sisältämien asuntojen lukumäärä puolestaan kasvoi Loimaalla edellisvuodesta lähes kaksinkertaiseksi. Lisärakentamisen osalta lupamäärät olivat edellisen vuoden tasolla. Rakennettava kerrosala sen sijaan väheni noin kolmanneksen.

1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

TUNNUSLUVUT YHTEENVETO (kaupunki + vesi)	TP 2022	TP 2021	Muutos	Muutos %
Asukasmäärä	15 406	15 628	-222	-1,4
Työttömyys -%, 31.12.	8,2	8,9	-0,7	
Henkilöstömäärä	1 074	1 047	27	2,6
Toimintatuotot (ulk. 1000 €)	17 910	19 349	-1 440	-7,4
Toimintakulut (ulk. 1000 €)	-121 239	-116 816	4 423	3,8
Henkilöstökulut, (1000 €)	-48 685	-46 349	2 336	5,0
Palvelujen ostot, (1000 €)	-57 184	-55 214	1 970	3,6
Toimintakate (ulk. 1000 €)	-103 329	-97 466	5 863	6,0
Verotulot, (1000 €)	60 577	60 052	525	0,9
Valtionosuudet, (1000 €)	48 710	44 887	3 823	8,5
Vuosikate, (1000 €)	6 150	7 511	-1 362	-18,1
Tilikauden yli-/alijäämä, (1000 €)	1 844	2 832	-988	-34,9
Kertynyt Yli-/alijäämä, (1000 €)	4 368	2 968	1 400	47,2
Kertynyt Yli-/Alijäämä, € / asukas	284	190	94	49,3
Investoinnit, brutto (1000 €)	3 286	4 098	-812	-19,8
Investoinnit, netto (1000 €)	3 130	3 931	-801	-20,4
Poistot, (1000 €)	4 359	4 189	171	4,1
Lainakanta 31.12. (1000 €)	31 446	32 406	-960	-3,0
Lainakanta 31.12. € / Asukas	2 041	2 074	-32	-1,6
Lainakanta ja vuokravastuut 31.12. (1 000 €)	47 222	43 369	3 853	8,9
Lainakanta ja vuokravastuut , €/asukas	3 065	2 775	290	10,5
Toimintatuotot/ Toimintakulut %	14,8	16,6	-2	
Vuosikate/ Poistot %	141,07	170,18	-29	
Vuosikate/ Asukas €	399	481	-81	-16,9
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	8 577	3 899	4 678	120,0
Investointien tulorahoitus, %	187,15	183,26	4	
Laskennallinen lainanhoitokate	1,5	1,8	-0,3	-15,4
Lainanhoitokate	1,2	1,5	-0,2	-15,2
Kassan riittävyys, pv	24	19	5	23,6
Omavaraisuusaste (%)	50,2	49,1	1	2,2
Suhteellinen velkautuneisuus, %	35,8	37,1	-1	
Velat ja vastuut % käyttötuloista	48,2	45,9	2	4,9

Loimaan kaupungin ja liikelaitos Loimaan Veden vuoden 2022 tilikauden tulos oli 1 844 172 €. Loimaan kaupungin tulos ilman Loimaan Vesi-liikelaitosta oli 1 969 669 €. Vesiliikelaitoksen tulos oli alijäämäinen 125 497 €.

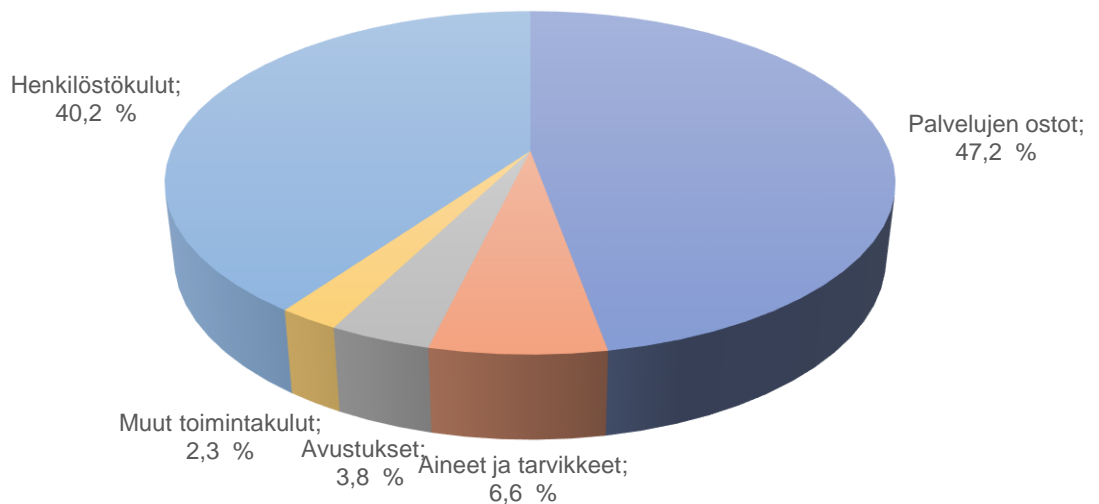
Loimaan kaupungin ja vesiliikelaitoksen toimintatuottojen jakaantuminen 2022

Myyntituotot	7,338 milj. euroa (8,101)
Maksutuotot	5,735 milj. euroa (5,562)
Tuet ja avustukset	3,041 milj. euroa (3,853)
Muut toimintatuotot	1,795 milj. euroa (1,833)

(Suluissa v. 2021 tuotot)

Loimaan kaupungin ja vesilaitoksen toimintakulujen jakaantuminen 2022

Henkilöstökulut	48,68 milj. euroa (46,34)
Palvelujen ostot	57,18 milj. euroa (55,21)
Aineet ja tarvikkeet	7,963 milj. euroa (7,763)
Avustukset	4,623 milj. euroa (4,858)
Muut toimintakulut	2,785 milj. euroa (2,632)

(Suluissa vuoden 2021 kulut)

Verotuloja vuonna 2022 kertyi yhteensä 60,57 milj. euroa, joka oli 525 tuhatta euroa enemmän kuin vuonna 2021 ja alkuperäiseen talousarvioon nähden 2,545 milj. euroa enemmän.

Kunnallisverotuottoja Loimaan kaupungille kertyi vuonna 2022 yhteensä 50,1 milj. euroa. Tämä oli 211 t euroa vähemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa oli arvioitu sekä 139 t euroa vähemmän kuin vuonna 2021. Kunnallisveroprosenttiin ei tehty muutoksia vuodelle 2022.

Yhteisöveroa kertyi yhteensä 6,047 milj. euroa, mikä on 423 t euroa enemmän kuin vuonna 2021. Alkuperäiseen talousarvioon nähden yhteisöverotuottoja kertyi noin 2,347 milj. euroa enemmän kuin oli arvioitu. Myönteinen kehitys johtui pääosin korotetusta yhteisöveron jako-osuuden korotuksesta vuodelle 2022.

Kiinteistöverotuottoja vuonna 2022 saatiin 4,40 milj. euroa. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna summa 409 t euroa suurempi sekä 241 t euroa enemmän kuin vuonna 2021.

Valtionosuuksia saatiin yhteensä 48,71 milj. euroa, joka oli 3,82 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2021. Alkuperäiseen talousarvioon nähden summa oli 896 t euroa isompi.

Ulkoisia toimintatuottoja (kaupunki) kertyi vuonna 2022 yhteensä 17,9 milj. euroa. Summa on 1,44 milj. euroa pienempi kuin vuonna 2021. Muutettuun talousarvioon nähden toimintatuotot olivat 1 milj. euroa isommat.

Toimintatuotot nousivat muutettuun talousarvioon nähden tuet ja avustuksien osalta noin 1,34 milj. euroa. Valtion koronatuokien osuus näistä on 945 t euroa. Myyntituotot jäivät alle muutetun talousarvion 160 t euroa ja maksutuotot alle muutetun talousarvion 121 t euroa.

Ulkoiset toimintakulut (kaupunki) 121,2 milj. euroa nousivat vuoteen 2021 nähden 4,4 milj. euroa. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakulut olivat 1,597 milj. euroa isommat kuin oli arvioitu.

Palvelujen ostoja kertyi 1,1 milj. euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa oli arvioitu. Palvelujen ostot kasvoivat 3,6 % vuoteen 2021 verrattuna. Aineet, tarvikkeet ja tavaroitten kulut olivat 508 t euroa isommat muutettuun talousarvioon verrattuna ja kasvoivat 2,6 % verrattuna vuoteen 2021. Avustukset jäivät 89 t euroa alle muutetun talousarvion ja vähenivät 4,9 % vuoteen 2021 verrattuna. Muut toimintamenoja kertyi 244 t euroa enemmän kuin mitä muutettuun talousarvioon oli arvioitu. Muut toimintamenot kasvoivat 5,8 % vuoteen 2021 verrattuna.

Loimaan kaupungin **henkilöstömenot** (kaupunki) 48,68 milj. euroa nousivat 5 prosenttia eli noin 2,33 milj. euroa vuoteen 2021 verrattuna. Muutettuun talousarvioon verrattuna henkilöstökulut olivat 171 t euroa pienemmät.

Loimaan Vesi-liikelaitokset toimintatuotot 2,95 milj. euroa toteutuivat lähestulkoon edellisvuoden mukaisesti. Talousarvioon nähden toimintatuottoja kertyi 181 960 euroa vähemmän.

Loimaan Vesi-liikelaitoksen toimintakuluja kertyi 2,491 milj. euroa. Toimintakulut olivat 21 t euroa pienemmät verrattuna talousarvioon. Henkilöstökulut alittuivat 97 t euroa talousarvioon verrattuna kun taas materiaalit ja palvelut ylittyivät 96 t euroa ja muut liiketoiminnan kulut ylittyivät 22 t euroa.

Loimaan kaupungin ja liikelaitos Loimaan Veden ulkoinen toimintakate oli 103,3 milj. euroa. Toimintakate heikkeni 5,863 milj. euroa vuoteen 2021 verrattuna. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate ylittyi 593 t euroa.

Investoinnit

Loimaan kaupungin investointimenot vuonna 2022 olivat yhteensä 1 864 524 euroa. Investointituloja saatiin 34 892 euroa. Nettomääräinen investointimeno oli 1 829 632 euroa. Loimaan vesiliikelaitoksen investointimenot vuonna olivat 1 421 435 euroa.

Tarkemmat investointimäärärahoihin ja investointeihin liittyvät muutokset ovat esitettynä kohdassa investointiosan toteutuminen. Investointien toteuma alittui talousarvioesityksestä, koska investoinneista puuttuivat hankesuunnitelmat.

Rahoitus

Vuoden 2022 lopussa Loimaan kaupungin lainamäärä oli noin 31,4 milj. euroa. Lainamäärä laski 960 t euroa vuoteen 2021 verrattuna.

Leasingvuokravastuita oli 31.12.2022 tilanteessa yhteensä 15 775 999 €.

Lyhytaikaisten kuntatodistuslainojen osuus lainojen kokonaismäärästä oli 7 milj. euroa, eli 22,2 prosenttia koko lainamäärästä.

1.4.1 Kaupungin henkilöstö

Kaupungin henkilöstömäärä, mukaan lukien vesiliikelaitos oli vuoden 2022 lopussa 1074 henkilöä. Ilman vesiliikelaitosta henkilömäärä oli 1061. Henkilöstömäärä on kasvanut 27 työntekijällä vuodesta 2021.

Uusi kunta-alan virka- ja työehtosopimus on voimassa 1.5.2022 – 30.4.2025. Sopimuskauden ensimmäinen yleiskorotus tehtiin 1.6.2022. Korotuksen suuruus oli 46 euroa, mutta kuitenkin enintään 2,0 prosenttia. Palkkausluvun 11 §:n mukaista henkilökohtaista lisää korotettiin 2,0 prosentilla. Keskitetty järjestelyerä 1.10.2022 oli 0,53 prosenttia, josta käytettiin 0,03 prosenttiyksikköä perhevapaaudistuksen kustannuksiin.

Liitteen 12 (omassa kodissaan työskentelevät perhepäivähoitajat) osalta tehtiin perhepäivähoitajien palkkausjärjestelmän kokonaisuudistus 1.10.2022 lukien. Sopimusvarallisuus jaettiin keskitetyksi. Paikallisesti sovittiin perhepäivähoitajien peruspalkkatasot 1.10.2022 alkaen.

Perhevapaaudistuksen johdosta muutettiin mm sairausvakuutuslakia, työehtosopimuslakia, lakia kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta sekä vuosilomalakia. Muutokset vaikuttivat myös kunta-alan virka- ja työehtosopimukseen, ja ne ovat kirjattuna erilliseen liitteeseen (muutokset 4.9.2022 tai jälkeen olevaan lapsen laskettuun synnytyisaikaan).

Yhteistoimintaneuvottelut käytiin sekä Varhaan siirtyvän että kuntaan jäävän henkilöstön osalta vuoden 2022 aikana. Nämä saatiin päätökseen lokakuussa 2022, ja neuvotteluloksena oli, ettei henkilöstöä irtisanota vaan tehtäviä järjestellään uudelleen.

Elokuussa 2019 perustettiin työryhmä, jonka tehtävä on tarkastella auki tulevia vakansseja ja pyrkiä erilaisten työtehtävien uudelleenjärjestelyjen kautta jättämään niitä täyttämättä. Työryhmä kokoontui myös vuonna 2022 käsitellen auki tulevia vakansseja ennen kaupunginhallitukseen viemistä.

Henkilöstöasioista raportoidaan erikseen kaupungin vuosittain laadittavassa henkilöstökertomuksessa.

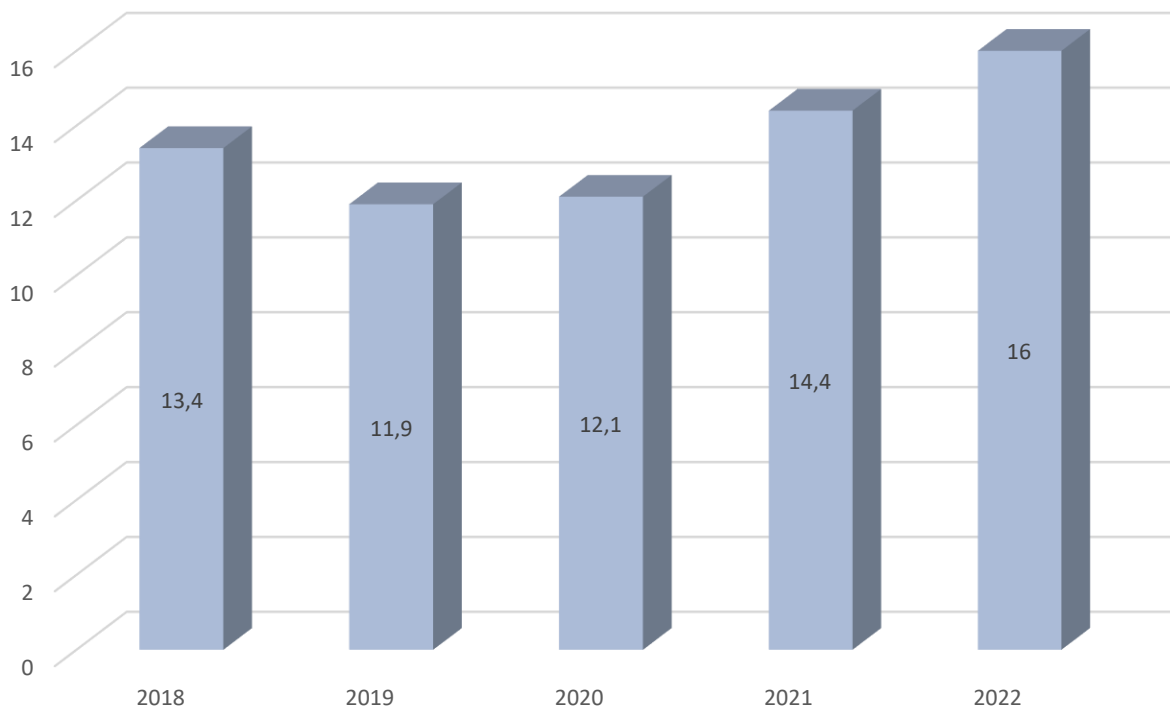
Henkilöstömäärän toteutuminen palvelualoittain:

Henkilöstön lukumäärä 31.12.2022		
	2022	2021
Kaupunginhallitus	59	52
Hyvinvointilautakunta	507	496
Sivistyslautakunta	387	383
Elinympäristölautakunta	108	102
Vesi -liikelaitos	13	14
Yhteensä	1 074	1 047

Palveluala	31.12.2021	Kokoaikaiset				Osa-aikaiset				Työllistetyt		31.12.2022	Erotus
		Vakinaiset 31.12.2021	Vakinaiset 31.12.2022	Määräaikaiset 31.12.2021	Määräaikaiset 31.12.2022	Vakinaiset 31.12.2021	Vakinaiset 31.12.2022	Määräaikaiset 31.12.2021	Määräaikaiset 31.12.2022	Työllistetyt 31.12.2021	Työllistetyt 31.12.2022		
Hall.palv.ala ja Elinvoima	52	34	35	1	7	1	0	3	6	13	11	59	7
Hyvinvointilautakunta	496	336	345	80	80	62	69	17	11	1	2	507	11
Sivistyslautakunta	383	246	270	64	62	44	35	28	20	1	0	387	4
Elinympäristölautakunta	102	83	84	9	15	10	6	0	2	0	1	108	6
Loimaan Vesi	14	13	13	0	0	1	0	0	0	0	0	13	-1
YHTEENSÄ	1047	712	747	154	164	118	110	48	39	15	14	1074	27
Muutos edelliseen kuukauteen kpl			35		10		-8		-9		-1		

Luvuissa on mukana myös palkattomilla vapailla olevat, joista joillakin on sijaiset palkattuna
 Ei sisällä sivutoimisia tuntiopettajia

Sairauspoissaolopäivät/henkilö 2018-2022

Henkilöstökulut palvelualoittain:

HENKILÖSTÖKULUT PALVELUALUEITTAIN	TP2021	TA 2022	TA+M 2022	TP2022	Erutus (MTA-käyttö)	Muutos -% 2022/2021	TA:n toteuma
Valtuusto, tarkastusitk, vaalit							
Palkat ja palkkiot	-62 757	-41 400	-41 400	-55 160	13 760	87,9 %	133,2 %
Eläkekulut	-3 068	-7 100	-7 100	-2 584	-4 516	84,2 %	36,4 %
Muut henkilösivukulut	-561	-1 700	-1 700	-436	-1 264	77,8 %	25,7 %
Henkilösivukulut	-3 629	-8 800	-8 800	-3 020	-5 780	83,2 %	34,3 %
HENKILÖSTÖKULUT	-66 386	-50 200	-50 200	-58 180	7 980	87,6 %	115,9 %
Hallintopalvelut							
Palkat ja palkkiot	-959 585	-974 800	-974 800	-983 342	8 542	102,5 %	100,9 %
Eläkekulut	-294 749	-285 200	-285 200	-299 140	13 940	101,5 %	104,9 %
Muut henkilösivukulut	-34 545	-37 500	-37 500	-35 157	-2 343	101,8 %	93,8 %
Henkilösivukulut	-329 294	-322 700	-322 700	-334 297	11 597	101,5 %	103,6 %
HENKILÖSTÖKULUT	-1 288 879	-1 297 500	-1 297 500	-1 317 639	20 139	102,2 %	101,6 %
Poikkeusolot (korona)							
Palkat ja palkkiot	-150 523			-45 108	45 108	30,0 %	
Eläkekulut	-25 900			-7 800	7 800	30,1 %	
Muut henkilösivukulut	-4 952			-1 593	1 593	32,2 %	
Henkilösivukulut	-30 852	0	0	-9 393	9 393	30,4 %	
HENKILÖSTÖKULUT	-181 375	0	0	-54 501	54 501	30,0 %	
Elinkeino ja kaupunkikehityspalvelut							
Palkat ja palkkiot	-967 760	-1 085 516	-1 114 316	-1 098 540	-15 776	113,5 %	98,6 %
Eläkekulut	-174 006	-204 600	-209 700	-197 627	-12 073	113,6 %	94,2 %
Muut henkilösivukulut	-35 609	-41 600	-42 700	-40 152	-2 548	112,8 %	94,0 %
Henkilösivukulut	-209 614	-246 200	-252 400	-237 778	-14 622	113,4 %	94,2 %
HENKILÖSTÖKULUT	-1 177 374	-1 331 716	-1 366 716	-1 336 318	-30 398	113,5 %	97,8 %
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut							
Palkat ja palkkiot	-17 586 666	-18 665 300	-18 937 122	-18 643 129	-293 993	106,0 %	98,4 %
Eläkekulut	-4 181 105	-4 203 350	-4 258 888	-4 463 969	205 081	106,8 %	104,8 %
Muut henkilösivukulut	-661 548	-721 600	-731 748	-691 788	-39 960	104,6 %	94,5 %
Henkilösivukulut	-4 842 653	-4 924 950	-4 990 636	-5 155 758	165 122	106,5 %	103,3 %
HENKILÖSTÖKULUT	-22 429 319	-23 590 250	-23 927 758	-23 798 886	-128 872	106,1 %	99,5 %
Sivistyspalvelut							
Palkat ja palkkiot	-13 370 830	-12 775 800	-13 785 800	-13 827 567	41 767	103,4 %	100,3 %
Eläkekulut	-2 710 675	-2 626 100	-2 626 100	-2 861 556	235 456	105,6 %	109,0 %
Muut henkilösivukulut	-476 093	-494 800	-494 800	-516 797	21 997	108,5 %	104,4 %
Henkilösivukulut	-3 186 767	-3 120 900	-3 120 900	-3 378 353	257 453	106,0 %	108,2 %
HENKILÖSTÖKULUT	-16 557 598	-15 896 700	-16 906 700	-17 205 920	299 220	103,9 %	101,8 %
Tekninen ja ympäristöpalvelut							
Palkat ja palkkiot	-3 102 743	-3 488 600	-3 488 600	-3 316 188	-172 412	106,9 %	95,1 %
Eläkekulut	-738 117	-899 100	-899 100	-783 437	-115 663	106,1 %	87,1 %
Muut henkilösivukulut	-116 932	-131 500	-131 500	-124 174	-7 326	106,2 %	94,4 %
Henkilösivukulut	-855 049	-1 030 600	-1 030 600	-907 610	-122 990	106,1 %	88,1 %
HENKILÖSTÖKULUT	-3 957 792	-4 519 200	-4 519 200	-4 223 798	-295 402	106,7 %	93,5 %
Loimaan Vesi, liikelaite							
Palkat ja palkkiot	-554 598	-631 700	-631 700	-553 715	-77 985	99,8 %	87,7 %
Eläkekulut	-117 036	-135 300	-135 300	-115 166	-20 134	98,4 %	85,1 %
Muut henkilösivukulut	-18 211	-20 300	-20 300	-20 615	315	113,2 %	101,6 %
Henkilösivukulut	-135 247	-155 600	-155 600	-135 781	-19 819	100,4 %	87,3 %
HENKILÖSTÖKULUT	-689 846	-787 300	-787 300	-689 496	-97 804	99,9 %	87,6 %
LOIMAAN KAUPUNKI JA LOIMAAN VESI, LIIKELAITE YHTEENSÄ							
Palkat ja palkkiot	-36 755 462	-37 663 116	-38 973 738	-38 522 747	-450 991	104,8 %	98,8 %
Eläkekulut	-8 244 655	-8 360 750	-8 421 388	-8 731 279	309 891	105,9 %	103,7 %
Muut henkilösivukulut	-1 348 451	-1 449 000	-1 460 248	-1 430 712	-29 536	106,1 %	98,0 %
Henkilösivukulut	-9 593 106	-9 809 750	-9 881 636	-10 161 991	280 355	105,9 %	102,8 %
HENKILÖSTÖKULUT	-46 348 568	-47 472 866	-48 855 374	-48 684 739	-170 635	105,0 %	99,7 %

Palkat ja palkkioiden kokonaissummat olivat 38,5 miljoonaa euroa.

1.4.2 Ympäristötekijät

Loimaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä vastaa elinympäristölautakunnan lupajaosto. Jätehuollon järjestämisestä vastaa Loimi-Hämeen jätehuolto Oy. Se on kuntien omistama yhtiö, jossa on mukana Loimaan kaupungin lisäksi 15 muuta kuntaa. Jätehuoltoviranomaisena toimii LHJOY:n yhteistoiminta-alueen yhteinen jätelautakunta, jonka isäntäkuntana on Forssan kaupunki. Loimaan kaupungilla on lautakunnassa yksi jäsen Teuvo Suominen, joka toimii LHJ:n hallituksen puheenjohtajana.

Ympäristöasioiden osalta vuonna 2022 ei ole tullut esille sellaisia tekijöitä, joilla olisi ollut olennaista vaikutusta kaupungin taloudelliseen tulokseen, kaupungin asemaan tai sen toiminnan kehitykseen.

Vuoden 2022 aikana Loimaa on liittynyt kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS), joka velvoittaa kaupungin seuraamaan ja raportoimaan omaa energian kulutusta ja hiilijalanjälkeä. Elinympäristölautakunnan toimialalla vaikutuksia on ennen kaikkea rakennusten energiahankinnoilla ja yleisellä sähkön ja energian kulutuksen vähentämisellä.

Kaupunki on vuokrannut Sallila Energia Oy:n aurinkopaneelipuistosta 800 paneelia. Loimaan Kaukolämpö Oy:llä on vastaava vuokraus päätös.

Loimaan Vesi-liikelaitos on laatinut toiminnastaan erillisen ympäristötilinpäätöksen 2022. Uusi jätevedenpuhdistamo valmistui vuonna 2015. Ypäjä-Loimaa siirtoviemärin valmistuttua (2017) johdetaan Ypäjän kunnan jätevedet Loimaan keskuspuhdistamolle puhdistettavaksi.

1.4.3 Muut ei taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3a luvun mukaisesti tilinpäätöksessä tulee antaa tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot annetaan siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Loimaan kaupungilla ei ole tiedossa sisäpiirikaupoista, joissa kaupunki olisi mukana, eikä myöskään ihmisoikeusrikkomuksista.

1.4.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuosi 2023 on hyvin poikkeuksellinen sote-uudistuksen myötä, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyvät kunnilta hyvinvointialueelle. Vaikutukset kohdistuvat erityisesti käyttötalouden käyttötaloustulojen ja –menojen tason ja rakenteen muuttumisen myötä. Kaupungin olemassa olevat ja uudet investoinnit tulee kattaa aiempaa pienemmillä tuloilla, minkä seurauksena lainamäärä kasvaa. Sote-uudistuksessa kunnallisveroprosenttia leikataan 12,64 % -yksikköä vuodesta 2022. Loimaan kaupungin kunnallisveroprosentti tulee olemaan 8,36 % 1.1.2023 alkaen.

Valtionosuudet vuosina 2023-2025 tulevat laskemaan sote-uudistuksen myötä huomattavasti. Lopulliset valtionosuudet saadaan tietää vasta kun tilinpäätös vuodelta 2022 on tilastoitu. Tiedossa on, että sosiaali- ja terveystalouden toimintakatteen heikkeneminen heikentää jäljelle jäävän kunnan valtionosuutta. Rahoituksessa valtionosuuksien suhteellinen merkitys pienenee ja verotulojen merkitys kasvaa. Erityisesti kiinteistöveron merkitys kasvaa, koska se on ainoa vero, joka ei ole siirtymässä lainkaan osaksi hyvinvointialueen rahoitusta.

Paineita Loimaan kaupungin talouteen tuovat lisäksi asukasmäärän lasku ja väestörakenteen muutokset, jotka näkyvät selkeästi mm. verotulojen alentumisina.

Ottaen huomioon Loimaan kaupungin investointipaineet tuleville vuosille ja VM:n kuntatalousohjelman arvion että kuntatalous tulee heikkenemään 2024 ja 2025 sekä kaupungin laskevan väestöennusteen, on valmistauduttava sopeuttamaan toimintaansa, jotta kaupungin taloudellinen tasapaino voidaan säilyttää.

1.4.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Loimaan kaupunki on linjannut arvioivansa riskejä ja epävarmuustekijöitä neljässä pääluokassa, joita ovat strategiset riskit, taloudelliset riskit, toiminnalliset riskit ja vahinkoriskit. Jotkin riskitekijöistä voi kuulua samaan aikaan useampaankin luokkaan. Loimaan kaupungissa toteutetaan myös lakisääteistä työsuojelullisten riskien arvioimista. Lisäksi valmiussuunnittelun yhteydessä tehdään valmiuteen liittyvää riskiarviointia.

Strategisia riskejä voivat olla liiketoimintaympäristöön, asiakasympäristöön, ympäristöön, kilpailutilanteisiin, asukkaiden terveyteen, suuronnettomuuksiin ja poliittiseen sekä lainsäädäntöön liittyviä riskejä.

Loimaan kaupunki on tunnistanut vaikeasti hallittavia riskejä, joita ovat mm. väkilukumäärän vähentyminen ja ikärakenteen muutokset, syrjäytyminen ja työttömyys. Lisäksi sote- ja maakuntauudistuksesta aiheutuvat mahdolliset muutokset koetaan riskitekijänä. Sote- maakuntauudistuksen myötä verotulot, valtionosuudet alenevat, kun samalla kuntien lainamäärä tulee jäämään samaksi.

Taloudellisia riskejä ovat esimerkiksi verotulojen ja valtionosuuksien muutokset, rahoitus- ja korkoriskit, investointiriskit ja takaus- ja vakuutusriskit.

Verotulojen tilityksiin liittyvät muutokset ovat melkoinen riski kunnalle. Lisäksi suhdannevaihtelulla on merkittävät vaikutukset verotulojen kehittymiseen ja kaupungin maksamiin työttömyydestä aiheutuviin kuntien kuntaosuusmaksuihin.

Korkoriski on uhka, joka liittyy kaikkiin sijoitus- ja lainanottopäätöksiin, joissa on hyödynnetty korkoinstrumentteja. Loimaan kaupunki pyrkii hajauttamaan korkoriskiä hajauttamalla lainasalkkua sitomalla sen lainoja osan lyhytaikaisiin-, pitkä-aikaisiin-, kiinteäkorkoisiin ja vaihtuvakorkoisiin lainoihin. Korkotaso on nouseva tällä hetkellä.

Toiminnallisia riskejä voivat olla toiminnan suunnitteluun, - kehittämiseen, johtamiseen, hyvän hallintotavan noudattamatta jättämiseen, henkilöstöön, organisaatorakenteeseen, infran toimivuuteen, sopimuksiin, hankintoihin, omaisuuteen, viestintään ja sidosryhmiin liittyviä riskejä.

Oleellisia toiminnallisia riskejä Loimaan kaupungissa ovat henkilöstön vaihtuvuus (erityisesti avainhenkilöiden vaihtuminen), sopimushallintaan liittyvät riskit ja IT-toiminnalliset riskit.

Vahinkoriskejä ovat henkilöriskit, omaisuusriskit, ympäristöriskit, kuntalaisiin kohdistuvat riskit, vastuuriskit, keskeytysriskit ja rikollisten toimintojen aiheuttamat riskit. Omaisuuden ja toiminnan häiriöttömyyden riskejä on rajattu työterveys- ja työturvallisuusjärjestelmillä sekä erilaisin vakuutuksin.

Toimitilojen sisäilmaongelmat ovat edelleen merkittävä ongelma ja riski. Sisäilmaongelmaisia kiinteistöjä kaupungilla on 6 kappaletta. Määrä on kuitenkin vähenemässä ja korjausvelkaa ollaan pienentämässä. Myös suuri kiinteistömäärä (147 kiinteistöä) koetaan riskiksi, joka voi aikanaan realisoitua isoina taloudellisina vaikutuksina.

Työturvallisuuteen liittyviä riskejä analysoidaan eri osastoilla työsuojelutarkastuksen yhteydessä ja niitä käydään läpi työsuojelutoimikunnassa. Vakuutusten ajanmukaisuus tarkistetaan vakuutusyhtiön kanssa säännöllisesti määräajoin. Vakuutusasioita kaupungin kanssa hoitaa meklaripalvelut Protector Oy.

Kaupunginhallituksen käsityksen mukaan kaupungin sisäisen valvonnan järjestelmä tuottaa kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamiseen tarvittavan luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

1.4.6 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on osa kuntakonsernin johtamista. Ne koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja tilivelvollisia sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on määräykset hallintosäännön 9. luvussa.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Sen avulla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee perustua järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan.

Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen linjaukset, tavoitteet ja osa-alueet sekä niiden toimeenpano-, seuranta- ja arviointimenettelyt.

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä

1. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat,
2. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä
3. antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Lautakunnat ja Vesi-liikelaitoksen johtokunta vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat hallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä, merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallinnasta.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Lisäksi kaupunginjohtaja, liikelaitoksen johtaja sekä palvelualajohtajat ja johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja palvelualallaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan johtoryhmänä toimii kaupungin johtoryhmä.

Palvelualueiden ja -yksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta on seurattu vuoden 2022 aikana osavuositarkastuksissa ja kuukausiraportoinnissa. Johtoryhmä on käsitellyt säännöllisesti riskienhallintaa mm. palvelujen jatkuvuuden turvaamisen sekä turvallisuuden riskienhallinnan näkökulmasta.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.

1.5 Tilikauden tulos

1.5.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Loimaan kaupungin virallinen tuloslaskelma on Loimaan kaupungin ja Loimaan Vesi-liikelaitoksen tulosten yhdistelmä.

Tuloslaskelma kertoo tilikauden tulojen riittävyyden tilikauden käyttömenoihin. Tilikauden tulojen riittävyys menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

TULOSLASKELMA 1000 €	MTA 2022	TP 2022	TP 2021	Muutos 21/22	Muu- tos %
Toimintatuotot	16 905	17 910	19 349	1 440	-7,4
Myyntituotot	7 498	7 338	8 101	763	-9,4
Maksutuotot	5 856	5 735	5 562	-173	3,1
Tuet ja avustukset	1 701	3 041	3 853	812	-21,1
Muut toimintatuotot	1 850	1 795	1 833	38	-2,0
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-119 641	-121 239	-116 816	4 423	3,8
Henkilöstömenot	-48 855	-48 685	-46 349	2 336	5,0
Palvelujen ostot	-56 079	-57 184	-55 214	1 970	3,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 455	-7 963	-7 763	200	2,6
Avustukset	-4 712	-4 623	-4 858	-236	-4,9
Muut toimintamenot	-2 540	-2 785	-2 632	153	5,8
Toimintakate	-102 736	-103 329	-97 466	5 863	6,0
Verotulot	60 631	60 577	60 052	-525	0,9
Valtionosuudet	47 813	48 710	44 887	-3 823	8,5
Rahoitustuotot ja -kulut	1	192	39	-153	396,9
Korkotuotot					
Muut rahoitustuotot	239	354	232	-121	52,3
Korkokulut	-231	-148	-142	5	3,5
Muut rahoituskulut	-7	-14	-51	-37	-72,1
Vuosikate	5 710	6 150	7 511	1 362	-18,1
Poistot ja arvonalentumiset	-4 137	-4 359	-4 414	-55	-1,2
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 137	-4 359	-4 189	171	4,1
Arvonalentumiset			-225	-225	-100,0
Satunnaiset erät			-322	-322	-100,0
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut	-444		-322	-322	
Tilikauden tulos	1 129	1 790	2 776	985	-35,5
Poistoeron lis.-/vähennys +	59	54	56	2	-3,9
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 188	1 844	2 832	988	-34,9

TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toimintatuotot/ Toimintakulut %	14,8	16,6
Vuosikate/ Poistot %	141,1	170,2
Vuosikate/ Asukas €	399	481
Asukasmäärä	15 406	15 628

Toimintakate ilmoittaa kuinka paljon toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on selkeä vuodesta toiseen vertailukelpoinen tunnusluku. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Jos taas vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko. Vuosikate ei kuitenkaan yksistään riitä kuvaamaan tulorahoituksen riittävyyttä. Tässä kohdin pitää myös huomioida rahoituslaskelman lainanlyhennykset.

Tunnusluvun vuosikate €/asukas avulla arvioidaan tulorahoituksen riittävyyttä.

Tunnusluvulla toimintatuotot/toimintakulut % osoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa, millainen osuus toimintakuluista rahoitetaan verotuloin ja valtionosuuksin.

Tilikauden tulos kuvaa jaksotettujen tulojen ja menojen erotusta, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

1.5.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman kautta. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta ja rahoituksen eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutoksen rahavirta. Näiden kahden nettomäärän erotus on sama kuin kaupungin kassavarojen muutos tilikaudella. Loimaan kaupungin ja Loimaan Vesi-liikelaitoksen yhdistelmä.

RAHOITUSLASKELMA 1000 €	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 150	7 511
Satunnaiset erät		-322
Tulorahoituksen korjauserät	-121	-138
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 286	-4 099
Rahoitusosuudet investointeihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	156	167
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 899	3 120
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-39	-68
Antolainasaamisten vähennykset		6
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000	3 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 960	-5 149
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-6 000
Oman pääoman muutokset	-444	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	345	836
Rahoituksen rahavirta	-1 098	-7 375
Rahavarojen muutos	1 800	-4 255
Rahavarat 31.12	8 535	6 735
Rahavarat 01.01	6 735	10 990
TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	8 576 859	3 899 124
Investointien tulorahoitus, %	187,2	183,3
Laskennallinen lainanhoitokate	1,5	1,8
Lainanhoitokate	1,2	1,5
Kassan riittävyys, pv	24	19
Asukasmäärä	15 406	15 628

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituslaskelman välitulospäättös, jonka negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Positiivinen (yli jäämäinen) määrä ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Toiminnan rahavirta muodostuu vuosikatteesta ja sen jälkeen mahdollisesti esiintyvistä satunnaisista eristä. Näiden lisäksi huomioidaan tulorahoituksen kirjanpidolliset korjauserät.

Loimaan kaupungin toiminnan rahavirta vuonna 2022 oli 6,028 milj. euroa. Investointien rahavirta muodostuu käyttöomaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä myyntituloista. Kaupungin investointimenojen määrä oli tilikaudella 3,286 milj. euroa. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot olivat 156.338 euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 2,89 milj. euroa ylijäämäinen. Vuonna 2021 rahavirta oli 3,12 milj. euroa ylijäämäinen.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä (1000 €). Toiminnan ja investointien rahavirta-välituloksen ja neljän edellisen vuoden kertymä osoittaa investointien omarahoituksen pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä on positiivinen. Negatiivinen määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai lainaa ottamalla.

Investointien tulorahoitus, %-tunnusluku $= (100 * \text{vuosikate} / \text{inv. omahankintameno})$ kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella eli ns. käyttötalouden ylijäämällä. Tunnusluvussa eivät ole mukana käyttöomaisuuden myynnistä kertyneet myyntivoitot, joiden kokonaismäärä saattaa vuosittain huomattavastikin vaihdella. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Kunnan lainanhoitokate on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä luvun ollessa 1-2 ja heikko, kun tunnusluku jää alle yhden.

Loimaan lainanhoitokate vuonna 2022 on 1,2, eli tyydyttävä.

Kassanriittävyys (pv) –tunnusluku $= (365 \text{ pv} * \text{rahavarat} / \text{kassasta maksut tilikaudella})$ ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kunnan rahavaroilla maksaa.

Loimaan kaupungin kassan riittävyyden ollessa 24 päivää, voi kassan riittävyyden todeta olevan tyydyttävä.

1.5.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase kuvaa kaupungin taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta. Rahoituksen rakenteella tarkoitetaan rahan lähteiden jakaantumista omaan ja vieraaseen pääomaan. Loimaan kaupungin ja Loimaan Vesi-liikelaitoksen yhdistelmä.

TASE 1000 €		
VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	78 733	79 801
Aineettomat hyödykkeet	501	33
Aineettomat hyödykkeet	501	33
Aineelliset hyödykkeet	63 944	65 521
Maa- ja vesialueet	9 677	9 710
Rakennukset	33 838	35 747
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 555	17 472
Koneet ja kalusto	412	414
Muut aineelliset hyödykkeet	163	163
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	3 299	2 015
Sijoitukset	14 287	14 247
Osakkeet ja osuudet	13 184	13 183
Muut lainasaamiset	839	815
Muut saamiset	265	250
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	306	295
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	306	295
VAIHTUVAT VASTAAVAT	14 580	12 554
Vaihto-omaisuus	219	259
Muu vaihto-omaisuus	219	259
Saamiset	5 826	5 560
Lyhytaikaiset saamiset	5 826	5 560
Myyntisaamiset	1 934	1 811
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	1 006	960
Siirtosaamiset	2 886	2 790
Rahoitusarvopaperit	51	51
Rahat ja pankkisaamiset	8 485	6 684
VASTAAVAA	93 619	92 650

TASE 1000 €		
VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA	45 770	44 370
Peruspääoma	41 402	41 402
Muut omat rahastot		
Edellisten kausien ylijäämä (+)/alijäämä(-)	2 524	136
Tilikauden ylijäämä(+)/alijäämä(-)	1 844	2 832
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.	820	874
Poistoero	820	874
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Muut pakolliset varaukset	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	712	805
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	712	719
Muut toimeksiantojen pääomat		86
VIERAS PÄÄOMA	46 316	46 601
Pitkäaikainen	19 991	20 511
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 575	20 043
Lainat julkisyhteisöiltä	352	403
Saadut ennakot		
Muut velat/liittymismaksut	64	64
Lyhytaikainen	26 325	26 090
Joukkovelkakirjalainat	7 000	7 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 468	4 908
Lainat julkisyhteisöiltä	52	52
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	840	545
Ostovelat	5 252	5 093
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat		
Muut lyhytaikaiset velat	836	842
Siirtovelat	7 878	7 650
VASTATTAVAA	93 619	92 650

TUNNUSLUVUT	2022	2021
Omavaraisuusaste (%)	50,2	49,1
= 100* (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)		
Suhteellinen velkautuneisuus, %	35,8	37,1
= 100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot		
Velat ja vastuut % käyttötuloista	48,2	45,9
Lainakanta 31.12. (1000 €)	31 446	32 406
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)		
Lainakanta 31.12. , € /Asukas	2 041	2 074
Kertynyt Yli-/Alijäämä (1000 €)	4 368	2 968
Kertynyt Yli-/Alijäämä, € /Asukas	283,5	189,9
Lainakanta ja vuokravastuut 31.12. (1 000 €)	47 222	43 369
Lainakanta ja vuokravastuut , €/Asukas	3 065	2 775
Lainasaamiset (1000 €)	839	815
Asukasluku	15 406	15 628

Tunnusluku **omavaraisuusaste %** = $(100 * (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot}))$ mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tasona pidetään 65 - 70 prosentin omavaraisuutta. 50 prosenttia tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $(100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot})$ kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista = $(100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot} + \text{vuokravastuut}) / \text{käyttötulot})$ kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluku ottaa huomioon erilaisilla malleilla kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana taseessa.

Kertynyt yli- /alijäämä = edellisten tilikausien yli-/alijäämä + tilikauden yli-/alijäämä

Lainakannalla = vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa..

Lainaa euroa / asukas Loimaalla on 2041 euroa.

Lainakanta ja vuokravastuut = vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) + vuokravastuut. Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainakanta ja vuokravastuut / asukas Loimaalla on 3065 euroa.

1.6 Kokonaismenot ja -tulot

Kokonaismenojen ja tulojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset erät.

KOKONAISTULOT JA -MENOT			
TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	17 910	Toimintakulut	-121 239
Verotulot	60 577	- Valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	48 710	Korkokulut	-148
Korkotuotot		Muut rahoituskulut	-14
Muut rahoitustuotot	354	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjaukset	
Tulorahoituksen korjaukset	-121	Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot		- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	
Investoinnit		- Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustappiot	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		Investoinnit	
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	156	Investointimenot	-3 286
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset		Antolainasaamisten lisäykset	-39
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 960
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	-444
Kokonaistulot yhteensä	131 585	Kokonaismenot yhteensä	-130 130
<i>Täsmäytys</i>			
<i>Kokonaistulot-Kokonaismenot</i>	1 455 249		
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos =</i>	1 455 249		

1.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.7.1 Kuntakonsernin rakenne

Konsernirakenne vuoden 2022 alussa:

Liikelaitos	Omistusosuus
Loimaan Vesi-liikelaitos	100 %
Tytäryhteisö	
Asunto- ja kiinteistöpoliittiset yhtiöt	
Hulmin Huolto Oy	100 %
Kiinteistöosakeyhtiö Alastaro-koti	60 %
Kehitys Oy Kurittula	100 %
Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnot	100 %
Kiinteistö Oy Telkäntie 1	100 %
Energiapoliittinen yhtiö:	
Loimaan Kaukolämpö Oy	51 %
Kuntayhtymät	
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	45,11 %
Varsinais-Suomen Erityishuoltopiirin Ky	5,98 %
Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin Ky	5,09 %
Varsinais-Suomen Liitto	3,55 %

1.7.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Merkittävimmät konsernitiedot ilmenevät taseen liitetiedoissa nro 20-25. ja tilinpäätöslaskelmista.

Loimaan Kaukolämpö Oy

Loimaan Kaukolämmön liikevaihto vuonna 2022 oli 5,28 milj. euroa. Tilikauden tulos oli 2,66 milj. euroa ylijäämäinen. Vuoden 2022 aikana myytiin päästöoikeuksia 2,689 milj. eurolla. Lämmön keskiarvoinen verollinen myyntihinta vuonna 2022 oli 81,27 €/GWh. Lämmön tuotannossa käytettiin puupolttoainetta 99,99 prosenttia ja fossiilisia 0,01 prosenttia koko polttoainemäärästä. Yhtiön hallitus päätti hankkia 3MW pellettilaitoksen Niittukulman alueelle lämmön huipputehojen tasaamiseksi talven aikana. Tällä investoinnilla myös jatketaan vihreää siirtymää pois fossiilista polttoaineista. Hankkeen valmistelu aloitettiin vuonna 2021 ja laitoksen rakennustyöt päästiin aloittamaan vuonna 2022. Laitoksen valmistuminen siirtyi talvelle 2023, johtuen komponenttien saatavuudesta kriisien seurauksena. Pellettilaitoksen ja tulevaisuuden investointien varmistamiseksi yhtiö myi päästöoikeuksia, joilla saatiin rahoitettua pellettilaitos kokonaisuudessaan. Pellettilaitoksen budjetoitu kokonaisinvestointi on 1,75 M€. Tämän investoinnin vuoksi päästöoikeuksien myynti aloitettiin.

Loimaan kaukolämpö Oy maksoi kaupungille 191 760 euroa osinkoa vuoden 2021 tuloksesta. Vuoden 2022 tuloksesta esitetään jaettavaksi osinkoa 3800 euroa / osake, yhteensä 380 000 euroa. Yhtiön hallituksen yksimielinen peruste poikkeavaan osinkopolitiikkaan on tulevaisuuden kaukolämmön mittavat investoinnit, sekä polttoaineen huomattavat hinnankorotukset nyt ja lähitulevaisuudessa. Yhtiön vuoden 2022 tulos ei syntynyt varsinaisesta liiketoiminnasta. Yhtiön kannattavuus laski 43 %.

Loimaan kaupungin osuus on 51 % jaetusta osingosta.

Hallituksen jäsenet: Leena Virtanen, Tarja Heinonen, Mika Mutala, Raimo Prusi, Simo Jalovaara, Simo Rajamäki 05/22 alkaen, Tuula Hällfors-Laaksonen 04/22 asti.

Kehitys Oy Kurittula

Toiminta on ollut vähäistä vuoden 2022 aikana. Kehitys Oy Kurittulan sijoitukset Kiinteistö Oy Loimaan Yrityspuistoon olivat yhteensä 31 250 euroa osakkeisiin (25 kpl) ja 187 750 euroa SVOP-rahaston kautta. Kiinteistö Oy Loimaan Yrityspuisto on ostanut kaupungilta tontin Niittykulmasta hallin rakentamista varten. Yhtiön vuoden 2022 tulos oli -910 euroa alijäämäinen ja tasearvo 31.12.2022 oli 363.594 euroa.

Hallituksen jäsenet: Ari Laaksonen, Henriikka Punkki ja Simo Rajamäki.

Kiinteistö Oy Telkäntie

Kiinteistö Oy Telkäntie teki 9427 euroa alijäämäisen tuloksen. Huoneistoja Telkäntiellä on 75 kpl. Yhtiön vuokrausaste oli vuonna 2022 noin 94 % (2021 91 %). Vuokrausaste on laskettu perusvuokratasosta. Vuokraustilanne voi vaihdella nopeasti. Yhtiön vuokrausaste on pysynyt hyvänä nyt noin neljä vuotta. Tilikaudella tehtiin pääasiassa huoneistoremontteja tarpeen mukaan sekä uusittiin ulko-ovet. Yhtiölle tehtiin julkisivujen kuntotutkimus, jätepite suunnittelua sekä suunnitelmat kaukolämmön alajakokeskuksen uusimiseen talokohtaisesti lämpöjohtoverkoston tasapainotuksin. Myös vesijohtoverkon liitännät tehdään talokohtaisesti. Työt ovat alkaneet ja ne valmistuvat 06/2023. Kustannukset rahoitetaan yhtiön varoista.

Hallituksen jäsenet: Harri Laaksonen, Esa Aronoja ja Heli Koivisto.

Kiinteistö Oy Loimaan vuokra-asunnot

Kiinteistö Oy Loimaan vuokra-asuntojen tulos vuonna 2022 oli alijäämäinen 506 101 euroa. Yhtiöön kuuluu 35 eri vuokrataloja eri puolella Loimaata, eli keskustassa, Hirvikoskella, Alastarolla, Virttaalla ja Mellilässä, huoneistoja yhteensä 468. Vuoden 2022 aikana Alastarolla sijaitseva Pajapuisto, kerrostalo purettiin.

Talot ovat rakennettu pääosin 80-luvulla ja pintaremonttien ja märkätilaremonttien tarve on kasvussa. Korjausvelan lisäksi riskiksi on luokiteltava heikkenevä käyttöaste ja vuokrasaattavien määrän kasvu.

Hallituksen jäsenet: Timo Lahtinen, Elina Alajoki, Virpi Jalovaara, Jouni Ojala ja Teemu Heilala.

Hulmin Huolto

Hulmin huollon liikevaihto vuonna 2022 oli 664 628 euroa ja se teki 67 130 alijäämäisen tuloksen. Yhtiö hoitaa Loimaan Vuokra-asunnot Oy:n lisäksi Loimaan kaupungin suoraan omistamien huoneistojen vuokrauksen ja kaupungin Mellilän kiinteistöjen huollon ja osa Alastaron kiinteistöjen huollosta.

Hallituksen jäsenet: Jukka Laaksonen, Leila Tanskanen, Liisa Kannisto, Esko Lundgren, Olavi Suominen.

Alastaro -koti

Pienin kaupungin tilinpäätökseen yhdistettävistä tytäryhteisöistä on Kiinteistöosakeyhtiö Alastaro-koti. Loimaan kaupunki omistaa osakekannasta 60 prosenttia eli käytännössä 1 kerroksen "vanhainkotitalan" kokonaan. Yhtiön liikevaihto vuonna 2022 oli 57 137 euroa ja tulos -6 411 alijäämäinen.

Hallituksen jäsenet: Pekka Levonen, Jukka Korvenpää, Raimo Huhtala, Simo Rantala ja Heikki Anttila.

Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä

Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymän tulos muodostui 2,12 milj. euroa ylijäämäiseksi. Koulutuskuntayhtymä tuottaa Loimaan lukion palvelut.

Hallitus: Tuula Hällfors-Laaksonen, Hannele Isaksson, Siiri Jumppanen, Lea Myllymäki, Timo Lahtinen, Veikko Niittymaa, Tapio Pääkkö, Simo Ruoho ja Heikki Vainio.

Varsinais-Suomen erityishuoltopiiri

Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymä teki tilikaudelta 340 843 milj. euroa ylijäämällisen tilinpäätöksen. Kuntayhtymällä oli vuokralla Loimaan kaupungilta tilat asumisyksiköille.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin tulos oli -25 041 521 euroa alijäämäinen.

Varsinais- Suomen liitto

Varsinais-Suomen liitto teki 65 243 euroa alijäämällisen tilinpäätöksen.

Talouden tasapainottaminen kuntalaki

Kuntalain 115 §:n mukaan: ”Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakeromuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi”. Mainittu säännös koskee 1.5.2015 voimaan astuneessa kuntalaissa myös kuntayhtymää.

1.7.3 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yhteyden pitoa konserniyhteisöjen ja omistajan välillä on riittävää ja sitä tulee mahdollisuuksien mukaan yhä syventää. Konsernivalvontaa ja omistajaohjausta kehitetään vuoro-vaikutteisemmaksi.

1.7.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunkikonsernilla tarkoitetaan kaupungin ja yhden tai useamman muun yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kaupungilla on yksin tai yhdessä muiden kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta. Loimaan kaupungin vesihuoltolaitos kuuluu kaupungin sisäiseen konserniin ja yhdistellään suoraan kaupungin viralliseen tilinpäätökseen. Ulkoiseen konsernitaseeseen yhdistellään ne tytäryhteisöt, joissa kaupungilla määräysvaltaa (yli 50 prosenttia) ja kaupungin palveluja tuottavat kuntayhtymät omistusosuuksien suhteessa.

Konserniohje uudistettu ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.6.2022.

Konsernivalvonnan toteuttamiseksi konserniyhteisöt ovat raportoineet toiminnastaan puolivuosittain. Tytäryhteisöjen osavuosiseuranta 30.6. tilanteen mukaan on käsitelty kaupunginhallituksessa.

Riskienhallintatyö ja toiminnan- /taloudenseuranta on jatkuvaa ja vuosittain toistuvaa perustehtävää.

Kaupunginhallituksen käsityksen mukaan konsernivalvonta ja ohjaus on ollut hyvällä tasolla.

Loimaan kaupungin hallintosäännön mukaan (22 § 5. kohta) kaupunginhallitus arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa.

1.7.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

TULOSLASKELMA	Konserni TP 2022 1000 €	Konserni TP 2021 1000 €
Toimintatuotot	74 133	73 575
Toimintakulut	-179 391	-173 306
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-33	70
Toimintakate	-105 291	-99 661
Verotulot	60 577	60 052
Valtionosuudet	58 138	53 349
Rahoitustuotot ja -kulut	-265	-284
Korkotuotot	13	6
Muut rahoitustuotot	194	91
Korkokulut	-443	-326
Muut rahoituskulut	-30	-56
Vuosikate	13 159	13 456
Poistot ja arvonalentumiset	-9 057	-8 299
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 027	-8 074
Arvonalentumiset	-30	-225
Satunnaiset erät	0	-322
Tilikauden tulos	4 102	4 835
Tilikauden verot	-711	-235
Laskennalliset verot	-13	-24
Vähemmistöosuudet	-1 308	-348
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 071	4 228

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	TP 2022	TP 2021
Asukasluku	15 406	15 628
Vuosikate /poistot %	145,3	162,1
Vuosikate, euroa/as	854	861
Toimintatuotot/Toimintakulut,%	41,3	42,5

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	TP 2022	TP 2021
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Toiminnan rahavirta	12 301 838	12 758 437
Vuosikate	13 158 681	13 455 617
Satunnaiset erät	0	-321 859
Tilikauden verot	-710 652	-234 808
Tulorahoituksen korjauserät	-146 191	-140 513
Investointien rahavirta	-16 978 482	-6 570 493
Investointimenot	-17 530 273	-6 916 122
Rahoitusosuudet investointimenoihin	303 962	92 222
Pysyvien vast.hyöd luovutustulot	247 829	253 406
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 676 644	6 187 944
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset	819 846	88 570
Antolainasaamisten lisäykset	712 184	-4 130
Antolainasaamisten vähennykset	107 662	92 700
Lainakannan muutokset	7 242 901	-10 298 040
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 318 660	3 315 580
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 749 388	-7 613 619
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 673 629	-6 000 000
Oman pääoman muutokset	-374 311	-168 070
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 834 170	588 923
Toimeksiantojen varojen ja po. muutokset	-104 519	5 702
Vaihto-omaisuuden muutos	-97 932	11 314
Saamisten muutos	1 199 714	-1 152 173
Korottomien velkojen muutos	836 907	1 724 079
Rahoituksen rahavirta	9 522 606	-9 788 617
RAHAVAROJEN MUUTOS	4 845 962	-3 600 673
RAHAVAROJEN MUUTOS	4 845 962	-3 600 673
Rahavarat 31.12.	20 073 410	15 227 446
Rahavarat 1.1.	15 227 448	18 828 119
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
TP 2022	TP 2021	
Toim. ja invest. rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	11 161	16 470
Investointien tulorahoitus %	76,4	197,2
Lainanhoitokate	1,66	1,74
Kassan riittävyys	36	29

Konsernin tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	Konserni TP 2022 1000 €	Konserni TP 2021 1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	116 566	108 847
Aineettomat hyödykkeet	680	242
Aineettomat oikeudet	172	220
Muut pitkävaikutteiset menot	508	22
Ennakkomaksut	0	0
Aineelliset hyödykkeet	112 671	105 282
Maa- ja vesialueet	11 558	11 574
Rakennukset	71 713	66 545
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 692	18 448
Koneet ja kalusto	5 616	5 285
Muut aineelliset hyödykkeet	274	306
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 818	3 123
Sijoitukset	3 215	3 323
Osakkuusyhteisöosuudet	561	639
Muut osakkeet ja osuudet	1 170	1 165
Muut lainasaamiset	87	63
Muut saamiset	1 396	1 456
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 004	837
VAIHTUVAT VASTAAVAT	32 412	28 257
Vaihto-omaisuus	1 835	1 679
Saamiset	10 504	11 350
Pitkäaikaiset saamiset	224	168
Lyhytaikaiset saamiset	10 280	11 182
Rahoitusarvopaperit	2 348	2 247
Rahat ja pankkisaamiset	17 726	12 981
VASTAAVAA YHTEENSÄ	149 983	137 941

VASTATTAVAA	Konserni TP 2022 1000 €	Konserni TP 2021 1000 €
OMA PÄÄOMA	60 517	59 032
Peruspääoma	41 402	41 402
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	2	2
Muut omat rahastot	728	728
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	16 314	12 672
Tilikauden yli-/alijäämä	2 071	4 228
VÄHEMMISTÖOSUUDET	4 824	3 673
PAKOLLISET VARAUKSET	1 849	1 888
Eläkevaraukset	6	6
Muut pakolliset varaukset	1 843	1 882
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 532	1 469
VIERAS PÄÄOMA	81 261	71 879
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	36 709	29 998
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2 813	2 779
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	15 383	14 063
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	26 355	25 040
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	149 983	137 941

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	TP 2022	TP 2021
Omavaraisuusaste, %	41,6	45,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	42,1	38,4
Kertynyt yli-/ alijäämä, 1000 €	18 385	16 900
Kertynyt yli-/ tai alijäämä, €/asukas	1193	1081
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	52 092	44 061
Konsernin lainat, €/asukas	3 381	2 819
Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	72 359	60 515
Konsernin lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 697	3 872
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	87	63
Kunnan asukasmäärä	15 406	15 628

1.8 Tilikauden tuloksen käsittely

1.8.1 Asiaa koskeva sääntely

Kaupunginhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi

1.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahoitussiirtoja. Kirjaimellisesti tuloksen käsittely on ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden ylijäämä -tilille tai alijäämäisen tuloksen siirtämistä vastaavalla tavalla tilikauden yli- tai alijäämä -tilille.

Kaupunginhallitus esittää, että tilikauden tulos 1 844 172,30 euroa siirretään kokonaisuudessaan ylijäämänä taseeseen oma pääoman ryhmään tilikauden ylijäämä tilille.

Siirtoja vapaaehtoiseen varaukseen tai rahastoon ei tehdä.

1.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain mukaan kuntien ja kuntayhtymien tulevien vuosien taloussuunnitelmien tuloksen tulee olla ylijäämäinen. Arvioitaessa kuntien kykyä suoriutua velvoitteistaan ja palvelutuotannostaan otetaan jatkossa huomioon koko kuntakonsernin taloudellinen tila. Kuntalain 115 §:n mukaan kunnan taseen sisältäessä kattamattomia alijäämiä, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainottamisen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen Loimaan kaupungin (kaupunki + Vesi -liikelaitos) tase on vuoden 2022 tuloksen jälkeen 4,847 milj. euroa ylijäämäinen.

Alijäämien kattamisvelvoite

Vuosi	Kaupunki	Vesi	Yhteensä	TA -vuosi	Taseen kertynyt ali-/ylijäämä kaupunki	Veden kertynyt ali-/ylijäämä	Kaupunki ja Vesi yhteensä
2016	-6 577 865	8 014 486	1 436 621	TP2016/alijäämä	-6 577 865	8 014 486	1 436 621
2017	-727 064	-48 951	-776 015	TP2017/alijäämä	-7 304 929	7 965 535	660 606
2018	-5 259 175	239 282	-5 019 893	TP2018/alijäämä	-12 564 104	8 204 817	-4 359 287
2019	-3 597 700	403 419	-3 194 281	TP2019/alijäämä	-16 161 804	8 608 236	-7 553 568
2020	7 485 178	237 226	7 722 404	TP2020/tulos	-8 676 626	8 845 462	168 836
2021	2 852 484	-18 141	2 834 344	TP2021/tulos	-5 824 142	8 827 321	3 003 180
2022	1 969 669	-125 497	1 844 172	TP2022/tulos	-3 854 473	8 701 825	4 847 352
2023	3 323 066	14 900	3 337 966	TS2023/tulos	-531 407	8 716 725	8 185 318
2024	526 991	12 379	539 370	TS2025/tulos	-4 416	8 729 104	8 724 688
2025	-741 184	10 188	-730 996	TS2024/tulos	-745 600	8 739 292	7 993 692

Talousarvion toteutuminen käyttötalousosa

Loimaan linja- strategia 2019 – 2021

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 21.1.2019 Loimaa strategian vuosille 2019 – 2021. Vuoden 2022 talousarvio laadittiin kyseisen strategian pohjalta.

Strategiassa on määritelty visio sekä asetettu keskeiset strategiset tavoitteet. Strategialla ohjataan muita toiminta- ja palvelustrategioita, suunnittelua ja päätöksentekoa.

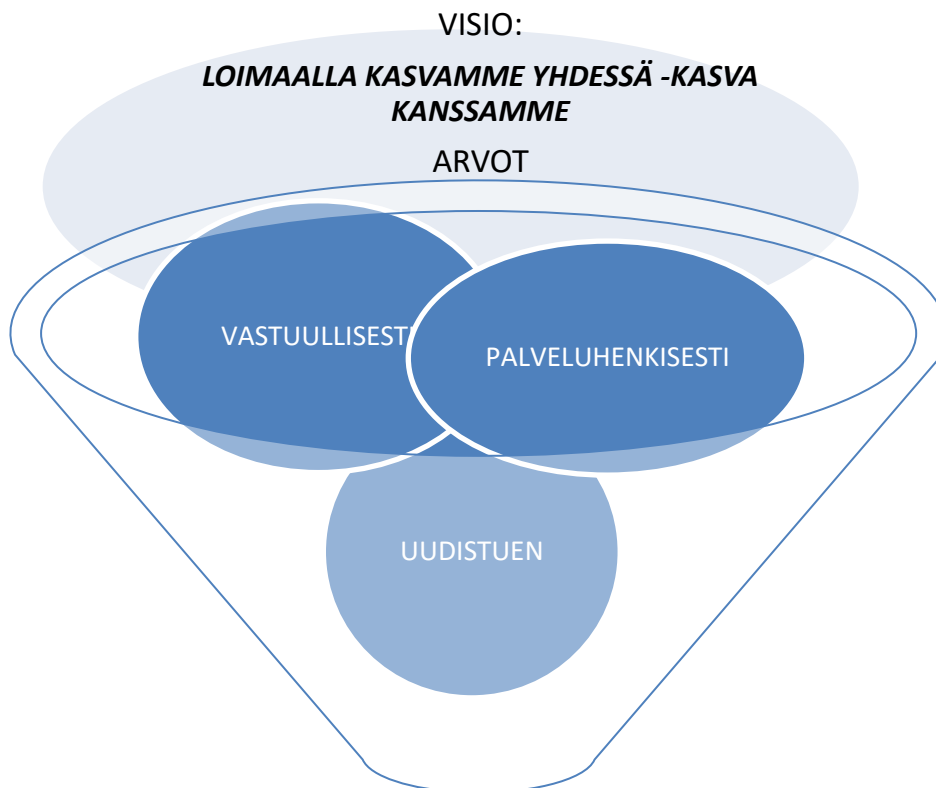
Strategian toteutumista seurataan vuosittain strategiaan valittujen Loimaan kehitystä kuvaavien mittareiden avulla tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.

Talousarviossa asetetaan toimielintasolla strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita sekä määrärahat ja tuloarviot.

Toimialat laativat käyttösunnitelmat, joihin sisältyvät suunnitelmat strategian toimialakohtaisesta toteuttamisesta.

Strategia päivitetään vähintään kerran valtuustokaudessa ja strategiaa arvioidaan jatkuvasti osana kaupungin taloussuunnittelua ja -seurantaa.

Merkittävimpiä päätöksiä valmisteltaessa kuvataan esittelytekstissä, kuinka päätös toteuttaa kuntastrategiaa.

Loimaan strategiaa toteutetaan seuraavin askelmerkein:

LOIMAAN VISIO		
Loimaa on VETOVOIMAA	Loimaa on PITOVOIMAA	Loimaa on HYVINVOIVAA
<p>Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.</p> <p>Loimaa on yritysmyönteinen.</p> <p>Loimaa on aktiivinen viestijä ja markkinoija.</p>	<p>Loimaa on työpaikkatarjonnaltaan monipuolinen ja hyvät mahdollisuudet yrittämiselle takaavat kaupungin kehityksen, vireyden ja kasvun.</p> <p>Loimaa on turvallinen asuinympäristö.</p> <p>Loimaa on yhtenäinen ja osallistuva.</p> <p>Loimaa on tavoitteellinen ja vakaa omistaja – Loimaalla on hyvä tehdä työtä.</p>	<p>Loimaa on hyvinvoivien, oma-toimisten ja aktiivisten asukkaiden kaupunki.</p> <p>Loimaalla on sujuvat palvelut.</p> <p>Loimaalla et ole yksin.</p>

Talousarviorakenne

Talousarvion rakenne on laadittu siten, että organisaatorakenne ja osasto- ja kustannuspaikkakartta vastaavat toisiaan. Valtuuston nähden sitovia ovat seuraavat tasot:

Kaupunginvaltuusto
Tarkastuslautakunta
Keskusvaalilautakunta

Kaupunginhallitus
- Konsernijohto
- Elinvoima

Hyvinvointilautakunta
- Hyvinvointipalvelujen hallinto
- Sosiaalityö
- Terveys- ja hoivapalvelut

Sivistyslautakunta
- Varhaiskasvatus
- Perusopetus ja keskiasteen koulutus
- Vapaa-aikapalvelut

Elinympäristölautakunta
- Tekniikka ja ympäristöpalvelut

Sekä seuraavat pääluokat:
- Loimaan Vesi-liikelaitos

Investoinnit
Toimielimittäin sekä hankkeittain että hankeryhmittäin

Tuloslaskelma

- verotulot
- valtionosuudet
- rahoitustuotot ja kulut
- satunnaiset tuotot ja kulut

Rahoituslaskelma

- antolainasaamisten muutos
- pitkä- /lyhytaikaisten lainojen muutos

Määrärahat ovat bruttomääräisiä. Loimaan Vesi -liikelaitos on kohderahoitteinen ja muut yksiköt ovat budjetti rahoitteisia.

2.1 Kaupunginvaltuusto

Toimielin: Kaupunginvaltuusto

Toiminnan kuvaus

Valtuusto vastaa kaupungin strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Perustiedot

Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden 2022 aikana 7 kertaa (21.3.2022; 9.5.2022; 13.6.2022; 29.8.2022; 3.10.2022; 14.11.2022; 12.12.2022). Valtuustoseminaarit pidettiin 9.5.2022 (strategia), 29.8.2022 (talousilta) ja 3.10.2022 (maakuntajohtajan vierailu). Valtuuston iltakoulu pidettiin 13.6.2022 (strategia).

Koronatilanteesta johtuen kaupunginvaltuuston kokoukset pidettiin edelleen ns. hybridimallin mukaisesti eli kokouksiin oli mahdollista osallistua sekä fyysisesti läsnä olevana kokouspaikalla että etäyhteyden välityksellä.

Valtuusto käsitteli muun muassa seuraavia asioita vuoden 2022 aikana: Loimaa strategia 2022-2025, hallintosäännön päivitys, konserniohje, tilinpäätös 2021, talousarvio 2023 ja vuosien 2024-2025 taloussuunnitelma, tulovero- ja kiinteistöveroprosentit 2023, hyvinvointilautakunnan toiminnan päätyminen, Varsinais-Suomen Jokivarsikumppanit ry:n kuntarahoitus 2023-2027, kaupungin liittyminen kuntien energiategokkuussopimukseen, valtuuston yhden kokouksen kokouspalkkioiden lahjoittaminen Ukrainalle, kuntalais- ja valtuustoaloitteet. Lisäksi käsiteltiin useita kaavamutoksia. Valtuustoaloitteita tehtiin yhteensä 20 kpl.

Valtuuston tilinpäätös yhteensä

KAUPUNGINVALTUUSTO	Tilinpäätös 2021	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Poikkeama €
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-70 749	-53 730	0	-53 730	-62 319	-8 589
TOIMINTAKATE	-70 749	-53 730	0	-53 730	-62 319	-8 589

Toimintakatteen toteutuminen:

Toimintakulut ylittyivät budjetoidusta summasta 8589 euroa. Perusteluna uuteen strategiatyöhön liittyvä ostopalvelu 15 000 €.

2.2. Tarkastuslautakunta

Toimielin: Tarkastuslautakunta

Toiminnan kuvaus
Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät tarkastusta koskevat asiat, arvioi kuinka valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja arvioi kaupungin hallinnon ja taloudenhoidon tarkoituksenmukaisuutta.

Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

Strateginen tavoite	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
B4. Loimaa on tavoitteellinen ja vakaa omistaja – Loimaalla on hyvä tehdä töitä.		Omaehtoinen sisäinen ja ulkoinen valvonta.	Lakisääteisen tilintarkastuksen toteuttaminen.	Toteutuu suunnitelman mukaisesti. Tilintarkastuskertomus jätetty KV 13.6.2022.	Toteutuu
B4.1. Teemme päätöksiä pitkäjänteisesti ja strategian mukaisesti.	Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa.	Tavoitteena on selvittää, suoritetaanko kaikilla tasoilla omaehtoista arviointia tavoitteiden toteutumisesta vuoden aikana.	Lautakuntien kokousmäärä.	13	Toteutuu
B4.7. Kehitämme konsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja.	Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuositarkastukset, tilinpäätös). Konserni- ja omistuksenohjauksen toimivuuden seuranta ja arviointi vuosittain.	Johdetaanko kaupunkia valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Tuleeko kaupungin tilintarkastus hoidettua asianmukaisesti.	Arviointikertomus Tilintarkastusraportti Väliraportti	Kv 13.6.2022 § 27 19.5.2022 § 40 15.12.2021 § 77	Toteutuu

Tarkastuslautakunnan tilinpäätös yhteensä:

TARKASTUSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2021	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Poikkeama €
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-26 429	-34 043	0	-34 043	-27 955	-6 088
TOIMINTAKATE	-26 429	-34 043	0	-34 043	-27 955	-6 088

Toimintakatteen toteutuminen:

Tilintarkastuksen ostopalvelumenot alittuvat budjetoidusta summasta.

2.3. Keskusvaalilautakunta

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

Tehtävä:

Keskusvaalilautakunta huolehtii kunnallisten ja valtiollisten vaalien järjestämisestä kaupungin alueella. Vuonna 2022 järjestettiin aluevaalit. Äänioikeutettuja oli 12993 henkilöä, ääniä annettiin 6178 kpl äänestysprosentin ollessa 47,5 %.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2021	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousar- vio-muu- tokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Poikkeama €
Toimintatuotot	18 313	26 450	0	26 450	35 081	8 631
Toimintakulut	-57 416	-27 846	0	-27 846	-30 640	-2 794
TOIMINTAKATE	-39 103	-1 396	0	-1 396	4 441	5 837

Vuoden 2022 aikana järjestettiin aluevaalit.

2.4. Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen tilinpäätös yhteensä:

KAUPUNGINHALLITUS	Tilinpäätös 2021	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousar- vio-muu- tokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Poikkeama €
Toimintatuotot	741 936	819 994	0	819 994	802 376	-17 618
Toimintakulut	-8 001 577	-7 604 737	-349 000	-7 953 737	-8 179 750	-226 013
TOIMINTAKATE	-7 259 641	-6 784 743	-349 000	-7 133 743	-7 377 374	-243 631

Toimintakatteen toteutuminen:

Kaupunginhallituksen alaisten palvelualueiden toimintakate ylittyy (ulkoiset) yhteensä 243 631 €. Toimintatuotot alittuvat 17 618 €. Toimintakulut ylittävät 226 013 €. Tarkemmat selvitykset löytyvät palvelualueiden kohdalta. Kaupunginhallituksen alle kuuluu konsernijohto ja elinvoima.

Kaupunginhallitus

Riskiluokka	Riskin kuvaus	Riskiarvo	Hallintatoimenpiteet	Vastuuhenkilöt
Taloudellinen riski	Verotulojen ja valtionosuuksien muutokset. Viime vuosina tapahtuneet äkilliset muutokset.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 3 12	Talouden ajanmukainen seuranta ja nopea reagointi	kaupunginjohtaja, palvelualajohtajat ja talousjohtaja
Taloudellinen riski	Toimintatuottojen lasku ja toimintamenojen kasvu	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 4 20	Palvelurakenteiden ja palveluprosessien saattaminen kestävämmälle kehityksen tasolle. Tiukka talouden seuranta ja reagointi.	kaupunginjohtaja, palvelualuejohtajat ja talousjohtaja
Taloudellinen riski	Valtionosuuksien muutokset Tulevien lakiperusteisten tehtävien muutosten kompensointi täysimääräisesti.	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 4 20	Muutosten ennakointi Edunvalvonta	palvelualojen vastaavat
Taloudellinen riski	Rahoitus- ja korkoriskit Lainasalkun suojaus	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Erilaisista lainoista muodostuva lainasalkku, lainasalkun tarkastelu, ja vaadittavien suojausten lisääminen Vakuutus- ja lainanhoitopolitiikan laatiminen sekä sen noudattaminen	talousjohtaja
Taloudellinen riski	Vakuutusriskit Vakuutukset ovat riittävät, voimassa ja päivitetty	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Voimassa olevien vakuutusten säännöllinen arviointi. Meklaripalvelun hyödyntäminen	hallintosihteeri, talousjohtaja ja palvelualuejohtajat
Strateginen riski	Toimintaympäristö Työttömyyden kasvu	Todennäköisyys: 1 Vaikutus: 3 3	Työllisyyspalvelut ovat toimivat ja palveluita kehitetään vaatimusten mukaan	kehittämisjohtaja ja työllisyyspäällikkö
Strateginen riski	Väkiluvun lasku Ikärakenteen muutoksen tuomat haasteet	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 4 20	Kaupungin vetovoiman lisääminen ja uusien asukkaiden saanti Palvelurakenteen sopeuttaminen asukasmäärää ja ikärakennetta paremmin palvelevaksi.	johtoryhmä
Strateginen riski	Suuronnettomuudet	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 5 15	Pelastuslaitos on vastuuviranomainen.	kaupunginjohtaja, tekninen johtaja,

2.4.1 Konsernijohto

Toimiala: Konsernijohto

Toimielin: Kaupunginhallitus

Palveluala: Hallintopalvelut

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Toiminnan kuvaus

Konsernijohto -toimiala sisältää kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toiminnan sekä hallituksen ja valtuuston valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät.

Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus johtaa toimintaa, hallintoa ja taloutta. Hallitus vastaa toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginjohtaja johtaa hallituksen alaisena hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.

Kaupunginjohtaja vastaa asioiden valmistelusta hallituksen käsiteltäväksi (Hallintosääntö 2§).

Hallintopalvelut -palveluala vastaa konsernijohdon palvelujen, hallinnon ja muiden tehtävien järjestämisestä sekä palvelualueensa kehittämisestä ja henkilöstön työnjaon yhteensovittamista.

Palveluala vastaa keskitetyistä hallinto-, henkilöstö-, talous- ja it-palveluista.

- *Hallintopalvelut –palvelualueella on seuraavat palveluyksiköt esimiehiin (sijaisineen):*
- *Talous- ja it-palvelut; talousjohtaja (taloussihteeri),*
- *Henkilöstöpalvelut; henkilöstöjohtaja (henkilöstösihteeri),*
- *Yleishallinto; hallintosihteeri (henkilöstöjohtaja).*

Palveluun sisältyy joukkoliikenne, verotuskustannukset, henkilöstön työterveyspalvelut, alueellisten palo- ja pelastuspalveluiden kulujen sekä Varsinais-Suomen liiton, Kuntaliiton ja Kunnallisen työmarkkinalaitoksen maksusuudet.

Toimintaympäristön muutos

Valtuuston tammikuussa 2019 hyväksymässä Loimaa-strategiassa 2019 - 2021 "Loimaalla kasvamme yhdessä - kasva kanssamme" asetetut tavoitteet ja toimenpiteet ohjaavat vuosittaista talousarvion valmistelua ja talousarviossa ja -suunnitelmassa asetettavia tavoitteita. Strategian toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä. Strategia päivitettiin elokuussa 2021 alkaneella valtuustokaudella.

Eduskunta hyväksyi vuoden 2023 alusta voimaan tulevan sote-palveluiden ja pelastustoimen järjestämistä koskevan lain kesäkuussa 2021. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen väliaikainen toimielin aloitti toimintansa elokuussa 2021. Se johtaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelua ja käyttää sitä koskevaa päätösvaltaa sekä vastaa tehtäviinsä liittyvästä puhevallan käyttämisestä aluevaltuuston toimikauden alkuun asti. Aluevaalit järjestettiin 23.1.2022. Varsinais-Suomen hyvinvointialue (Varha) aloittaa toimintansa 1.1.2023.

Julkiset palvelut ovat hallitusohjelman mukaan digitaalisesti kansalaisten ja yritysten saatavilla vuoteen 2023 mennessä. Julkisen sektorin datan avaamista ja hyödynnettävyyttä laajennetaan ja edistetään reaaliaikataloutta rakenteisten sähköisten laskujen ja kuittien laajalla käyttöönotolla. Digipalveluilla (1.4.2019) edistetään digitaalisten palvelujen saatavuutta, laatua, tietoturvallisuutta, sisällön saavutettavuutta sekä mahdollisuutta käyttää yhdenvertaisesti digitaalisia palveluita. Viranomaisen on suunniteltava ja ylläpidettävä digitaaliset palvelunsa siten, että niiden tietoturvasuus, tietosuoja, löydettävyys ja helppokäyttöisyys on varmistettu.

Tiedolla johtamisen tarpeiden ja menettelytapojen uudistamisessa otetaan huomioon hyvinvointialueiden uudistuksen 2023 muutostarpeet.

Korona-epidemia

Sosiaali- ja terveysministeriö antoi 20.9.2021 uudistetun hybridistrategian toimintasuunnitelman. Se on voimassa toistaiseksi. Ministeriö on 23.9.2021 ohjannut alueita luopumaan epidemian alueellisiin vaihekuvauxiin liitetystä valtakunnallisista toimenpidesuosituksista sekä mahdollisista voimassa olevista erillissuosituksista tai rajoituksista, jotka kohdistuvat tilaisuuksiin ja toimintaan, joissa on vähäinen tartunnan ja taudin leviämisen riski. Uusien koronavirustartuntojen määrä on kuitenkin kääntynyt huolestuttavaan kasvuun ja painottuu rokottamattomaan väestöön. Paikallisen tai alueellisen epidemiatilanteen heikentyessä tartuntojen leviämistä ja sen aiheuttamia haitallisia vaikutuksia estetään ottamalla oikea-aikaisesti käyttöön tarvittavia toimenpiteitä alueellisesti tai kuntakohtaisesti.

Ilmastomuutoksen vaikutukset ovat aiempaa merkittävämpi. Tietoon perustuva päätöksenteko edellyttää riittävästi tietoa toimenpiteiden päästövaikutuksista, kustannuksista sekä oheisvaikutuksista. Ilmastovaikutukset on aiempaan kattavammin syytä ottaa huomioon maankäyttöä, liikennettä, rakentamista, energia- ja jätehuoltoa sekä palveluiden järjestämistä koskevassa päätöksenteossa. Ratkaisut kytkettyvät yhteiskunnan rakenteisiin, talouteen, teknologiaan sekä elämäntapoihin. Muutokseen tähtäävät ratkaisut ovat monitasoisia ja ne muodostuvat tekojen, toimijoiden ja ympäristötekijöiden verkostoissa ja yhteisvaikutuksesta. Tämänhetkinen tieto monista ratkaisuista ei vielä riitä ennakoimaan niitä vaikutuksia, joita ratkaisujen käyttöönotto laajemmin aiheuttaa. Ilmastovaikutusten toimeenpanon seuranta on mahdollista kytkeä muuhun talouden- ja toiminnan seurantaan. Asetettavien tavoitteiden toteutumista voidaan seurata päästölaskennalla.

Hyvinvointialue uudistuksen 2023 sekä mm. valmisteilla olevan TE-palvelujen uudistuksen 2025 vuoksi kaupungin palvelut, toiminnat, hallinto ja henkilöstö ovat vuosina 2022 – 2024 suuressa muutostilanteessa.

Muutoksia toimintaympäristössä vuoden 2022 aikana

Kaupunkistrategia 2022-2025 hyväksyttiin 29.8.2022.

Hyvinvointialuetta koskevat aluevaalit järjestettiin tammikuussa 2022 ja valtuusto aloitti toimintansa maaliskuussa. Hyvinvointialueen valmistelu käynnistyi elokuussa 2021 ja se jatkui vuoden 2022 aikana.

Korona-epidemia jatkui alkuvuoden 2022 aikana. Rokotusten ja vakavien tautitapausten vähentymisen myötä suosituksista on pääosin luovuttu huhti-toukokuun 2022 aikana. Tilannetta ja toimenpiteitä on käsitelty kevään 2022 aikana säännöllisesti kaupunginhallituksessa.

Venäjä aloitti Ukrainan sodan 24.2.2022. Ukrainan kriisin myötä myös Suomeen on saapunut sotaa pakenevia ukrainalaisia. (Loimaalla huhtikuun tilanteessa noin 150 henkilöä). Kriisin kehittymisen myötä paikallista ja alueellista valmiutta on nostettu. Tilannetta ja toimenpiteitä on käsitelty kevään 2022 aikana säännöllisesti kaupunginhallituksessa.

Hyvinvointikertomuksen raportti 2021 käsiteltiin kaupunginhallituksessa 11.4. ja valtuustossa 9.5.2022.

Strateginen tavoite	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1.1. Huolehdimme sujuvista palveluista	Yritys- ja asukaskysely / Toimialojen sisäinen arviointi.	Palvelujen ja toiminnan arviointi tehdään osana kk- ja vuosiraportointia. Toteutetaan tarvittaessa erilliset asukaskyselyt.	Kyselyt Asteikko 1-5	Talous- ja toimintaraportointi on käsitelty kaupunginhallituksessa pääsääntöisesti kuukausittain. Osavuosikatsaus 1-4/2022 käsiteltiin kaupunginhallituksessa 30.5.2022 ja valtuustossa 13.6.2022. Osavuosikatsaus 5-8/2022 käsiteltiin kaupunginhallituksessa 10.10.2022 ja valtuustossa 14.11.2022. Asukaskyselyä ei ole tehty. Toimialojen sisäistä arviointia tehdään säännöllisesti osana toimintaa.	Toteutuu

A1.2. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien sähköisen asiain palvelujen määrä Yritys- ja asukaskyselyt	Sähköistä palvelua lisätään sähköisten lomakkeiden käyttönotolla.	Sähköisten palvelujen määrä, asiain laajuus/määrä ja toimivuus.	Sähköiset palvelut ovat otettu käyttöön vuoden 2022 aikana osittain. Sähköinen allekirjoitus on käytössä. Sähköiset lomakkeet ovat valmiina käyttöön otettavaksi. Painotus aluksi sivistyspalveluissa. Varhaiskasvatukselle otettu käyttöön sähköinen asiointijärjestelmä Daisy.	Toteutuu osittain
B3.2. Kehitämme toimintatapoja ja viestintää tiedonkulun parantamiseksi ja yhteistyön tukemiseksi.	Sisäinen itsearviointi	Sisäisessä viestinnässä hyödynnetään kattavasti vuonna 2021 päivitettyä viestintäohjetta. Lisäksi laaditaan viestinnän modernisoimiseksi ns sähköisten työkalujen pelikirja. Sosiaalisen median ohje laadittu ja käytössä.		Viestintäohjeen ja -toimintatapojen mukaisesti toimitaan.	Toteutuu
B3.2. Kehitämme toimintatapoja ja viestintää tiedonkulun parantamiseksi ja yhteistyön tukemiseksi.	Sisäinen itsearviointi	Tiedolla johtamisen hankkeen käynnistäminen Oikean ja tarvittavan tiedon saannin turvaaminen sekä sähköistäminen		Tiedolla johtamisen työkalua on selvitetty vuoden 2022 aikana. Järjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2023 aikana.	Toteutuu
B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakautamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	Seuranta ja säännöllinen raportointi, Talouden tunnusluvut.	Seuranta, arviointi ja raportointi vuosittain osana osavuosikatsausta ja toimintakertomusta. Palvelujen jatkuva suunnitelmallinen ja vaikuttava uudistaminen.	Seuranta, arviointi ja raportointi vuosittain osana osavuosikatsausta ja toimintakertomusta. Osallistamisen, osallistumisen ja vaikuttamismahdollisuuksien toimivuuden itsearviointi sekä palaute osana asukaskyselyä.	Osallistuva budjetointi toteutettiin nuorisotoimen ja nuorisovaltuuston toimesta vuoden 2022 aikana. Teemana loimaalaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen.	Toteutuu
C2.1. Turvaamme peruspalvelut	Palvelutarjonnan, -tason ja alueellisen tarjonnan -vertailut.	Palvelujen suunnitelmallisen ja vaikuttavan uudistamisen seuranta ja toimenpiteet.	Raportointi osana talous- ja toimintaraportointia, osavuosikatsauksia ja tilinpäätösraportointia.	Talous- ja toimintaraportointi on käsitelty kaupunginhallituksessa kuukausittain. Osavuosikatsaukset neljännesvuosittain.	Toteutuu

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Hyvinvointikertomuksen 2017- 2020 (KV 11.6.2018 §39) tietojen säännöllinen seuranta ja arviointi sekä niiden mukaiset toimenpiteet. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2017 - 2021 (KV 5.3.2018 § 12) säännöllinen seuranta ja arviointi sekä toimenpiteet.

- Hyvinvointikertomuksen raportti 2021 käsiteltiin kaupunginhallituksessa 11.4. ja valtuustossa 9.5.2022.

Hyvinvointikertomuksen uudistaminen 2022 – 2023 osana asukkaiden hyvinvoinnin edistämistä sekä hyvinvointialue-uudistusta. .

Ikääntymissuunnitelman 2021–2024 (KV 21.6.2021) linjaukset, tavoitteet ja toimenpiteet otetaan huomioon palvelujen ja toimintojen suunnittelussa ja valmistelussa.

Korona-epidemian vaikutusten arviointi asukkaiden terveyteen ja hyvinvointiin sekä palvelutarpeisiin.

Koronankriisin jälkihoito ja taloudellinen taantuma lisäänee sosiaalisten ongelmien riskiä ja painetta hyvinvointipalvelujen järjestämiseen.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet

- Mielenpitojen selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Kuntalakiin sekä ja kaupungin omiin toimintatapoihin perustuvat osallistamista, osallistumista ja vaikuttamismahdollisuuksia koskevat menettelytavat.

-Seuranta, arviointi ja raportointi vuosittain osana osavuosikatsauksia ja toimintakertomusta.

-Osallistamisen, osallistumisen ja vaikuttamismahdollisuuksien toimivuuden itsearviointi sekä palaute osana asukaskyselyitä.

Osallistamisesta olemassa erillinen asiakirja (Loimaan kaupungin osallistamisohjelma).

Vuoden 2022 aikana järjestettiin osallistamistilaisuuksia mm.:

- Hyvinvointialueiden uudistuksen 2023 valmistelu.

- Talousarvion 2023 valmistelu - seminaari järjestettiin 29.8.2022

-Palvelualojen merkittäviin palveluiden muutos- ja kehittämistoimienpiteisiin sekä niiden valmisteluun liittyvät osallistamistilaisuudet.

- *Strategia 2022- valmistelun tulevaisuuskysely sekä osallistumis-/teematapahtumat (2) järjestettiin huhtikuussa 2022.*

Yritys- ja asukaskyselyt vuosina 2022 - 2023

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Kuntien päätösten ennakoarviointimenettelyssä (EVA) arvioidaan valmisteltavan päätöksen vaikutuksia ennalta. Päätöksiä valmisteltaessa ja tehtäessä tulee ottaa huomioon, miten ne vaikuttavat kuntalaisiin, ympäristöön, organisaatioon ja henkilöstöön sekä talouteen.

- Kuntalaisvaikutuksilla eli ihmisiin kohdistuvilla vaikutuksissa tarkastellaan hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä sekä niiden jakaantumista.
- Ympäristövaikutukset kohdistuvat ihmisten elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen, maaperään, luonnon monimuotoisuuteen, ilmastoon, maisemaan, kaupunkikuvaan tai kulttuuriperintöön.
- Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset kohdistuvat eri organisaatioiden välisiin suhteisiin, organisaation tehtäviin tai menettelytapoihin, luottamuselinten toimintaan, henkilöstöön tai hallintoon.
- Taloudelliset vaikutukset kohdistuvat kunnan tuloihin tai menoihin joko niitä lisäämällä tai vähentämällä.
- Yritys- ja elinkeinovaikutukset
- Taloudellisiin vaikutuksiin kuuluvat myös yritysvaikutukset, eli se miten kunta mahdollistaa alueellaan yritystoimintaa.
- Vaikutuksia tulee arvioida sekä lyhyellä että pitkällä aikajänteellä. Ennakoarvioinnissa tulee pääsääntöisesti keskittyä arvioimaan ennalta sellaisia päätöksiä, joilla on merkittäviä vaikutuksia.

Kuntaliiton suositus (2011) kunnissa sovellettavasta menettelystä. Erityislainsäädäntö velvoittaa kuntia erikseen arvioimaan päätösten vaikutuksia.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kaupunginjohtaja		1	1
Hallintosihteeri		1	1
Henkilöstöjohtaja		1	1 *
Henkilöstösihteeri		1	1
Talousjohtaja		1	1
Taloussihteeri		1	1
Arkistosihteeri		1	1
Laskentasihteeri		2	2
Palkkasihteerit		4	4
Palvelusihteerit		2	2
Digipalvelupäällikkö		1	1
It-asiantuntija		2	2
Henkilöstömäärä yhteensä		18	18
*Henkilöstöjohtajan tehtävät on hoidettu 23.2.2022 alkaen sijaisjärjestelyin. Rekrytointi on joulukuussa kesken.			

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat	<p>Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset</p> <p>Konsernijohdon toimitiloina ovat keväästä 2020 alkaen väistötiloina Ylistaronkatu 36 sekä Alastaron entisen kunnantalon tilat. Kauppalankatu 3 –tiloissa on edelleen keskusarkisto, jonka mahdolliseen siirtämiseen tulisi olla varauduttuna.</p> <p>Kauppalankatu 3 (kaupungintalo) jatkokäyttö ja toimenpiteet. Kiinteistöjen ylläpito-ohjelman käsittely ja päätökset.</p>
------------	---

Palvelujen ostot	<p>Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset</p> <p>Aluepelastuslaitos /Turun kaupunki, It-palvelut (palvelimet, koneiden ja laitteiden leasing -sopimukset, ohjelmistolisenssit), työterveyshuolto sekä verotuspalvelut.</p>
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	<p>Valtuusto päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista (Kuntalaki 14 §). Se määrittelee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut, toimintatavat sekä raportointivelvoitteet. Talousarviossa valtuusto asettaa kunnan ja kuntakonsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, joiden toteutumisesta sen tulee valvoa. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimintana kytkeytyvät siten talousarvioprosessiin ja kattaa kunnan koko tehtäväkentän.</p> <p>Hallintosäännön 9. luvussa on määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupungin riskienhallintapolitiikka on vahvistettu valtuustossa 21.3.2011 ja uudistettu 27.9.2021.</p> <p>Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat, valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.</p> <p>Kaupunginjohtaja, liikelaitoksen johtaja sekä palvelualajohtajat ja johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja palvelualallaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan johtoryhmänä toimii kaupungin johtoryhmä (Hallintosääntö 78 - 82 §).</p> <p>Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta seurataan säännöllisesti kuukausiraportoinnissa ja osavuosisikauksissa. Johtoryhmä käsittelee säännöllisesti riskienhallintaa mm. palvelujen jatkuvuuden turvaamisen sekä turvallisuuden riskienhallinnan näkökulmasta.</p> <p>Palvelualoja ohjeistetaan ylläpitämään ja päivittämään omien toimialojensa riskienhallintaan ja palvelujen jatkuvuuden hallintaan liittyvät suunnitelmat (mm. pelastussuunnitelmat sekä vesihuollon toimivuuteen liittyvät suunnitelmat).</p> <p>Sopimusten hallinta ja valvonta on keskeinen osa riskienhallintaa.</p> <p>Osallistuminen ”Turvallinen ja kriisinkestävä kunta” –asiantuntijaverkoston. Vuonna 2018 perustetun verkoston tavoitteena on kuntien turvallisuus-, varautumis- ja riskienhallinnan yhteistyö. Toimenpiteinä on seminaareja, työpajoja, koulutuksia sekä monipuolista viestintää. Viestintä ja tiedon jakaminen muodostavatkin keskeisen perustan verkoston toiminnalle.</p> <p>Talousarvion käyttösuunnitelmien valmistelussa, kehityskeskusteluissa ja palvelualojen toiminnan ohjauksessa ja menettelytavoissa painotetaan ennakoivaa riskien hallintaa – riskien tunnistamista ja vaikutusten arviointia.</p>
Muut perustelutiedot	Hyvinvointialueiden aluevaalit järjestettiin tammikuussa 2022.

Pohjoismaiden ystävyyskunta -konferenssi järjestettiin vuonna 2022 Norjan Skienissä.

Konsernijohdon tilinpäätös yhteensä:

HALLINTOPALVELUT	Tilinpäätös 2021	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Poikkeama €
Toimintatuotot	264 705	293 570	0	293 570	308 553	14 983
Toimintakulut	-5 183 013	-4 773 460	-220 000	-4 993 460	-5 258 526	-265 066
TOIMINTAKATE	-4 918 308	-4 479 890	-220 000	-4 699 890	-4 949 973	-250 083

Toimintakatteen toteutuminen:

Palvelujen ostot (palo- ja pelastustoimen kulut ylitys 123 009 euroa, kuntien välinen yhteistoiminta ylitys 10 286 euroa, atk-järjestelmät, atk-ylläpito ja lisenssit, järjestelmien päivitykset, joukkoliikenteen kuljetuskulut) ylittyivät 200 254 euroa talousarvioon nähden sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittyivät 42 982 euroa talousarvioon nähden. Henkilöstökulut (sijaiset) ylittyivät 20 139 euroa budjettiin nähden sekä muut toimintakulut 15 058 euroa. Toimintatuottoja kertyi 14 983 euroa enemmän kuin oli budjettiin arvioitu.

2.4.2 Elinvoima

Toimiala: Elinvoima

Toimielin: Kaupunginhallitus

Palveluuala: Elinkeino- ja kaupunkikehitys

Vastuuhenkilö: Kehittämisjohtaja

Toiminnan kuvaus

Palveluuala vastaa kaavoituksen, yrityspalvelujen, maaseutupalvelujen, työllisyyspalvelujen ja markkinoinnin toteuttamisesta sekä vuorovaikutuksesta kylien kanssa.

Toiminta-ajatus on Loimaan elinvoiman vahvistaminen.

Palvelualla toimivat kaavatoimikunta, elinvoimatoimikunta ja kylien neuvottelukunta.

Toimintaympäristön muutos

Koronakriisin rajoitukset ovat hellittäneet 2021 lopulla, mitä seurasi nopea kysynnän kasvu. Osalla sektoreista pula työvoimasta ja komponenteista hidasti kasvua. Koronan jäljiltä on kuitenkin tullut uusia pitkäaikaistyöttömiä, joiden työllistyminen on osoittautunut haastavammaksi suhdanteista riippumatta.

Helmikuussa alkanut Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan muutti kerralla talouden näkymiä. Suorat vaikutukset loimaalaisiin yrityksiin kriisillä ovat olleet maltilliset, koska monella yrityksellä Venäjän kauppa on ollut suhteellisen pientä. Sen sijaan kustannusten ja etenkin energiakustannusten nousu sekä yleinen epävarmuus taloudessa vaikuttaa laajasti yrityksiin. Etenkin kuluttajarajapinnassa toimivilla yrityksillä uutisointi ja asiakkaiden luottamus tulevaisuuteen heijastuu nopeasti kysyntään. Suuret muutokset tuovat toisaalta myös mahdollisuuksia niille yrityksille, jotka pystyvät tarjoamaan ratkaisuja esim. venäläisestä energiasta irtautumiseen. Teollisuuden hyvä tilauskanta on jatkunut läpi vuoden mutta tulevaisuuden näkymiin liittyy huomattavia epävarmuustekijöitä.

Kuntien toiminta tulee muuttumaan merkittävästi soteuudistuksen ja TE-palvelujen uudistuksen 2025 myötä. Uudistusten lopulliset vaikutukset tarkentuvat uudistusten edetessä mutta kaupungin työllisyyspalvelujen toimintaan ja kehittämiseen ne vaikuttivat jo 2022.

Strateginen tavoite	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A2. Loimaa on yritysmönteinen.	Uusien yritysten ja työpaikkojen määrä. Paikallisten yritysten kasvu, työpaikat ja liikevaihto	Yritysneuvonta, kontaktit ja tapahtumat lkm Uudistettu yritysvalitusten arviointi juurrutetaan	300	<p>Vuoden aikana on toteutettu 264 yritysneuvontaa, 70 yrityskäyntiä, 12 starttiraha-neuvontaa ja 38 ELY-tukineuvontaa. Näiden lisäksi Win win -hankkeen puitteissa ostopalveluna hankittu asianajaja on tavannut ja haastatellut yli 20 loimaalaista yritystä vuoden aikana.</p> <p>Kaupungin viranhaltijat ja luottamushenkilöt tutustuivat paikallisiin yrityksiin Loimaa goes yritykset –päivänä 5.9.</p> <p>Osasto Alihankintamessuilla syksyllä (27.-29.9.)</p> <p>Matkailuyrittäjien treffit järjestettiin keväällä ja syksyllä (26.4. ja 3.10.)</p> <p>Biokaasutilaisuudet sidosryhmille ja yrittäjille (1+1 syksyllä)</p> <p>Yrittäjyysinfot tilanpidon jatkajille ja muille Novidan opiskelijaryhmille</p> <p>Lisäksi yrittäjille järjestettiin lyhytkoulutuksia yhteistyössä mm. PELME-, HiiNe-, Creve- ja Valonian hankkeiden kanssa (esim. Matkailusta lisätuloa, Green Start & STF-merkkikoulutus, tuoteistamiskoulutus, toiminnallista Lean-koulutusta, ilmastoviisasta yrittäjyyttä, työnantajakoulutusta, luovien alojen rahoituspäivä).</p> <p>Turun AMK-opiskelijat vierailivat tutustumassa loimaalaisiin työnantajiin kaupungin ja Ketterää osaamista -hankkeen tapahtumassa lokakuussa</p> <p>Aktiivinen vaikuttaminen VS matkailun tiekarttatyöhön ja sen jalkauttamiseen</p>	Toteutuu

<p>A2. Loimaa on yritysmönteinen.</p>	<p>Yritysalueiden ja tonttien määrä</p> <p>Toteutetaan yritys- lähtöiset asemakaava- muutokset</p> <p>Maapoliittinen ohjelma</p>	<p>Kaavoitusohjelma lähivuosille tarkistetaan vuosittain</p> <p>Vastataan esille tulleisiin tarpeisiin omana työnä</p> <p>Ohjelma hyväksytty 2022 aikana</p>	<p>Hyväksytyt asemakaavat ja asemakaavamuutokset lkm ja ha</p>	<p>Teollisuusraiteen läntisen osan ja sen lähiympäristön asemakaavan muutos</p> <p>Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.6.2022.</p> <p>Hämeentien varren asemakaava</p> <p>Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.12.2022.</p> <p>Juvankadun ja Juvantien varren asuinalueen asemakaava ja asemakaavan muutos</p> <p>Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen nähtäville asetettavaksi 12/2022.</p> <p>Hirvikosken alueen osan asemakaavan muutos</p> <p>Asemakaavan muutoksen luonnoksen suunnittelu tilattu/aloitettu syksyllä 2022.</p> <p>Korttelin 18 asemakaavan muutos</p> <p>Luonnos valmisteltu nähtäville asetettavaksi 12/2022.</p> <p>Tiva-kaupan vaiheen 2 valmistelun lopettaminen</p> <p>Lopettaminen kaavatoimikunta ja kaupunginhallitus 12/2022.</p> <p>Kaavoituskatsaus- ja ohjelma 2023 kaavatoimikunnassa ja kaupunginhallituksessa 12/2022.</p> <p>Maapoliittinen ohjelmaa valmisteltu tulevaa päätöksentekoa varten.</p>	<p>Toteutuu</p> <p></p>
<p>A3.1. Markkinoinnime aktiivisesti Loimaata turvallisena asuinpaikkana ja hyvänä kasvupaikkana yrityksille.</p>	<p>Näkyvyyden toteuttaminen kh:n vuosittain hyväksymän suunnitelman mukaisesti</p>	<p>Kaupungin brändiuudistus toteutetaan 2022 aikana.</p> <p>Markkinointisuunnitelma käsitellään</p>	<p>Brändiuudistuksen läpivieminen</p> <p>Asuinpaikka Loimaa -teeman pitkäjänteinen toteutus</p>	<p>Toimintavuoden aikana markkinoinnin resursseissa on ollut useassa kohtaa vajausta ja tästä johtuen brändiuudistuksen kilpailutus päästiin käynnistämään vasta 2022 vuoden lopulla ja</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p></p>

		elinvoimatoimikunnassa ja hallituksessa.		brändi uudistuksen mainostuomisto valittiin joulukuussa. Asuinpaikkamarkkinointia toteutettiin lähialueiden lehdissä sekä keväällä monikanavaisena kampanjana lähimpiin suuriin maakuntakeskuksiin. Loimaan kesä Instagram toteutettiin edellisen vuoden tapaan. Asumisen teemavuoden valmistelu käynnistettiin kesällä 2022 ja teemavuoteen liittyen haettiin ja saatiin rahoitus Asukkaiden Loimaa -hankkeelle Jokivarsikumppaneilta.	
C3.1. Kehitämme syrjäytymisen syiden tunnistamista ja panostamme oikea-aikeeseen tukemiseen.		Asiakkaiden ohjaaminen kohti työmarkkinoita, koulutukseen tai polku kohti eläkettä TE-palvelujen uudistamiseen 2024 valmistautuminen	Työmarkkinatuen kuntalista <200 henkilöä keskimäärin Nuorten työttömien lukumäärä < 100 henkilöä keskimäärin Aktivointitoimenpiteissä olevien henkilöiden lukumäärä keskiarvo/kk	Työmarkkinatuen kuntalistalla keskimäärin 2022 oli 188 hlö/kk. Nuorten työttömien lukumäärä keskimäärin 75 nuorta/kk (Alle 25 v.). Aktivointitoimenpiteissä olevien henkilöiden lukumäärä keskimäärin 183 hlö/kk. TE2024 -uudistukseen lakiesitykseen jätettiin lausunto keväällä 2022 ja vuoropuhelua uudistukseen liittyen on jatkettu seudun muiden kuntien kanssa. Vuoden lopussa päätettiin maakunnallisen valmistelun käynnistämisestä Turun aloitteesta tammi-maaliskuulle 2023, johon Loimaa sitoutui osallistumaan.	Toteutuu

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Työllisyyspalveluiden toiminta tukee monin tavoin kaupunkilaisia. Työn ja terveyden yhteys on tutkittu tosiasia. Heikoimassa asemassa oleville on tarjolla toimintatila Wirikkeen kautta tukea ja toimintaa. Työllisyyspalvelut vetävät kaupungin sisällä moniammatillista toimintaa (TYP), jonka kautta ohjataan edelleen asiakkaita. Toiminnassa korostuu henkilökohtainen ohjaus.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet

- Mielenpitojen selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Työllisyyspalvelut toteuttavat asiakastyytyväisyyskyselyjä säännöllisesti.

Yrityksiä ja laajemminkin asukkaita on osallistettu ja kuultu E&K-aamukahveilla neljä kertaa; kaupunkistrategian kaksi avointa teemailtaa keräsi yhteensä n. 80 henkeä; Loimaan osaamisryhmä on koonnut oppilaitosten, yritysten ja muiden sidosryhmien edustajia useita kertoja; WIN WIN -hanke käynnisti yrityspuistoalueen markkinointiyhteistyön yritysten kanssa ja teknologiaklusterin kokoamisen

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Yritysvaikutusten arviointimenettely on uudistettu ja siihen liittyvät toimintatavat juurrutettu käyttöön. Kaavoituksen lisäresursointi (kaavoitusassistentti) lisätty 2023 talousarvioon, mikä tulee vaikuttamaan positiivisesti elinkeinoelämääkin tukevan kaavatyön määrään.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

2021 valmistuneen biokaasuselityksen pohjalta selvityshenkilö on ollut laitos investoinneista kiinnostuneiden toimijoiden apuna. Kaupunki on tukenut selvittämällä mahdollisia sijoituspaikkoja. Kaupungin, selvitystyön tehneen asiantuntijan sekä Novidan hankkeen yhteistyöllä järjestettiin pari tapaamista 2022 jälkimmäisellä puoliskolla biolaitoksen toteuttamiseen tarvittavan yhteistyökonsortion löytämiseksi.

Kaupunki on myös neuvotellut aurinkoenergiapuistojen sijoittamisesta kaupungin maa-alueille Ilmattaren kanssa teknisen toimen johdolla.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

TE-palveluiden uudistus 2025 tulee vaikuttamaan työllisyyspalvelujen toimintaan jo 2022 ja 2023. Kaupungin työllisyyspalveluja kehitetään vastaamaan tulevan uudistuksen tarpeita mahdollisimman proaktiivisesti yhdessä kumppanitahojen kanssa.

2022 ensimmäisellä puoliskolla toteutettiin nopeutetusti maahanmuuttokoordinaattorin rekrytointi. Prosessia nopeutettiin Ukrainan tilanteen takia mutta koordinaattorin toiminta tähtää laajemmin kansainvälisen työvoiman ja osaajien saatavuuden edistämiseen sekä siihen liittyvien toimintamallien kehittämiseen myös TE2024 uudistusta silmällä pitäen. Loimaa liittyi myös muun seutukunnan kuntien kanssa Turun vetämään maahanmuuttajien ohjauspalveluja kehittävään hankekemukseen. Maahanmuuttokoordinaattori aloitti työnsä toukokuussa 2022 ja maahanmuuttajien ohjauspalveluhankeen työntekijä aloitti syksyllä.

Koko 2022 vuoden ajan valmistaudutaan myös hyvinvointialueuudistukseen, joka vaikuttaa työllisyyspalveluihin. Uudistuksen yhteydessä kuntouttavatyötoiminta siirtyi hyvinvointialueille. Vuoden alussa käynnistyi kuntouttavan työtoiminnan rempparyhmän rinnalla palkkatukiremparyhmä, jonka toiminnasta kehitetään kaupungin hallintaan jäävää työllisyyspalvelujen työkalua. Toisen rempparyhmän toiminta vakiintui 2022 aikana ja sen toimintaa on laajennettu mm. Novidan oppilaille tarpeen mukaan tarjottavana Tuva-jaksoina.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Työllisyyspalvelujen "rempparyhmää" kehitettiin toisella työnohjaajalla vuodelle 2022 ja toimintaa on jatkettu 2023. Näin ryhmä toimintaa voitiin laajentaa kuntouttavassa työtoiminnassa olevista henkilöistä myös palkkatuella työskenteleviin.

Kuntouttava työtoiminta siirtyi sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueille ja tällä on henkilöstövaikutuksia työllisyyspalveluihin. Siirto valmisteltiin 2022 aikana ja työllisyyspalveluista siirtyi 4 työntekijää.

Kaupungille palkattiin maahanmuuttokoordinaattori, joka huolehtii hyvinvointialueuudistuksessa kaupungille jäävistä kotoutumis- ja maahanmuuttopalveluista, niiden koordinoinnista ja kehittämisestä. Maahanmuuttajien ohjauspalveluhankeeseen rekrytoitiin seudullinen työntekijä lokakuun alussa, joka keskittyy maahanmuuttajien ohjaukseen seudulla.

Kaupungin yhteistä viestintää 50 % työpanoksella tukenut palvelusihteeri siirtyi kokonaan sivistyksen tehtäviin 5/2022. Hänen tilalleen pyrittiin rekrytoimaan uutta osa-aikaista henkilöä keväällä mutta tässä ei onnistuttu. Syksyllä kaupunginhalituksen päätöksellä palkattiin toinen markkinointi- ja viestintäsuunnittelijan määräaikaisella työsopimuksella.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kehittämisjohtaja		1	1
Kaavoittaja		1	1
Yritysneuvoja		2	2
Markkinointi- ja viestintäsuunnittelija		1	2
Johtava maaseutuasiamies		1	1
Maaseutuasiamies		4	4
Työllisyyspäällikkö		1	1
Palvelusihteeri		1,5	1
Palveluohjaaja		2	2
Työtoiminnan ohjaaja		3	4
Yksilövalmentaja		3	1
Maahanmuuttokoordinaattori			2
Yhteensä		20,5	22

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	Maaseutupalvelut muuttivat syksyllä Palininkadulta Ahonkadun toimipisteen toiseen kerrokseen. Työllisyyspalveluilla kiinteä toimipaikka Ahonkadulla siirtynyt 2.kerroksesta 1.kerrokseen yhdessä yrityspalvelujen kanssa kesällä 2022. Lapidushallissa nuorten työpaja, liikkuvan ryhmän tukikohta ja kummankin ostopalvelukumppanin toimitilat.
Palvelujen ostot	Työllisyyspalvelussa kuntouttavan työtoiminnan ja työvalmennuksen (1 htv) ostosopimus Loimaan seudun työtoiminnan tuki ry. ja kuntouttavan työtoiminnan osto Loimaan seudun työttömät ry:n kanssa. Kuntouttavan ostopalvelusopimukset kilpailutettiin 2022 ja toimintaa jatkoivat samat toimijat. Kuntouttavan sopimukset siirtyivät 2023 alusta hyvinvointialueen vastuulle. Työvalmentajan ostopalvelu jäi kaupungille.
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	Itse tuotettujen ja ostettujen työllisyyspalveluiden toimitilat
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	Työttömyyden kuntaosuusmaksut olivat 2022 keskimäärin 82 800€. Kuntaosuusmaksut ovat joka vuosi koholla kesällä, jolloin palveluja on vähemmän tarjolla ja osa määräaikaisista töistä katkeaa kesäksi. Valtio päätti jatkaa vuoden alussa poikkeuksellista yrittäjien oikeutta työmarkkinatukeen koronasta johtuen, mikä piti kuntaosuusmaksuja koholla tammi-maaliskuussa.
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	<p>KELA:lle maksettava kuntaosuus työmarkkinatuesta ja määrärahan arvioiminen. Kaupunki maksaa 70% > 1.000 pv ja 50% > 300 pv maksetusta työmarkkinatuesta. Korona-aikana yrittäjät ovat olleet oikeutettuja poikkeuksellisesti työmarkkinatukeen.</p> <p>Yrityksiin edelleen sijoitettavien viimeisenä vaiheena, 200 pv työttöminä olleiden haastattelut, työttömän paikkakunnalle muuttavien ja em. listalle päätyvien välitön haastattelu. Rempparyhmän toimintaa laajennettiin palkkatukiryhmällä, joka mahdollistaa toiminnan jatkamisen kaupungilla kuntouttavan työtoiminnan siirtyessä hyvinvointialueelle. Toisen rempparyhmän toiminta saatiin 2022 aikana käynnistettyä ja vakiinnutettua sekä siihen liitettiin nuorten tuva-toiminnan tarjoaminen Novidalle yhteistyösopimuksen kautta.</p> <p>Kuntouttavan työtoiminnan toteutuksessa keskeisinä kumppaneina ovat olleet kaksi yhdistystä. Heiltä ostetut palvelut kilpailutettiin raportointijaksolla, millä varmistettiin palvelujen saumaton jatkuminen hyvinvointialueuudistuksen astuttua voimaan.</p>
Muut perustelutiedot	Yrityselämän edellytysten pitkäjänteinen kehittäminen ja turvaaminen maankäytön suunnittelun kautta.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut
LEADER toimintaryhmä V-S Jokivarsikumppanit r.y. jäsenenä pysymisestä tehtiin päätös kesällä 2021. Rahoituksesta tehtiin erillinen päätös syksyllä 2022.

ELINVOIMA	Tilinpäätös 2021	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Poikkeama €
Toimintatuotot	477 231	526 424	0	526 424	493 823	-32 601
Toimintakulut	-2 818 564	-2 831 277	-129 000	-2 960 277	-2 921 224	39 053
TOIMINTAKATE	-2 341 333	-2 304 853	-129 000	-2 433 853	-2 427 401	6 452

2.5 Hyvinvointilautakunta

2.5.1. Hyvinvointipalveluiden hallinto

Toimiala: Sosiaali- ja terveys

Toimielin: Hyvinvointilautakunta

Palveluala: Hyvinvointipalvelujen hallinto

Vastuhenkilö: Sosiaali- ja terveysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Toimiala vastaa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä kaupungin asukkaille ja kiireellisissä tilanteissa kaupungissa oleskeleville henkilöille.

Toimintaympäristön muutos

Hyvinvointialueet perustettiin 1.1.2023 maakunnallisina.

Vuoden 2022 aikana valmisteltiin siirtymistä hyvinvointialueelle. Valmistelu työllisti koko vuoden kasvavassa määrin hallintoa ja myös koko henkilökuntaa.

Sosiaali- ja terveysjohtaja siirtyi muihin tehtäviin 3.8.2022. Vakanssia ei täytetty, vaan tehtävät jaettiin johtavalle ylilääkärille ja aikuis- ja vammaispalvelupäällikölle. Johtava ylilääkäri siirtyi 1.11.2022 50-prosenttisesti Varsinais-Suomen hyvinvointialueen palvelukseen.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan edellytti varautumista sotatilannetta pakenevien ukrainalaisten vastaanottamiseen. Hyvinvointipalvelujen hallinnossa osallistuttiin toimenpiteiden suunnitteluun ja tilanteen seurantaan.

Covid-virusepidemian hallinta työllisti edelleen hyvinvointipalveluita.

Strateginen tavoite	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1. Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.	Asiakaskysely.	Kuntalaiset kokevat saavansa palvelut ilman aiheutonta viivytystä.	Vertailu vuoden 2021 tasoon.	Asiakaskyselyä ei ole toteutettu.	Ei toteudu ☐
A1. Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.	Suunnitelmien määrä ja laatu.	Hyvinvointialueen valmistelun yhdessä on tehty seutukuntaa koskevat palveluiden suunnitelmat.	Valmiit suunnitelmat.	Hyvinvointialueen valmistelu on ollut kovin keskuskaupunkijohdoista. Alueellisia suunnitelmia ei ole tehty.	Ei toteudu ☐

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Tilannetta seurattiin hyvinvointikertomuksen ja erillisten selvitysten kautta (THL, Valvira, AVI).

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot
- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet
- Mielenpitojen selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Merkittävien muutosten osalta pyrittiin selvittämään kuntalaisten mielipiteitä erityisesti kunkin palvelun asiakasryhmän osalta.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Hyvinvointilautakunnan ostot olivat yhteensä 44 011 000 €, joista 36 402 000 € ostoja kunnilta, kuntayhtymiltä ja yksityisiltä palveluntuottajilta. Sosiaali- ja terveystoiminta vastasi suurten hankintojen kilpailutuksista. Palvelualueella ei järjestetty kilpailutuksia, joissa hankintasopimukset kohdistuivat vuonna 2022 alkaviin tai jatkuviin sopimuksiin.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Kokoukset pyrittiin järjestämään siten, että turhaa moottoriajoneuvojen käyttöä voitiin välttää. Teams-kokouksia järjestettiin usein tilanteissa, joissa välimatkat kokouspaikkoihin olivat pitkät.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Hyvinvointialueiden käynnistyminen vaikutti vuoden 2022 aikana siten, että osa Loimaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöstä osallistui hyvinvointialueen toiminnalliseen suunnitteluun liittyvien työryhmien työhön.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Henkilöstön osalta tehtiin suunnitelma hyvinvointialueelle 1.1.2023 siirtyvästä henkilöstöstä.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Sosiaali- ja terveystoiminta	1	1	1
Laskentasihteeri	1	1	1
Palvelusihteeri	8	8	8
Sovellusasiantuntija	1	1	1
YHTEENSÄ	11	11	11

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat	Toimitilat sijaitsivat pääterveysaseman yhteydessä.
Palvelujen ostot	Palvelujen ostoista posti- ja kuriiripalvelut olivat suurin yksittäinen osto. Merkittäviä muutoksia talousarvioon nähden ei ollut.
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	Ikäihmisten palvelurakenteen uudistamiseen haettiin ulkopuolista rahoitusta, mikäli rahoitusta avautuu. Sovellusasiantuntija siirrettiin terveys- ja hoivapalveluista hallinnon palvelualueelle.
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	Kuluja seurattiin kuukausittain.

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	Osaamisen keskittyminen yksittäisille henkilöille muodosti riskin. Riskiä pyrittiin hallitsemaan opettamalla työtehtävät useammalle kuin yhdelle henkilölle.
Muut perustelutiedot	Hallinnon työpanosta ohjautui sote- ja maakuntauudistukseen liittyviin hankkeisiin.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut						
Hallinnon osalta seurattiin henkilöstön resursointia.						
HYVINVOINTIPALVELUJEN HALLINTO	Tilinpäätös 2021	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Poikkeama €
Toimintatuotot	665	0	0	0	21 561	21 561
Toimintakulut	-605 684	-607 925	0	-607 925	-625 981	-18 056
TOIMINTAKATE	-605 019	-607 925	0	-607 925	-604 420	3 505

Toimintakatteen toteutuminen:

Hyvinvointipalvelujen hallinnon toimintakate (ulkoiset tulot ja kulut) olivat 3 505 € arvioitua suuremmat. Toimintakulut olivat 18 056 € arvioitua suuremmat. Toimintatuottoja kertyi 21 561 € arvioitua enemmän. Tämän taustalla oli Tulevaisuuden Sote-keskus hankkeeseen saatu valtionavustus. Hallinnon henkilöstökulut olivat n. 61 000 € arvioitua pienemmät. Tämän taustalla oli mm. sosiaali- ja terveysjohtajan tehtäviin liittyvät järjestelyt.

2.5.2. Sosiaalityö

Toimiala: Sosiaali- ja terveys

Toimielin: Hyvinvointilautakunta

Palvelualue: Sosiaalityö

Vastuhenkilö: Aikuis- ja vammaispalvelun päällikkö ja perhekeskuksen päällikkö

Toiminnan kuvaus
Palvelualue sisältää aikuissosiaalityön, ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen, päihdepalvelut, vammaispalvelulain mukaiset palvelut, kehitysvammapalvelut, lastensuojelun, perhetyön, lapsiperheiden kotipalvelut, lastenvalvojan palvelut, Ankkuri-toiminnan, sosiaalipäivystyksen, perheneuvolan, maahanmuuttotoiminnan ja alle 65-vuotiaiden omaishoidon.

Toimintaympäristön muutokset
Hyvinvointialueiden käynnistyminen 1.1.2023 on merkittävin toimintaympäristön muutos. Loimaan kaupungin ja Oripään yhteistoiminnan laajentaminen sosiaalityön perhepalveluihin ei toteutunut suunnitellusti.
Koronatilanne
Koronatilanne ei ole vaikuttanut merkittävästi palveluiden saatavuuteen, mutta henkilöstön sairaspöissaolot ovat vaikeuttaneet järjestelyjä. Tartuntatautilain mukainen suojausvelvoite aiheutti vähäisiä järjestelyjä työn tekemiseen.
Ukrainan tilanne
Ukrainan alueelta saapuneet tilapäisen suojelun statusta hakeneet ja saaneet ovat aiheuttaneet lisääntyntä ohjauksen ja neuvonnan tarvetta. Tarpeeseen on kuintekin pystytty vastaamaan normaalijärjestelyin.
Loimaan ja Oripään yhteistoiminta

Loimaan ja Oripään välisen yhteistoiminnan ulottamisesta sosiaalityöhön luovuttiin Oripään silloisen sosiaalijohtajan siirryttyä pois Oripään kunnan palveluksesta. Hyvinvointialueen valmistelun aloittaminen ohjasi myös luopumaan yhteistoiminnan laajentamisesta perhekeskuksen toimintaan.

Hyvinvointialueen valmistelu

Sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuun siirtymässä hyvinvointialueelle 1.1.2023 Loimaan kaupungin tuli tehdä muutoksia kahden palvelun osalta. Kuntouttava työtoiminta on siirrettävä työllisyyspalveluista hyvinvointialueelle ja maa-hanmuuttoon liittyvät palvelut sosiaali- ja terveystaloudesta kaupungin elinvoimapolkuun. Siirtoa on valmisteltu ja linjaukset on tehty. Kuntouttavan työtoiminnan palvelut kilpailutettiin kesäkuun aikana.

Henkilöstötilanne

Sosiaalityön palvelualueella henkilöstösaatuus on ollut kohtalainen, vaikka pätevien sosiaalityöntekijöiden rekrytoinneissa on ollut haasteita. Perhekeskuksen päällikön tehtävää ei kuitenkaan elokuun loppuun mennessä saatu täytettyä, mutta henkilö aloitti tehtävässä syyskuun aikana. Sosiaalityöntekijöiden virat on osin täytetty sijaisjärjestelyin. Sosiaalityön henkilöstön kokonaisuus kasvoi 1.7.2022, kun kaupunki otti aiemmin yksityisenä toimineen lastenkodin osaksi omaa toimintaansa.

Palvelurakenne

Perhekeskuksen toiminnot ovat siirtyneet pääterveysaseman 2. kerrokseen ja Loimaalla on otettu käyttöön systeeminen toimintamalli lastensuojelussa. Perhekeskuksen käynnistämisen yhteydessä lastensuojelun, perheneuvolan ja perhepalveluiden yhteistyötä lisättiin. Sosiaalityön panosta lisättiin lapsiperheiden sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa ja yhden sosiaaliohjaajan virka siirrettiin kokonaisuudessaan jälkihuoltopalveluihin. Aikuis- ja vammaispalveluissa on käytetty lisähenkilöstöä aikuis- ja vammaispalvelupäällikön hoitaessa oman toimensa ohella perhekeskuksen päällikön tehtäviä.

Hankinnat

Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden sekä kehitysvammaisten asumispalvelut kilpailutettiin vuoden 2022 aikana. Palvelusopimukset siirtyvät hyvinvointialueelle.

Strateginen tavoite	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
C1.1. Tuemme loimaalaisten hyvinvointia ennalta-	Huostaanotettujen osuus % 0-17-vuotiaista.	Huostaanotettujen osuus enintään 0,2 % yli Varsinais-Suomen keskiarvon.	Vuosi 2021: Varsinais-Suomi 1,6 % Loimaa 2,0 %	Loimaa 2,0 %	Ei toteudu
B4.5. Parannaamme työhyvinvointia, työn tuottavuutta, osaamista ja palveluja yhdessä henkilöstön kanssa.	Henkilöstön vaihtuminen, pysyvyys ja työtyytyväisyys.	Hyvällä johtamisella ja henkilöstöpolitiikalla parannetaan työn houkuttelevuutta ja henkilöstön tyytyväisyyttä.	Lähtövaihtuvuus pienenee.	Sosiaalityön henkilöstön vaihtuvuus oli vähäisempää kuin vuonna 2021.	Toteutuu

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Tilannetta seurattiin hyvinvointikertomuksen ja erillisten selvitysten kautta (THL, Valvira, AVI).

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot - Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet - Mielenpitojen selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Merkittävissä palveluiden muutoksissa selvitetään asukkaiden mielipiteitä palvelualan asiakasryhmien osalta esimerkiksi vammaisneuvoston kokouksissa.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Sosiaalityön palvelualan ostot olivat yhteensä 7 miljoonaa euroa vuodessa. Sosiaali- ja terveystoiminta vastasi suurten hankintojen kilpailutuksista. Palvelualueella ei järjestetty kilpailutuksia, joissa hankintasopimukset kohdistuivat vuonna 2022 alkaviin tai jatkuviin sopimuksiin.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Kaikessa toiminnassa pyrittiin välttämään tarpeetonta henkilöautoilla liikkumista. Kokouksia järjestettiin useasti Teamsin välityksellä. Toimipisteissä lajiteltiin jätteet.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Hyvinvointialueelle siirtymisen valmisteluun osallistui eri toimijoita sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiosta. Tästä ei kuitenkaan aiheutunut toiminnallista haittaa tai merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Johto osallistui hyvinvointialueen valmisteluun.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Sosiaalityö/lastensuojelu			
Perhekeskuksen päällikkö	0	1	1
Aikuis- ja vammaispalvelupäällikkö	1	1	1
Sosiaalityöntekijä	5	6	6
Sosiaaliohjaaja	5	5	5
Perhepalvelujen vastaava ohjaaja	1	1	1
Perheohjaaja	4	4	4
Perhetyöntekijä	2	2	2
Lapsiperheiden lähihoitajat	2	2	2
Yhteensä	20	21	21
Perheneuvola			
Psykologi	1	2	1
Perheneuvoja	1	1	1
Perhe- ja pariterapeutti	1	1	1
Yhteensä	3	4	3
Vammaispalvelut			
Johtava ohjaaja	0	0	0
Vastaava ohjaaja (asumispalvelujen esihenkilö sekä työ- ja päivätoiminnan esihenkilö)	0	2	2
Ohjaaja	5	6	6
Asumisen ohjaaja	1	1	1
Sairaanhoidtaja	1	1	1

Hoitaja	23,5	23,5	23,5
Hoitaja varahenkilö	1	1	1
Yhteensä	33,5	34,5	34,5
Lastensuojeluyksikkö			
Sosionomi (vastaava, lastenkodin johtaja)	0	1	1
Sairaanhoidtaja	0	0	1
Sosionomi	0	3	2
Lähihoitaja	0	3	3
Yhteensä	0	7	7
Sosiaalityö yhteensä	56,5	66,5	65,5

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	<p>Sosiaalitoimisto, vammaispalvelutoimisto, hallinto ja perheneuvola: Vareliuksenkatu 1. Loimaan toimintakeskus: Kisällinkatu 4. Päivätoiminta: Telkantie 5. Alastaron työtupa: Vänniläntie 10. Tammikoti: Nahkurintie 3. Ruusurinne: Vänniläntie 12. Perhepalvelut: Vareliuksenkatu 1.</p> <p>Omaa lastensuojeluyksikköä ei perustettu entiseen Hanhenpuiston kiinteistöön, mutta aiemmin Humanan ylläpitämä yksityinen 7-paikkainen lastenkoti otettiin osaksi kaupungin toimintaa 1.7.2022 alkaen.</p> <p>Uuden perhekeskuksen toiminta käynnistyi pääterveysasemalla keväällä 2022.</p>
Palvelujen ostot	<p>Merkittävimmät palveluostot ovat lastensuojelun sijaishuollon palvelut sekä kuljetuspalvelut. Lastensuojelun ostopalveluita pyrittiin vähentämään oman yksikön perustamisella vuoden 2022 aikana noin 240 000 eurolla. Tavoite toteutui vain osin, koska omaa yksikköä ei perustettu. Kokonaisuutena lastensuojelun ostopalveluun varattu määräraha osoittautui palvelutarpeen kasvun vuoksi riittämättömäksi.</p>
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<p>Oman lastensuojeluyksikön toiminnan käynnistämiskuluihin ja henkilöstömenoihin tarkoitettu varaus käytettiin kustannuksiin, jotka syntyivät ratkaisusta ottaa yksityinen lastenkoti kaupungin toiminnaksi 1.7.2022 alkaen.</p> <p>Oripään sosiaalihoitaja toimi vuonna 2021 sopimusperusteisesti Loimaan perhekeskuksen päällikkönä, mutta vuonna 2022 järjestelyä muutettiin niin, että tehtävän hoito siirtyi Loimaan kaupungin viranhaltijalle.</p>
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p>Sotkanetin tilasto- ja indikaattoripankin tietoja voidaan vertailla. Käytettävissä on kuntien, sairaanhoitopiirien alueiden ja koko maan tiedot nettokäyttökustannuksista €/asukas eri sosiaali- ja terveyspalveluissa. Valtakunnalliset vertailutiedot tulevat käyttöön viiveellä. Käytettävissä on nyt vuoden 2021 tietoja.</p> <p>Sosiaalityön eri osa-alueiden käsittelyaikoja seurattiin kuukausittain. Lastensuojeluilmoitusten määrän sekä perhehoidon ja laitoshoidon sijoitusten määrän kehittymistä seurattiin säännöllisesti.</p>
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	<p>Pätevän henkilöstön saatavuus aiheutti merkittävimmän riskin toiminnalle. Riskiä hallittiin pyrkimällä pitämään työn kuorma kohtuullisena ja panostamalla rekrytointiin.</p> <p>Toiminnan luonteeseen liittyvät ennakoimattomat muutokset asiakkaiden tarpeissa muodostivat taloudellisen riskin.</p>

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Talouden tasapainotus

Vuosi 2022

Tavoite vähentää lastensuojelun ostopalveluja perustamalla oma yksikkö toteutui osin siksi, että Humanan ylläpitämä lastenkoti siirtyi kaupungille 1.7.2022.

Vuosi 2023

Palvelut siirtyvät hyvinvointialueelle.

Käyttösuunnitelma

Sosiaalityön palveluiden osalta Loimaan ja Oripään välinen perhesosiaalityön yhteistyö ei toteutunut suunnitellusti.

Vuoden 2022 talousarvioon tehtiin muutosehdotuksia, jotka johtuivat pääasiassa odotettua suuremmasta palvelutarpeesta.

SOSIAALITYÖ	Tilinpäätös 2021	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Poikkeama €
Toimintatuotot	1 777 118	1 556 200	-150 000	1 406 200	1 559 661	153 461
Toimintakulut	-14 999 079	-14 011 665	-750 000	-14 761 665	-16 221 583	-1 459 918
TOIMINTAKATE	-13 221 961	-12 455 465	-900 000	-13 355 465	-14 661 922	-1 306 457

Toimintakatteen toteutuminen:

Sosiaalityön toimintakate (ulkoiset tulot ja kulut) oli talousarviomuutokset huomioiden 1 306 457 € arvioitua suurempi. Toimintakulut olivat 1 459 918 € arvioitua suuremmat. Toimintatuottoja kertyi 153 461 € arvioitua enemmän. Sosiaalityön henkilöstökulut olivat n. 355 000 € arvioitua suuremmat. Taustalla ovat muun muassa sijaisten palkkoihin ja erilliskorvauksiin varatun määrärahan riittämättömyys, yksityisen lastenkodin siirtyminen kaupungin toiminnaksi sekä sosiaalityön esihenkilötyöhön liittyvät järjestelyt. Toimintakuluissa palvelujen ostojen osuus oli n. 1 233 000 arvioitua suurempi, minkä taustalla on erityisesti lastensuojelun sijaishuollon ennakoitua suurempi tarve, jonka kustannusvaikutus oli n. 736 000 €. Sosiaalihuollon asumispalvelujen ostojen osuus n. 100 000 € oli ennakoitua suurempi, ja tämän taustalla on päihdehuollon asiakkaille ja mielenterveyskuntoutujille tarkoitettujen asumispalvelujen suuri kysyntä. Toisaalta vammaispalveluin mukaisten asumispalvelujen tarve väheni, jolloin määrärahaa jäi käyttämättä n. 180 000 €. Henkilökohtaisten avustajien tarve oli odotettua suurempi ja tämän vuoksi kustannukset olivat 198 000 € määrärahavarausta suuremmat.

2.5.3. Terveys- ja hoivapalvelut

Toimiala: Sosiaali- ja terveys

Toimielin: Hyvinvointilautakunta

Palvelualue: Terveys- ja hoivapalvelut

Vastuhenkilö: Johtava ylilääkäri

Toiminnan kuvaus

Palvelualue sisältää 1) avoterveydenhuollon palvelut, joihin sisältyvät avosairaanhoidon vastaanottopalvelut, ennaltaehkäisevän terveydenhuollon palvelut, terapiapalvelut, sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden vastaanottopalvelut, 2) mielenterveyskuntoutujien päivätoiminnan, 3) suun terveydenhuollon palvelut, 4) akuutin

vuodeosastohoidon ja avosairaaloiminnan, 5) ikäihmisten palvelut, joihin sisältyvät asumispalvelut sekä kotiin annettavat ja kotona selviytymistä tukevat palvelut ja 6) rintamaveteraanien ja sotainvalidien palvelut.

Palvelualueeseen sisältyvät lisäksi erikoissairaanhoido, terveysvalvonta, eläinlääkintähuolto sekä 65 vuotta täyttäneiden kuntalaisten omaishoidon tuki ja palvelusetelit.

Toimintaympäristön muutos

Maassa on 23.6.2021 päätetty toteuttaa sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistus, joka antaa sosiaali- ja terveyspalvelut perustettavien hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Viimeiset asiaa ohjaavat lait tulevat voimaan vuoden 2023 alusta lukien.

Loimaan sosiaali- ja terveyspalvelut, mukaan lukien terveys- ja hoivapalvelut, osallistui maakunnalliseen sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen valmisteluun vuoden 2022 aikana. Monenlaisia asioita valmisteltiin ja erityisesti esihenkilöiden, mutta myös muiden työntekijöiden, työaika kului huomattavasti valmistelutyöhön. Johtava hoitaja siirtyi jo alkuvuodesta maakunnalliseen hankeorganisaatioon projektipäälliköksi. Hänen tehtävänsä jaettiin muille esimiehille. Sosiaali- ja terveysjohtaja jätti organisaation elokuun alussa, mikä työllisti entisestään esimiehiä myös terveys- ja hoivapalveluissa. Johtava ylläkäri siirtyi hyvinvointialueen palvelukseen 0-prosenttisesti jo 1.11.2022.

Covid-pandemia leimasi edelleen toimintaa vahvasti. Yleisvaarallisen tartuntataudin statuksen omaava infektio on kuormittanut erityisesti osastotoimintaa. Ikäihmisten palveluasumisessa esiintyi epidemioita. Useat rokotuskierrokset kuormittivat avoterveydenhuoltoa.

Henkilökunnasta on ollut pulaa. Vakituisiin tehtäviinkään ei aina ole ollut hakijoita. Sijaisten saaminen on ollut päivä päivältä vaikeampaa.

Toimintojen ylläpitämistä hankaloittivat myös hoitajajärjestöjen työtaistelutoimenpiteet.

Akuuteilla kuntoutusosastoilla vakainastettiin pitkään toimineita sijaisia varahenkilöstöksi: 2 sairaanhoitajaa ja 2 lähihoitajaa. Yksi irtisanoutuneen sijaispoolin lähihoitajan vakanssi jätettiin täyttämättä.

Oripään terveysaseman palveluita ei saatu vuonna 2022 ulkoistettua yrityksistä huolimatta.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa toteutettiin 26.4.2022 alkaen Pegasos OMNI -päivitys. Uudistus vaati varsin työllistävän projektin kevätkaudella. Syksyllä rakennettiin kiireellä AluePegasosta hyvinvointialueen tarpeisiin.

Ikäihmisten palveluissa piti ottaa syksyn 2022 aikana käyttöön maakunnallinen RAI-toimintakykymittari. Tämän asian valmistelu työllisti ikäihmisten palveluita jo keväällä. RAI-käyttöönotto siirrettiin kuitenkin vuoden 2023 alkuun, sillä Turun OMNI-päivitys esti etenemisen ennen vuodenvaihdetta.

Entisen osaston 2 tiloja ei irtisanottu, sillä niihin sijoitettiin kotihoitoa intensiivitiimi ja hallintoa sekä sosiaalityön työntekijöitä.

Tulevan suunnitteleminen ja erilaiset uudistukset olivat jättää jalkoihinsa perustyön varmistamisen. Erityisesti tietojärjestelmien jatkuva uudistaminen vaikeuttaa luotettavien tilastojen saamista toiminnasta.

Kuitenkin palvelukeskuksessa kyettiin toteuttamaan tällä kertaa koko palvelukeskuksen toimintaan kohdistuva ulkoinen laaduntunnistusauditointi marraskuussa 2022.

Strateginen tavoite	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
C2. Loimaalla on sujuvat palvelut.	Lääkäreiden vastaanottoaikojen T3 mediaani.	Mediaani 14 vrk.	Vrk / edellisen vuoden 3 rekisteröityä arvoa.	2022: tammikuu 34 vrk, huhtikuu 43 vrk, syyskuu 55,5 vrk.	Ei toteudu ☐

			2020: tammikuu 24 vrk, toukokuu 14 vrk, syyskuu 24 vrk. 2021: tammikuu 23 vrk, toukokuu 30 vrk.	Tammikuu 2023 29,5 vrk.	
	Hoitajien vastaanottoaikojen T3 mediaani.	Mediaani 4 vrk.	Vrk / edellisen vuoden 3 rekisteröityä arvoa. 2020: tammikuu 5 vrk, toukokuu 8 vrk, syyskuu 10 vrk. 2021: tammikuu 9 vrk, toukokuu 4 vrk.	2022: tammikuu 1 vrk, huhtikuu 3 vrk, syyskuu 3 vrk. Tammikuu 2023 2 vrk.	Toteutuu
C2. Loimaalla on sujuvat palvelut.	Odotusaika hammaslääkärin kolmannelle vapaalle, rajoittamattomalle vastaanottoajalle (vähintään 30 min).	3 kuukautta.	Vrk / edellisen vuoden 3 rekisteröityä arvoa. 2020: tammikuu 35 vrk, toukokuu 52 vrk, syyskuu 87 vrk. 2021: tammikuu 42 vrk, toukokuu 62 vrk.	2022: Tammikuu 27 vrk, toukokuu 20 vrk, syyskuu 16 vrk. 2023: Tammikuu 48 vrk.	Toteutuu
	Odotusaika suuhygienistin kolmannelle vapaalle vastaanottoajalle (vähintään 30 min).	3 kuukautta.	Vrk / edellisen vuoden 3 rekisteröityä arvoa. 2020: tammikuu 56 vrk, toukokuu 52 vrk, syyskuu 49 vrk. 2021: tammikuu 49 vrk, toukokuu 53 vrk.	2022: Tammikuu 92 vrk, toukokuu 34 vrk, syyskuu 21 vrk. 2023: Tammikuu 20 vrk.	Toteutuu
C1. Loimaa on hyvinvoivien, omatoimisten ja aktiivisten asukkaiden kaupunki.	Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisistä kuntalaisista.	91- 92 %.	% / viimeinen käytävissä oleva vertailu, Loimaa ja koko maa. 2019: Loimaa 93,4 %, koko maa 91,9 %.	Loimaa 92,3 % 31.12.2022 omista tiedoista. 2020: Koko maa 91,9 %, Loimaa 91,7 % 2021: Koko maa 92,6 %, Loimaa 92,1 %	Ei toteudu
B2. Loimaa on turvallinen asuin-ympäristö.	Ikäihmisten sote-palveluiden järjestämisstrategian mukaisesti toteutetaan ikääntyville suunnattu asumiskokonaisuus, jossa on toimintakykyä ylläpitävä/edesauttava ympäristö markkinaehtoisine palveluineen, kotihoidon toimisto ja mahdollisuus lisätä palveluita aina palveluasumiseen saakka.	Toteuttaminen aloitettu.	Aloitettu / ei aloitettu.	Rakentaminen on saatettu Varhan investointisuunnitelmaan.	Toteutuu

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Seurataan hyvinvointikertomuksen ja erillisten selvitysten kautta (THL,Valvira, AVI).

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot - Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet - Mielenpitojen selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia järjestetään tarvittaessa valmisteltaessa merkittäviä muutoksia.

Viranhaltijat vierailevat pyydettyä vanhusneuvoston tai yhdistysten tilaisuuksissa kertomassa ajankohtaisista asioista.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Terveys- ja hoivapalveluissa asiakaspalveluiden ostoihin varataan 29,3 miljoonaa euroa. Näistä 22,7 miljoonaa euroa on ostoja kunnilta ja kuntayhtymiltä. Muut ostot ovat sellaisia, joissa yksityinen yritys, säätiö tai yhdistys on palvelun toimittajana.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Kokoukset järjestetään niin, että osallistumiseen joudutaan käyttämään mahdollisimman vähän moottoriajoneuvoja.

Toimipisteissä lajitellaan jätteet ja käytetään materiaaleja, tarvikkeita ja aineita taloudellisesti.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Vuoden 2022 talous- ja toimintasuunnitelmaan vaikuttavat muutokset lainsäädännössä:

Vanhuspalvelulain muutos edellyttää ikäihmisten palveluasumisyksiköiden henkilöstömitoitusten lisäämistä merkittäväällä tavalla. Lisäksi edellytetään RAI-toimintakykymittarin käyttöönottoa.

Muutos sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaissa pienentää tuntuvasti asiakasmaksutuloja terveys- ja hoivapalveluissa. Asiakasmaksutulot pienenevät niin avosairaanhoidossa, suun terveydenhuollossa, kotihoidossa kuin ikäihmisten palveluasumisyksiköissäkin. Muutosten määrää on vaikea arvioida, sillä maksujen suuruuksiin vaikuttavat asiakkaiden todelliset tulot ja menot.

Vuoden 2022 budjetti on laadittu ajatuksella, että Oripään terveysasemalla tuotettavat palvelut on ulkoistettu yksityiselle palveluiden tuottajalle.

Terveys- ja hoivapalveluiden hallinnosta on siirretty Pegasos-pääkäyttäjä sosiaali- ja terveystalouden hallintoon sovel-lusasiiantuntija-nimikkeellä. Sovellusasiiantuntija toimii niin Pegasos- kuin Titania -ympäristöjen asiantuntijana.

Ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon on valtuuston vuonna 2021 tekemän päätöksen mukaisesti lisätty uusi psykiatri-nen sairaanhoitaja kouluterveydenhuoltoon. Neuvolan perhetyöntekijän työpanosta on aiemmasta poiketen budjetoitu Loimaan ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon 50 %. Perhetyöntekijän vakanssi on sosiaalityön perhetyössä.

Ennaltaehkäisevän terveydenhuollon budjetti on laadittu toiminnallisesti vain Loimaan ennaltaehkäisevälle terveydenhuol-lolle. Oripään ennaltaehkäisevän terveydenhuollon budjetti ilmaistaan vain ulkoistettuna läpilaskutuksena.

Terveysasemaverkkoselvityksen perusteella ja tiimityön kehittämiseksi on avosairaanhoitoon budjetoitu uusi sairaanhoita-jan toimi.

Avosairaanhoidon budjetti on laadittu toiminnallisesti vain Loimaan avosairaanhoidolle. Oripään avosairaanhoidon budjetti ilmaistaan vain ulkoistettuna läpilaskutuksena.

Asiakasmaksulain muutoksen vuoksi avosairaanhoidon ei kerry asiakasmaksutuloja hoitajakäynneistä, mikä vähentää maksutuloja.

Avosairaanhoidon on budjetoitu puheentunnistuksen käyttö.

Terapiapalveluissa on budjetoitu kuntohoitajan toimen muuttaminen fysioterapeutin toimeksi. Kuntohoitajan toimi on vapautunut aiemmin eläköitymisen vuoksi. Fysioterapeutti on hoitanut kuntohoitajalta vapautuneita apuvälinepalveluita. On havaittu, että fysioterapeutin työpanosta kuluu niin paljon apuvälinepalveluihin, etteivät avoterveydenhuollon fysioterapeuttien voimavarat riitä varsinaiseen kuntouttavaan asiakastyöhön.

Suun terveydenhuollon budjetti on laadittu toiminnallisesti vain Loimaan suun terveydenhuollolle ja välinehuollolle. Oripään suun terveydenhuollon budjetti ilmaistaan vain ulkoistettuna läpilaskutuksena.

Vuoden 2022 alusta alkaen suun terveydenhuoltoa koskee maksukatto. Tämän vaikutusta asiakasmaksutuloihin on vaikea arvioida. Arviota asiakasmaksutuloista on pienennetty 25 %.

Kotihoidossa on tarpeen täyttää 2 uutta apulaisosastonhoitajan virkaa lähiesimiestyön turvaamiseksi. Vuonna 2021 päätetyn mukaisesti kotihoitoon on budjetoitu 1 uusi sosionomin virka.

Vuodelle 2021 kotihoitoon määräaikaisina myönnetty 4 lähihoitajan tointa on syytä vakinaistaa vakituisiksi lähihoitajan toimiksi. Ellei näitä toimia täytettäisi pysyvästi, ei kotihoidon työvuorosuunnittelu riittävällä henkilöstöresursilla onnistuisi – optimointi on käytössä.

Kotihoidon asiakasmaksutuloja (muut kodinhoitoapumaksut) on vähennetty 5 % asiakasmaksulain muutoksen vuoksi.

Kotihoitoon on budjetoitu yksi uusi leasing-auto kotikuntoutuksen ja yöpartion yhteiseksi. Ennestään kotihoidossa on 12 omaa ja 1 leasing-auto.

Kotihoitoon on budjetoitu lääkkeenjakebotti-pilotointiin 12 000 €.

Päiväkuntoutuksen fysioterapeutista aletaan osoittaa 40 % Intervallihoidoitusyksikköön ja 20 % 65 vuotta täyttäneiden omaishoidon tukeen. Päiväkuntoutukseen jää 40 % fysioterapeutin työpanoksesta.

Päiväkuntoutukseen palkataan 1 uusi lähihoitaja- varahenkilö yhteiseksi päiväkuntoutuksen ja intervallihoidoitusyksikön kesken.

Maassa on säädetty ikäihmisten palveluasumisyksikköihin minimihenkilöstömitoitukset. 1.1.2021 minimimitoitus on 0,55, 1.1.2022 0,6 ja 1.4.2023 0,7. Nyt on arvioitu hoitohenkilökunnan tukitehtäviin kuluva työaika niin, että vain hoitotyöhön osoitettava työaika huomioidaan henkilöstökertoimia laskettaessa. Teknisen ja ympäristöpalvelukeskuksen kanssa on neuvoteltu asioiden järjestämisestä ja he huolehtivat jatkossa tukitehtävistä kokonaisuudessaan. He joutuvat lisäämään henkilökuntaansa, joten palveluasumisyksiköiden tekniselle ja ympäristöpalvelukeskukselle maksamat sisäiset erät ruoka- ja siivouspalveluiden osalta kasvavat.

Kartanonpuistoon pitää palkata kaksi uutta lähihoitajaa vanhustalvelulain uudistuksen vuoksi.

Illakoteihin pitää palkata kaksi uutta lähihoitajaa vanhustalvelulain uudistuksen vuoksi.

Teknisen ja ympäristöpalvelukeskuksen on tarkoitus ulkoistaa Iilakotien ateriapalvelut, mikä lisää Iilakotien ulkoisten ateriapalveluiden kustannuksia noin 200 000 €.

Palveluasumisyksiköiden asiakasmaksutuloja on vähennetty 3,7 % asiakasmaksulain muutoksen vuoksi.

Uudistettu vanhustalvelulaki edellyttää myös RAI-toimintakykyarvioinnin käyttöönottoa niin, että se on oltava käytössä 1.4.2023.

Päiväkuntoutuksen ja intervallihoidoitusyksikköön oli budjetoitu vuodelle 2022 aistipuutarhan lopputoteutusta (aloitettu 2021) varten 2 x 10 000 euroa.

65 vuotta täyttäneiden omaishoidon tuessa on tarpeen muuttaa lähihoitajan nimike omaishoidon ohjaajaksi.

Ikäihmisten ostettuun tehostettuun palveluasumiseen on budjetoitu yhteensä 143 hoitopaikkaa, joista 23 65-74 -vuotiaalle. Asiakaspalveluiden ostoon on budjetoitu tuo hoitopäivämäärä keskimääräiseen hintaan 130 €/hvp. Vanhuspalvelulaki koskee myös yksityisiä tehostetun palveluasumisen palveluntuottajia. Nähtäväksi jää, millaiset hoitopäivähinnat ovat voimassa vuonna 2022. Asiakasmaksutuloista on vähennetty asiakasmaksulain muutoksen vuoksi 3,7 %.

Akuuteilla kuntoutusosastoilla B1 ja B2 on edelleen vuonna 2022 kummallakin 24 potilaspaikkaa. Osastolla B1 toimii avosairaala, jossa on 5 virtuaalisairaansijaa. Näitä varten on varattu 1 sairaansija osastolta. Osastolla B2 varaudutaan hoitamaan 5 sairaanhoitopiirin erikoissairaanhoidon potilasta.

Akuuteilla kuntoutusosastoilla on henkilöstötaulukon tietojen lisäksi kolmannen vuodeosaston ajoilta resurssipooli, jossa on 1 sh tehtävä, josta hoidetaan 50 % työajalla lähihoitajan tehtävää, kaksi 50-prosenttista lähihoitajan tehtävää ja kolme lh tehtävää, joista yhtä hoidetaan 60-prosenttisella työajalla ja yhtä 50-prosenttisellä työajalla. Näissä tehtävissä olevia henkilöitä ei lasketa mitoituksiin, vaan heitä käytetään varahenkilöiden tapaan korvaamaan poissaolijoita.

Avosairaalaan on budjetoitu uusi sairaanhoitaja -varahenkilö.

Akuuteilla kuntoutusosastoilla säilytetään tässä vaiheessa sosiaalityöntekijän ostokustannukset.

Vanhan akuutin kuntoutusosaston 2 vuokrasopimus irtisanotaan niin, että vuokratukustannuksia jää vuodelle 2022 132 800 €.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Pegasos-pääkäyttäjä on siirretty terveys- ja hoivapalveluista sosiaali- ja terveydenhuollon hallintoon sovellusiantuntijanimikkeellä.

Ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon on lisätty kouluterveydenhuollon psykiatrinen sairaanhoitaja. Ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon osoitetaan aiemmasta poiketen perhetyön neuvolan perhetyöntekijän työpanosta ja henkilöstökustannuksia 50 % työntekijän henkilöstökustannuksista.

Avosairaanhoitoon on lisätty terveysasemaverkkoselvityksen mukaisesti yksi sairaanhoitajan toimi.

Terapiapalveluissa muutetaan kuntohoitajan toimi fysioterapeutin toimeksi.

Suun terveydenhuollossa yhden hammaslääkärin toimen väheneminen Oripään terveysaseman palveluiden ulkoistuksen vuoksi.

Kotihoitoon kaksi uutta apulaisosastonhoitajan virkaa lähiesimiestyön turvaamiseksi. Vuonna 2021 tehdyn päätöksen mukaisesti kotihoitoon uusi sosionomin virka. Vuodelle 2021 määräaikaisina myönnettyjen kotihoidon neljän lähihoitajien vakinaistaminen. Ilman näitä neljää lähihoitajan tointa ei kotihoidon työvuorosunnittelu riittävällä henkilöstöllä ole mahdollista - optimointi on käytössä.

Päiväkuntoutuksen fysioterapeutin työpanosta osoitetaan 40 % omaishoidon intervallihoitoyksikköön ja 20 % 65 vuotta täyttäneiden omaishoidon tukeen. Päiväkuntoutukseen jää 40 % fysioterapeutin työpanoksesta. Päiväkuntoutuksen ja intervallihoitoyksikköön palkataan yksi yhteinen lähihoitaja-varahenkilö.

Kartanonpuistoon palkataan kaksi uutta lähihoitajaa vanhuspalvelulain edellyttämän henkilöstömitoituksen takaamiseksi.

Ilolakoteihin palkataan kaksi uutta lähihoitajaa vanhuspalvelulain edellyttämän henkilöstömitoituksen takaamiseksi.

65 vuotta täyttäneiden omaishoidon tuessa muutetaan lähihoitajan nimike omaishoidon ohjaajaksi.

Avosairaalaan palkataan yksi sairaanhoitaja-varahenkilö.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Hallinto			
Johtava ylilääkäri		1	1
Johtava hoitaja		0,5	0,5
Yhteensä		1,5	1,5

Avohoito			
Ylilääkäri		1	1
Terveyskeskuslääkäri		14	14
Johtava hoitaja/osastonhoitaja		1	1
Apulaisosastonhoitaja		1	1
Psykologi (siirto Mielenterveys- ja päihdetyöryhmästä)		1	1
Terveystenhoitaja		17	17
Sairaanhoitaja		15	15
Terveyskeskusavustaja		0	0
Tekstinkäsittelijä /osastonsihteri		2	2
Yhteensä		52	52
Terapiapalvelut			
Fysioterapeutti		6	6
Kuntohoitaja		0	0
Puheterapeutti		2	2
Jalkaterapeutti		1	1
Ravitsemusterapeutti		1	1
Toimintaterapeutti		1	1
Yhteensä		11	11
Mielenterveys- ja päihdetyöryhmä			
Psykologi		1	1
Sairaanhoitaja		7	7
Mielenterveyskuntoutujien yksikkö			
Sairaanhoitaja		2	2
Yhteensä		10	10
Suun terveydenhuolto			
Johtava hammaslääkäri		1	1
Erikoishammaslääkäri		1	1
Terveyskeskushammaslääkäri		6	6
Vastaava suuhygienisti		1	0
Suuhygienisti		3	4
Vastaava hammashoitaja			1
Hammashoitaja		11	10
Hammashoitaja, varahenkilö		1	1
Välinehuoltaja		1	1
Yhteensä		25	25
Apulaisyylilääkäri (aiemmin ylilääkäri)		1	1
Terveyskeskuslääkäri		2	2
Hallinnollinen osastonhoitaja		1	1

Apulaisosastonhoitajat muutettu osastonhoitajiksi		2	2
Sairaanhoitaja		22	22
Sairaanhoitaja, varahenkilö		6	8
Lähihoitaja		14	14
Lähihoitaja, varahenkilö		2	4
Fysioterapeutti		3	3
Toimintaterapeutti		0,4	0,4
Osastonsihtööri		2	2
Yhteensä		55,4	59,4
Akuutti vuodeosasto			
Sairaanhoitaja		3	3
Sairaanhoitaja varahenkilö		1	1
yhteensä		4	4
Osastot yhteensä		59,4	63,4
Avosairaala			
Kotihoito			
Hallinnollinen osastonhoitaja		1	1
Apulaisosastonhoitaja		4	4
Sairaanhoitaja		12	12
Sairaanhoitaja, varahenkilö		1	1
Toiminnanohjaaja		3	3
Lähihoitaja		73	73
Lähihoitaja, varahenkilö		12	12
Fysioterapeutti		4	4
Sosionomi		2	2
Yhteensä		112	112
Päiväkuntoutus			
Lähihoitaja		4	4
Lähihoitaja varahenkilö		1	1
Fysioterapeutti		1	1
Koordinaattori		1	1
Toimintaterapeutti		0,6	0,6
Yhteensä		7,6	7,6
Ikäihmisten omaishoito			
Vanhustyön ohjaaja		0,5	0,5
Apulaisosastonhoitaja		0,5	0,5
Sairaanhoitaja		0	0
Omaishoidon ohjaaja		1	1
Lähihoitaja		1	1

Yhteensä		3	3
Omaishoidettavien intervallihoitoyksikkö			
Apulaisosastonhoitaja		0,5	0,5
Lähihoitaja		5	5
Yhteensä		5,5	5,5
Muut asumispalvelut/ostopalvelut			
Vanhustyön ohjaaja		0,5	0,5
Yhteensä		0,5	0,5
Palveluasuminen Kartanonpuisto			
Osastonhoitaja		1	1
Sairaanhoitaja		3	3
Lähihoitaja		27	27
Lähihoitaja, varahenkilö		5	5
Yhteensä		36	36
Palveluasuminen			
Ilolakodit			
Osastonhoitaja		1	1
Sairaanhoitaja		2	2
Lähihoitaja		17	17
Lähihoitaja, varahenkilö		2	2
Yhteensä		22	22
palveluasuminen yhteensä		58	58
Terveys- ja hoivapalvelut yhteensä		345,5	349,5

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat	<p>Avoterveydenhuollon palveluita tuotetaan pääterveysasemalla, Alastaron ja Oripään terveysasemilla sekä Tyks Loimaan sairaalan tiloissa.</p> <p>Mielenterveyskuntoutujien toimintayksikkö ja ikääntyvien päiväkuntoutustoiminta sijaitsevat Kartanonmäen palvelukeskuksessa.</p> <p>Kotihoidon toimistot ovat Vareliuksenkadulla ja Tiaisentiellä. Intensiivitiimin toimisto ja ikäihmisten neuvola sijaitsevat Kartanonmäen palvelukeskuksessa.</p> <p>Suun terveydenhuollon palveluita tuotetaan pääterveysasemalla, Hirvikosken, Alastaron ja Oripään terveysasemilla.</p> <p>Avoterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon Oripään terveysasemalla tuotettavat palvelut on ulkoistettu yksityiselle palveluntuottajalla.</p> <p>Akuutit kuntoutusosastot ja avosairaala sijaitsevat Tyks Loimaan sairaalan tiloissa.</p> <p>Ikäihmisten palveluasumisyksiköt ovat Kartanonmäen palvelukeskuksessa ja Ilolakodeissa.</p>
------------	--

<p>Palvelujen ostot</p>	<p>Erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä. Terveys- ja hoivapalveluilla ei ole omaa erikoissairaanhoidoa.</p> <p>Terveys- ja hoivapalveluilla ei ole omaa laboratoriota eikä röntgeniä.</p> <p>Ostetaan laboratorio- ja kuvantamispalvelut Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä, laboratoriotuotimialueelta ja kuvantamisen toimialueelta.</p> <p>Koululaisten näöntutkimukset, ENMG-tutkimukset, EKG:n pitkäaikaisnauhoitukset sekä uniapneatutkimukset ostetaan yksityisiltä palveluiden tuottajilta.</p> <p>Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalveluista on sopimus Varsinais-Suomen alueellisen apuvälinekeskuksen kanssa. Sairaanhoitopiiri laskuttaa kuntia asukaslukuperusteisesti.</p> <p>Lääkinnällisen kuntoutuksen terapiapalveluita ostetaan tarpeen mukaan sairaanhoitopiirin toteuttaman kilpailutuksen nojalla yksityisiltä palveluiden tuottajilta.</p> <p>Terveys- ja hoivapalveluilla ei ole omia varastoja. Lääkehuolto ostetaan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin lääkehuollon toimialueelta ja hoito- ym. tarvikkeet Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin hankinta- ja logistiikkapalveluilta.</p> <p>Lääkintäteknisten laitteiden laiterekisteri- ja laitehuoltopalvelut ostetaan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin teknisten ja huoltopalveluiden toimialueelta.</p> <p>Kiinteistöt ovat omistajatahonsa mukaisesti joko Loimaan kaupungin teknisten ja ympäristöpalveluiden tai Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin teknisten ja huoltopalveluiden vastuulla.</p> <p>Asetusten mukaiset seulontatutkimukset ostetaan. Mammografiaseulonta ostetaan Suomen Terveystalo Oy:ltä ja kohdunkaulakanavan syövän seulonta Synlabilta.</p> <p>Mielenterveys- ja päihdetyöryhmän lääkäripalvelut ostetaan yksityiseltä palveluntuottajalta.</p> <p>Yksityisiltä palveluntuottajilta ostetaan 65 vuotta täyttäneiden loimaalaisten tarpeisiin tehostetun palveluasumisen hoitopaikkoja noin 140 kappaletta.</p> <p>Jonkin verran hankitaan 65 vuotta täyttäneiden henkilöiden omaishoitajien jaksamista tukevia palveluita palvelusetelillä palveluntuottajilta.</p>
<p>Muut toiminnan edellyttämät resurssit</p>	
<p>Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot</p>	<p>Sotkanetin tilasto- ja indikaattoripankin tietoja voidaan vertailla. Käytettävissä on kuntien, sairaanhoitopiirien alueiden ja koko maan tiedot nettokäyttökustannuksista €/asukas eri sosiaali- ja terveyspalveluissa.</p> <p>Ongelmana on, että valtakunnalliset vertailutiedot tulevat käyttöön viiveellä. Käytettävissä on nyt vuoden 2019 tietoja.</p> <p>Kuntamaiseman selvityksissä saadaan vertailutietoa Kuntamaiseman asiakaskuntien joukosta.</p> <p>Terveys- ja hoivapalvelut osallistuu avosairaanhoidon Tk-Forum -vertaiskehittämiseen, joka tuottaa vertailutietoja osallistuvista terveydenhuollon yksiköistä.</p>

	<p>Korkeita kustannuksia Loimaalla on joka tapauksessa erikoissairaanhoidossa, päivystyspalveluissa ja ikäihmisten palveluissa, vaikka kustannukset tarvevakioidaan.</p> <p>Terveys- ja hoivapalvelut laatii vuodelle 2022 erillisen toimintasuunnitelman, johon sisältyy eri toimintojen tunnuslukuja, mittareita ja niiden tavoitetasoja.</p>
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	<p>Tunnistettavia riskejä ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palvelurakenteen kehittäminen yhteistyössä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa niin, että avoterveydenhuollon palveluiden painopiste siirretään erikoissairaanhoidosta ja yhteispäivystyksestä perusterveydenhuoltoon. • Vuodeosastokapasiteetin suunnittelu seutukunnallisesti yhteistyössä sairaanhoitopiirin ja alueen kuntien ja terveyskeskusten kanssa. • Seutukunnallisen palvelurakenteen suunnitteleminen järkevästi hyvinvointialuetta rakennettaessa • Erikoissairaanhoidon kustannusten hallinta. • Ikäihmisten palveluketjun pitäminen avopalvelu painotteisena. • Rekrytointi ja osaavan henkilökunnan pitäminen ja riittävän henkilökunnan saaminen palveluita tuottamaan. • Covid19-pandemia
Muut perustelutiedot	

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Talouden tasapainotus

Vuosi 2022

- Terveysasemaverkon muutoksen vaikutukset. Yhteensä 200 000 euroa.
- Erikoissairaanhoidon vaikuttavuuden parantaminen. Yhteensä 1 000 000 euroa.

Vuosi 2023

- Toiminnot siirtyvät hyvinvointialueelle.

Käyttösuunnitelma

Toimintaa toteutetaan kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaisesti.

Kehittämistoimissa pyritään edelleen kokonaistaloudellisesti edullisimpiin mahdollisiin ratkaisuihin.

TERVEYS- JA HOIVAPALVELUT	Tilinpäätös 2021	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Poikkeama €
Toimintatuotot	9 257 444	6 640 300	0	6 640 300	8 026 270	1 385 970
Toimintakulut	-55 686 547	-58 579 270	1 179 270	-57 400 000	-56 977 115	422 885
TOIMINTAKATE	-46 429 103	-51 938 970	1 179 270	-50 759 700	-48 950 845	1 808 855

Toimintakatteen toteutuminen:

Terveys- ja hoivapalvelujen toimintakate oli talousarviomuutokset huomioiden 1 808 856 € arvioitua pienempi. Toimintakulut alittivat arvon 422 885 €:lla. Toimintatuottoja kertyi 1 385 461 € arvioitua enemmän. Asiakaspalvelujen ostot olivat 956 952 € arvioitua pienemmät. Taustalla on erikoissairaanhoidon maksuosuuden arvioitua pienempi määrä. Aineiden ja tarvikkeiden ostoon kului 189 000 € ennakoitua enemmän.

2.6 Sivistyslautakunta

2.6.1 Varhaiskasvatus

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Varhaiskasvatus

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatusjohtaja

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset lapset huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: turvallinen ja ajanmukainen kasvatusympäristö, kodin ja varhaiskasvatuksen välinen yhteistyö, yksilöllinen tuki lapselle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Loimaan kaupungissa on vuoden 2021 syksyllä 9 omaa päiväkotia. Näiden lisäksi kaupungissa työskentelee 17 perhepäivähoitajaa. Kaupungissa toimii myös neljä yksityistä päiväkotia, Verkanappuloiden Nappulapellon ja Nappulakosken päiväkodit, Nappulan päiväkoti sekä Touhula Alastaron päiväkoti.

Esiopetusta järjestetään kaikissa päiväkodeissa paitsi Nappulan päiväkodissa.

Kaupungissa on yksi vuorohoitoa järjestävä päiväkoti (Peltoinen).

Toimintaympäristön muutos

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Kouluverkkoselvityksen aiheuttamat muutokset palveluverkkoon (osa varhaiskasvatuksesta järjestetään koulukiinteistöissä). Koulujen lakkauttamisten myötä Kojonkulman ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyi 1.8.2021.

Vaikka lapsimäärä vähenee, osallistumisaste varhaiskasvatukseen on valtakunnan kärkeä. Henkilöstöä on sopeutettu lapsimäärään jo pitkään, ja näin tehdään edelleen. Henkilöstön määrää suhteessa lapsimäärään tarkastellaan jatkuvasti ja sitä sopeutetaan tilanteiden muuttuessa.

Erialaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen.

Varhaiskasvatusmaksuja laskettiin 1.8.2021 alkaen. (Tulorajoja korotetaan 31 %. Toisen lapsen enimmäismaksu lasketaan 50 prosentista 40 prosenttiin. Varhaiskasvatuksesta perittävä enimmäismaksu ensimmäisen lapsen osalta (288 €/kk) säilyi edelleen samana).

Syksyllä 2021 käynnistyi Opetushallituksen kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu. Kokeilu kestää elokuun 2021 alusta toukokuun 2024 loppuun. Kokeilua toteuttavat toimipaikat Loimaalla ovat Touhula Alastaro, Peltoisten vuoropäiväkoti, Puistometsän päiväkoti ja Metsämaan päiväkoti. Muut toimipaikat toimivat verrokkiryhminä kokeilussa.

Koronatilanne:

Varhaiskasvatus jatkui kevätkauden OKM:n ja THL:n ohjeiden ja suositusten mukaisesti ja toiminnassa noudatettiin kaikkia valtakunnallisia ja maakunnallisia tartuntojen torjumiseksi annettuja ohjeita. Henkilökunta käytti kokokasvovisiiriä tai kasvomaskia mahdollisuuksien mukaan. Henkilökunnan maskisuositus päättyi maaliskuun lopussa. Syyskaudella varhaiskasvatus järjestettiin normaaliolojen lainsäädännön mukaisesti. Varhaiskasvatuksen järjestäjää ohjeistettiin varautumaan koronatilanteen jatkumiseen osana normaalia varautumista. Suositeltavaa on ollut jatkaa korona-aikana opittuja hyväksi havaittuja hygieniatoimia. Koronatilanne on aiheuttanut merkittäviä sijaisuusjärjestelyjä varhaiskasvatustyksissä.

Ukrainan tilanne:

Ukrainan tilanteella oli vaikutuksia varhaiskasvatuspalveluihin jonkin verran. Uusia ukrainalaisia lapsia on sodan syttymisen jälkeen tullut varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen alle 10. Lisäksi syksyn aikana varhaiskasvatukseen tuli jonkin verran myös muita maahanmuuttajataustaisia lapsia.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutus:

Varhaiskasvatus edistää monipuolisesti lasten ja perheiden terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Perheiden hyvinvointia edistää myös varhaiskasvatuksen kuraattori, joka on matalankynnyksen, maksuton palvelu varhaiskasvatuksen asiakasperheille.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat osa varhaiskasvatuksen arkea ja lapsen tulee päästä matalalla kynnyksellä palvelujen piiriin. Keskeistä annettaessa pedagogista tukea on oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys ja lapsen hyvinvoinnin tukeminen. Loimaalla osallistuminen varhaiskasvatukseen on valtakunnan kärkeä.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät periaatteet:

Varhaiskasvatussuunnitelmia ja esiopetuksen opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja lapsia suunnitelmien valmisteluvaiheessa.

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan vuosittain asiakastyytyväisyyskyselyjä, joiden tuloksia hyödynnetään palvelujen ja toimintojen kehittämisessä. Vuonna 2022 ei tehty kuntakohtaista asiakaskyselyä, vaan yksikkökohtainen palveluarvio.

Erityisesti päätöksillä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkovaikutustenarviointi. Vuonna 2022 varhaiskasvatuksessa ei tehty erillisiä ennakkovaikutusten arviointeja, eikä järjestetty keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:

Kuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen. Kuljetukset on kilpailutettu vuosille 2021-2024 (+ optio 2025-2026).

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt esiopetuksen kestävän kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävän kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävän elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa päiväkodin toimintaa.

Päiväkotien kestävän kehityksen työhön velvoittavat myös varhaiskasvatussuunnitelman sekä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävään elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestävän kehityksen kasvatuksella.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Hirvikosken alueen varhaiskasvatus keskitettiin yhteen yksikköön. Hirvimetsän päiväkodin toiminta käynnistyi 1.8.2022. Samalla päättyi Kitkonpuiston ja Mahlapuiston päiväkotien toiminta.

Alun perin olin tarkoituksena Alastaron alueen ja keskusta-alueen varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen laatiminen (mm. asianmukaiset tilat, hoitopaikkojen määrä, varautuminen muutoksiin, palvelurakenne jne.). Vuoden 2022 aikana

päädettiin siihen, että varhaiskasvatuksen palveluverkko on perusteltua tarkastella koko kaupungin tasolla. Palveluverkko-selvityksen (konsulttiselvitys) valmistelu käynnistyi syksyllä 2022. Selvitys toimii ohjaavana suunnitelmana varhaiskasvatus-palvelujen järjestämisessä ja kehittämisessä.

Varhaiskasvatuspaikkojen tilanne on kokonaisuudessaan haasteellinen, kaikilla alueilla on vain hajanaisia paikkoja va-paana. Puistometsän päiväkodissa on toiminut ylimääräinen ryhmä 1.8.2021 alkaen ja keskusta-alueelle perustettiin 1.2.2022 alkaen myös toinen lisäryhmä (vuokrakiinteistö). Yksi varhaiskasvatusryhmä (esiopetusryhmä) toimii lv. 2022-2023 Kirkonkylän koulun tiloissa. Palvelun järjestämisen turvaamiseksi on varauduttu aukaisemaan uusi ryhmä myös entisen Mahlapuiston päiväkodin tiloihin sekä käyttämällä perhepäivähoidon varayksikköä Sahramia.

Varhaiskasvatuksessa on viime vuosina panostettu erityisopetukseen lisäämällä erityisopettajien määrää. Vuodesta 2019 alkaen varhaiskasvatuksessa on ollut perheohjaaja (vuodesta 2021 alkaen varhaiskasvatuksen kuraattori). Vuonna 2022 varhaiskasvatuksen ja hyvinvoinnin tiimi koostuu neljästä erityisopettajasta, S2-erityisopettajasta, varhaiskasvatuksen kuraattorista ja varhaiskasvatuksen sosionomista (hanketyöntekijä).

Uusi varhaiskasvatusohjelma mahdollistaa siirtymisen sähköiseen asiointiin kokonaisvaltaisesti sekä tehostaa raportointia/seurantaa.

Varhaiskasvatukseen on myönnetty valtionavustusta 126 400 euroa tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen (edistää oppimista, hyvinvointia, vuorovaikutusta ja lähipalveluperiaatetta sekä lapsen oikeutta välttämättömään ja riittävään varhaiseen tukeen) ja 110 640 euroa varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamiseen (tuen uudistuksen toimeenpanon tukeminen sekä lapsen saaman tuen vahvistaminen ja tuen laadun kehittäminen). Ko. hankkeet jatkuvat vuonna 2023. Lisäksi Loimaan kaupungille myönnettiin 160 000 euroa varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022-2024.

Strateginen tavoite	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1. Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.					
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien sähköisen asiointin palvelujen määrä.	Uuden varhaiskasvatusohjelman hankinta/käyttöönotto. Uusi ohjelma monipuolistaa sähköistä palvelua niin asiakkaan kuin henkilökunnan näkökulmasta.	Kokemukset ohjelmasta.	Tiera Vesseli toiminnanohjausjärjestelmä (Daisy) on otettu käyttöön keväällä 2022. Ohjelma on parantanut varhaiskasvatuksen sähköistä asiointia sekä lisännyt suunnitelmallisuutta ja reaaliaikaista toiminnan seurantaa.	Toteutuu
B4. Loimaa on tavoitteellinen ja vakaa omistaja – Loimaalla on hyvä tehdä töitä.					
B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakaamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa. Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuosisaksaukset, tilinpäätös), talouden tunnusluvut.	Alastaron alueen ja keskusta-alueen varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys. Haemme palvelujen/toimintojen kehittämistä tukeviin hankkeisiin rahoitusta.	Palveluverkkoselvitys. Toteutuneet hankkeet (myönnetty avustus, hankkeen tulokset jne.) Vertailu valtakunnallisiin kustannuksiin (valtakunnallisten kustannusten taso).	Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen laatiminen on käynnistynyt syksyllä 2022. Valtionavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen. (haettu 126 400 €, myönnetty 126 400 €). Valtionavustus varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi. (haettu 110 640 €, myönnetty 110 640 €).	Toteutuu

				Valtionavustus varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen koronaepidemian vaikutusten taistottamiseksi. (haettu 204 250 €, myönnetty 160 000 €).	
B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.	Henkilöstölinjausten mukaiset seurantatiedot ja tunnusluvut. Henkilöstömäärä.	Sopeutamme rakenteita ja henkilöstöä lapsimäärän muutoksien mukaan ajantasaisesti.	Henkilöstömäärän ajantasainen seuranta ja muutoksiin reagointi. Henkilöstömäärä vastaa lapsimäärää/hoidon tarvetta (varhaiskasvatuslain mitoitusten mukainen henkilöstö).	Henkilöstön resursointi hoidon tarpeen ja hanketoiminnan mukaisesti, ajantasainen seuranta. Henkilöstömäärä on suhteutettu varhaiskasvatuslain 1.8.2022 muutosten (tukimuodot) mukaisesti. Mitoitukset toteutuvat jokaisessa yksikössä.	Toteutuu
C2. Loimaalla on sujuvat palvelut.					
C2.3. Arvioimme ja kehitämme palvelujamme asiakaspalautteen perusteella.	Asukas- ja asiakastytyväisyysarviointi/-mitaukset.	Asiakaskyselyn toteuttaminen sekä toimintatapojen kehittäminen kyselyn tulosten perusteella.	Asiakastytyväisyyskysely (vastausten keskiarvo 3,5-4, asteikolla 1-4).	Kuntakohtaista asiakaskyselyä ei toteutettu vuonna 2022.	Ei toteutuu

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Lapsimäärän/hoidon tarpeen muutokset näkyvät henkilöstömäärän muutoksina (muutoksia tapahtuu myös toimintakauden aikana). Muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstösuunnitteluun.

Toistaiseksi avoinna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien tehtäviin. Määräaikaisten tehtävien täyttäminen on ollut haasteellista.

Nykyisestä henkilöstöstä 98 %:lla on muodollinen kelpoisuus tehtävään. Määräaikaisten työntekijöiden osuus on noin 10 %. Määräaikaisuuden perusteena ovat lähinnä erilaiset sijaisuudet ja tehtävien hoidon järjestelyt.

Varhaiskasvatukseen perustettiin 1.8.2021 alkaen uusi erityisopettajan toimi (Sival 22.4.2021). Tehtävän painopiste on tällä hetkellä S2-opetuksessa, mutta jatkossa tehtäväkuvaa on mahdollista laajentaa myös muihin kielenkehityksen haasteisiin varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.

1.8.2022 voimaan tullut varhaiskasvatuslain muutos (tuen uudistus) merkitsee henkilöstöresurssin lisäystä (mm. erityisopettajien määrän lisäys, resurssin lisäys tuen tarpeisten lasten ryhmissä). Lisäksi ns. lisäryhmät (Metsämarjat, Kirkonkylän koulun esiopetusryhmä) ovat aiheuttaneet henkilöstön lisääntymistä. Myös hanketoiminnalla on vaikutusta henkilöstömäärään. Seuraavan taulukon henkilöstömäärässä näkyvät myös ns. varahenkilöt (3).

Varhaiskasvatuksen tuen ja hyvinvoinnin tiimiä on vahvistettu (neljä erityisopettajaa, yksi S2-erityisopettaja, varhaiskasvatuksen kuraattori, alueellinen varhaiskasvatuksen sosionomi).

Koronatilanne on aiheuttanut merkittävää sijaistarvetta ja riittävän henkilöstöresurssin varmistaminen on ajoittain ollut ongelmallista.

Huhtikuussa henkilöstöresurssi oli 106 htv, elokuussa 110 htv ja joulukuussa 112 htv.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1
Varhaiskasvatuksen ohjaaja	2	2	2
Palvelusihteeri	2	2	2
Perhepäivähoitaja (ryhmis)	0	0	0
Perhepäivähoitaja	16	17	12
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	5	5	5
Varhaiskasvatuksen kuraattori	1	1	1
Hanketyöntekijä	-	-	1
Päiväkodinjohtaja	7	7	7
Varhaiskasvatuksen opettaja	24	24	28
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	41	40	51
Varhaiskasvatuksen ryhmävastustaja	5	3	2
Yhteensä	104	102	112

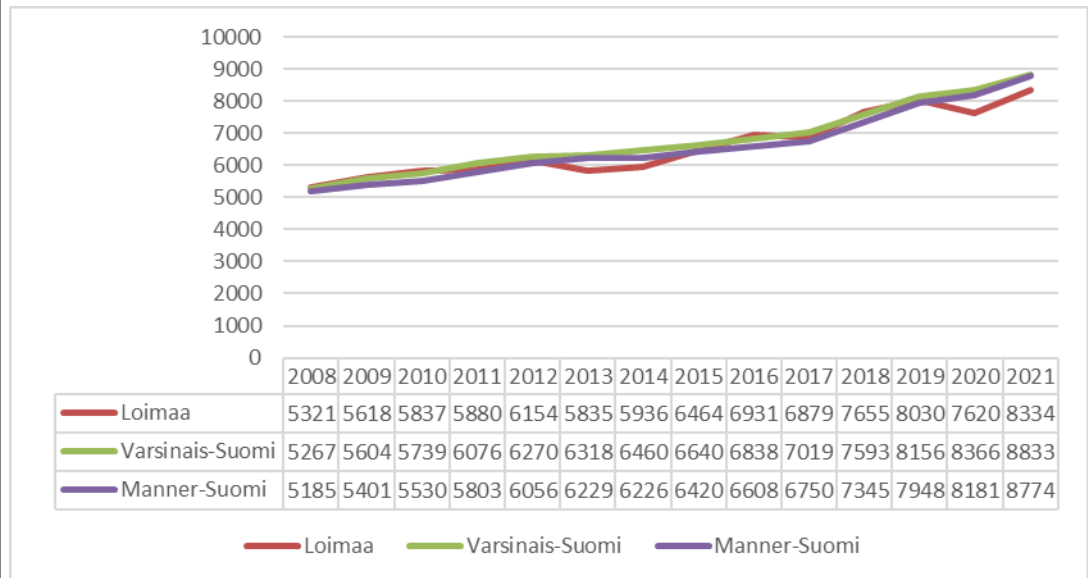
Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	<p><i>Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset</i></p> <p>Loimaalla on alkuvuonna 2022 päiväkoteja keskusta-alueella kaksi (Puistometsä ja Peltoinen) ja Hirvikoskella kaksi (Kitkonpuisto ja Mahlapuisto, joka toimii kahdessa kiinteistössä). Lisäksi päiväkoteja on Kauhanojalla, Mellilässä, Metsämaalla, Niinijoella ja Virttaalla.</p> <p>Hirvikosken alueella varhaiskasvatus keskitettiin vuoden 2022 aikana yhteen toimipaikkaan. Hirvimetsän päiväkodin toiminta on käynnistynyt 1.8.2022 alkaen. Samalla Kitkonpuiston ja Mahlapuiston päiväkotien toiminta päättyi.</p> <p>Keskusta-alueella lasten hoidon tarpeen kasvu on edellyttänyt 1.2.2022 alkaen uuden varhaiskasvatusyksikön perustamista (Metsämarjat).</p> <p>Metsämaan päiväkodin toiminta on sisäilmaongelmien takia helmikuussa 2022 siirretty Nahuntuvan kiinteistöön. Kesän 2022 aikana Nahuntupa remontoitiin ja 5.9.2022 alkaen päiväkodin toiminta on jatkunut ko. tiloissa.</p> <p>Kojonkulman koulun toiminta päättyi 1.8.2021, jolloin myös ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyi. Virttaan ryhmäperhepäiväkoti muutettiin 1.8.2021 alkaen päiväkodiksi.</p> <p>Metsämaan ja Virttaan sekä keskusta-alueen varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen (tilakysymykset) ovat tällä hetkellä akuuteimmat. Palvelujen asianmukaisen järjestämisen kannalta on perusteltua kuitenkin tarkastella varhaiskasvatuksen palveluverkkoa koko kaupungin osalta.</p>
Palvelujen ostot	<p><i>Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset</i></p> <p>Varhaiskasvatuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat palvelujen hankkiminen yksityisiltä palveluntuottajilta (n. 2 300 000 euroa/vuosi). Yksityisen palvelutuotannon menot ovat kasvaneet merkittävästi Alastaron (2015) ja keskusta-alueen (2016) päiväkotiratkaisujen takia. Verkanappulat Oy ja Touhula Varhaiskasvatus Oy esittivät hinnankorotuksia, jotka sivistyslautakunta hyväksyi 29.9.2022. Korotusten vaikutus vuositasolla on noin 135 000 euroa.</p>
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<p><i>Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset</i></p> <p>Hirvimetsän päiväkoti lisää käyttömenoja varhaiskasvatuksen budjetissa (noin 305 000 euroa), kun sisäisten vuokratulujen tilalle tulevat ulkoiset vuokratulot (leasing).</p> <p>1.8.2022 varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin tuli indeksikorotus ja tuloarvoja nostettiin indeksikorotuksen mukaisesti.</p>

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot

Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2021	TA 2022	TP 2022
TOIMINNAN LAAJUUS	Lapsia varhaiskasvatuksessa	598	600	592
Varhaiskasvatus	-joista esiopetuksessa	133	120	135
	-joista päiväkodeissa	535	520	555
	-joista ryhmäperhepäiväkodeissa	0	0	0
	-joista perhepäivähoidossa	63	80	37
	Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoitossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %)	60/40	60/40	60/40
Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv.	181	300	248	
Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, kotitalouksia keskim. kk	-lapsia tuen piirissä, keskim. kk	137	160	92
	Yksityisen hoidon kuntalisä	145	220	156
-kotitalouksien lukumäärä	-lapsia tuen piirissä	2	7	2
	-lapsia tuen piirissä	4	10	2

Lasten päivähoiton kustannuksia 2008 - 2021 (nettokustannukset, €/0-6v):

Päivähoiton kustannuksissa näkyy 0-6-vuotiaiden osuuden pieneneminen Loimaan väestöstä vuosina 2012 - 2021 (6,6 % -> 5,4 %).

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Strategiset riskit

1. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. varhaiskasvatuslain muutokset, kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu jne.). Muutokset edellyttävät ennakoitua ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.

2. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

1. Tulojen väheneminen (esim. varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muutosten vaikutukset toimintatuottoihin, valtionosuuksien väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.

Toiminnalliset riskit

1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolo vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.

2. Palvelutarpeen äkilliset muutokset. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen ja tilakysymyksiin. Varautuminen edellyttää palvelutarpeen alueellista seuranta ja ennakoitua sekä edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja.

3. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.

4. Pätevän henkilöstön rekrytointi (esim. varhaiskasvatuksen erityisopettajat). Henkilöstön rekrytointihaasteeseen voidaan varautua mm. luomalla positiivista työnantajakuva, huolehtimalla asiallisista työskentelyolosuhteista ja kilpailukykyisestä palkasta sekä mahdollistamalla henkilöstön koulututtamista.

Muut perustelutiedot

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Vuosi 2022

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista 2022 - 2024.
- Varhaiskasvatuksen palvelurakenteen uudistaminen (Hirvikosken alue). Leasing-päiväkoti lisää varhaiskasvatuksen käyttömenoja varhaiskasvatuksen budjetissa, kun sisäisten vuokrakulujen tilalle tulevat ulkoiset vuokrakulut. Vaikutus vuositasolla noin 80 000 - 90 000 euroa.
- Palkankorotusten vaikutus (2 %) 60 000 € ja palvelujen ostojen kasvu (2,5 %) 60 000 €.
- Varhaiskasvatuksen toimintatuottojen väheneminen (maksuperusteiden muutos) 200 000 euroa.

Arviointikohde	Mittari	TP 2021	TA 2022	Tot 2022
Varhaiskasvatus	Päivähoitotoiminnan laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	3,44	3,5-4,0	Kyselyä ei toteutettu vuonna 2022.
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), omatoiminta	98,0	120-125	156,0
		113,0 91,0	- 120-125	- 76,0

- perhepäivähoito - ryhmäperhepäivähoito - päivähoito (päiväkodit)			
Hoitopäivän hinta (€/päivä), hankittu palvelu - päivähoito (päiväkodit)	72,0	95-100	68,0

Varhaiskasvatuspalvelut (ulkoiset erät)	TP 2021	TA2022	MTA2022	TP2022	Toteuma % (TA vs TOT)	Erotus
TULOSLASKELMA						
Toimintatuotot	690 523	536 300	586 300	700 073	119,4	-113 773
Toimintakulut	-7 531 713	-7 577 401	-7 977 401	-8 140 521	102,0	163 120
Toimintakate	-6 841 190	-7 041 101	-7 391 101	-7 440 448	100,7	49 347

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot toteutuivat noin 114 000 euroa arvioitua suurempina. Hoitopäivämaksut eivät vähentyneet niin paljon kuin oli ennakoitu. Lisäksi hankerahoitusta saatiin noin 50 000 euroa arvioitua enemmän. Vuoteen 2021 verrattuna toimintatuotot olivat aika lailla samalla tasolla (+ 10 000 euroa). Hoitopäivämaksut vähenivät noin 82 000 euroa, mutta hankerahoitusta ja palvelujen myynnistä muille kunnille tulevia tuottoja saatiin noin 99 000 euroa enemmän kuin vuonna 2021.

Varhaiskasvatuksessa toimintakulut ylittyivät noin 163 000 eurolla. Henkilöstökulut ylittyivät noin 131 000 eurolla. Tämä selittyy arvioitua suuremmalla henkilöstömäärällä (hoidon tarpeen kasvu, lakimuutos/tuen tarve, hanketointi) sekä merkittävästi lisääntyneillä sijaisuuskuluilla (koronatilanne). Palvelujen ostot ylittyivät noin 84 000 euroa (varhaiskasvatuksen ostopalvelujen hinnankorotus, varhaiskasvatusohjelma, kuljetuskustannukset) sekä aine- ja tarvikemenot noin 23 000 eurolla (erityisesti kalustehankinnat). Sen sijaan avustukset (kotihoidon tuki) alittuivat noin 36 000 euroa ja muut toimintakulut (vuokratulot) noin 39 000 euroa.

Vuoteen 2021 verrattuna toimintakulut kasvoivat noin 609 000 euroa. Henkilöstökulut lisääntyivät noin 289 000 eurolla (henkilöstömäärän kasvu, sijaisuuskulujen lisääntyminen, palkankorotusten vaikutus), palvelujen ostot noin 293 000 eurolla (varhaiskasvatuksen ostopalvelujen kasvu, uuden varhaiskasvatusohjelman hankinta ja kuljetuskustannukset) ja aine- ja tarvikemenot sekä muut kulut noin 37 000 euroa. Sen sijaan avustukset (kotihoidon tuki) vähenivät noin 10 000 euroa.

2.6.2 Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Opetuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset oppilaat huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta ja opetusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: monipuolinen opetustarjonta sekä turvallinen ja ajanmukainen oppimisympäristö, kodin ja koulun välinen yhteistyö, toimiva opiskeluhoito ja yksilöllinen tuki oppilaalle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Esiopetusta ei järjestetä lukuvuonna 2021 – 2022 koulujen yhteydessä, mutta Hirvikosken yhtenäiskoulussa on mahdollisuus kehitysvammaisten esiopetukseen.

Perusopetukseen kuuluvat oppivelvollisuuskoulut, joissa annetaan opetusta vuosiluokille 1-9. Hirvikosken yhtenäiskoulussa on myös lisäopetusta (vaativa erityinen tuki). Loimaan kaupungin perusopetuksen kouluverkko käsittää yhteensä kuusi alaluokkien koulua ja yhden yläluokkien koulun sekä yhden yhtenäiskoulun. Osa Mellilän yläkoululaisista käy Kosken Seudun yläasteella kouluaan (kouluyhteistyösopimus). Valtuusto on 27.4.2020 päättänyt, että Virtaan ja Kojonkulman koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyy 1.8.2021 alkaen.

Pienryhmäopetusta järjestetään Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla. Muilla kouluilla erityisen tuen palveluja järjestetään yleisopetuksen ryhmissä. Lisäksi perusopetuksessa on yhteensä kahdeksan laaja-alaista erityisopettajaa.

Loimaalla on **erityisopetus sopimuksia** naapurikuntien kanssa. Sopimukset on päivitetty joulukuussa 2019. Yhteistyötä on tällä hetkellä mm. Kosken TI kunnan, Oripään ja Pöytyän kuntien kanssa. Naapurikuntia, jotka lähettävät erityisoppilaitaan, laskutetaan vuosittain sopimuksen mukaisesti. Yhteistyö Kosken TI kunnan kanssa yläkoululaisten opetuksen järjestämisessä jatkuu vuonna 2011 tehtyjen sopimusten pohjalta (sopimus päivitettiin vuonna 2020).

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohjaa hyvälle kasvuille. Toimintaa järjestetään joka päivä Asemanseudun koululla, Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Kirkonkylän koululla, Metsämaan koululla, Niinijoen koululla sekä Hirvikosken yhtenäiskoululla. Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelu- ja koordinoititehtävät on nimetty kahdelle aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajalle ja toimintaa ohjaamaan laaditaan lukuvuodeksi toimintasuunnitelma.

Tukipalveluiden henkilöstön muodostavat esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen opiskelijoiden opiskeluhooltohenkilöstö. Uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolaki tuli voimaan 1.8.2014. Oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämisestä alueellaan sijaitsevien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille.

Perusopetuksessa on vuosittain käynnissä useita erilaisia **hankkeita**, joilla pyritään kehittämään palveluja ja toimintoja. Hankehakemukset ja –raportit käsitellään sivistyslautakunnassa.

Toimintaympäristön muutos

Kouluverkkopäätöksen (27.4.2020) aiheuttamat muutokset palveluverkkoon.

Oppilasmäärän vähenemisen aiheuttamat muutokset tuntikehykseen, opetusryhmien määrään, ryhmäkokoihin ja henkilöstön määrään.

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Erilaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen.

Koronatilanne:

Perusopetus jatkui kevätkauden OKM:n ja THL:n ohjeiden ja suositusten mukaisesti ja toiminnassa noudatettiin kaikkia valtakunnallisia ja maakunnallisia tartuntojen torjumiseksi annettuja ohjeita. Helmikuun lopussa maskisuositus poistui 1-4-luokkalaisilta ja maaliskuun lopulla 5-9-luokkalaisilta. Henkilökunta käytti kokokasvovisiiriä tai kasvomaskia. Henkilökunnan maskisuositus päättyi maaliskuun lopussa. Syyskaudella perusopetus järjestettiin normaaliolojen lainsäädännön mukaisesti. Opetuksen järjestäjää ohjeistettiin varautumaan koronatilanteen jatkumiseen osana normaalia varautumista. Suositeltavaa on ollut jatkaa korona-aikana opittuja hyväksi havaittuja hygieniatoimia. Koronatilanne on aiheuttanut merkittäviä sijaisuusjärjestelyjä kouluissa.

Ukrainan tilanne:

Ukrainan tilanteella on ollut vaikutusta perusopetuksen valmistavaan opetukseen. Hirvikosken yhtenäiskoululla on kolme valmistavan opetuksen ryhmää ja Keskuskoululla yksi. Oppilaita valmistavassa opetuksessa oli syksyllä 53 (ukrainalaisia 42). Jatkossa tilanteella on merkittävää vaikutusta S2-opetukseen.

Aukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Perusopetuksen oppilailla on oikeus opiskeluhooltoon. Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Opiskeluhoollotyötä tehdään yhteistyössä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Koulujen opiskeluhoollotyön toimintamallit ja periaatteet on kirjattu esi- ja perusopetuksen opiskeluhoollasuunnitelmaan (suunnitelma on päivitetty 6/2021). 1.1.2023 alkaen opiskeluhoollopalvelut siirtyvät hyvinvointialueelle.

Perusopetuksen 5., 8. ja 9. luokkalaiset osallistuvat säännöllisesti kouluterveyskyselyyn. Kyselyn tuloksia hyödynnetään mm. opiskeluhoollollisten yms. palvelujen suunnittelussa. Kouluterveyskyselyt toteutetaan kahden vuoden välein (edellisen kerran vuonna 2021).

Aukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät periaatteet:

Merkittävistä rakenteellisista yms. muutossuunnitelmista järjestetään keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia. Samoin esimerkiksi opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja oppilaita suunnitelman valmisteluvaiheessa.

Perusopetuksen oppilailla ja huoltajilla on mahdollisuus vaikuttaa koulun toimintoihin ja ajankohtaisiin asioihin mm. oppilaskunnan ja vanhempainyhdistysten kautta.

Perusopetuksessa toteutetaan säännöllisesti asiakastyytyväisyys- yms. kyselyjä. Huoltajille toteutettiin asiakastyytyväisyyskysely joulukuussa 2022.

Erityisesti päätöksissä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkovaikutustenarviointi. Vuoden 2022 aikana ei perusopetuksessa tehty erillisiä ennakkovaikutusten arviointeja, eikä järjestetty keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:

Koulukuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen. Koulukuljetukset on kilpailutettu vuosille 2021-2024 (+ optio 2025-2026). Kuljetusten hankinta vuositasolla on noin 1,3 milj. euroa.

Loimaan kaupunki on mukana Turun kaupungin hallinnoimassa seutuhankintoja koskevassa yhteistyösopimuksessa (mm. oppikirja-, askartelu- ja koulutarvike- yms. hankinnat).

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt perusopetuksen kestävän kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävän kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävän elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa koulun toimintaa.

Koulujen kestävän kehityksen työhön velvoittavat myös perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävään elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestävän kehityksen kasvatuksella.

Kasvatus ja koulutus ovat avainasemassa ympäristötietoisuuden lisäämisessä ja kestävään elämäntapaan oppimisessa. Koulujen ja oppilaitosten tehtävänä on huolehtia, että kaikenikäisillä kansalaisilla on sellaisia tietoja, taitoja, valmiuksia ja näkemyksiä, että kestävän ja oikeudenmukaisen tulevaisuuden rakentaminen ja kestävään elämäntapaan sitoutuminen onnistuvat.

Loimaan Keskuskoulu on useamman kerran palkittu ns. Vihreällä lipulla, joka on kansainvälinen tunnustus yhteisöille, jotka toimivat kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Kuljetusten kilpailutuksessa otettiin huomioon 1.8.2021 voimaan tullut puhtaiden ajoneuvojen direktiivi. Vähäpäästöisistä autoista oli mahdollisuus saada ns. laatupisteitä tai mikäli sopimuskauden aikana hankkii puhtaamman auton, saa korotettua kilometrihintaa.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Vuonna 2021 perusopetuksessa kouluverkko muuttui, kun Kojonkulman ja Virttaan koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyi 1.8.2021 alkaen.

Vuonna 2022 jatkettiin käynnissä olevia kehittämishankkeita ja haettiin jatkorahoitusta ja uusiakin hankkeita, mikäli ne olivat palvelujen järjestämisen/kehittämisen kannalta perusteltuja.

Vuosina 2021-2022 oli käynnissä mm. opetusryhmien pienentämiseen ja perusopetuksen tasa-arvon edistämiseen liittyvä hanke, jossa tarjotaan oppilaille lisätukea opiskeluun sekä kehitetään uusiakin tukimuotoja. Loimaan kaupungille myönnettiin valtion erityisavustusta esi- ja perusopetuksen **tasa-arvoa** edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen sekä siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen ja ryhmäkokojen pienentämiseen 163 680 euroa vuosille 2021 - 2022. Koronaviruksen aiheuttaminen poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen myönnettiin vuosille 2021-2022 valtionavustusta 112 000 euroa. Molemmat hankkeet ovat saaneet jatkorahoitusta myös vuosille 2023-2024.

Yhtenä merkittävänä kokonaisuutena vuonna 2022 olivat **tieto- ja viestintäteknologian** käyttöön liittyvät hankkeet, joiden tavoitteena on tukea opettajia opetussuunnitelman mukaisen pedagogiikan käyttöön ja digitaalisuuden tarkoituksenmukaiseen hyödyntämiseen opetuksessa. Oppilaille ja henkilöstölle pyritään varmistamaan tasa-arvoiset mahdollisuudet oppia ja

kehittää tv-taitojaan nykypäivän ja tulevaisuuden edellyttämälle tasolle. Opetushallitus on myöntänyt avustusta 19 085 euroa tutoropettajien toimintaan ja osaamisen kehittämiseen sekä 59 185 euroa tutortoiminnan alueelliseen vakiinnuttamiseen. Jälkimmäisessä hankkeessa yhteistyökumppanina oli Someron kaupunki. Hankkeet päättyivät kesäkuussa 2022.

Loimaan kaupunki on saanut lukuvuodelle 2022 - 2023 valtionavustusta 16 000 € **kerhotoiminnan** kehittämiseen. Kehittämistoiminnan tavoitteena on saada aikaan monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajan toimintaa, joka vaikiintuu osaksi lapsen ja nuoren iltapäivää. Kerhotoiminnan piiriin pyritään saamaan myös niitä lapsia ja nuoria, joilla ei ole esimerkiksi perheen tuen puuttuessa mahdollisuutta harrastaa säännöllisesti. Lisäksi **harrastamisen Suomen malliin** on myönnetty avustusta 50 000 euroa lukuvuodelle 2021-2022. Tälle hankkeelle myönnettiin jatkorahoitusta 45 000 euroa myös lukuvuodelle 2022-2023.

Uusina hankkeina lukuvuonna 2022-2023 käynnistyivät digitaalisten taitojen ja oppimisympäristöjen kehittämiseen liittyvät hankkeet. Näiden hankkeiden tavoitteena on edistää lasten ja nuorten ymmärrystä, taitoja ja osaamista medialukutaidossa, tv-taidoissa sekä ohjelmointitaidoissa. Tavoitteena on myös kehittää ratkaisuja ja toimintamalleja, jotka lisäävät oppimisen digitalisaation laatua ja edistävät opetussuunnitelman perusteiden mukaista tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä. Lisäksi Loimaan kaupungille myönnettiin avustusta 160 000 euroa varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022-2024.

Strateginen tavoite	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A2. Loimaa on yritysmyönteinen.					
A2.4. Toteutamme yrittäjyyskasvatusta.	Toimialan sisäinen itsearviointi. Yrityskysely, asiakaspalaute.	Koulujen opetuksessa toteutetaan opetussuunnitelman mukaisesti yrittäjyyskasvatusta (eri oppiaineiden opetuksessa, teemapäivinä, monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa jne.). Loimaalla laaja-alaisissa oppimiskokonaisuuksissa painotetaan kohtaa L6 (Työelämätaidot ja yrittäjyys).	Opetussuunnitelman toteutuminen. Yrittäjyyskasvatukseen liittyvät tapahtumat/toiminnat (määrä, kokemukset, merkitys).	Monialaiset oppimiskokonaisuudet ovat toteutuneet opetussuunnitelman ja koulujen lukuvuosisuunnitelmien. 6.- ja 9.-luokkalaiset ovat osallistuneet yrityskylävierailuihin.	Toteutuu
B4. Loimaa on tavoitteellinen ja vakaa omistaja – Loimaalla on hyvä tehdä töitä.					
B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakautamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa. Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuositarkastukset, talouden tunnusluvut).	Haemme palvelujen/toimintojen kehittämistä tukeviin hankkeisiin rahoitusta. Kouluverkon ja opetuspalvelujen kehittäminen valtuuston hyväksymän kouluverkkoselvityksen ja kouluverkkopäätöksen mukaisesti. (mm. oppimisympäristöjen kehittäminen, opetukselle tarkoitettujen tilojen mukaiset tilat).	Toteutuneet hankkeet (myönnetty avustus, hankkeen tulokset jne.). Kouluverkkopäätöksen toteuttaminen, palvelujen kehittäminen. Vertailu valtakunnallisiin kustannuksiin (valtakunnallisten kustannusten taso).	Valtionavustus esi- ja perusopetuksen tasarvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen. (haettu 187 040 €, myönnetty 187 040 €). Valtionavustus innovatiivisten oppimisympäristöjen edistämiseen esi- ja perusopetuksessa. (haettu 53 010 €, myönnetty 53 010 €). Valtionavustus esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittämiseen. (haettu 50 800 €, myönnetty 50 800 €).	Toteutuu

				Valtionavustus esi- ja perusopetukseen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi. (haettu 204 250 €, myönnetty 160 000 €).	
B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.	Henkilöstölinjausten mukaiset seuranta-tiedot ja tunnusluvut. Henkilöstömäärä.	Tuntikehystä pienennetään oppilasmäärän vähentymässä ja kouluverkon muuttuessa (ryhmien määrät, jakotunnit, ryhmäkoko) ->vaikutukset henkilöstömäärään/palkkamenoihin.	Tuntikehys (2,0-2,1 tuntia/opp.). Henkilöstömäärä (vastaa opetuksen laajuutta). Ryhmäkoot (valtakunnallisen keskiarvon tasolla).	Tuntikehys lv. 2021-2022 oli 2,0h/opp. ja lv. 2022-2023 on 2,1h/opp. Henkilöstömäärä perustuu tuntikehukseen, oppilaiden tuen tarpeeseen ja hanketoiminnan toteuttamiseen.	Toteutuu
C1. Loimaa on hyvinvoivien, omatoimisten ja aktiivisten asukkaiden kaupunki.					
C1.3. Kannustamme asukkaita monipuoliseen harrastustoimintaan	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot (TEA-pistemäärä); THL-sairastavuusindeksi; Kouluterveyskyselyt.	Monipuolinen kerho- ja harrastustoiminta eri kouluilla. Toiminnalla voidaan osaltaan tukea opetus- ja harrastustoimintamääränsä toteuttamista, tarjota mielekästä tekemistä vapaa-aikaan ja herättää kiinnostusta harrastustoimintaan. Toimintaan haetaan valtionavustusta.	Toteutuneiden kerhojen määrä (40-45 kerhoa). Osallistujamäärät (400-450 opp.). Myönnetty valtionavustus (noin 15 000 euroa).	Lv. 2021-2022 toteutui 42 kerhoa, joissa osallistujia oli noin 400-420. Seuraavana lukuvuonna toteutui 36 kerhoa, joissa osallistujia oli 340-360. Valtionavustus kerhotoiminnan tukemiseen. (haettu 22 540 €, myönnetty 16 000 €). Valtionavustus harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen. (haettu 53 520 €, myönnetty 45 000 €).	Toteutuu
C2.3. Arvioimme ja kehitämme palvelujamme asiakaspalautteen perusteella.	Asukas- ja asiakastyytyväisyysarviointi/-mittaukset	Asiakaskyselyn toteuttaminen sekä toimintatapojen kehittäminen kyselyn tulosten perusteella.	Asiakastyytyväisyyskysely (vastausten keskiarvo 3,3-3,5, asteikolla 1-4).	Asiakaskysely toteutettiin joulukuussa 2022 (vastausten keskiarvo 3,4).	Toteutuu

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Kouluverkon muuttuminen on vaikuttanut henkilöstön määrään, mutta eläköitymisten ja määräaikaisten työ- ja virkasuhteiden takia lakkautettujen yksiköiden henkilöstö on ollut mahdollista sijoittaa toisiin yksiköihin.

Oppilasmäärän väheneminen sekä tarve pienentää tuntikehystä ja vähentää opetusryhmiä vaikuttaa myös opettajamäärään ja opettajien työtunteihin. Joillakin opettajilla voi olla haastetta saada opetusvelvollisuus täyteen ja toisaalta pitää opettaa useammalla koululla. Näillä voi olla jatkossa vaikutusta opettajien pysyvyyteen ja uusien henkilöiden rekrytointiin. Oppilasmäärän väheneminen, talustilanne, palveluverkon muutokset yms. osaltaan kuormittavat henkilöstöä ja aiheuttavat myös haastetta henkilöstösuunnitteluun.

Henkilöstön osaamista on tuettu mm. kehittämishankkeisiin liittyvillä koulutuksilla. Lisäksi olemme vuonna 2022 hankkineet ns. nepsy-valmentaja koulutusta neljälle opettajalle. Nämä koulutukset jatkuvat myös vuonna 2023.

Oppilaiden tuen tarve vaikuttaa koulunkäynninohjaajien määrään ja resurssitarve vaihtelee vuosittain (ja lukuvuoden aikakin) merkittävästi.

Opettajista muodollinen kelpoisuus on 96 %:lla ja koulunkäynninohjaajista 98 %:lla. Henkilöstöstä määräaikaissäessä virkattai työsuhteessa on noin 26 %. Määräaikaissäessä perustuvat lähinnä sijaisuuksiin ja tehtävien hoidon järjestelyihin.

Seuraavassa taulukossa olevassa henkilöstömäärässä näkyy kouluverkkomuutoksen aiheuttama vähennys opettajien määrässä. Toisaalta tarve järjestää perusopetuksen valmistavaa opetusta on edellyttänyt neljän opettajan lisäystä (päätoimiset tuntiopettajat). Päätoimisten tuntiopettajien määrässä näkyy myös hankerahoituksella palkattu resurssiopettaja. Ohjaajaresurssin tarve vaihtelee oppilaiden tuen tarpeen mukaan lukuvuosittain ja lukuvuoden sisälläkin (7-8 ohjaajan palkkamenot kohdentuvat vieraskuntalaisten oppilaiden avustamiseen).

Koronatilanne on aiheuttanut merkittävää sijaistarvetta ja riittävän henkilöstöresurssin varmistaminen on ajoittain ollut ongelmallista.

Toistaiseksi avoinna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtalaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on erityisopettajien tehtäviin. Määräaikaisten tehtävien täyttämässä on ollut haasteita.

Opiskeluhooltohenkilöstö (kuraattorit ja psykologit) siirtyvät 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueelle.

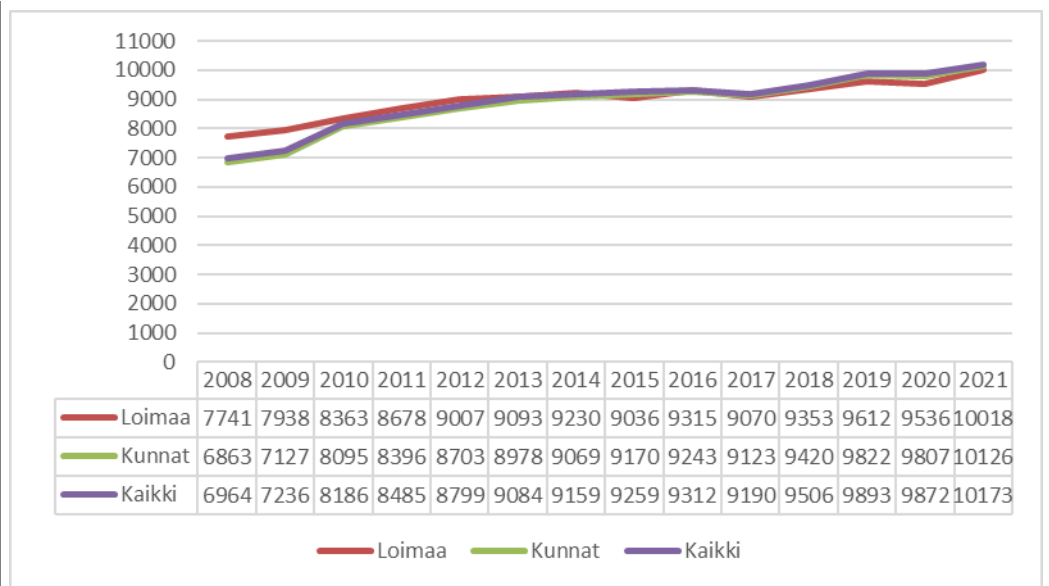
Huhtikuussa 2022 henkilöstöresurssi oli 192,5 htv, elokuussa 194 htv ja joulukuussa 194 htv.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Sivistysjohtaja	1	1	1
Palvelusihteeri	5	5	5
Rehtori	4	4	4
Luokanopettaja	51	52	51
Lehtori	30	30	30
Pt. tuntiopettaja	20	18	23
St. tuntiopettaja	0	0	0
Erityisluokanopettaja	14	14	14
Erityisopettaja	8	8	8
Esikoulun opettaja	0	0	0
Koulunkäynninohjaaja	48	46	48
Apip-toiminnan ohjaaja	4	4	4
Koulukuraattori	3	3	3
Koulupsykologi	3	3	3
Perusopetus (yhteensä)	191	188	194

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat	<p><i>Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset</i></p> <p>Loimaan kaupungin perusopetuksessa on kahdeksan koulua. Kouluverkon muutoksen jälkeen tilojen käyttö on tehostunut. Koulujen tämänhetkinen vapaa kapasiteetti mahdollistaa tarvittaessa oppilasmäärän lisääntymisen.</p> <p>Asemanseudun, Kauhanojan ja Niinijoen koulujen tiloissa on myös varhaiskasvatusta.</p> <p>Koulukiinteistöissä on ajoittain esiintynyt sisäilmaongelmia (mm. Hirvikosken yhtenäiskoulu ja Kirkonkylän koulu). Yhtenäiskoululla ja Kirkonkylän kouluilla tehtiin vuonna 2019 sisäilmakorjauksia. Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla toteutettiin keväällä 2021 sisäilmaseuranta (ns. Luokkahenki). Sivistyslautakunta päätti syyskuussa 2021 ottaa ko. palvelun käyttöön laajemminkin. Sopimus mahdollistaa 50 - 55 luokkatilan seurannan kerrallaan ja tarkoitus on toteuttaa seuranta kaikilla kouluilla tietyn aikataulun mukaisesti. Keväällä 2022 sisäilmaseuranta on ollut käynnissä Keskuskoululla, Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla. Syksyllä seuranta on laajennettu Asemanseudun koululle ja Kirkonkylän kouluun.</p>
------------	--

	<p>Kouluverkkomuutos on edellyttänyt Puistokadun koululla jonkin verran muutostöitä (mm. kotitalousluokka, käsityötilat) ja osan nykyisten lukiutilojen (neljä luokkaa) siirtämistä Puistokadun koulun käyttöön.</p> <p>Kouluverkkoselvityksen mukaan koulukäytössä säilyviin kiinteistöihin on perusteltua tehdä suunnitelmat kunnossapitotoimista ja korjaustarpeista, jotta kiinteistöt olisivat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset. Vuosina 2022-2023 tulisi suunnitella Hirvikosken yhtenäiskoulun korjausten (2019) jatkaminen, Puistokadun koulun käsityötilan ja piha-alueen kunnostaminen, Asemanseudun koulun vanhan osan kunnostaminen sekä Keskuskoulun ns. kakkosvaiheen toteuttaminen (liikuntatila, ruokala, apip-tilat). Puistokadun koulun käsityötilan tarveselvitystä on tehty, mutta muuten edellä mainitut suunnitelmat eivät vuonna 2022 juurikaan edenneet.</p>																																																																																
Palvelujen ostot	<p><i>Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset</i></p> <p>Opetuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat kuljetusten hankinta. (n.1 300 000 euroa/vuosi). Kuljetukset on kilpailutettu lukuvuosille 2021-2024 (+ kaksi optiovuotta). Kuljetusten hintatason nousu kilpailutuksessa, kouluverkkomuutos ja polttoaineen merkittävä hinnannousu ovat kasvattaneet kuljetuskustannuksia. Sivistyslautakunta päätti 25.5.2022 korottaa maaliskuu-kokouksen osalta hintoja 0,14 euroa/km ja 29.9.2022 elokuuhun osalta 0,10 euroa/km.</p> <p>Palvelujen ostoihin kirjataan myös lukiokoulutuksesta aiheutuvat kustannukset eli todellisten kustannusten ja valtionosuuden välinen erotus (noin 500 000 - 600 000 euroa/vuosi).</p>																																																																																
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<p><i>Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset</i></p>																																																																																
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p><i>Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.</i></p> <table border="1" data-bbox="411 999 1315 1700"> <thead> <tr> <th>PERUSTIEDOT</th> <th></th> <th>TP 2021</th> <th>TA 2022</th> <th>TP 2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="11">Oppilaat kouluittain (TA 2022 keskiarvo syksy 2021 ja arvio syksy 2022)</td> <td>Asemanseudun koulu</td> <td>64,5</td> <td>65</td> <td>62</td> </tr> <tr> <td>Kauhanojan koulu</td> <td>58,5</td> <td>54</td> <td>54,5</td> </tr> <tr> <td>Keskuskoulu</td> <td>385,5</td> <td>372</td> <td>374</td> </tr> <tr> <td>Kirkonkylän koulu</td> <td>7+106</td> <td>113</td> <td>109</td> </tr> <tr> <td>Kojonkulman koulu</td> <td>1+17*</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Metsämaan koulu</td> <td>7+50</td> <td>49</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Niinijoen koulu</td> <td>38,5</td> <td>39</td> <td>37,5</td> </tr> <tr> <td>Virtaan koulu</td> <td>6,5*</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Alastaron yläaste</td> <td>42,5*</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Puistokadun koulu</td> <td>286</td> <td>320</td> <td>313,5</td> </tr> <tr> <td>Hirvikosken yhtenäiskoulu</td> <td>415</td> <td>415</td> <td>416,5</td> </tr> <tr> <td rowspan="5">Oppilaat perusopetuksessa</td> <td>Oppilaat yht.</td> <td>15+1470</td> <td>1427</td> <td>1417</td> </tr> <tr> <td>Yleisopetus</td> <td>1355</td> <td>1322</td> <td>1314</td> </tr> <tr> <td>Luokkamuotoinen erityisopetus</td> <td>115</td> <td>105</td> <td>103</td> </tr> <tr> <td>Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet</td> <td>347</td> <td>390 - 400</td> <td>322</td> </tr> <tr> <td>Tehostetun tuen oppilaat</td> <td>212</td> <td>210 - 215</td> <td>212</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Vieraskuntalaisia</td> <td>Perusopetus</td> <td>4,0 %</td> <td>3,5 %</td> <td>2,9 %</td> </tr> <tr> <td>Erityisopetus</td> <td>13,5 %</td> <td>14,5 %</td> <td>14,5 %</td> </tr> </tbody> </table> <p>* koulun toiminta päättyy 1.8.2021. Kojonkulman koululta oppilaat siirtyvän pääosin HYK:iin, Virtaalta Kirkonkylän kouluun ja Alastaron yläasteelta Puistokadun koululle.</p> <p>**luvuissa eivät ole mukana valmistavan opetuksen oppilaat, joita lv. 2022-2023 on ollut noin 50 (Keskuskoulu ja HYK).</p> <p>Perusopetuksen käyttökustannukset 2008 - 2021 (OPH:n raportit):</p>	PERUSTIEDOT		TP 2021	TA 2022	TP 2022	Oppilaat kouluittain (TA 2022 keskiarvo syksy 2021 ja arvio syksy 2022)	Asemanseudun koulu	64,5	65	62	Kauhanojan koulu	58,5	54	54,5	Keskuskoulu	385,5	372	374	Kirkonkylän koulu	7+106	113	109	Kojonkulman koulu	1+17*	-	-	Metsämaan koulu	7+50	49	50	Niinijoen koulu	38,5	39	37,5	Virtaan koulu	6,5*	-	-	Alastaron yläaste	42,5*	-	-	Puistokadun koulu	286	320	313,5	Hirvikosken yhtenäiskoulu	415	415	416,5	Oppilaat perusopetuksessa	Oppilaat yht.	15+1470	1427	1417	Yleisopetus	1355	1322	1314	Luokkamuotoinen erityisopetus	115	105	103	Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet	347	390 - 400	322	Tehostetun tuen oppilaat	212	210 - 215	212	Vieraskuntalaisia	Perusopetus	4,0 %	3,5 %	2,9 %	Erityisopetus	13,5 %	14,5 %	14,5 %
PERUSTIEDOT		TP 2021	TA 2022	TP 2022																																																																													
Oppilaat kouluittain (TA 2022 keskiarvo syksy 2021 ja arvio syksy 2022)	Asemanseudun koulu	64,5	65	62																																																																													
	Kauhanojan koulu	58,5	54	54,5																																																																													
	Keskuskoulu	385,5	372	374																																																																													
	Kirkonkylän koulu	7+106	113	109																																																																													
	Kojonkulman koulu	1+17*	-	-																																																																													
	Metsämaan koulu	7+50	49	50																																																																													
	Niinijoen koulu	38,5	39	37,5																																																																													
	Virtaan koulu	6,5*	-	-																																																																													
	Alastaron yläaste	42,5*	-	-																																																																													
	Puistokadun koulu	286	320	313,5																																																																													
	Hirvikosken yhtenäiskoulu	415	415	416,5																																																																													
Oppilaat perusopetuksessa	Oppilaat yht.	15+1470	1427	1417																																																																													
	Yleisopetus	1355	1322	1314																																																																													
	Luokkamuotoinen erityisopetus	115	105	103																																																																													
	Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet	347	390 - 400	322																																																																													
	Tehostetun tuen oppilaat	212	210 - 215	212																																																																													
Vieraskuntalaisia	Perusopetus	4,0 %	3,5 %	2,9 %																																																																													
	Erityisopetus	13,5 %	14,5 %	14,5 %																																																																													

Perusopetuksen käyttökustannusten kehitykseen vaikuttavat monet tekijät. Loimaalla haastetta tuovat mm. useat (pienehköt) yksiköt, laaja erityisopetus, laaja tuntikehyys sekä kuljetusoppilaiden merkittävä osuus. Koulukohtaiset erot yleisopetuksen opetuskustannuksissa ovat Loimaalla huomattavat. Erot ovat monen tekijän summa, mutta ainakin oppilasmäärä sekä erityisesti kiinteistöhuolto- ja kuljetuskustannukset ovat tässä mielessä merkittäviä tekijöitä. (taulukon kustannukset sisältävät sairaala- ja vammaisopetuksen).

Vertailutietoja (v. 2021) muutamista (samankokoisista) kunnista (OPH:n raportit):

Kunta	Oppilaat	Opetus- tunnit/ opp	Opetus €/tunti	Kulje- tusoppi- laat	Kulje- tus €/opp	Ruokailu €/opp/pv	Yh- teensä €/opp
Forssa	1 334,5	69	84	218,5	2 089	3,12	10 834
Kauhajoki	1 250,5	58	95	430	2 184	4,35	10 315
Lieto	2 506,5	63	70	542,5	1 134	2,99	8 007
Loimaa	1 423,5	78	79	578	1 862	3,25	10 018
Naantali	1 906,5	69	77	349	2 334	3,67	9 511
Uusikau- punkki	1 326,5	77	83	362	957	3,20	11 030
Kunnat yh- teensä	520 549	70	75	104 750	1 911	2,92	10 126

Edellä olevan taulukon perusteella erityisesti opetuksen määrä (tuntikehyys) ja kuljetuskustannukset ovat merkittävimmät tekijät, jotka nostavat oppilaskohtaisia kustannuksia Loimaalla. Viime vuosina Loimaan ero keskimääräisiin oppilaskohtaisiin kustannuksiin on pienentynyt, mikä perustuu lähinnä tuntikehyksen vähentämiseen. Pinta-alalta laajassa kunnassa koulukuljetusten kustannukset ovat joka tapauksessa jatkossakin merkittävät. Tämän takia kustannuksissa on ongelmallista päästä valtakunnalliselle tasolle, mutta vuosina 2017 - 2021 Loimaan kaupungissa oppilaskohtaiset kustannukset ovat olleet alle valtakunnan keskiarvon.

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Strategiset riskit

1. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. opetussuunnitelmien muutokset, oppivelvollisuuden laajentaminen yms.). Muutokset edellyttävät ennakointia ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.

2. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

	<p>Taloudelliset riskit</p> <p>1. Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.</p> <p>2. Hankerahoituksen väheneminen. Opetuspuolella on viime vuosina saatu merkittävästi taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.</p> <p>Toiminnalliset riskit</p> <p>1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.</p> <p>2. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.</p> <p>3. Pätevän henkilöstön rekrytointi (esim. erityisopettajat). Henkilöstön rekrytointihaasteeseen voidaan varautua mm. luomalla positiivista työnantajakuva, huolehtimalla asiallisista työskentelyolosuhteista ja kilpailukykyisestä palkasta sekä mahdollistamalla henkilöstön kouluttautumista.</p>
Muut perustelutiedot	

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut	
<p>Vuosi 2022</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kouluverkon uudistaminen (vaikutus mm. tuntikehykseen, henkilöstömäärään). 300 000 euroa. • Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista 2022 - 2024. • Palkankorotusten vaikutus (2 %) 160 000 € ja palvelujen ostojen kasvu (2,5 %) 60 000 €. • Kotikuntakorvausten väheneminen (vieraskuntalaisten oppilaiden määrän väheneminen) 300 000 euroa. • Hanketoiminta on otettu huomioon siinä laajuudessa kuin hankkeista on tällä hetkellä päätöksiä. 	

Arviointikohde	Mittari	TP 2021	TA 2022	Tot 2022
Perusopetus	Oppilaita/opettaja perusopetuksessa	11,5	11,3	11,3
	Oppilaita/opettaja laaja-alainen erityisopetus	186	180	184
	30.9. jatkokoulutuksen ulkopuolelle jäävät/edellisenä keväänä 9.luokan päättötodistuksen saaneet	0 %	0 %	0 %
	Perusopetuksen käyttökustannukset (yleis- ja erityisopetus) € / opp	9 260	9 150	9 540
	Perusopetuksen laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	Kyselyä ei ole toteutettu.	3,3-3,5	3,4
	Oppilasmäärä/opetusryhmä			

	1-2 lk 3-6 lk 7-9 lk	16,7 18,1 16,4	17-18 18-19 16-17	16,1 18,0 15,8
Iltapäivätoiminta	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 1-2-luokat	133	145	131
	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 3-9-luokat	30	30	27
	Ohjaustuntien määrä/vko	405	410	405

Perusopetus ja keskiasteen koulutus (Ulkoiset erät)	TP 2021	TA2022	MTA2022	TP2022	Toteuma %	Erotus (TA vs TOT)
TULOSLASKELMA						
Toimintatuotot	1 495 430	1 300 100	1 350 100	1 391 236	103,0	-41 136
Toimintakulut	-13 279 149	-12 664 256	-13 484 256	-13 970 741	103,6	486 485
Toimintakate	-11 783 719	-11 364 156	-12 134 156	-12 579 505	103,7	445 349

Perusopetuksen toimintatuotot ylittivät noin 41 000 euroa budjetoidusta summasta. Erityisesti hankerahoitusta saatiin arvioitua enemmän. Vuoteen 2021 verrattuna toimintatuotot vähenivät noin 104 000 euroa. Eniten vähenystä (noin 270 000 euroa) oli kotikuntakorvauksissa (vieraskuntalaisten oppilaiden osuuden pieneneminen), mutta vastaavasti hankerahoitus lisääntyi noin 180 000 eurolla.

Perusopetuksessa toimintakulut ylittivät noin 486 000 euroa. Henkilöstökulut ylittivät noin 156 000 euroa. Tämä selittyy arvioitua suuremmalla henkilöstömäärällä (oppilaiden tuen tarve, valmistava opetus, hanketoiminta yms.) ja merkittävästi kasvaneilla sijaisuuskuluilla (koronatilanne). Palvelujen ostojen ylitys (noin 350 000 euroa) perustuu lähinnä erilaisten asiakaspalvelujen ostojen ylittymiseen (ns. lukiokoulutuksen maksuosuus, muissa kunnissa opiskelevien oppilaiden maksuosuus) sekä kuljetuskustannusten kasvuun (polttoaineen hinnannousun kompensatio). Aine- ja tarvikemenot sekä muut toimintakulut alittuivat noin 20 000 euroa.

Valmistavan opetuksen kustannukset vuonna 2022 olivat noin 200 000 euroa. (Henkilöstöresurssit 5,5 HTV). Valmistavasta opetuksesta tullaan saamaan oppilaiden läsnäoloaikaan perustuva valtionosuustulo vuonna 2024.

Vuoteen 2021 verrattuna toimintakulut lisääntyivät noin 691 000 euroa. Henkilöstömenojen kasvu on noin 274 000 euroa (erityisesti henkilöstölisäys, sijaisuuskulut, hanketoiminta, palkankorotusten vaikutus) ja palvelujen ostojen noin 426 000 (asiakaspalvelujen ostot, matkustus- ja kuljetuskustannukset). Sen sijaan aine- ja tarvikemenot sekä muut toimintakulut vähenivät noin 9 000 euroa.

2.6.3 Vapaa-aikapalvelut

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Vapaa-aikapalvelut

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus
<p>Lähtökohtana vapaa-aikapalveluiden toiminnassa on lisätä sellaisia toimintatapoja ja palveluita, jotka edistävät kuntalaisten kuulumista yhteisöihin. Palveluilla on varmistettava mahdollisuudet osallistua aktiivisesti vapaa-ajalla myös niille kuntalaisille, jotka eivät ole kansalaisjärjestöjen toiminnan piirissä. Vapaa-aikapalvelut ovat osaltaan kehittämässä kaikkien kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa omaa elinympäristöään koskeviin asioihin.</p> <p>Vapaa-aikapalvelut tuottavat ja edistävät palveluja, jotka ovat enimmäkseen ennaltaehkäiseviä. Vapaa-aikapalvelut toimivat edistäjinä ja sellaisten palveluiden tuottajina, joita kansalaisjärjestöt eivät voi tuottaa. Yhdistysten, järjestöjen ja seurojen toimintaa tuetaan myöntämällä avustuksia ja osoittamalla tiloja niiden toimintojen järjestämiseen.</p> <p>Kirjastopalveluiden tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä</p>

monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjastolaitos koostuu pääkirjastosta sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoista. Kirjasto tekee yhteistyötä kirjastopalveluiden laadun varmistamiseksi muiden kirjastojen kanssa seutu-, maakunta- ja valtakunnallisella tasolla.

Kirjastopalvelut on tarkoitettu koko väestölle. Keskeinen tavoite on, että kaikki käyttäjät huolimatta mahdollisista toimintarajoitteista voivat hyödyntää kirjaston palveluja. Kirjastopalveluiden saavutettavuutta tuetaan selko- ja isotekstisten kirjojen teemahyllyllä, kirjaston kotipalvelulla ja yhteistyöllä Celia-kirjaston kanssa. Kirjasto välittää Celian palveluja asiakkaille, joiden on vaikea lukea tavallista kirjaa, ja opastaa palvelun käytössä.

Asiakkaiden opastaminen tiedonhallintataitoihin on yksi kirjaston ydintehtävistä. Opastusta järjestetään sekä henkilökohtaisena opastuksena että ryhmille. Lukemiskulttuuria edistetään vaihtuvien kirjanäyttelyin ja erilaisten luku- ja kirjallisuuspiirien avulla. Kouluille tarjotaan kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia palveluja.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä taiteen harjoittamiselle sekä kotiseututyön ja perinteen harrastamiselle.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja perinnetoimintaan liittyviä palveluita sekä toteuttavat muita tehtäviä kuten järjestävät julkisia tilaisuuksia, ylläpitävät perinteen tallentamista ja vastaavat osittain ystävyyskuntatoiminnasta ja matkailuun liittyvistä tehtävistä. Avustuskohteita ovat mm. Suomen maatalousmuseo Sarka, Loimaan seudun teatteriyhdistys, kulttuuriyhdistykset ja kylät.

Keskeisiä tehtäviä ovat musiikkitalaisuuksien ja muun esittävän taiteen tukeminen ja järjestäminen, teatteritoiminnan tukeminen, elokuvatoiminta, taidekokoelman ylläpitäminen ja kartuttaminen sekä näyttelytoiminta. Kulttuuripalvelut vastaavat Loimaan Taidetalon, Alpo Jaakolan patsaspuiston, kuivurigallerian ja Vesikosken myllyn toiminnasta sekä Heimolinnan juhlatilan vuokrauksesta. Lisäksi kulttuuripalvelujen vastuulla on toritoiminta.

Liikuntapalveluiden perustehtävänä on tuottaa ja kehittää eri hallintokuntien ja sidosryhmien kanssa laadukkaita ja monipuolisia liikkumis-, liikunta- ja vapaa-ajan palveluita.

Kuntien liikuntatoiminnan perustehtävää linjaa liikuntalaissa asetettu ohjeistus. Liikuntalain tarkoituksena on mm. edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla.

Kunnan tulee luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle kehittämällä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, tukemalla kansalais- ja seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja, järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät sekä kehittämällä paikallista ja kuntien välistä sekä alueellista yhteistyötä.

Painopisteinä ovat erityisliikunta, ikäihmiset, lapsiperheiden liikunta sekä liikuntaneuvonta. Tavoitteena on motivointi elinikäiseen liikuntaan, terveellisempään elämään ja oman kiinnostuksen mukaisen liikuntapolun löytäminen matalan kynnyksen ryhmien, lajikokeilujen yms. kautta.

Uimahalli Vesihovi on ”vauvasta vaariin” kuutena päivänä viikossa vesiliikuntapalveluja tuottava seutukunnallinen ohjattu liikunnan ja omaehtoisen virkistystyksen keidas. Vesihovin ja Hirvihovin kunto- ja voimailusalin markkinointiin ja asiakaslähtöiseen palvelujen kehittämiseen panostamalla pyritään kävijämäärän kasvamiseen.

Saviseudun kunnat järjestävät yhdessä eri vuodenaikoihin kohdistuvia ”Saviseutu liikkuu” kampanjoita, joiden tavoitteena on innostaa kuntalaisia omaehtoiseen liikuntaan ympäri vuoden.

Neljän kunnan yhteisen Harjureitin kehitystyötä jatketaan ja markkinointia tehostetaan, jotta se palvelisi jatkossa yhä monipuolisemmin eri käyttäjäryhmiä ympärivuotisessa ulkoilukäytössä.

Nuorisopalveluiden tehtävänä tuottaa nuorisolain edellyttämiä palveluita nuorille (alle 29-vuotiaille). Nuorisopalvelut luovat edellytyksiä nuorisotoiminnalle, järjestää itse toimintaa, tukee nuorten kasvua, kehitystä ja kansalaisvalmiuksia tiiviissä yhteistyössä viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen sekä yksityisten henkilöiden, erityisesti nuorten ja heidän perheiden kanssa.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on huolehtia, että nuorilla on mahdollisuus käyttää heille suunnattuja palveluja ja että heillä on mahdollisuuksia ja valmiuksia vaikuttaa elinolosuhteisiinsa. Tätä tarkoitusta varten kehitetään edelleen nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita.

Nuorisopalvelut järjestävät nuorisotiloilla alakoululaisille (3-6 lk), yläkouluikäisille sekä toisen asteen opiskelijoille tarkoitettua avointa toimintaa. Avoimen toiminnan lisäksi järjestetään tapahtumia, retkiä ja leirejä. Loimaan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti tuotetaan peruskoululaisille ennalta ehkäiseviä palveluja.

Nuorten osallisuuden ja nuorten asioiden edistäjänä Loimaalla toimii nuorisovaltuusto.

Loimaan kaupungissa toimii lasten ja nuorten monialainen työryhmä. Sen toiminta on yhdistetty paikalliseen LAPE -ryhmään (lapsiperheiden kehittämisohjelma). Työryhmä toimii nuorisolain edellyttämänä nuorten ohjaus- ja palveluverkostona.

Seutukunnallinen nuorisotoiminta (SENU) jatkaa toimintaansa neljän kunnan yhteistyönä ja Loimaa toimii näiden kuntien etsivän nuorisotyön koordinaattorina.

Työväenopisto tuottaa loimaalaisille heidän tarpeistaan lähtevää opetusta ja oppimistavoitteista harrastustoimintaa, joka tukee kuntalaisten aktiivisuutta, kehittää osaamista ja sivistystä sekä edistää henkistä ja ruumiillista hyvinvointia. Paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä mahdollisimman laajan seutukunnallisen, alueellisen ja paikallisen kurssitarjonnan saavuttamiseksi.

Työväenopiston toiminta käsittää perinteisen vapaan sivistystyön lisäksi mm. lapsille ja nuorille annettavaa taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan. Sitä tarjotaan kuvataiteissa sekä teatteritaiteessa. Tilauskoulutusta ja muuta maksu-palvelukoulusta työväenopisto järjestää tarpeen mukaan. Toistaiseksi sen määrä ja tarve paikkakunnalla on ollut vähäinen.

Musiikkiopisto järjestää laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta. Taiteenaloja ovat musiikki ja tanssi. Osana opetusta ovat myös musiikkiin ja tanssiin liittyvät tilaisuudet ja tapahtumat, joita musiikkiopisto järjestää. Oppilaat oppivat musiikin ja tanssin tietoja ja taitoja. Kaikki kuntalaiset voivat saada merkityksellistä sisältöä vapaa-ajaksi elämänlaatua parantamaan.

Musiikkiopistossa on mahdollista opiskella monipuolisesti eri instrumenttien soittoa sekä laulua. Instrumenttiopetuksen lisäksi opintokokonaisuuteen kuuluvat musiikin hahmotusaineiden opiskelu sekä yhteismusisointi erilaisissa yhtyeissä tai kuoroissa. Musiikkileikkikoulu on alle kouluikäisille tarkoitettua musiikillista valmennusta sekä lapsen kasvua tukevaa toimintaa.

Tanssilinjalla opettavina aineina ovat baletti, nykytanssi ja lastentanssi.

Musiikkiopistossa toimii avoin linja, jonka tarkoituksena on tarjota kaikille halukkaille, iästä ja aikaisemmista musiikkiopinnoista riippumatta, mahdollisuus musiikinopiskeluun.

Toimintaympäristön muutos

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Alastaron yläasteen oppilaiden siirto Puistokadun koululle syksyllä 2021 antaa päiväaikaan tilaa Alastaro-hallille, mutta ruuhkauttaa puolestaan liikuntahallin päiväkäyttöä entisestään.

Erialaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen.

Koronatilanne:

Vapaa-aikapalvelut ovat toimineet alkuvuodesta alkaen joitakin rajoitustoimia lukuun ottamatta normaalisti. Korona-ajan rajoitukset näkyivät vuoden 2022 aikana toimintojen ja tapahtumien kävijämäärissä. Vapaa-aikapalveluissa koronaepidemiasta palautuminen ja asiakkaiden saaminen takaisin palvelujen piiriin vaatii oman aikansa. Henkilöstön poissaoloilla on ollut jonkin verran vaikutusta palvelujen järjestämiseen.

Ukrainan tilanne:

Ukrainan tilanteella ei ole ollut erityistä vaikutusta vapaa-aikapalveluihin. Ukrainalaisia nuoria on jonkin verran käynyt nuorisotiloilla ja ukrainalaisia on ollut myös uimahallin ja kuntosalin käyttäjinä.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutus:

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia tuottamalla riittävät olosuhteet virkistys- ja harrastustoiminnalle sekä järjestämällä monipuolista ja virikkeellistä toimintaa eri-ikäisille kuntalaisille yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Viimeaikaisten tutkimusten (ks. esim. Laitinen, M. 2013, Manninen, J. 2016 ja 2018) mukaan kirjasto-, liikunta- ja kansalaisopistopalvelut ovat yhteiskunnallisia investointeja, joihin kuntien kannalta liittyy selkeä sosiaalinen tuottavuus. Näihin palveluihin kohdenneet resursoinnit tuottavat kuntataloudelle euroissa mitattuna moninkertaiset hyödyt mm. ennalta ehkäisemällä kuntalaisten fyysistä ja psyykkistä sairastumista sekä vähentämällä syrjäytymistä. Aikuisiällä tapahtuvan opiskelun on todettu myös kasvattavan kuntalaisten osaamis pääomaa ja aktiivista kuntalaisuutta edistävää sosiaalista pääomaa.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin:

Vapaa-aikapalveluissa toteutetaan säännöllisesti erilaisia asiakastyytyväisyyskyselyjä.

Seurojen ja yhdistysten kanssa käytävä vuoropuhelu on säännöllistä.

Nuorisovaltuusto on loimaalaisten nuorten vaikuttajaelin, joka pyrkii edistämään loimaalaisille nuorille tärkeitä asioita, parantamaan loimaalaisten nuorten viihtyvyyttä, osallistumaan kunnallisten luottamuselinten toimintaan ja samalla oppimaan kunnallista päätöksentekoa ja demokratiaa.

Nuorisoparlamentin (joka 3. vuosi) tavoitteena on kuulla nuoria oman kotiseudun palveluiden ja elinympäristöjen kehittämiseksi. Nuorisoparlamentti toimii demokratiakasvatuksen välineenä, nuorten osallisuuden, aktiivisuuden ja vaikuttamisen tukena. Seuraavan kerran parlamentti järjestetään vuonna 2024.

Nuorisotalojen talotoimikunnat vaikuttavat nuorisotalojen sisällön kehittämiseen, sekä päättävät osaltaan nuorisotalaan suunnattujen toimintabudjetin käytöstä. Talotoimikunnat tukevat nuorten osallisuutta ja mahdollistavat nuorten kuulemisen heidän lähiyhteisöissään.

Vuonna 2022 osallistuva budjetointi toteutettiin nuorisopalvelujen ja nuorisovaltuuston toimesta. Teemana oli lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen. Nuorille suunnatun kyselyn perusteella päätettiin hankkia kaksi skeittirampia, jotka asennetaan keväällä 2023 citynuokkarin pihalle.

Erityisesti päätöksissä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkovaikutusten arviointi. Vuoden 2022 aikana vapaa-aikapalveluissa ei tehty erillisiä ennakkovaikutusten arvioiteja, eikä järjestetty keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:

Toimivat vapaa-aikapalvelut ovat vetovoimatekijä potentiaalisille muuttajille.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:

Opistojen kehittämistyössä otetaan huomioon kestävän kehityksen sosiaalinen ulottuvuus.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Vapaa-aikapalveluissa osallistutaan aktiivisesti erilaisiin kehittämishankkeisiin, joilla palveluja ja toimintoja kehitetään vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeisiin. Hankerahoituksella on merkittävä rooli toimintojen järjestämisessä.

Liikunnallisen elämäntavan paikallista kehittämisavustusta on myönnetty 13 500 euroa. Hankkeen tavoitteena on ollut kehittää eri ikäryhmien liikuntaa sekä edistää omatoimista liikuntaa, arkiliikuntaa ja työpaikkaliikuntaa. Hankkeelle on myönnetty jatkorahoitusta 15 000 euroa vuodelle 2023.

Nuorisopalveluissa on useamman vuoden jatkunut etsivän nuorisotyön hanke, johon olemme vuosittain saaneet avustusta 45 000 euroa. Vuonna 2022 oli käynnissä myös koulunuorisotyön hanke, jonka tavoitteena oli kouluissa tehtävän nuorisotyön vahvistaminen. Avustuksella pyrittiin vähentämään koronapandemian aikaisten rajoitustoimien kielteisiä vaikutuksia sekä vahvistamaan nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kiinnittymistä koulu yhteisöön. Avustusta myönnettiin 41 000 euroa. Loppuvuodesta 2022 hankkeelle myönnettiin jatkorahoitusta 35 000 euroa vuodelle 2023. Lisäksi nuorisopalveluilla on ollut European Solidarity Corps – hanke, joka mahdollistaa kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan Loimaalla.

Musiikkiopistolla oli vuonna 2022 ns. PETI-hanke (pedagogiset tilat), johon avustusta myönnettiin 26 451 euroa. Hankkeen aikana musiikkiopiston oppimisympäristöjä uudistettiin (it-tuettu opetus, opetusmenetelmien monipuolistaminen) ja päivitettiin musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelma. Musiikkiopistolle on myönnetty Erasmus+ -akreditointi vuosille 2022-2027.

Loimaan työväenopistolla oli vuonna 2022 käynnissä taiteen perusopetuksen kehittämistyöhön liittyvä hanke, johon myönnettiin avustusta 25 500 euroa. Hankkeen aikana päivitettiin kuvataiteen ja teatteritaiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelmat. Hankkeen tavoitteena oli taiteen perusopetuksen laadun kehittäminen arvioinnin laatukirjan avulla, toimintakulttuurin kehittäminen ja vahvistaminen sekä taiteen perusopetuksen imagon, tunnettavuuden ja arvostuksen vahvistaminen.

Sopimus Loimaan seudun musiikkiopiston ylläpitämisestä päivitettiin vuoden 2022 alkupuolella. Yhteistyökuntina ovat Oripään, Punkalaitumen, Pöytyän ja Ypäjän kunnat sekä uusina Auran ja Kosken TI kunnat.

Kulttuuripalvelujen osalta tärkeimpänä uudistuksena olisi Taidetalon aukioloaikojen laajentaminen ja museopalvelun saavutettavuuden parantaminen. Tämä edellyttäisi torivalvonnan siirtämisen pois kulttuuripalveluilta, jolloin henkilöresurssi saataisiin kohdennettua museon yleisöpalvelutehtäviin. Taidetalon aukioloaikoja laajennettiin vuoden 2022 alusta ja palaute on ollut erittäin myönteistä. Vuoden 2022 aikana tehtiin kulttuuripalvelujen henkilöstöorganisaatioon muutoksia, jotka osaltaan tukevat hakeutumista museoiden valtionavun piiriin.

Varsinais-Suomen liitto ja Turun kaupunki koordinoivat OKM:n rahoittamaa, koko Varsinais-Suomen kattavaa Varsinaista kulttuuria -hanketta (VARKU). Hankkeen puitteissa seutukunnille palkataan seututaiteilijoita 3kk:n työsuhteisiin. Loimaan seutukunnalle palkattiin sanataiteilija ajalle 3.10.-31.12.2022. Taiteilijan työpanos katetaan hankerahoista, kunnat vastaavat materiaalikuluista ja tarjoavat tilat käyttöön.

Yksi kesän 2022 ilmiöistä Loimaalla oli Sakari Peltolan näyttely Story of Zon kaupungintalolla. Näyttely oli avoinna kesä-elokuussa ja sitä kävi katsomassa yhteensä 2 200 henkilöä. Kulttuuripalvelut vastasivat näyttelyvalvonnasta ja markkinoinnista.

Kirjastopalveluselvytyksessä esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja palvelujen kehittäminen. Kirjastopalveluselvytyksessä esitetyt toimenpiteet eivät vuonna 2022 edenneet (mm. tarvittavien laitteiden kilpailutusten aikataulu).

Opistojen kehittämistyössä tavoitteena on päivittää toimintatapoja, hyödyntää digitalisaatiota sekä laajentaa verkostoja paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti toiminnan hyvinvointivaikutuksien vahvistamiseksi.

Strateginen tavoite	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1. Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.					
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien sähköinen asiointin palvelujen määrä.	Uuden sähköisen tilanhallintajärjestelmän hankinta ja käyttöönoton valmistelu. Opistojen oppilashallinto-ohjelman tehokkaampi hyödyntäminen. Opistojen oppimisympäristöjen digitalisointi.	Ohjelman hankinta ja käyttöönoton valmistelutoimenpiteet. Työtehtävien tehostaminen/asiakaspalvelun parantaminen. Opetuksen laadun parantaminen (ajankäytön optimointi, monipuolistaminen jne.).	Ohjelmavaihtoehtoja on kartoitettu, mutta hankintaa ei ole tehty. Musiikkiopiston uusi opetussuunnitelma on oppilashallintojärjestelmän sisällä, huoltajat ja oppilaat voivat reaaliaikaisesti seurata opintojen edistymistä. Musiikkiopiston oppimisympäristöjä digitalisointiin osana kehittämishanketta.	Toteutuu osittain
C1. Loimaa on hyvinvoivien, omatoimisten ja aktiivisten asukkaiden kaupunki.					
C1.1. Tuemme loimaalaisten hyvinvointia ennalta	Asukas- ja asiakastyytyväisyysarviointi/-mittaukset.	Mellilänjärven kehittämissuunnitelman jatkovalmistelu ja 1. vaiheen toteutus Kalikan kehittäminen (palvelemaan monipuolisesti kuntalaisia).	Valmistuneet suunnitelmat. Suunnitellut toimenpiteet ja niiden toteuttaminen.	Mellilänjärven osalta alustavia suunnitelmia on tehty. Liikuntatilojen ja -alueiden hoitosuunnitelman laatiminen on käynnissä. Luonnosta on käsitelty sivistyslautakunnassa 29.9.2022. Suunnitelman on tarkoitus	Toteutuu osittain

		Liikuntatilojen- ja -alueiden hoitosuunnitelman laatiminen yhteistyössä teknisen palvelualan kanssa.		valmistua kevään 2023 aikana.	
C1.2. Korostamme liikunnan merkitystä ja tuemme kaikenikäisten liikkuamista.	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot (TEA-pistemäärä), THL-sairastavuusindeksi, kouluterveyskyselyt.	Liikkumisreseptin käyttöönotto yhteistyössä terveystyöryhmien kanssa. Liikuntaneuvonnan kehittäminen. Työväenopiston ikäihmisille suunnatut liikunta- ja keuhkuhoitokurssit. Kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin tukemiseen ja aktiiviseen harrastamiseen kaupungissa on tarjolla liikuntapalvelujen ja vapaan sivistystyön tarjoamat monipuoliset matalan kynnyksen ryhmät.	Toteutuneet ryhmät/asiakasmäärä. Asiakaspalaute.	Liikuntaneuvontaa on toteutettu osana normaalia toimintaa sekä Voimaa vanhuuteen mentorointiohjelman yhteydessä. Työväenopiston liikuntaryhmiä on kokoontunut eri puolilla kaupunkia (lähipalvelu). Liikuntapalveluissa on järjestetty ikäihmisten tuolijumppia ja hyvän olon liikuntaryhmiä. Eriyisesti on panostettu ikäihmisten kuntosaliharjoittelun alkeiskursseihin.	Toteutuu osittain
C3. Loimaalla et ole yksin.					
C3.3. Kokeilemme rohkeasti uusia ja osallistavia toimintatapoja ja välineitä elämissen laadun sekä hyvinvoinnin parantamiseksi.	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot, asiakastytyväisyysarviointi/-mittaukset.	Kehitämme kotona asuvien mahdollisuutta itsenäisen kuntouttavan liikunnan toteuttamiseen teknologiaa hyödyntäen. Teknologian hyödyntäminen monipuolisen liikuntamateriaalin tuottamisessa sekä tarjolla olevien kirjasto- ja kulttuuripalvelujen hyödyntämisessä.	Käyttäjämäärä (50-60). Käyttäjien testaukset ja kokemukset.	Toimintaa on toteutettu osana liikuntaa ja digiä loimaalaisille hanketta. Toiminnassa on ollut mukana 57 asiakasta.	Toteutuu

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Vapaa-aikapalveluiden päätoiminen henkilöstö on suhteellisen vähäinen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöressurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä erityisesti poikkeustilanteissa aiheuttaa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa.

Työväenopiston hallinto on hankittu 1.8.2012 alkaen ostopalveluna Pöytyän kunnalta. Sopimus on irtisanottu ja 1.1.2021 alkaen musiikkiopistolle ja työväenopistolle valittiin yhteinen rehtori.

Seuraavassa taulukossa on muutettu henkilöstön tilastointitapaa. Vuonna 2022 luvut ovat työpanoksen (htv) mukaan. Eriyisesti muutokset näkyvät opistojen st. tuntiopettajien tilastoinnissa (aiemman tilastoinnin mukaan työväenopiston opettajien määrä vuonna 2022 olisi 72 ja musiikkiopiston 13). Palvelusihteeriressurssin kirjausta on muutettu tehtävien hoidon järjestelyjen yhteydessä (vapaa-aikapalveluihin aiemmin kirjattu 50 %:n osuus on siirretty perusopetuksen hallintoon, koska tehtävät painottuvat enemmän perusopetukseen).

Nuorisosihteerin virka oli täyttämättä ajalla 1.3.-31.7.2022. Huhtikuun alussa aloitti uusi nuoriso-ohjaaja (oppisopimuskoulutus). Lisäksi nuoriso-ohjaajien määrään on merkitty hankerahoituksella palkattu koulunuorisotyöntekijä. Syksyllä 2022 myönnettiin hankerahoitusta yhdelle koulunuorisotyöntekijälle vuodelle 2023.

Kulttuuripalveluissa aikaisemmin puolipäiväisen musiikinohjaajan toimi on muutettu kokopäiväiseksi kulttuurituottajan toimeksi, joka täytetään vuoden 2023 alkupuolella. Kulttuuriohjaajan toimi on muutettu museoassistentin toimeksi (toimea ei ole toistaiseksi täytetty). Nimikemuutokset tukevat osaltaan suunnitelmaa hakea museoiden valtionavun piiriin.

Liikuntapalvelujen henkilöstön vähäisyys on aiheuttanut maksullisten ryhmien peruutuksia ja jopa uimahallin osittaista sulkemista. Henkilöstön vähäisyys vaikuttaa myös henkilökunnan jaksamiseen. Liikunnanohjaajan määräaikainen tehtävä oli täyttämättä 1.8.-31.12., koska hakemuksia tehtävään ei tullut. Vesihovin laitoshuollossa ja kahviossa on turvauduttu osittaiseen ostopalveluun. Myös vauvauinnin ohjaus järjestettiin edelleen ostopalveluna.

Kirjastotoimenjohtajan virka on täytetty määräajaksi ajalle 1.8.2022 - 31.7.2023 ja virkaa hoitaa kirjastonhoitaja.

Opistojen rehtorin virkaa hoidetaan 1.11.2022 alkaen tilapäisillä järjestelyillä (sivistysjohtaja ja työväenopiston suunnittelija-opettaja).

Huhtikuussa 2022 henkilöstöresurssi oli 56,3 htv, elokuussa 52,8 htv ja joulukuussa 51,6 htv.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1
Kirjastonhoitaja	2	2	1
Kirjastovirkailija	8	9	8
Kulttuurisihteeri	1	1	1
Kulttuuriohjaaja	1	1	1
Musiikinohjaaja	0,5	0,5	0
Liikuntasihteeri	1	1	1
Liikunnanohjaaja	5	5	4
Kassa-/kahviotyöntekijä	2	2	2
Laitoshuoltaja	2	2	2
Laitosmies	1	1	1
Tilapäistyöntekijät	*	0,5	0
Nuorisosihteeri	1	1	1
Nuoriso-ohjaaja	5	4	5,6
Nuorisotilan ohjaaja	*	0,3	0
Rehtori	1	1	0
Opettaja/työväenopisto	2	2	2
St. tuntiopettaja/työväenopisto	66	11	10
Opettaja/musiikkiopisto	5	5	5
St. tuntiopettaja/musiikkiopisto	11	5	5
Palvelusihteeri	1	1,5	1
Vapaa-aikapalvelut (yhteensä)	116,5	56,8	51,6

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat	Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset
------------	---

Työväenopisto toimii seuraavissa pääasiallisesti kaupungin omistamissa tiloissa eri puolilla kaupunkia. Tärkeimmät opetuspisteet ovat kaupungintalo, Taidetalo, Mellilän entinen kirjasto, Lasipalatsi, Virttaan kylätalo, kaupungin liikuntahallit sekä viisi koulua eri puolilla kaupunkia. Ulkopuolisilta on vuokrattuna yksittäisiä tiloja, joista merkittävimmät ovat Tanssisali ja Vesikoski-talossa olevat tilat. Musiikkiopisto toimii kaupungintalolla ja musiikkiopiston kiinteistössä sekä ulkopuoliselta vuokratusta Tanssisalissa. Musiikkiopiston toimintaa on myös Kirkonkylän koululla sekä Punkalaitumella.

Kirjastopalveluita tuotetaan pääkirjastossa sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoissa. Kaikki tilat ovat kaupungin omistamia ja rakennettu tai remontoitu kirjastoksi 1990-luvulla.

Kulttuuripalveluilla ovat museotilat ja toimisto Loimaan Taidetalossa. Alpo Jaakolan patsaspuisto ja kuivurigalleria ovat kesäkohteina avoinna kesäkuukausina (kesä-elokuu). Vesikosken mylly on avoinna yleisölle pääasiassa erilaisten tapahtumapäivien yhteydessä. Heimolinnalla palvelee ulkopuolisten vuokralaisten lisäksi mm. liikuntapaleluita ja opiston ryhmiä veloitusta.

Nuorisopalvelun toimitiloihin kuuluvat neljä nuorisotilaa sekä Kalikan virkistysalue. Keskustan nuorisotila, Citynuokkari, alakerta toimii nuorisotilana ja yläkerrassa on nuorisotyöntekijöiden toimistotilat. Hirvikosken nuorisotila on esteellinen ja piha-alue vaikeasti valvottavissa. Mellilän nuorisotalo tarjoaa hyvät olosuhteet nuorisotyön toteuttamiseen. Alastaron nuorisotilaan on esteellinen pääsy, eikä tila ole toimiva nuorisotyöllisestä näkökulmasta. Työturvallisuudeltaan Alastaron nuorisotila on heikko. Tilassa on vain yksi uloskäynti ja kuuluvuudet kellarissa rajalliset. Kehittämistarpeet on todettu työpaikkaselvityksen ja palotarkastuksen yhteydessä ja ne tulee korjata työntekijöiden turvallisuuden ja nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi. Nuorisotyöntekijät työskentelevät pääsääntöisesti tiloilla yksin, mikä lisää työturvallisuusriskiä. Kalikan virkistysalue ei vastaa leiritoiminnan tarpeita. Kalikan aluetta tulee kehittää palvelemaan kaikkia kuntalaisia ja erityisesti leiritoimintaa varten. Leiritoiminnan ylläpitämiseksi nuorisopalvelut tarvitsevat toimivia sisä- ja majoitustiloja.

Loimaalla on laaja monipuolinen eri harrastemuodot kattava liikuntapaikkaverkosto. Avoin vuoropuhelu liikuntapalvelujen, teknisen viraston ja liikuntapaikkoja aktiivisesti käyttävien seurojen ja muiden tahojen kanssa on ensiarvoisen tärkeää liikuntapaikkaverkoston kunnossapidon ja kehittämisen turvaamiseksi.

Sisäliikuntatiloissa (liikuntahallit keskustassa, Hirvikoskella, Alastarolla ja Mellilässä sekä koulujen liikuntasalit (Puistokatu, Keskuskoulu, HYK, Niinijoki, Alastaro, Metsämaa) sekä Kojonkulman Ahjo ja kaupungintalon liikuntatila) käyttöaste oli todella korkea. Pesäpallostadion, hiekkakentät ja Pema-areena palvelivat pesä- ja jalkapalloilijoiden kesän tarpeita hyvin. Hiihdon ystäviä palveltiin paremmin, kun Paana -latukone hoiti osaa laduista myös viikonloppuisin ja reaaliaikainen paikkatietopalvelu latujen kunnossapidosta otettiin käyttöön. Jääalueiden kunnossapito on haasteellinen työ ja sen kehittämiseen tulee jatkossa panostaa.

Liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Kolme liigaseuraa ja laaja palloilulajien kokonaisuus vaatisivat lisää isojen liikuntatilojen käyttövuoroja edustusjoukkueiden ja nuorten laadukkaiden ja suunnitelmallisten harjoitusmahdollisuuksien turvaamiseksi. Lisätilojen suunnittelu tulee aloittaa välittömästi. Uuden harjoitushallin ja urheilukeskuksen huoltorakennuksen tarvekartoitus käynnistettiin.

Palvelujen ostot

Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset

Vapaa-aikapalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat matkustus- ja kuljetuspalveluiden hankinta (noin 80 000 euroa/vuosi) sekä erilaisten asiantuntija- sekä painatus- ja ilmoituspalveluiden hankinta (noin 65 000 euroa/vuosi).

Muut toiminnan edellyttämät resurssit

Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset

Valtionosuudet ovat opistojen taloudessa merkittävät. Musiikkiopiston valtionosuuden leikkaus on toistaiseksi pysähtynyt. Toiminnan volyymin pyritään jatkossa turvaamaan valtionosuuden säilyminen. Kurssi- ja lukukausimaksut ovat samoin opistojen taloudessa merkitykselliset. Maksupolitiikassa huomioidaan toiminnan sosiaalinen ulottuvuus. Maksurakennetta selkiytetään ja tehdään asiakkaille nykyistä läpinäkyvämmäksi.

Työväenopiston toteutuva tuntimäärä on koronatilanteen takia laskenut, mutta on edelleen valtionosuusrajan yläpuolella. Työväenopiston ilmoittautumisten määrä kääntyi syksyllä 2022 selvään nousuun.

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<i>Muut olennaiset toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot</i>
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	<p>Strategiset riskit</p> <p>1. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.</p> <p>Taloudelliset riskit</p> <p>1. Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen, muiden toimintatuottojen väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Opistojen kohdalla tärkeää on kurssi- ja opetustoiminnan säilyttäminen vähintään nykyisessä laajuudessa. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.</p> <p>2. Hankerahoituksen väheneminen. Erityisesti nuorisopalveluissa ja opistoissa on viime vuosina saatu merkittävästi taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.</p> <p>Toiminnalliset riskit</p> <p>1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Mm. liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.</p> <p>2. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.</p> <p>3. Henkilöstön määrä ja osaaminen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Riskialtein henkilöstövaje on laitoshenkilön tehtävissä. Tarvittava osaaminen on yhdellä henkilöllä, jolloin kenelläkään muulla ei ole uimahallin järjestelmien sellaista tuntemusta, että hallin vesiturvallisuus olisi laitoshenkilön poissaolon aikana hallinnassa. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä aiheuttaa erityisesti poikkeustilanteissa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa. Perehdyttämiskäytäntöjen sekä sijaisuus- /varahenkilöjärjestelmän kehittäminen ja osaamisen jakaminen ovat keinoja varautua tähän riskiin.</p>

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Vuosi 2022

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2022 - 2024.
- Palkankorotusten vaikutus (2 %) 30 000 € ja palvelujen ostojen kasvu (2,5 %) 9 000 €.
- Toiminta-avustusten lisäys (yhteistyösopimukset pääsarjatasen joukkueiden kanssa). 31 000 €
- Musiikkiopiston toimintojen laajentaminen (musiikkileikkikoulu) ja toimintojen kehittäminen. 50 000 €
- Hanketoiminta on otettu huomioon siinä laajuudessa kuin hankkeista on tällä hetkellä päätöksiä.

Arviointikohde	Mittari	TP 2021	TA 2022	Tot 2022
VAIKUTTAVUUS: Kirjastopalvelut	lainat/asukas	13,2	14,0	13,4
	käynnit	94 459	135 000	114 158
Kulttuuripalvelut	taidetalo/käyntikerrat	1 162	2 000	2 111
	patsaspuisto/käyntikerrat	3 705	4 000	3 539
Liikuntapalvelut	uimahalli / käyntikerrat	37 698	63 000	59 936

	erityisliikunnan ryhmiä -osallistujat -käyntikerrat	29 558 6 841	26 300 7 100	29 464 7 069
	muiden liikuntaryhmien käyntikerrat	ei arv.kohde	ei arv.kohde	ei arv.kohde
Nuorisopalvelut	avoin toiminta (talotoiminta, muu toiminta) osallistujat	11 400	8 600	14 965
	leiritoiminta, leiripäivät	0	150	84
	seutukunnallinen toiminta, osallistujat	184	600	675
	etsivän nuorisotyön asiakkaat, Loimaa (koko hanke)	78 (92)	90 (110)	67 (82)
Työväenopisto	toteutuneiden opetustuntien määrä (% suunnitelluista)	5 012 (66,7 %)	7 100 (> 80 %)	5 655 (79 %)
	opiskelijoiden määrä (brutto-opisk.)	2 358	4 200	3 045
	opiskelijoiden määrä (netto-opisk.)	1 540	2 100	1 491
	alle 16 v. opiskelijat	297	210	296
	toimipisteitä toiminta-alueella	37	35	40
Musiikkiopisto	opiskelijoiden määrä	275	265	280
	opetustunteja/ viikko ka	220	235	243
TALOUDELLISUUS: Kirjastopalvelut	käyttökustannukset /asukas	53,65	49,50	56,70
	käyttökustannukset /laina	4,10	3,50	4,25
Kulttuuripalvelut	käyttökustannukset /asukas	29,90	31,50	32,80
Liikuntapalvelut	käyttökustannukset /asukas	93,70	109,00	128,80
Nuorisopalvelut	käyttökustannukset /asukas	17,40	19,50	20,40
Työväenopisto	käyttökustannukset /asukas	29,80	27,00	28,50
	nettomenot / opetustunti €	93,20	59,00	77,50
Musiikkiopisto	nettomenot / opiskelija €	1 765	1 750	2 045

Vapaa-aikapalvelut (Ulkoiset erät)	TP 2021	TA2022	MTA2022	TP2022	Toteuma %	Erotus (TA vs TOT)
TULOSLASKELMA						
Toimintatuotot	591 396	669 100	669 100	588 396	87,9	80 704
Toimintakulut	-2 935 455	-3 109 432	-3 109 432	-3 071 702	98,8	-37 730
Toimintakate	-2 344 059	-2 440 332	-2 440 332	-2 483 306	101,8	42 974

Vapaa-aikapalvelujen toimintatuotot alittuivat noin 81 000 eurolla budjetoidusta. Maksutuottojen alittumisessa näkyy edelleen koronatilanteen vaikutus tuloihin (mm. kuntosali- ja uimahallimaksut, opistojen kurssimaksut). Sen sijaan erilaista hankerahoitusta saatiin noin 43 000 euroa arvioitua enemmän. Vuoteen 2021 verrattuna toimintatuotot olivat samalla tasolla (- 3 000 euroa). Erilaiset myyntituotot (mm. uimahalli- ja kuntosalimaksut sekä opistojen kurssimaksut) lisääntyivät noin 90 000 euroa, mutta hankerahoituksen määrä puolestaan väheni noin 100 000 euroa.

Vapaa-aikapalveluissa toimintakulut alittivat budjetoidun noin 38 000 eurolla. Henkilöstökulujen kohdalla ylitys oli noin 13 000 euroa, mikä selittyy lähinnä arvioitua laajemmalla hanketoiminnalla (nuorisopalvelut) sekä musiikkiopiston toiminnan laajentumisella. Palvelujen ostot puolestaan alittuivat noin 50 000 eurolla, missä näkyy erityisesti koronatilanteen vaikutus palvelujen järjestämiseen ja ehkä myös jonkin verran ylibudjetointi (vrt. vuoden 2021 toteutuma). Aine- ja tarvikemenot sekä avustukset alittuivat noin 11 000 euroa ja vastaavasti muissa kuluissa ylistä oli noin 10 000 euroa (mm. leasing-vuokrat).

Vuoteen 2021 verrattuna toimintakulut lisääntyivät noin 136 000 euroa. Henkilöstökuluissa lisäystä oli noin 86 000 euroa (mm. hanketoiminta, musiikkiopiston toiminnan laajentuminen, palkankorotusten vaikutus) ja palvelujen ostoissa noin 45 000 euroa (mm. koronatilanteen helpottumisen vaikutus palvelujen toteuttamiseen).

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2021	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousar- vio-muu- tokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Poikkeama €
Toimintatuotot	2 777 348	2 505 500	100 000	2 605 500	2 679 705	74 205
Toimintakulut	-23 746 317	-23 351 089	-1 220 000	-24 571 089	-25 182 964	-611 875
TOIMINTAKATE	-20 968 969	-20 845 589	-1 120 000	-21 965 589	-22 503 259	-537 670

Sivistyspalvelujen toimintatuotot ylittyivät noin 74 000 euroa budjetoidusta. Merkittävimmin ylittyivät hankerahoitus (noin 160 000 euroa) ja hoitopäivämaksut (67 000 euroa). Eniten alittuivat puolestaan erilaiset opetus- ja koulutuspalvelujen myynnistä aiheutuvat tuotot (noin 90 000 euroa) sekä kuntosali- ja uimahallimaksut (noin 46 000 euroa).

Vuoteen 2021 verrattuna toimintatuotot vähenivät noin 98 000 euroa. Merkittävimmät vähennykset ovat kotikunta-korvauksissa (noin 273 000 euroa) ja hoitopäivämaksuissa (noin 80 000 euroa). Sen sijaan erilaisessa hankerahoituksessa on kasvua noin 130 000 euroa. Kuntosali- ja uimahallituotot lisääntyivät noin 71 000 euroa sekä opetuspalvelujen myynnistä ja opistojen kurssimaksuista tulevat korvaukset 50 000 euroa.

Sivistyspalveluissa toimintakulut ylittivät budjetoidun noin 612 000 eurolla. Henkilöstökulujen kohdalla ylitys oli noin 300 000 euroa. Keskeisimmät tekijät ylitykseen ovat henkilöstön arvioitua suurempi määrä varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa, koronatilanteen takia merkittävästi kasvaneet sijaisuuskulut ja arvioitua laajempi hanketointi. Palvelujen ostoissa ylitys oli noin 385 000 euroa, mikä perustuu lähinnä erilaisten asiakaspalvelujen ostojen ylittymiseen (mm. lukiokoulutuksen maksuosuus, muissa kunnissa opiskelevien oppilaiden maksuosuus, varhaiskasvatuksen ostopalvelut, varhaiskasvatusohjelman hankinta) sekä matkustus- ja kuljetuskustannuksiin (kompensaatio polttoaineen hinnannoususta). Aine- ja tarvikemenoissa ylitystä oli noin 11 000 euroa (lähinnä erilaiset oppimateriaalihankinnat), sen sijaan avustukset ja muut toimintakulut alittuivat noin 84 000 eurolla (mm. vuokratulot, kotihoidon tuen väheneminen).

Vuoteen 2021 verrattuna toimintakulut lisääntyivät noin 1 437 000 euroa. Henkilöstökuluissa kasvua oli noin 648 000 euroa (mm. henkilöstömäärän lisäys (noin 10 htv), sijaisuuskulujen kasvu, hanketoiminnan laajentuminen, palkankorotusten vaikutus) ja palvelujen ostoissa noin 764 000 euroa (mm. asiakaspalvelujen ostot, matkustus- ja kuljetuskustannukset). Asiakaspalvelujen ostoissa näkyvät erityisesti varhaiskasvatuksen ostopalvelut, muissa kunnissa opiskelevien oppilaiden opetuskustannukset ja lukiokoulutuksen maksuosuus. Matkustus- ja kuljetuskustannusten kasvua selittävät hintatason nousu edellisessä kilpailutuksessa, kouluverkko muutos ja kompensaatio polttoaineen hinnannoususta. Aine- ja tarvikemenoissa oli kasvua noin 23 000 euroa (lähinnä kalustohankintoja), sen sijaan avustukset ja muut toimintakulut olivat aika lailla samalla tasolla.

Sivistyspalvelujen toimintakate ylittyi 537 670 eurolla ja oli 1 534 291 euroa suurempi kuin vuonna 2021.

2.7 Elinympäristölautakunta

Toimiala: Tekniikka ja ympäristö

Toimielin: Elinympäristölautakunta

Palveluala: Tekniset ja ympäristöpalvelut

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus
<p>Palveluala sisältää tekniikka ja ympäristö -toimialan hallinnon, rakennuttamispalvelut, tilapalvelut, kunnallistekniikan, ruoka- ja siivouspalvelut, rakennus- ja ympäristövalvontapalvelut sekä valmiussuunnittelun koordinoinnin.</p> <p>Palvelualan hallinto käsittää teknisen johtajan ja elinympäristölautakunnan tehtävät sekä palvelualan palvelusihteerien tehtävät.</p> <p>Rakennuttamispalvelujen palvelualue huolehtii toimitilojen ja yhdyskuntarakentamisen investointi- ja korjaushankkeiden valmistelusta, rakennuttamisesta, valvonnasta sekä kaupungin toimitilojen vuokrauksesta ja käyttöasteen tehostamisesta. Kaupungin metsä- ja pelto-omaisuuden hoito kuuluu myös palvelualueen tehtäviin.</p> <p>Tilapalvelujen palvelualue vastaa kiinteistöjen ylläpidosta, korjauksista ja kehittämisestä. Tavoitteena on järjestää kaupungin eri toimialojen käyttöön tarkoituksenmukaiset, terveelliset ja kustannustehokkaat toimitilat.</p>

Kunnallistekniikan palvelualue sisältää katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon, alueiden hoidon suunnittelun sekä mitauspalvelut.

Ruoka- ja siivouspalvelujen palvelualue tuottaa kaupungin omat siivous- ja ruokapalvelut ammattitaitoisesti ja kustannustehokkaasti.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualueen tehtävänä on valvoa kaavoituksen toteutumista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin asiasta säädetään. Ympäristövalvonnan tehtävänä on huolehtia mm. kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualue huolehtii myös Loimaan kaupungin valmiussuunnittelun koordinoinnista.

Toimintaympäristön muutos

Tekniikka ja ympäristö -toimialan sisältämät, tilapalvelut, kunnallistekniikka, ruoka- ja siivouspalvelut toimivat osaltaan ns. tukipalveluina, joita tuotetaan muille palvelualueille, kuten sivistys-, sosiaali- ja terveyspalvelualueille. Tukipalveluista osa siirtyy perustettavan aluehallinnon alaisuuteen. Vuoden 2022 aikana joudutaan tekemään huomattava määrä valmistautumista ja suunnittelua liittyen tukipalveluitten siirtymiseen.

Tilinpäätös 2022

Rakennuttamispalvelut ja tilapalvelut

Loimaan kaupungilla on sopimus sähkön kilpailutus ja sähkönhankintapalvelu/hinnankiinnityspalvelu Veni Energia Oy:n kanssa. Sähkö on kilpailutettu vuonna 2020 ajalle 1.1.2021 - 31.12.2023 + optiovuodet 2024, 2025. Sähkön toimittaja on Sallila Energia Oy. Lämmitysöljyn säiliötäytöt on hankittu Hansel sopimuksen kautta Lämpöpuisto Oy:ltä, Lämmityspelletin toimittajana on Neova Oy.

Tilapalveluihin on saatu rekrytoitua kiinteistömestari, joka aloittaa helmikuussa 2023. Kiinteistöomaisuuden hallintaan liittyvän omaisuudenhallintaohjelmiston vaihtoehtojen selvitys on aloitettu syksyllä 2022.

Kiinteistöpäällikkö on mukana Kuntien Tilatieto hankkeessa hyvinvointialueiden vuokrasopimusmallin kehitystyöryhmässä jossa on laadittu ja kehitetty vuokrasopimusmallia ja vuokran laskentaa jolla kunnat vuokraavat omistamansa tilat 2023 aloittaville hyvinvointialueille. Loimaan kaupungilla on näitä kohteita 25 ja yksiköitä 5.

Fixcel Group Oy:n toimittamassa Hirvikosken uudessa Hirvimetsän päiväkodissa pidettiin vastaanottotarkastus kesäkuussa ja toiminta alkoi elokuussa.

Lastentalon päiväkotirakennuksen purku-urakka valmistui toukokuussa. Työn suoritti Karri Räikkä Oy. Urakkahinta 67.800 € + lisätyöt asbestin purku- ja osastointityöt 4.107,52 € (ALV 0 %).

Investointien toteutuminen vuonna 2022: Niittymäenkatu rakennettiin valmiiksi, samoin Eteläkaari - Kankaankuja valmistuivat. Myrskylinnan alueen saneeraus valmistui, pääterveysaseman muutostyöt (vesikatteen uusiminen), Hirvikosken terveysaseman tilojen muutos kehitysvammaisten päivätoiminnan käyttöön sekä Metsämaan Nahuntuvan muutos päiväkodin käyttöön valmistuivat syksyllä. Satakunnantien kunnallistekniikan peruskorjauksen ja Metsämaan jätevedenpuhdistamon toteuttajat valittiin tarjouskilpailun perusteella. Rakennustyöt käynnistyvät vuoden 2023 alkupuolella. Väinämöisenkadun loppuosan peruskorjaus siirtyy, suunnitelmaa täytyy tarkentaa. Kauhaojan koulun julkisivukorjaus ja Ij-huoneen saneeraus sekä Puistokadun koulun ja Keskuskoulun julkisivukorjaukset siirtyvät, suunnitelmia pitää tarkentaa.

Kunnallistekniset palvelut

Leikkipuistojen viihtyvyyteen ja ennen kaikkea turvallisuuteen panostettiin kunnostamalla ja uudistamalla leikkivälineitä. Alastaron uimapaikka uudistettiin täydellisesti. Kuntoradoista kunnostettiin Kertunmäki ja Hirvikoski, joka varhaisen talven vuoksi jäi kesken ja saatetaan loppuun vuonna 2023. Samalla uudistettiin kuntoratojen valaistuksia vaihtamalla vanhat valaisimet led-valaisimiksi Kertunmäellä ja Eteläisellä kuntoradalla.

Loimaalla suoritettiin joukkoistettu katujen ja kevyenliikenteenväylien pintakunnon inventointi. Projektin tuloksena kaupungin liikenneverkosto videokuvattiin kaupunkilaisten toimesta. Inventoinnin jälkeen Vaisala -yhtiön kehittämällä konenäköön perustuvalla sovelluksella aineistosta muokattiin kunnallisteknisille palveluille työkalu, jossa verkosto on luokiteltu pintakunnon ja vaurioiden mukaan. Projektiin liittyvä kolmas inventointi tehdään keväällä 2023.

Asfaltointiohjelma toteutettiin suunnitellusti.

Yksitysteiden kunnossapitoavustuksia on maksettu 258:lle yksityiselle tielle.

Metsien hakkuu- ja hoitosuunnitelma valmistui joulukuussa.

Ruoka- ja siivouspalvelut

Ruoka- ja siivouspalveluissa käynnistettiin kehitysprojekti, jonka tavoitteena on vähentää paperisten käsipyyhkeiden käyttöä Loimaan kiinteistöissä. Liikuntahallin lähes kaikki käsipaperiautomaatit vaihdettiin käsipyyheautomaatteihin kesän aikana ja jo loppuvuoden aikana vähennettiin roskeen määrää merkittävästi. Samoin Puistokadun koulun juhlasaliin, urheilukeskuksen pukuhuoneisiin sekä Hirvihoviin ja Vesihoviin uusittiin ja lisättiin käsipyyheautomaatteja.

Kesäajalla osa varhaiskasvatuksen hallintoa muutti Mahlapuiston päiväkodin yläkertaan sekä Vesihuoltolaitoksen kiinteistöön. Heinäkuun lopussa Kitkonpuiston päiväkotit ja Mahlapuiston päiväkotit + eskari toiminnat päättyivät ja 1.8. aloitti toiminnan uusi Hirvimetsän päiväkotit, jonne myös Hirvikosken aamu- ja päivätoiminta toiminta on keskitetty. Metsämaan ja Virttaan päiväkotien ateriapalveluihin lisättiin henkilöstöä hoitamaan ateriapalvelutyöt, jotka ennen hoidettiin varhaiskasvatuksen henkilöstön toimesta. Osa taloushallinnon toiminnoista siirtyi Alastaron tekniseltä toimistolta YK-36 kiinteistöön. Edellä mainitut tilajärjestelyt aiheuttavat erityisesti siivouspalveluitten tuottamisessa ylimääräisiä järjestelyitä.

Rakennus- ja ympäristövalvonta

Rakennusvalvonta on toiminut vajaalla henkilöresurssilla huhtikuusta asti rakennustarkastajan irtisanouduttua. Rekrytointi virkaan on saatu tehtyä ja uusi viranhaltija aloitti marraskuussa.

Koronatilanne:

Koronapandemia aiheuttanut eniten toimenpiteitä ruoka- ja siivouspalveluissa sekä kiinteistön hoitoon liittyvissä tehtävissä. Muilla palvelualueilla vaikutukset ovat olleet enemmänkin välillisiä ja normaaliin suojautumiseen sekä turvaväleihin liittyviä toimenpiteitä.

Ruoka- ja siivouspalveluissa henkilökunnalla on ollut käytössä kokokasvovisiiri tai kasvomaski. Maskisuositus henkilöstön osalta päättyi maaliskuun lopussa. Maskia tai kokokasvovisiiriä käytetään kuitenkin vieläkin osittain eri toimipisteissä. Henkilöstön työ määrä on lisääntynyt, koska mm. kosketuskohtien puhdistusta päivittäin koronatilanteesta johtuen. Koronakaranteenien ajalle on koululaisille jaettu ruokapalvelun toimipisteistä koululounaat koteihin samalla tavalla kuin etäopetusaikaan toimien, tuki määrät ovat olleet melko pieniä tämän alkuvuoden osalta. Kartanonmäen palvelukeskuksen ruokasali on ollut suljettuna koko alkuvuoden.

Hiihtolomaviikolla varhaiskasvatuksen yksiköitä oli toiminnassa koronatilanteen rajoitusten takia normaalia enemmän. Yhteistyö varhaiskasvatustahenkilöstön kanssa töiden järjestämisen osalta sujui hyvin ja tukipalveluiden osalta sijaistarve ei kasvanut usean yksikön aukioloajoista johtuen, koska varhaiskasvatustahenkilöstö pienien lapsimäärien johdosta pystyi tuottamaan osan aterioiden esille laitoista sekä astiahuollosta.

Noroviruksen ja koronan aiheuttamat eristykset ovat aiheuttaneet töiden uudelleen järjestelyjä, ja henkilöstön riittävyyden varmistaminen on ajoittain ollut ongelmallista erityisesti sotentoimipisteissä.

Elokuun alussa korona on taas lisääntynyt, vaikutusta mm. ruoka- ja siivouspalveluhenkilöstön poissaoloihin ja sijaistuksiin sekä eristykset sotentoimipisteissä.

Ukrainan tilanne:

Hirvikosken yhtenäiskoulun ruokailijamäärä on hieman kasvanut Ukrainan tilanteesta johtuen. Kokonaisuutena Ukrainan tilanteen meille aiheuttamat toimenpiteet ovat olleet vähäisiä. Olemme varautuneet majoittamaan joitain kymmeniä henkilöitä, mikäli tilanne jossain kohtaa niin vaatii.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Puistojen ja ulkoilueiden hoitoon panostamalla tavoitteena on asukkaiden ja kaupungissa vierailevien viihtyvyyden ja hyvinvoinnin lisääminen.

Virkistys- ja puistoalueiden kunnossapitoluokitusta tarkistetaan ja sen avulla mahdollistetaan hoitotoimenpiteiden mukainen kohdistaminen.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

Toimintaa kehitetään saadun kuntalaispalautteen pohjalta. Asukkaiden näkemyksiä toiminnan kehittämiseksi kerätään asukaskyselyillä. Puistoja ja liikuntapaikkoja koskeva asukaskysely toteutettiin loppuvuodesta ja kyselyn perusteella kehitetään toimintaa.

Ruokapalveluiden ateriapalvelun ja siivouspalveluiden asiakastytyväisyyskyselyjä ei tehty vuonna 2022.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Tehtävillä ratkaisulla esim. hankinnoissa on usein suoraan tai ainakin välillisesti vaikutuksia yrityksiin ja niiden toiminta- edellytyksiin. Yritysvaikutusten arviointi on keino selvittää ennalta, millaisia ja miten laajoja vaikutuksia kaupungin valmis- telemilla päätöksillä on yrityksiin tai yritysten toimintaedellytyksiin. Arviointia pyritään kehittämään ja saamaan se kiinteäksi osaksi päätöksentekoa.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Päätöksenteossa ja jokapäiväisessä toiminnassa huomioidaan ne tavoitteet, joihin Loimaa Hinku-kuntana on sitoutunut. Vuoden 2022 aikana Loimaa on liittynyt kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS), joka velvoittaa kaupungin seuraamaan ja raportoimaan omaa energian kulutusta ja hiilijalanjälkeä. Elinympäristölautakunnan toimialalla vaikutuksia on ennen kaikkea rakennusten energiahankinnoilla ja yleisellä sähkön ja energian kulutuksen vähentämisellä.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Ympäristövalvonnan palveluja saatettiin sähköisen asioinnin piiriin. Lupahakemusten ja ilmoitusten osalta otettiin käyttöön jo aiemmin rakennusvalvonnan asiointissa käytetty Lupapiste -palvelu.

Palvelujen resursseja on kohdistettu enemmän ulkoalueiden ja puistojen hoitoon. Tekijöitä lisäämällä mahdollistetaan myös kaupunkikuvan viihtyisyyden ja turvallisuuden lisääminen.

Metsämarjat Varhaiskasvatusyksikön toiminnan aloittaminen alkuvuodesta 2022 lisäsi ruoka- ja siivouspalveluhenkilöstön määrää.

Metsämaan päiväkodin muutto Nahuntuvan kiinteistöön helmikuussa 2022 lisäsi ruoka- ja siivouspalveluhenkilöstön määrää.

Virtaan päiväkodin siivoustyö lisääntyi alkuvuodesta tukipalveluiden tuotettavaksi aikaisemmasta 2 kertaa viikko suorite- tusta työstä 5 kertaa viikko suoritettavaksi

Mahlapuiston ja Kitkonpuiston päiväkotien ruoka- ja siivouspalvelutyön päättyminen ja siirtyminen Hirvimetsän päiväko- dille ja Aplp toimintaan uuteen yksikköön 1.8.2022.

Varhaiskasvatuksen hallinnon muutto Vesihuoltolaitoksen tiloihin sekä Mahlapuiston päiväkotikiinteistön yläkertaan lisäsi siivoustyötä näiden kiinteistöjen osalta.

Maaseutupalveluiden muutto Palininkadulta Ahonkadun yksikköön syksyllä 2022 sujuvoitti siivoustyön suorittamista.

Strateginen ta- voite	Arviointiväline, jolla tavoitteen to- teutumista arvioi- daan	Toiminnallinen ta- voite 2022	Mittarin arvo / yk- sikkö ja vertailu- tiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien sähköisen asioinnin palvelujen määrä	Sähköisten asioin- nin mahdollisuuksia lisätään kattamaan useampia toimialan toimintoja.	Käytössä olevien sähköisten asiointi- palvelujen määrä	Käytössä Yksityistiere- kisteri, Lupapiste/Ra- kennusvalvonta, Lupa- piste/Ympäristötoimi, Claudia-hankintajjes- telmä	Toteutuu
A3.2. Luomme positiivista kuvaa Loimaasta.	Asiakaskysely Kuntalaispalaute	Ulkoalueiden hoidon parantaminen Asiakaspalautteiden käsittely	Kyselyn tulokset Palautteiden vas- tausaika	Kysely järjestetty mar- raskuussa. Vastauksia 46. Vastauksista laa- dittu yhteenveto.	Toteutuu
B1.2. Otamme paikalliset yritys- ja elinkeinovaikutukset huomioon palvelujamme uudistettaessa ja niitä kilpailutettaessa	Yritysvaikutusten arviointimenettely, tarjousten lukumäärä/kilpailutus, elinkeinopoliittinen mittaristo (ELIPO)	Hankintojen valmistelussa arvioidaan paikalliset yritys- vaikutukset ja hyödyn- netään markkina- vuoropuheluita pal- veluiden hankin- nassa.	Käytyjen markkina- vuoropuhelujen määrä.	Yrityskäynnit Loimaan kaupunki goes yritykset -tapahtumissa. 5 yritystapaamista.	Toteutuu

B2.4. Mahdollistamme monipuolisen tonttitarjonnan erilaisiin tarpeisiin.	Kaavoitettujen, rakennusvalmiiden ja luovutettujen tonttien määrä	Uusien kaavoitettujen alueiden luovuttaminen rakentamiseen mahdollistetaan oikea-aikaisella ja suunnitelmallisella kunnallistekniikan rakentamisella	Rakennusvalmiiden ja luovutettujen asuintonttien ja yritystonttien lukumäärät	Omakotitalotontteja 5 kpl, teollisuustontteja 2 kpl, määräaloja 4 kpl	Toteutuu
B4.1. Teemme päätöksiä pitkäjänteisesti ja strategian mukaisesti.	Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa	Tavoitteiden toteutumista seurataan osavuosikatsauksissa ja kuukausiraporteissa.	Raportointitiedot	Lautakunnalle kuukausittain seurantaraportti.	Toteutuu
B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakautamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuosikatsaukset, tilinpäätös); talouden tunnusluvut	Kiinteistöjen kunnossapitotyöt suunnitellaan PTS:n mukaisesti.	Raportointitiedot	Tilikaudella uusittiin muutamia kaukolämmönvaihtimia, palovaroitinjärjestelmiä sekä muutamia rakennusautomaation valvonta-ala-keskuksia. PTS-suunnitelmien päivitystä ei päästy aloittamaan ison henkilöresurssivajeen vuoksi.	Toteutuu
		Rakennusten sähkökulutusta seurataan ja seurannan avulla kehitetään säästötoimenpiteitä.	Sähkökulutustiedot vertailutietona edellisten vuosien kulutus	Kiinteistöjen sähkökulutus tilikaudella oli 8037 MWh (7592 MWh 1-12/2021)	Toteutuu
		Rakennusten lämmitysenergian kulutusta seuraamalla pyritään kohdistamaan energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet	Lämmitysenergian kulutustiedot vertailutietona edellisten vuosien kulutus.	Kaukolämmön rakennukset: 14 687 MWh (15 544 MWh 1-12/2021)	Toteutuu
		Ateriakustannuksia seuraamalla pyritään kustannustehokkuutta edistäviin toimenpiteisiin	Kustannukset ateriala kohti 2,16 euroa. Suoritteita 944 326.	Kustannukset ateriala kohti 2,02 euroa. Suoritteita 1 013 322.	Toteutuu
		Siivouskustannuksia seuraamalla pyritään kustannustehokkuutta edistäviin toimenpiteisiin	Kustannukset siivottavaa lattianeliometriä kohti 30,02 euroa. Siivottava pinta-ala yhteensä 58 164 neliötä. Ostopalvelu 17,25 euroa / neliö. Sivistys/Hallinto/tekninen 23,55 euroa / neliö. Sote ilman LAKOSia 34,01 euroa / neliö. LAKOS 203,33 euroa/neliö pitää sisällään myös muita tukipalveluita.	Kustannukset siivottavaa lattianeliometriä kohti 30,88 euroa. Siivottava pinta-ala yhteensä 58 485 neliötä. Ostopalvelu 19,96 euroa / neliö. sivistys/hallinto/tekninen 21,80 euroa / neliö. Sote ilman LAKOSia 34,31 euroa / neliö. LAKOS 188,69 euroa / neliö, pitää sisällään myös muita tukipalveluita.	Toteutuu
B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.	Henkilöstömäärä	Henkilöstömäärää sopeutetaan palvelujen kysyntää vastaamaan	Henkilöstömäärän kehitys	102,34 htv	Toteutuu

B4.5. Paranna- namme työhyvin- vointia, työn tuot- tavuutta, osaa- mista ja palveluja yhdessä henki- löstön kanssa.	Sairauspoissaolot, työntekijöiden vaihtu- vuus, osaamisen kehittämissuunni- telma	Työn tuottavuuteen kiinnitetään huo- miota mm. sairaus- poissaolojen seu- rantaan käytettä- vissä olevien uusien työkalujen avulla. Ammattitaidon ke- hittämiseen ja ylläpi- tämiseen kannuste- taan mm. koulutus- siin osallistumisen avulla	Sairauspoissaolojen seuranta	Sairauspoissaolojen seuranta Sirius-ohjel- man avulla.	Toteutuu
---	---	---	---------------------------------	--	---

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Henkilöresurssien kokonaismäärä pienenee vähäisesti. Kohdentamalla resursseja uudestaan luodaan mahdollisuuksia palvelujen parantamiseen.

Rakennusvalvonnan rakennustarkastajan virka oli täyttämättä rekrytoinnin vuoksi noin kuuden kuukauden ajan. Henkilöresursseja täydennettiin sen ajan palkkaamalla ympäristövalvontaan kesäharjoittelija neljän kuukauden ajaksi.

Siivouspalveluissa toimitilahuollon osaamisalueella oppisopimuksella puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkintoa suorittava. Ruoka- ja siivouspalveluissa ammattialakoulutuksessa oppisopimuksella 3 henkilöä täydentämässä osaa-
mista.

Työskentely nopeasti muuttuvissa tilanteissa edellyttää jatkuvaa valmiutta nopeasti muuttaa työalueita. Muutokset tuovat haasteensa henkilöstösuunnitteluun.

Hyvinvointialueelle siirtyy 1.1.2023 alkaen ruoka- ja siivouspalveluhenkilöstöä yhteensä 37 henkilöä mukaan lukien vuodenvaihteessa eläköityvät.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Tekniikka- ja ympäristötoimialan hallinto			
tekninen johtaja	1	1	1
palvelusihteeri	2	2	2
Turvallisuuspäällikkö 1.9.2022 alkaen			1
Rakennuttamispalvelut päättyy 31.12.2022			
rakennuttamisinsinööri 31.8.2022 saakka	1	1	-
katuinsinööri 31.8.2022 saakka	-	1	-
Tilapalvelut			
työpäällikkö 31.8.2022 saakka	0,5	0,5	-
kiinteistöpäällikkö 1.9.2022 alkaen			1
kiinteistömestari 1.9.2022 alkaen			-
laitosmies	4	3	4
vanhempi kirvesmies	2	2	2
sähkömestari 31.8.2022 saakka	-	1	-
sähkö/automaatioasentaja/putkimies	1	2	1
Kunnallistekniikka			
työpäällikkö 31.8.2022 saakka	0,5	0,5	-

kaupungininsinööri 1.9.2022 alkaen			-
kunnallistekniikan työnjohtaja 1.9.2022 alkaen			1
kartoittaja 31.8.2022 saakka. Siirto Mittaus- ja paikkatieto- palveluihin 1.9.2022 alkaen	1	1	-
kiinteistörekisterin hoitaja 31.8.2022 saakka. Siirto Mittaus- ja paikkatieto- palveluihin 1.9.2022 alkaen	-	1	-
mittamies 31.8.2022 saakka. Siirto Mittaus- ja paikkatieto- palveluihin 1.9.2022 alkaen	1	1	-
mittausteknikko 31.8.2022 saakka. Siirto Mittaus- ja paikkatieto- palveluihin 1.9.2022 alkaen	1	1	-
puutarhuri 31.8.2022 saakka	1	1	-
vanhempi ammattimies	4	4	4
varastonhoitaja	1	1	1
liikuntapaikan hoitaja	3	3	3
liikuntapaikkamestari	1	1	1
kausityöntekijä (6 kk työsopimuksella)) yhteensä 8 hlöä, joista 4 hlöä palkkatuella.	4	10	*) 8
Ruoka- ja siivouspalvelut			
ruokapalvelupäällikkö	1	1	1
ruokapalveluesimies	3	3	3
kokki	7	7	7
vastaava ruokapalvelutyöntekijä	7,24	7,24	8,31
ruokapalvelutyöntekijä	12	12	14
siivouspalveluesimies	1	1	1
siivoustyönohjaaja	1	1	1
laitoshuoltaja	30,05	29,54	30,23
Rakennus- ja ympäristövalvontapalvelut			
johtava rakennustarkastaja	1	1	1
rakennustarkastaja	1	1	1
ympäristötarkastaja	-	1	1
palvelusihteeri	1,6	1	0,8
Mittaus- ja paikkatietopalvelut 1.9.2022 al- kaen			
mittausteknikko			1
kiinteistörekisterin hoitaja			1
kartoittaja			1
mittamies			-
Elinympäristövaliokunta yhteensä	94,89	103,78	102,34

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	<p>Toimitilojen käyttö mitoitetaan mahdollisimman kustannustehokkaasti. Tyhjästä rakennuksista ja tiloista pyritään luopumaan rakennusten ylläpito-ohjelman (YPO) mukaisesti joko myymällä, purkamalla tai vuokraamalla ne pitkäaikaisesti ulkopuolisille toimijoille.</p> <p>Kiinteistöjen purkamiseen on varattu vuodelle 2022 yhteensä 200 000 euroa. Jos kiinteistöjen purkuun tarvitaan enemmän rahaa, kompensoidaan ne tarvittaessa käyttämättömistä korjausrahoista. Tilikaudella purettiin käytöstä poistettu Lastentalon päiväkotirakennus, jonka kokonaiskustannus oli noin 71 900 euroa. Käytöstä poistettujen rakennusten purkuja jatketaan seuraavalla tilikaudella suunnitelman mukaan.</p>
Palvelujen ostot	<p>Ostopalveluja käytetään edelleen korjausrakentamisen ja investointihankkeiden suunnitteluun, valvontaan ja valmisteluun osalta. Näin turvataan hankkeiden aikataulujen pitävyys ja realistiset kustannusarviot investointisuunnittelun pohjaksi.</p> <p>EU-kynnysarvon ylittävät hankintasopimukset:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sähkön hankinnasta sopimus Sallila Energia Oy:n kanssa aj. 1.1.2021 - 31.12.2023. Lisäksi optiot vuosille 2024 - 2025. Konsulttina toimii Veni Energia Oy. - Jätteen keräyksen sopimus Lassila & Tikanoja Oyj:n sekä Envor Group Oy:n kanssa aj. 1.1.2021 - 31.12.2023. Lisäksi optio vuodelle 2024. - Talvikunnossapitosopimus aj. 19.11.2021 - 31.5.2024. Urakoitsijat: Kaskenoja Oy, Loimaan Talohuolto Oy, Tmi Loimaan Seudun Pihatyö SR, Urakointi Kai J. Jokinen Oy, Maalog Oy - Ilolakodin ateriapalvelut ja laitoshuoltajan palvelu hankinnasta sopimus Loimijoen laakson Vanhaintuki Ry:n kanssa aj. 13.12.2021 - 30.11.2023. Lisäksi optio 1.12.2023 - 30.11.2024. Tämä sopimus siirtyi VarHalle 1.1.2023 alkaen. - Siivouspalvelut hankinnasta sopimukset Arkea Oy:n ja ISS Palvelut Oy:n kanssa aj. 1.1.2022 - 31.12.2023. Lisäksi optiot 2 vuotta. - Ateriakuljetus hankinnasta sopimus Loimaan Aluetaksi Oy:n kanssa aj. 1.8.2021 - 31.5.2023. Lisäksi optio 1 vuotta. Sotepalveluiden ateriakuljetukset siirtyivät jakosopimuksella VarHalle 1.1.2023 alkaen. Loimaan kaupungille jää sopimuksesta sivistyspalvelukeskuksen ateriakuljetukset koulujen ja varhaiskasvatuksen osalta.
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<p>TA22 "Kausityöntekijöiden määrää nostetaan 2 htv:sta 5 htv:een."</p> <p>Kausityöntekijöinä oli kahdeksan henkilöä kahdeksan kuukauden ajan. Neljä kausityöntekijää oli palkkatuella.</p> <p>TA22 "Kiinteistörekisterin tehtävän mahdollisuus ulkoistaa selvitetään ennen tehtävän täyttämistä. Myös sähkömestarin tehtävän tarpeellisuus tulee varmistaa."</p> <p>Lautakunnan esitys palvelualuemuutokseen liittyvistä nimikkeiden muutoksista hyväksyttiin hallituksessa 16.5.2022. Työpäällikön virka muutettiin turvallisuuspäällikön viraksi ja virassa jatkaa nykyinen työpäällikkö, katuinsinöörin virka muutettiin kaupungininsinöörin viraksi ja virka laitettiin avoimeen hakuun, rakennuttamisinsinöörin virka muutettiin kiinteistöpäällikön viraksi ja virassa jatkaa nykyinen rakennuttamisinsinööri, sähkömestarin virka muutettiin kiinteistömestarin toimeksi ja laitettiin avoimeen hakuun sekä puutarhurin toimi muutettiin kunnallistekniikan työnjohtajan toimeksi ja toimessa jatkaa nykyinen puutarhuri. Kiinteistörekisterin pitäjä on rekrytoitu. Ennen palkkaamista todettiin, että vain osa kiinteistörekisterin pitäjän tehtävistä olisi ollut ostettavissa ulkoa, joten oli järkevää täyttää avoinna ollut toimi.</p> <p>Muutokset astuivat voimaan 1.9.2022 alkaen. Rekrytointi kiinteistörekisterin toimeen, kaupungininsinöörin virkaan ja kiinteistömestarin toimeen käytiin kesän ja loppuvuoden aikana. Kiinteistörekisterin toimi täytettiin 13.9.2022 alkaen ja Kaupungininsinööri ja kiinteistömestari aloittavat tammikuussa 2023.</p> <p>Kaupunginjohtaja hyväksyi 22.8.2022 Tekniset ja ympäristöpalvelut -palvelualan jakamisen seuraaviin palvelualueisiin: hallinto, rakennus- ja ympäristövalvonta, kunnallistekniset palvelut, tilapalvelut, mittaus- ja paikkatietopalvelut sekä ruoka- ja siivouspalvelut.</p>

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p>Talousarvion toteutumisen seuraaminen palvelualoittain ja sen säännöllinen raportointi lautakunnalle.</p> <ul style="list-style-type: none"> sähkönkulutustiedot vertailutietona edellisten vuosien kulutus lämmitysenergian kulutustiedot vertailutietona edellisten vuosien kulutus ruoka- ja siivouspalvelujen suoritustiedot henkilöstömäärä vertailutietona edellisen vuoden tiedot rakennus- ja ympäristölupien käsittelyajat <ul style="list-style-type: none"> viranhaltijan myöntämä rakennuslupa: 2 viikkoa toimielimen myöntämä rakennuslupa: 3 viikkoa ympäristö- ja maa-aineslupa: 3 kuukautta
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	<p>Riskienhallintaan liittyen vuodelle 2022 on merkittävimpinä riskeinä nostettu esiin henkilöstön saatavuuteen liittyvä riski, joka arvioitiin todennäköisyydeltään suureksi ja samoin vaikutuksiltaan. Henkilöstöriski toteutui siten, että merkittävimmät rekrytoinnit saatiin tehtyä vasta vuoden lopussa, joten tilinpäätösvuoden toiminta on tehty vajaalla henkilöstöllä. Tämän riskin toteutumisesta huolimatta tekninen ja ympäristötoimiala saavutti hyvin ne tavoitteet, jotka sille oli asetettu.</p> <p>Yllä mainittu henkilöstöresurssiin liittyvä riski nostaa myös riskitasoa esim. omaisuuteen liittyvissä riskeissä, kuten korjausvelan kasvussa. Samoin hyvinvointialueen perustamien on kuormittanut henkilöstöä vuoden 2022 aikana ja normaalista poikkeavaa ylimääräistä työtä on jouduttu tekemään normaalia pienemmällä resurssilla.</p> <p>Edellä mainittujen riskien osalta riskitaso laskee tulevaisuudessa. Rekrytointeja on saatu tehtyä ja organisaation kehittämisen myötä henkilöstön tehtäväkuvat ovat selkeytyneet. Jatkossa merkittävin henkilöstöriski muodostuu siitä, että pystymmekö vakiinnuttamaan henkilöstön määrän ja että onnistummeko tarjoamaan mielenkiintoisen ja motivoivan työympäristön ja saamme työntekijät myös pysymään Loimaan palveluksessa.</p>
Muut perustelutiedot	Vuoden 2022 aikana talousarvion toteutumista seurataan, raportoidaan ja muutetaan tarvittaessa vuoden aikana.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Vuosi 2022

- Palveluverkkomuutospäätösten tuomat säästöt ruoka- ja siivouspalveluiden järjestämisessä sekä kiinteistöjen hoitokuluissa (esim. kouluverkkopäätös, varhaiskasvatuspalvelut, terveysasemaverkon järjestelyt ja kirjastopalveluiden uudistaminen)
- Katuvalaistuksen uusiminen energiatehokkaimpiin valaisimiin ja liiketunnistimien hyödyntäminen. Valaisimet hankitaan led-valaisimina.
- Tilojen käytön tehostaminen. Selvitystyö aloittamatta
- Kiinteistöhuollon järjestämisvaihtoehtojen selvittäminen. Selvitystyö aloittamatta
- Varastopalveluiden järjestämisvaihtoehtojen selvittäminen. Selvitystyö käynnissä.

ELINYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2021	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Poikkeama €
Toimintatuotot	2 143 134	2 270 500	0	2 270 500	1 923 953	-346 547
Toimintakulut	-11 185 757	-11 761 088	0	-11 761 088	-11 448 505	312 583
TOIMINTAKATE	-9 042 623	-9 490 588	0	-9 490 588	-9 524 552	-33 964

Metsän myyntitulot jäivät alle arvioidun n. 135.000 €, joka johtui osin hakkuu- ja hoitosuunnitelman päivittämisestä. Muutamien viime vuosien aikana vuoteen 2027 asti voimassa olevaa hoitosuunnitelmaa on toteutettu hieman etupainotteisesti. Tavoitteena on ollut tasapainottaa taloutta.

Tonttikauppa oli arvioitua hiljaisempaa ja tonttien myyntitulot jäivät alle arvioidun n. 80.000 €.

Rakennusvalvonnan maksutuotot jäivät alle arvioidun 50.000 € (lupahakemusten määrä arvioitua pienempi, ympäristövalvonnan valvontaohjelma ei toteutunut suunnitellusti).

Ruokapalveluiden maksutuotot jäivät alle arvioidun 90.000 € ja elintarvikemäärärahat 130.000 € (Kartanonmäen palvelukeskuksen ruokasalin kiinniolosta johtuen).

Siivouspalveluiden ostot ylittyvät 46.000 € (Korkealla sijaitsevien ikkunoiden ja yläpölyjen puhdistus sekä koronasta johtuvien sijaistuksien hoito).

Tilapalveluissa kaukolämmön ja öljyn hinnannoususta johtuen lämmityskustannukset ylittyivät n. 116.000 €, sähkön hinnannoususta johtuen sähkökustannukset ylittyivät n. 72.000 €. Rakennusten ja alueiden kunnossapito jäi alle arvioidun n. 328.000 €, jossa käyttämätöntä kiinteistöjen purkurahaa n. 128.000 €. Koneiden ja laitteiden kunnossapito jäi alle arvioidun n. 62.000 €.

Kunnallistekniikassa käytöstä poistettua kalustoa (ruohonleikkureita, autoja, pienkalustoa yms.) myytiin, tuloja 40 000 €.

keskusvaraston piha-aluetta järjesteltiin ja kunnostettiin, joten talousarvioon varattu määräraha ylittyi 50 000 €.

Koneiden huoltoon ja korjaukseen meni 30 000 € arvioitua enemmän osin tarvikkeiden hintojen nousun myötä. Polttoainoiden hinnannoususta johtuen määräraha ylittyi 20.000 €. Talvikunnossapitomenot ylittivät arvioidun + 220 000 € johtuen runsaslumisesta ja pitkästä talvesta sekä joulukuun runsaista lumisateista.

Henkilömenoista säästy 160 000 € mm. neljä kausityöntekijää oli työllistämistuella Leikkipaikkoja ja kuntoratoja uusittiin ja kunnostettiin, joten talousarvioon varattu määräraha ylittyi n. 107.000 €. Kirveskallion jätevesimaksut jäi 95 000 € alle arvioidun.

Henkilöstökulut alittuvat koko elinympäristölautakunnan osalta, joka johtuu osin täyttämättömistä vakansseista. Kunnallistekniikan neljä kausityöntekijää oli työllistämistuella.

2.8. Loimaan Vesi-liikelaitos

Toimielin: Loimaan Vesi-liikelaitoksen johtokunta

Tehtävä: Vesihuoltoon liittyvät tehtävät

Vastuhenkilö: Vesihuoltolaitoksen johtaja

Toiminnan kuvaus

Vesihuoltoliikelaitoksen tehtävänä on huolehtia toiminta-alueellaan vesihuollosta yhdyskuntakehityksen tarpeita vastavasti.

Loimaan Vesi -liikelaitos (jälj. liikelaitos) toimii kuntalain mukaisena kunnallisena liikelaitoksena kuntalaissa mainitun ja kaupunginvaltuuston tekemien päätösten mukaisesti.

Liikelaitoksella on johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Johtokunnan tehtävät on mainittu kuntalain 67 §:ssä. Johtokunnan muista tehtävistä määrätään kaupungin uudessa hallintosäännössä. Johtokunnan tehtävänä on muun muassa hyväksyä liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma vuoden loppuun mennessä valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden sekä meno- ja tuloerien mukaisesti. Johtokunta myös päättää liikelaitoksen investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista.

Liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma laaditaan kunnan talousarviosta ja -suunnitelmasta erillisenä osana. Liikelaitoksen talousarviossa ja -suunnitelmassa on tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa.

Sekä valtuusto että johtokunta asettavat liikelaitokselle sitovia tavoitteita, jotka liikelaitoksen talousarviossa tulee erottaa toisistaan selkein merkinnöin.

Valtuusto päättää liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista. Liikelaitosta sitovia meno- ja tuloeriä kunnan talousarviossa ovat kunnan pääomasijoitus ja liikelaitoksen pääoman palautus kunnalle, korvaus kunnan sijoittamasta pääomasta, kunnan toiminta-avustus liikelaitokselle.

Kaupunkitason tulokorttiin perustuvat toiminnalliset tavoitteet

- Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisten talousveden laatuvaatimusten täyttäminen

Loimaan Vesi täytti sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaiset talousveden laatuvaatimukset.

- Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 18.12.2009 myöntämän jäteveden johtamisluvan mukaisten ehtojen täyttäminen (keskuspuhdistamo).

Loimaan Vesi täytti keskuspuhdistamon osalta Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 18.12.2009 myöntämän jäteveden johtamisluvan mukaiset ehdot.

- Loimaan Veden taloutta tulee hoitaa siten, että pitkällä aikavälillä on mahdollista kattaa vesi-huoltolaitoksen investoinnit, operatiiviset kustannukset sekä toimitilojen leasing-vuokrakustannukset.

Loimaan Veden tilikausi muodostui alijäämäiseksi.

- Loimaan Veden taloudelliseksi tavoitteeksi asetetaan kaupungille maksettava 0 %:n suuruinen korvaus peruspääomasta 3 977 464,37 euroa, joka vuodelle 2022 tulee olemaan 0 euroa.

Loimaan Vesi maksoi vuonna 2022 Loimaan kaupungille peruspääomasta 3 977 464,37 € tuottoa 0,0 % eli 0 €.

- Vuotuiset investoinnit ovat enintään 1 460 000 euroa

Vuotuiset investoinnit olivat 1,421 milj. euroa. Investointien alittuminen budjetoidusta johtui kaupungin teknisen toimen kanssa yhteistyössä tehtävien hankkeiden aloituksen siirtymisestä vuodelle 2023.

Loimaan Vesi on toteuttanut riskienhallinnan tarkastelua valmiussuunnittelussa ja laitosten riskikohteiden kartoituksessa.

Rahoitusleasing puhdistamon toteuttamiseksi:

Loimaan kaupunki on saanut Länsi-Suomen ympäristölupaviranomaiselta ympäristöluvan Loimaan kaupungin Ilmaristen kylässä sijaitsevalle uudelle puhdistamolle. Huomioitavaa on, että uudella puhdistamolla saadaan käsitellä myös Ypäjän ja Alastaron puhdistamoiden jätevedet. Jätevedenpuhdistamo valmistui vuonna 2015.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 24.6.2013 rahoitusleasingin jätevedenpuhdistamo- investoinnin rahoitusmuotona Kuntarahoitus Oyj:n tarjouksen mukaisesti. Kiinteistöleasingisopimus on voimassa 25 vuotta luovutuspäivästä tai sitä myöhemmästä Kuntarahoituksen ja Loimaan veden sopimasta päivästä. Loimaan Vedellä on vuokra-ajan päätyttyä oikeus lunastaa kiinteistö jäännösarvosta, joka on 20% vuokrakohteen arvonlisäverottomasta hinnasta. Kirjanpidollisesti rahoitusleasing on vuokraa, kirjataan käyttömenoihin ja tilinpäätöksessä seurataan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

2.9 Loimaan kaupungin käyttötalous yhteensä

sisäiset ja ulkoiset erät

KAUPUNGINVALTUUSTO	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Muutos TA vs TOT, €	Toteuma %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0
Sisäiset tuotot	0	0	0	0	0	0,0
Tuotot yhteensä	0	0	0	0	0	0,0
Toimintakulut	-53 730	0	-53 730	-62 319	-8 589	116,0
Sisäiset kulut	-6 277	0	-6 277	-8 436	-2 159	134,4
Kulut yhteensä	-60 007	0	-60 007	-70 755	-10 748	117,9
TOIMINTAKATE	-60 007	0	-60 007	-70 755	-10 748	117,9
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	0,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-60 007	0	-60 007	-70 755	-10 748	117,9

TARKASTUSLAUTAKUNTA	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Muutos TA vs TOT, €	Toteuma %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0
Sisäiset tuotot	0	0	0	0	0	0,0
Tuotot yhteensä	0	0	0	0	0	0,0
Toimintakulut	-34 043	0	-34 043	-27 955	6 088	82,1
Sisäiset kulut	0	0	0	0	0	0,0
Kulut yhteensä	-34 043	0	-34 043	-27 955	6 088	82,1
TOIMINTAKATE	-34 043	0	-34 043	-27 955	6 088	82,1
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	0,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-34 043	0	-34 043	-27 955	6 088	82,1

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Muutos TA vs TOT, €	Toteuma %
Toimintatuotot	26 450	0	26 450	35 081	8 631	132,6
Sisäiset tuotot	0	0	0	0	0	0,0
Tuotot yhteensä	26 450	0	26 450	35 081	8 631	0,0
Toimintakulut	-27 846	0	-27 846	-30 640	-2 794	110,0
Sisäiset kulut	0	0	0	0	0	0,0
Kulut yhteensä	-27 846	0	-27 846	-30 640	-2 794	110,0
TOIMINTAKATE	-1 396	0	-1 396	4 441	5 837	-318,1
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	0,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 396	0	-1 396	4 441	5 837	-318,1

HALLINTOPALVELUT	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Muutos TA vs TOT, €	Toteuma %
Toimintatuotot	293 570	0	293 570	308 553	14 983	105,1
Sisäiset tuotot	2 286 853	0	2 286 853	2 398 583	111 730	104,9
Tuotot yhteensä	2 580 423	0	2 580 423	2 707 137	126 714	104,9
Toimintakulut	-4 773 460	-220 000	-4 993 460	-5 258 526	-265 066	105,3
Sisäiset kulut	-56 311	0	-56 311	-80 647	-24 336	143,2
Kulut yhteensä	-4 829 771	-220 000	-5 049 771	-5 339 173	-289 402	105,7
TOIMINTAKATE	-2 249 348	-220 000	-2 469 348	-2 632 036	-162 688	106,6
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	-900	-900	-100,0
Poistot ja arvonalent.	-22 000	0	-22 000	-21 973	27	99,9
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 271 348	-220 000	-2 491 348	-2 654 909	-163 561	106,6

ELINVOIMA	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousar- vio-muu- tokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Muutos TA vs TOT, €	Toteuma %
Toimintatuotot	526 424	0	526 424	493 823	-32 601	93,8
Sisäiset tuotot	0	0	0	0	0	0,0
Tuotot yhteensä	526 424	0	526 424	493 823	-32 601	93,8
Toimintakulut	-2 831 277	-129 000	-2 960 277	-2 921 224	39 053	98,7
Sisäiset kulut	-136 267	0	-136 267	-157 700	-21 433	115,7
Kulut yhteensä	-2 967 544	-129 000	-3 096 544	-3 078 924	17 620	99,4
TOIMINTAKATE	-2 441 120	-129 000	-2 570 120	-2 585 101	-14 981	100,6
Rahoitustuotot ja kulut	0	0	0	-47	-47	-100,0
Poistot ja arvonalent.	-6 400	0	-6 400	-6 366	34	99,5
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-2 447 520	-129 000	-2 576 520	-2 591 514	-14 994	100,6

KAUPUNGINHALLITUS	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousar- vio-muu- tokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Muutos TA vs TOT, €	Toteuma %
Toimintatuotot	819 994	0	819 994	802 376	-17 618	97,9
Sisäiset tuotot	2 286 853	0	2 286 853	2 398 583	111 730	104,9
Tuotot yhteensä	3 106 847	0	3 106 847	3 200 959	94 112	103,0
Toimintakulut	-7 604 737	-349 000	-7 953 737	-8 179 750	-226 013	102,8
Sisäiset kulut	-192 578	0	-192 578	-238 347	-45 769	123,8
Kulut yhteensä	-7 797 315	-349 000	-8 146 315	-8 418 097	-271 782	103,3
TOIMINTAKATE	-4 690 468	-349 000	-5 039 468	-5 217 138	-177 670	103,5
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	-947	-947	-100,0
Poistot ja arvonalent.	-28 400	0	-28 400	-28 339	61	99,8
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-4 718 868	-349 000	-5 067 868	-5 246 423	-178 555	103,5

HYVINVOINTIPALVELUJEN HALLINTO	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousar- vio-muu- tokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Muutos TA vs TOT, €	Toteuma %
Toimintatuotot	0	0	0	21 561	21 561	-100,0
Sisäiset tuotot	638 932	0	638 932	632 319	-6 613	99,0
Tuotot yhteensä	638 932	0	638 932	653 879	14 947	102,3
Toimintakulut	-607 925	0	-607 925	-625 981	-18 056	103,0
Sisäiset kulut	-36 507	0	-36 507	-35 310	1 197	96,7
Kulut yhteensä	-644 432	0	-644 432	-661 291	-16 859	102,6
TOIMINTAKATE	-5 500	0	-5 500	-7 411	-1 911	134,8
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	-184	-184	-100,0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0,0
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	0,0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-5 500	0	-5 500	-7 595	-2 095	138,1

SOSIAALITYÖ	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousar- vio-muu- tokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Muutos TA vs TOT, €	Toteuma %
Toimintatuotot	1 556 200	-150 000	1 406 200	1 559 661	153 461	110,9
Sisäiset tuotot	13 657	0	13 657	0	-13 657	0,0
Tuotot yhteensä	1 569 857	-150 000	1 419 857	1 559 661	139 804	109,8
Toimintakulut	-14 011 665	-750 000	-14 761 665	-16 221 583	-1 459 918	109,9
Sisäiset kulut	-983 117	0	-983 117	-895 588	87 529	91,1
Kulut yhteensä	-14 994 782	-750 000	-15 744 782	-17 117 171	-1 372 389	108,7
TOIMINTAKATE	-13 424 925	-900 000	-14 324 925	-15 557 510	-1 232 585	108,6

Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	-25	-25	-100,0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0,0
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	0,0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-13 424 925	-900 000	-14 324 925	-15 557 535	-1 232 610	108,6

TERVEYS- JA HOIVAPALVELUT	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousar- vio-muu- tokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Muutos TA vs TOT, €	Toteuma %
Toimintatuotot	6 640 300	0	6 640 300	8 026 270	1 385 970	120,9
Sisäiset tuotot	874 118	0	874 118	759 586	-114 532	86,9
Tuotot yhteensä	7 514 418	0	7 514 418	8 785 856	1 271 438	116,9
Toimintakulut	-58 579 270	1 179 270	-57 400 000	-56 977 115	422 885	99,3
Sisäiset kulut	-4 907 459	0	-4 907 459	-4 440 617	466 842	90,5
Kulut yhteensä	-63 486 729	1 179 270	-62 307 459	-61 417 731	889 728	98,6
TOIMINTAKATE	-55 972 311	1 179 270	-54 793 041	-52 631 875	2 161 166	96,1
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	-118	-118	-100,0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0,0
Poistot ja arvonalent.	-22 800	0	-22 800	-21 692	1 108	95,1
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-55 995 111	1 179 270	-54 815 841	-52 653 685	2 162 156	96,1

HYVINVOINTILAUTAKUNTA YHTEENSÄ	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousar- vio-muu- tokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Muutos TA vs TOT, €	Toteuma %
Toimintatuotot	8 196 500	-150 000	8 046 500	9 607 492	1 560 992	119,4
Sisäiset tuotot	1 526 707	0	1 526 707	1 391 905	-134 802	91,2
Tuotot yhteensä	9 723 207	-150 000	9 573 207	10 999 397	1 426 190	114,9
Toimintakulut	-73 198 860	429 270	-72 769 590	-73 824 678	-1 055 088	101,4
Sisäiset kulut	-5 927 083	0	-5 927 083	-5 371 515	555 567	90,6
Kulut yhteensä	-79 125 943	429 270	-78 696 673	-79 196 194	-499 521	100,6
TOIMINTAKATE	-69 402 736	279 270	-69 123 466	-68 196 796	926 670	98,7
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	-328	-328	-100,0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0,0
Poistot ja arvonalent.	-22 800	0	-22 800	-21 692	1 108	95,1
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-69 425 536	279 270	-69 146 266	-68 218 816	927 450	98,7

SIVISTYSPALVELUJEN HALLINTO	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousar- vio-muu- tokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Muutos TA vs TOT, €	Toteuma %
Toimintatuotot	600	0	600	297	-303	49,6
Sisäiset tuotot	270 649	0	270 649	307 537	36 888	113,6
Tuotot yhteensä	271 249	0	271 249	307 835	36 586	113,5
Toimintakulut	-247 072	0	-247 072	-272 813	-25 741	110,4
Sisäiset kulut	-24 177	0	-24 177	-34 756	-10 579	143,8
Kulut yhteensä	-271 249	0	-271 249	-307 569	-36 320	113,4
TOIMINTAKATE	0	0	0	266	266	-100,0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	-266	-266	-100,0
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	0,0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	0	0	0	0	0	0,0

VARHAISKASVATUS	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousar- vio-muu- tokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Muutos TA vs TOT, €	Toteuma %
-----------------	-------------------------------------	---------------------------------	---------------------------------	-----------------	---------------------------	--------------

Toimintatuotot	536 300	50 000	586 300	700 073	113 773	119,4
Sisäiset tuotot	310 796	0	310 796	591 968	281 172	190,5
Tuotot yhteensä	847 096	50 000	897 096	1 292 041	394 945	144,0
Toimintakulut	-7 577 401	-400 000	-7 977 401	-8 140 521	-163 120	102,0
Sisäiset kulut	-1 521 959	0	-1 521 959	-1 516 089	5 869	99,6
Kulut yhteensä	-9 099 360	-400 000	-9 499 360	-9 656 610	-157 250	101,7
TOIMINTAKATE	-8 252 264	-350 000	-8 602 264	-8 364 569	237 695	97,2
Rahoitustuotot ja -kulut	-200	0	-200	-57	143	28,3
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	0,0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-8 252 464	-350 000	-8 602 464	-8 364 626	237 838	97,2

PERUSOPETUS JA KESKIASTEEN KOULUTUS	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Taloussar- vio-muu- tokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Muutos TA vs TOT, €	Toteuma %
Toimintatuotot	1 299 500	50 000	1 349 500	1 390 938	41 438	103,1
Sisäiset tuotot	-95	0	-95	54 983	55 078	-57 876,3
Tuotot yhteensä	1 299 405	50 000	1 349 405	1 445 921	96 516	107,2
Toimintakulut	-12 417 184	-820 000	-13 237 184	-13 697 928	-460 744	103,5
Sisäiset kulut	-3 320 332	0	-3 320 332	-3 335 636	-15 304	100,5
Kulut yhteensä	-15 737 516	-820 000	-16 557 516	-17 033 563	-476 047	102,9
TOIMINTAKATE	-14 438 111	-770 000	-15 208 111	-15 587 643	-379 532	102,5
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	-118	-118	
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-14 438 111	-770 000	-15 208 111	-15 587 760	-379 649	102,5

VAPAA-AIKAPALVELUT	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Taloussar- vio-muu- tokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Muutos TA vs TOT, €	Toteuma %
Toimintatuotot	669 100	0	669 100	588 396	-80 704	87,9
Sisäiset tuotot	57 674	0	57 674	47 377	-10 297	82,1
Tuotot yhteensä	726 774	0	726 774	635 774	-91 000	87,5
Toimintakulut	-3 109 432	0	-3 109 432	-3 071 702	37 730	98,8
Sisäiset kulut	-2 133 655	0	-2 133 655	-2 166 304	-32 649	101,5
Kulut yhteensä	-5 243 087	0	-5 243 087	-5 238 006	5 081	99,9
TOIMINTAKATE	-4 516 313	0	-4 516 313	-4 602 233	-85 920	101,9
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	-183	-183	-100,0
Poistot ja arvonalent.	-4 600	0	-4 600	-4 628	-28	100,6
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-4 520 913	0	-4 520 913	-4 607 043	-86 130	101,9

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Taloussar- vio-muu- tokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Muutos TA vs TOT, €	Toteuma %
Toimintatuotot	2 505 500	100 000	2 605 500	2 679 705	74 205	102,8
Sisäiset tuotot	639 024	0	639 023	1 001 865	362 842	156,8
Tuotot yhteensä	3 144 524	100 000	3 244 523	3 681 570	437 047	113,5
Toimintakulut	-23 351 089	-1 220 000	-24 571 089	-25 182 964	-611 875	102,5
Sisäiset kulut	-7 000 123	0	-7 000 123	-7 052 784	-52 662	100,8
Kulut yhteensä	-30 351 212	-1 220 000	-31 571 212	-32 235 748	-664 536	102,1
TOIMINTAKATE	-27 206 688	-1 120 000	-28 326 689	-28 554 178	-227 489	100,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-200	0	-200	-623	-423	311,5
Poistot ja arvonalent.	-4 600	0	-4 600	-4 628	-28	100,6
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-27 211 488	-1 120 000	-28 331 489	-28 559 429	-227 940	100,8

ELINympäristöLAUTAKUNT A YHTEENSÄ	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Muutos TA vs TOT, €	Toteuma %
Toimintatuotot	2 270 500	0	2 270 500	1 923 953	-346 547	84,7
Sisäiset tuotot	10 537 246	0	10 537 246	9 288 509	-1 248 737	88,1
Tuotot yhteensä	12 807 746	0	12 807 746	11 212 461	-1 595 285	87,5
Toimintakulut	-11 761 088	0	-11 761 088	-11 448 505	312 583	97,3
Sisäiset kulut	-1 875 700	0	-1 875 700	-1 409 780	465 920	75,2
Kulut yhteensä	-13 636 788	0	-13 636 788	-12 858 284	778 504	94,3
TOIMINTAKATE	-829 042	0	-829 042	-1 645 823	-816 781	198,5
Rahoitustuotot ja kulut	0	0	0	-170	-170	-100,0
Poistot ja arvonalent.	-3 396 400	0	-3 396 400	-3 692 814	-296 414	108,7
Poistoeron lisäys tai vähennys	38 400	0	38 400	32 644	-5 756	85,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 187 042	0	-4 187 042	-5 306 163	-1 119 121	126,7

POIKKEUSOLOT	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Muutos TA vs TOT, €	Toteuma %
Toimintatuotot	0	0	0	205 149	205 149	-100,0
Sisäiset tuotot	0	0	0	0	0	-100,0
Tuotot yhteensä	0	0	0	205 149	205 149	-100,0
Toimintakulut	0	0	0	-288 506	-288 506	-100,0
Sisäiset kulut	0	0	0	0	0	-100,0
Kulut yhteensä	0	0	0	-288 506	-288 506	-100,0
TOIMINTAKATE	0	0	0	-83 357	-83 357	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	-83 357	-83 357	-100,0

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	Alkuperäinen Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset	TA 2022 muutoksen jälkeen	Toteuma 2022	Muutos TA vs TOT, €	Toteuma %
Toimintatuotot	13 818 944	-50 000	13 768 944	15 253 756	1 484 812	110,8
Sisäiset tuotot	14 989 830	0	14 989 829	14 080 862	-908 967	93,9
Tuotot yhteensä	28 808 774	-50 000	28 758 773	29 334 618	575 845	102,0
Toimintakulut	-116 031 393	-1 139 730	-117 171 123	-119 045 317	-1 874 194	101,6
Sisäiset kulut	-15 001 761	0	-15 001 761	-14 080 862	920 899	93,9
Kulut yhteensä	-131 033 154	-1 139 730	-132 172 884	-133 126 179	-953 295	100,7
TOIMINTAKATE	-102 224 380	-1 189 730	-103 414 111	-103 791 561	-377 450	100,4
Rahoitustuotot ja kulut	-200	0	-200	-2 067	-1 867	1 033,6
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0,0
Poistot ja arvonalent.	-3 452 200	0	-3 452 200	-3 747 472	-295 272	108,6
Poistoeron lisäys tai vähennys	38 400	0	38 400	32 644	-5 756	85,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-105 638 380	-1 189 730	-106 828 111	-107 508 456	-680 345	100,6

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Loimaan kaupungin virallinen tuloslaskelma sisältää Loimaan kaupungin ja Loimaan kaupungin vesihuoltoliikelaitoksen tuloslaskelmat yhdistettynä.

Tuloslaskelma sisältää eriä, joita seurataan käyttötalousosassa ja eriä, joita seurataan tuloslaskelmaosassa.

LOIMAAN KAUPUNKI JA LOIMAAN VESI-LIIKELAITOS

TULOSLASKELMA	TP 2021	TA 2022	Muutokset	MTA 2022	TP 2022	Poikkeama MTA	TP2022 vs 2021 %	TP2022 vs MTA2022 %	tp2022 vstp2021 €
Toimintatuotot	19 349 336	16 955 244	-50 000	16 905 244	17 909 533	1 004 289	-7,44	5,94	-1 439 802
Myyntituotot	8 100 981	7 498 374	0	7 498 374	7 338 144	-160 230	-9,42	-2,14	-762 837
Maksutuotot	5 562 291	5 855 600	0	5 855 600	5 735 090	-120 510	3,11	-2,06	172 799
Tuet ja avustukset	3 853 155	1 751 270	-50 000	1 701 270	3 040 895	1 339 625	-21,08	78,74	-812 260
Muut toimintatuotot	1 832 908	1 850 000	0	1 850 000	1 795 404	-54 596	-2,05	-2,95	-37 504
									0
Toimintakulut	-116 815 675	-118 501 693	-1 139 730	-119 641 423	-121 238 722	-1 597 299	3,79	1,34	-4 423 047
Henkilöstökulut	-46 348 568	-47 472 866	-1 382 508	-48 855 374	-48 684 739	170 635	5,04	-0,35	-2 336 170
Palkat ja palkkiot	-36 755 462	-37 663 116	-1 310 622	-38 973 738	-38 522 747	450 991	4,81	-1,16	-1 767 285
Henkilöstösivukulut	-9 593 106	-9 809 750	-71 886	-9 881 636	-10 161 991	-280 355	5,93	2,84	-568 885
Eläkekulut	-8 244 655	-8 360 750	-60 638	-8 421 388	-8 731 279	-309 891	5,90	3,68	-486 623
Muut henkilöstösivukulut	-1 348 451	-1 449 000	-11 248	-1 460 248	-1 430 712	29 536	6,10	-2,02	-82 262
Palvelujen ostot	-55 213 717	-56 561 735	482 778	-56 078 957	-57 184 067	-1 105 110	3,57	1,97	-1 970 350
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-7 763 055	-7 454 950	0	-7 454 950	-7 962 595	-507 645	2,57	6,81	-199 540
Avustukset	-4 858 468	-4 472 050	-240 000	-4 712 050	-4 622 800	89 250	-4,85	-1,89	235 668
Muut toimintakulut	-2 631 866	-2 540 092	0	-2 540 092	-2 784 520	-244 428	5,80	9,62	-152 654
						0			0
Toimintakate	-97 466 339	-101 546 449	-1 189 730	-102 736 179	-103 329 188	-593 009	6,02	0,58	-5 862 849
						0			0
Verotulot	60 051 772	58 031 291	2 600 000	60 631 291	60 576 869,98	-54 421	0,87	-0,09	525 098
Kunnallisvero	50 259 697	50 331 291	-100 000	50 231 291	50 119 924	-111 367	-0,28	-0,22	-139 773
Kiinteistövero	4 168 066	4 000 000	400 000	4 400 000	4 409 485	9 485	5,79	0,22	241 418
Yhteisövero	5 624 008	3 700 000	2 300 000	6 000 000	6 047 461	47 461	7,53	0,79	423 453
Valtionosuudet	44 887 368	47 813 158	0	47 813 158	48 710 148	896 990	8,52	1,88	3 822 780
Rahoitustuotot- ja kulut	38 614	1 400	0	1 400	191 856	190 456	396,85	13 603,97	153 241
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0			0
Muut rahoitustuotot	232 251	239 300	0	239 300	353 608	114 308	52,25	47,77	121 357
Korkokulut	-142 480	-230 800	0	-230 800	-147 500	83 300	3,52	-36,09	-5 020
Muut rahoituskulut	-51 156	-7 100	0	-7 100	-14 252	-7 152	-72,14	100,73	36 904
						0			0
Vuosikate	7 511 415	4 299 400	1 410 270	5 709 670	6 149 685	440 015	-18,13	7,71	-1 361 730
						0			0
Poistot ja arvonalentumiset	-4 413 760	-4 136 900	0	-4 136 900	-4 359 226	-222 326	-1,24	5,37	54 534
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 188 560	-4 136 900	0	-4 136 900	-4 359 226	-222 326		5,37	-170 666
Arvonalentumiset	-225 200	0	0	0	0	0	-100,00		225 200
Satunnaiset tuotot ja kulut	-321 859	-217 000	-227 000	-444 000	0	444 000			321 859
Tilikauden tulos	2 775 797	-54 500	1 183 270	1 128 770	1 790 459	661 689	-35,50	58,62	-985 338
Poistoeron lisäys (-) tai väh. (+)	55 895	59 400		59 400	53 713	-5 687			-2 183
Varausten lisäys (-) tai väh. (+)									0
Rahastojen lisäys (-) tai väh. (+)									0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJ.)	2 831 692	4 900	1 183 270	1 188 170	1 844 172	656 002			-987 520

Tuloslaskelman toteutuminen kaupunki

TULOSLASKELMA	TP 2021	TA 2022	Muutokset	MTA 2022	TP 2022	Poikkeama	TP2022 vs MTA2022		TP2022 vs	TA2022 vs
							TP2021 %	%	TP2021 €	TP2022 €
Toimintatuotot	16 715 958	13 818 944	-50 000	13 768 944	15 253 756	1 484 812	-8,75	10,78	-1 462 202	1 434 812
Myyntituotot	5 410 249	4 362 074	0	4 362 074	4 649 820	287 746	-14,06	6,60	-760 429	287 746
Maksutuotot	5 582 652	5 855 600	0	5 855 600	5 748 486	-107 114	2,97	-1,83	165 835	-107 114
Tuet ja avustukset	3 853 155	1 751 270	-50 000	1 701 270	3 040 895	1 339 625	-21,08	78,74	-812 260	1 289 625
Muut toimintatuotot	1 869 903	1 850 000	0	1 850 000	1 814 555	-35 445	-2,96	-1,92	-55 348	-35 445
									0	0
Toimintakulut	-114 756 507	-116 031 393	-1 139 730	-117 171 123	-119 045 661	-1 874 538	3,74	1,60	-4 289 154	-3 014 268
Henkilöstökulut	-45 658 723	-46 685 566	-1 382 508	-48 068 074	-47 995 242	72 832	5,12	-0,15	-2 336 520	-1 309 676
Palkat ja palkkiot	-36 200 864	-37 031 416	-1 310 622	-38 342 038	-37 969 033	373 005	4,88	-0,97	-1 768 169	-937 617
Henkilöstösivukulut	-9 457 859	-9 654 150	-71 886	-9 726 036	-10 026 210	-300 174	6,01	3,09	-568 351	-372 060
Eläkekulut	-8 127 619	-8 225 450	-60 638	-8 286 088	-8 616 113	-330 025	6,01	3,98	-488 493	-390 663
Muut henkilöstösivukulut	-1 330 240	-1 428 700	-11 248	-1 439 948	-1 410 097	29 851	6,00	-2,07	-79 858	18 603
Palvelujen ostot	-54 933 017	-56 078 035	482 778	-55 595 257	-56 775 001	-1 179 744	3,35	2,12	-1 841 984	-696 966
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-7 170 066	-6 763 950	0	-6 763 950	-7 382 650	-618 700	2,96	9,15	-212 584	-618 700
Avustukset	-4 858 468	-4 472 050	-240 000	-4 712 050	-4 622 800	89 250	-4,85	-1,89	235 668	-150 750
Muut toimintakulut	-2 136 234	-2 031 792	0	-2 031 792	-2 269 968	-238 176	6,26	11,72	-133 734	-238 176
									0	0
Toimintakate	-98 040 549	-102 212 449	-1 189 730	-103 402 179	-103 791 905	-389 726	5,87	0,38	-5 751 357	-1 579 456
									0	0
Verotulot	60 051 772	58 031 291	2 600 000	60 631 291	60 576 870	-54 421	0,87	-0,09	525 098	2 545 579
Kunnallisvero	50 259 697	50 331 291	-100 000	50 231 291	50 119 924	-111 367	-0,28	-0,22	-139 773	-211 367
Kiinteistövero	4 168 066	4 000 000	400 000	4 400 000	4 409 485	9 485	5,79	0,22	241 418	409 485
Yhteisövero	5 624 008	3 700 000	2 300 000	6 000 000	6 047 461	47 461	7,53	0,79	423 453	2 347 461
Valtionosuudet	44 887 368	47 813 158	0	47 813 158	48 710 148	896 990	8,52	1,88	3 822 780	896 990
Rahoitustuotot- ja kulut	36 047	-1 200	0	-1 200	189 384	190 584	425,39	-15 882,03	153 338	190 584
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0			0	0
Muut rahoitustuotot	229 191	236 000	0	236 000	351 079	115 079	53,18	48,76	121 888	115 079
Korkokulut	-142 480	-230 800	0	-230 800	-147 500	83 300	3,52	-36,09	-5 020	83 300
Muut rahoituskulut	-50 664	-6 400	0	-6 400	-14 194	-7 794	-71,98	121,78	36 470	-7 794
									0	0
Vuosikate	6 934 638	3 630 800	1 410 270	5 041 070	5 684 497	643 427	-18,03	12,76	-1 250 141	2 053 697
									0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-3 793 365	-3 452 200	0	-3 452 200	-3 747 472	-295 272	-1,21	8,55	45 893	-295 272
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 568 165	-3 452 200	0	-3 452 200	-3 747 472	-295 272		8,55	-179 307	-295 272
Arvonalentumiset	-225 200	0	0	0	0	0	-100,00		225 200	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	-321 859	-217 000	-227 000	-444 000	0	444 000			321 859	217 000
Tilikauden tulos	2 819 414	-38 400	1 183 270	1 144 870	1 937 025	792 155	-31,30	69,19	-882 389	1 975 425
Poistoeron lisäys (-) tai väh. (+)	33 071	38 400	0	38 400	32 644	-5 756			-426	-5 756
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJ.)	2 852 484	0	1 183 270	1 183 270	1 969 669	786 399			-882 815	1 969 669

Verotulojen erittely

Verotuloista esitetään verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta, kiinteistöveroon ja muihin verotuloihin.

Vuodelle 2022 vahvistetut veroprosentit olivat:

- tulovero 21,00 %
- yleinen kiinteistövero 1,00 %
- vakituisen asunnon kiinteistövero 0,50 %
- muu kuin vak.as. kiinteistövero 1,05 %
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistövero 0,00 %

Verotulot yhteensä	TP 2021	TP 2022	Ero €	Ero %
Kunnallisvero	50 259 697	50 119 924	-139 773	-0,3
Kiinteistövero	4 168 066	4 409 485	241 418	5,8
Yhteisövero	5 624 008	6 047 461	423 453	7,5
Yhteensä	60 051 772	60 576 870	525 098	0,9

Verotulot yht.	TA 2022	TA -muutokset	MTA 2022	TP 2022	TP22-MTA22	Ero %
Kunnallisvero	50 331 291	-100 000	50 231 291	50 119 924	-111 367	-0,2 %
Kiinteistövero	4 000 000	400 000	4 400 000	4 409 485	9 485	0,2 %
Yhteisövero	3 700 000	2 300 000	6 000 000	6 047 461	47 461	0,8 %
Yhteensä	58 031 291	2 600 000	60 631 291	60 576 870	-54 421	4,39 %

Valtionosuuksien erittely

Kunnalle myönnetään valtionosuutta määrä, joka saadaan laskemalla yhteen kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon, esi- ja perusopetuksen sekä yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset sekä taiteen perusopetuksen ja yleisen kulttuuritoimen määräytymisperusteet ja vähentämällä saadusta summasta kunnan omarahoitusosuus.

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely	Kaupunki	
	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	40 251 653	38 249 799
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)	10 902 192	11 102 352
<i>Siitä:</i> Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 730 867	-2 257 035
Verotulomenetysten kompensatio	10 189 362	8 894 604
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>48 710 148</i>	<i>44 887 368</i>

Valtionosuusjärjestelmässä tulopohjan tasaus toteutetaan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella, joka sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Nimensä mukaisesti tasaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta.

Investointiosan toteutuminen

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot.

Investointeihin varataan määrärahat (alv 0 %) hankekohtaisina tai hankeryhmäkohtaisina investoinnin kokonaiskustannusarvion (alv 0 %) mukaan seuraavasti:

	Hankekohtainen	Hankeryhmittäinen
Aineettomat hyödykkeet	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Maa- ja vesialueet	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Asuinrakennukset	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Muut rakennukset	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Julkinen käyttöomaisuus	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Kuljetusvälineet	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Muut koneet ja kalusto	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Muut aineelliset hyödykkeet	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Käyttöomaisuusarvopaperit	yli 60.000 euroa	alle 60 .000 euroa

Hankekohtainen (=nimikkeittäinen) määräraha on suoraan toteuttajaa sitova. Vuosikohtainen määrärahamuutos, on pääsääntöisesti vietävä valtuuston hyväksyttäväksi

Jos investointi toteutetaan useampana vuotena, ilmoitetaan hankkeen kokonaiskustannusarvio ja sen jaksotus suunnitteluvuosille. Hankkeen perusteluissa valtuusto voi antaa hankkeestaavalle toimivaltuuden tarkistaa hankintamenon jaksottamista myöhemmin kokonaiskustannusarvion rajoissa.

Hankeryhmittäinen määräraha sitoo valtuustoon nähden ryhmätasolla, toteuttaja voi omaa toimintayksikköään sitovien säännösten puitteissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan ko. hankeryhmän yhteenlaskettu kokonaismääräraha ei ylitä.

Noudatettu **aktiointiraja** on 10 000 euroa. ja käyttöomaisuusarvopaperit, osuudet ja osakkuudet sekä maa- ja vesialueet on aina aktivoitava käyttöomaisuuteen.

Investointeihin budjetoidaan sekä sisäiset, että ulkoiset pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankinnat ja sisäiset hankinnat käsitellään kirjanpidollisesti valmistuksena omaan käyttöön.

INVESTOINNIT

4.1 Maa- ja vesialueet, konsernijohto

	TA 2022	Muutos	TA 2022 + muutos	TOT 31.12.2022	Ero ta- käyttö	Ero %
Menot	-50 000		-50 000	0,00	-50 000	
Tulot	100 000		100 000	33 786,84	66 213	33,8
Netto	50 000		50 000	33 786,84	16 213	67,6

4.2 Talonrakennus

HANKKEET

HANKKEET	TA 2022	Muutos	TA 2022 + muutos	TOT 31.12.2022	Ero ta- käyttö	Ero %
Pääterveysaseman muutostyöt, mm vesikatteen uusiminen	-200 000		-200 000	-200 246,02	246	100,1
Kauhanojan koulun julkisivukorjaus ja Ij- huoneen saneeraus	-150 000		-150 000	0,00	-150 000	
Ahonkadun kiinteistön ja Asemanseudun koulun julkisivukorjaukset	-30 000		-30 000	0,00	-30 000	
Hirvimetsän päiväkotii				-38 287,41	38 287	-100,0
Keskusvaraston muutostöiden hankesuunnittelu	-20 000		-20 000	0,00	-20 000	

HANKERYHMÄT

HANKERYHMÄT	TA 2022	Muutos	TA 2022 + muutos	TOT 31.12.2022	Ero ta- käyttö	Ero %
Investointihankkeiden ennakosuunnittelu ja valmistelu	-32 000		-32 000		-32 000	0,0
Sosiaali- ja terveystoimialan erillishankkeet (terveellisyteen ja turvallisuuteen liittyvät hankkeet)	-30 000		-30 000	-7 131,82	-22 868	23,8
Pikkukartanon matalien osien vesikattojen korjaus	-40 000		-40 000	0,00	-40 000	
Hanhenpuiston salaojasaneeraus	-35 000		-35 000	0,00	-35 000	
Hirvikosken terveysaseman muutostyöt		-309 787	-309 787	-397 468,30	87 681	128,3
Sivistystoimialan erillishankkeet (sivistyspalvelualan toimintojen terveellisyys- ja turvallisuusvaatimusten mukaiset toimenpiteet)	-100 000		-100 000	-44 989,81	-55 010	45,0
Metsämaan Nahuntupa				-104 782,97	104 783	-100,0
Taidetalon lämpölinjojen saneeraus	-60 000		-60 000	0,00	-60 000	
Keskuskoulun kellarikerroksen korjaustyö	-30 000		-30 000	0,00	-30 000	
Hirvihovin piha-alueen asfaltointi ja hulevesikorjaus	-25 000		-25 000	0,00	-25 000	
Keskuskoulun vanhan osan pohjaviemärin sukitus	-20 000		-20 000	0,00	-20 000	
PTS-ohjelman mukaiset saneerausinvestoinnit	-250 000		-250 000	-44 867,40	-205 133	17,9
Kuukantalo				-2 741,15	2 741	-100,0
Loimaan paloaseman peruskorjaus				-31 118,29	31 118	-100,0

TALONRAKENNUS YHTEENSÄ

Talonrakennus yhteensä						
Menot	-1 022 000	-309 787	-1 331 787	-871 633,17	-460 154	65,4
Tulot						
Netto	-1 022 000	-309 787	-1 331 787	-871 633,17	-460 154	65,4

4.3 Julkinen käyttöomaisuus

JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS, TEKNIikka JA YMPÄRISTÖ -TOIMIALA, HANKKEET

HANKKEET	TA 2022	Muutos	TA 2022 + muutos	TOT 31.12.2022	Ero ta- käyttö	Ero %
Satakunnantien kunnallistekniikan peruskorjaus	-1 000 000	250 000	-750 000	-6 233,50	-743 767	0,8
Niittymäenkadun rakentaminen	-200 000		-200 000	-30 318,13	-169 682	15,2
Metsämaan jätevesien käsittely	-200 000	-250 000	-450 000	-76 243,97	-373 756	16,9
Eteläkaari – Kankaankuja (vaihe 2/2)	-150 000		-150 000	-120 531,00	-29 469	80,4
Myrskylinnan alueen saneerauksen päällystystyöt	-120 000		-120 000	-143 421,56	23 422	119,5
Väinämöisenkadun loppuosan peruskorjaus	-100 000		-100 000	0,00	-100 000	

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS, TEKNIikka JA YMPÄRISTÖ -TOIMIALA, HANKERYHMÄT

HANKERYHMÄT	TA 2022	Muutos	TA 2022 + muutos	TOT 31.12.2022	Ero ta- käyttö	Ero %
KADUT						
katujen saneeraus (mm. esteettömyyden lisääminen)	-300 000		-300 000	-50 259,01	-249 741	16,8
katujen päällystys	-330 000		-330 000	-331 761,09	1 761	100,5
katuvalaistuksen rakentaminen ja uusiminen	-220 000		-220 000	-25 151,28	-194 849	11,4
PUISTOT JA YLEISET ALUEET						
puistoistutukset, leikkikentät ja kohdevalaistukset	-150 000		-150 000	-48 438,28	-101 562	32,3
urheil- ja ulkoilualueet	-50 000		-50 000	-28 174,65	-21 825	56,3
hulevesiviemärointi	-100 000		-100 000	0,00	-100 000	

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS YHTEENSÄ

Julkinen käyttöomaisuus yhteensä						
Menot	-2 920 000		-2 920 000	-860 532,47	-2 059 468	29,5
Tulot						
Netto	-2 920 000		-2 920 000	-860 532,47	-2 059 468	29,5

4.4 Kuljetusvälineet

	TA 2022	Muutos	TA 2022 + muutos	TOT 31.12.2022	Ero ta- käyttö	Ero %
Sosiaali- ja terveystoimiala				1 105,43	-1 105	-100,0
Tekniikka- ja ympäristötoimiala	-50 000		-50 000	-59 141,94	9 142	118,3
Kuljetusvälineet yhteensä						
Menot	-50 000		-50 000	-59 141,94	9 142	118,3
Tulot				1 105,43	-1 105	-100,0
Netto	-50 000		-50 000	-58 036,51	8 037	116,1

4.5 Irtain omaisuus

	TA 2022	Muutos	TA 2022 + muutos	TOT 31.12.2022	Ero ta- käyttö	Ero %
Konsernijohto						
Keskitetyt ATK-hankinnat, tiedolla johtamisen järjestelmä, uusi	-80 000		-80 000	0,00	-80 000	
Sivistystoimiala						
Hirvimetsän päiväkodin irtaimiston hankinta	-100 000		-100 000	-53 606,84	-46 393	53,6
Tekniikka- ja ympäristötoimiala						
GPS-satelliittivastaanotin mittauspalveluihin, monitoimitulostin (OCEn tilalle)	-53 000		-53 000	-18 500,00	-34 500	34,9
Irtain omaisuus yhteensä						
Menot	-233 000		-233 000	-72 106,84	-160 893	30,9
Tulot						
Netto	-233 000		-233 000	-72 106,84	-160 893	30,9

4.6 Käyttöomaisuusarvopaperit

ARVOPAPERIT / KONSERNIJOHTO

	TA 2022	Muutos	TA 2022 + muutos	TOT 31.12.2022	Ero ta- käyttö	Ero %
Arvopaperit/konsernijohto						
Menot	-50 000		-50 000	-1 110,00	-48 890	2,2
Tulot	50 000		50 000		50 000	
Netto	0		0	-1 110,00	1 110	-100,0
Käyttöomaisuusarvopaperit yhteensä						
Menot	-50 000		-50 000	-1 110,00	-48 890	2,2
Tulot	50 000		50 000		50 000	
Netto	0		0	-1 110,00	1 110	-100,0

INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	TA 2022	Muutos	TA 2022 + muutos	TOT 31.12.2022	Ero ta- käyttö	Ero %
Menot	-4 325 000	-309 787	-4 634 787	-1 864 524,42	-2 770 263	40,2
Tulot	150 000		150 000	34 892,27	115 108	23,3
Netto	-4 175 000	-309 787	-4 484 787	-1 829 632,15	-2 655 154	40,8

Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Rahoituslaskelman avulla kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan. Rahoituslaskelma sisältää sellaisia eriä, joiden toteutumisen seuranta tapahtuu talousarvion tuloslaskelma ja investointiosassa sekä sellaisia eriä, joiden toteutumista seurataan rahoitusosassa. Näitä viimeksi mainittuja ovat mm. antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset, lainojen lisäykset ja vähennykset sekä oman pääoman muutokset.

kaupunki ja Vesi-liikelaitos 1000 €		TA 2022	Muutokset	MTA2021	TP 2022	Poikkeama	Poikkeama %
Varsinainen toiminta ja investoinnit							
Tulorahoitus		3 882 400	1 183 270	5 065 670	6 028 240	962 570	19,0
Vuosikate	+/-	4 299 400	1 410 270	5 709 670	6 149 685	440 015	7,7
Satunnaiset erät	+/-	-217 000	-227 000	-444 000	0	444 000	
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-200 000	0	-200 000	-121 446	78 554	-39,3
Investoinnit		-5 960 000	-309 787	-6 269 787	-3 129 621	3 140 166	-50,1
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-	-6 310 000	-309 787	-6 619 787	-3 285 959	3 333 828	-50,4
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	0		0	0	0	
Käyttöomaisuuden myyntitulot	+	350 000	0	350 000	156 338	-193 662	-55,3
Varsinainen toiminta ja investoinnit, netto	+/-	-2 077 600	873 483	-1 204 117	2 898 618	4 102 735	-340,7
Rahoitustoiminta		0	0	0	-999 414	-999 414	
Antolainauksen muutokset		0		0	-39 436	-39 436	
Antolainasaamisten lisäykset	-			0	-39 436	-39 436	
Antolainasaamisten vähennykset	+			0	0	0	
Lainakannan muutokset				0	-959 977	-959 977	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+			0	4 000 000	4 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-			0	-4 959 977	-4 959 977	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	0		0	0	0	
Oman pääoman muutokset	+/-	0		0	-443 956	-443 956	
Vaikutus maksuvalmiuteen	+/-	-2 077 600	873 483	-1 204 117	1 455 249	2 659 366	-220,9

Tilinpäätöslaskelmat

7.1 Tuloslaskelma, kaupunki ja Vesi -liikelaitos

	01.01.-31.12.2022		01.01.-31.12.2021	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	7 338 144,41		8 100 981,22	
Maksutuotot	5 735 089,71		5 562 291,08	
Tuet ja avustukset	3 040 894,77		3 853 155,17	
Muut toimintatuotot	1 795 404,47	17 909 533,36	1 832 908,22	19 349 335,69
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-38 522 747,37		-36 755 462,19	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-8 731 278,67		-8 244 655,29	
Muut henkilösivukulut	-1 430 712,47		-1 348 450,83	
Palvelujen ostot	-57 184 067,02		-55 213 717,43	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 962 595,44		-7 763 055,00	
Avustukset	-4 622 800,47		-4 858 468,29	
Muut toimintakulut	-2 784 520,16	-121 238 721,60	-2 631 865,69	-116 815 674,72
Toimintakate		-103 329 188,24		-97 466 339,03
Verotulot		60 576 869,98		60 051 772,03
Valtionosuudet		48 710 148,00		44 887 368,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	0,00		0,00	
Muut rahoitustuotot	353 607,92		232 250,94	
Korvaus peruspääomasta	0,00		0,00	
Korkokulut	-147 500,44		-142 480,36	
Muut rahoituskulut	-14 251,92	191 855,56	-51 156,35	38 614,23
Vuosikate		6 149 685,30		7 511 415,23
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 359 225,94		-4 188 559,61	
Arvonalentumiset	0,00	-4 359 225,94	-225 200,00	-4 413 759,61
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot			0,00	
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	-321 858,66	-321 858,66
Tilikauden tulos		1 790 459,36		2 775 796,96
Poistoeron lisäys(-) tai vähenn.(+)		53 712,94		55 895,44
Tilikauden yli-(+)/alijäämä(-)		1 844 172,30		2 831 692,40

7.2 Rahoituslaskelma kaupunki ja Vesi-liikelaitos

Kaupunki +vesi liikelaitos	01.01.-31.12.2022		01.01.-31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	6 149 685,30		7 511 415,23	
Satunnaiset erät	0,00		-321 858,66	
Tulorahoituksen korjauserät	-121 445,73	6 028 239,57	-138 115,16	7 051 441,41
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-3 285 959,18		-4 098 874,24	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaav.hyödykk.luovutustulot	156 338,00	-3 129 621,18	167 486,52	-3 931 387,72
Toiminnan ja investointien rahavirta		2 898 618,39		3 120 053,69
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-39 436,30		-68 000,00	
Antolainasaamisten vähennys	0,00	-39 436,30	6 000,00	-62 000,00
Lainakannan muutokset				
+ Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000 000,00		3 000 000,00	
- Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 959 977,30		-5 149 437,38	
+/- Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-959 977,30	-6 000 000,00	-8 149 437,38
Oman pääoman muutokset	-443 956,24	-443 956,24	0,00	
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-104 285,75		1 624,79	
Vaihto-omaisuuden muutos	39 634,82		-24 890,40	
Saamisten muutos	-62 495,25		-1 003 100,53	
Korottomien velkojen muutos	472 180,40	345 034,22	1 862 615,81	836 249,67
Rahoituksen rahavirta		-1 098 335,62		-7 375 187,71
Rahavarojen muutos		1 800 282,77		-4 255 134,02
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12	8 535 086,88		6 734 804,11	
Rahavarat 01.01	6 734 804,11	1 800 282,77	10 989 938,13	-4 255 134,02

7.3 Tase kaupunki ja Vesi -liikelaitos

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	78 732 544,85	79 801 267,58
Aineettomat hyödykkeet	500 985,00	33 046,05
Aineettomat oikeudet	500 985,00	33 046,05
Aineelliset hyödykkeet	63 944 155,73	65 521 363,71
Maa- ja vesialueet	9 676 621,30	9 710 408,14
Rakennukset	33 838 190,01	35 746 837,89
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 554 963,27	17 471 574,39
Koneet ja kalusto	412 172,86	414 491,23
Muut aineelliset hyödykkeet	162 823,29	162 823,29
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 299 385,00	2 015 228,77
Sijoitukset	14 287 404,12	14 246 857,82
Osakkeet ja osuudet	13 183 740,04	13 182 630,04
Muut lainasaamiset	838 832,08	814 620,78
Muut saamiset	264 832,00	249 607,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	306 415,98	294 932,46
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	306 415,98	294 932,46
VAIHTUVAT VASTAAVAT	14 579 913,90	12 553 661,69
Vaihto-omaisuus	218 925,29	258 560,11
Muu vaihto-omaisuus	218 925,29	258 560,11
Saamiset	5 825 901,73	5 560 297,47
Lyhytaikaiset saamiset	5 825 901,73	5 560 297,47
Myyntisaamiset	1 933 914,91	1 810 600,31
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	1 006 461,53	959 814,56
Siirtosaamiset	2 885 525,29	2 789 882,60
Rahoitusarvopaperit	50 534,48	50 534,48
Rahat ja pankkisaamiset	8 484 552,40	6 684 269,63
VASTAAVAA	<u>93 618 874,73</u>	<u>92 649 861,73</u>

VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA	45 770 143,59	44 369 927,53
Peruspääoma	41 402 113,45	41 402 113,45
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut omat rahastot	0,00	0,00
Edellisten kausien ylijäämä (+)/alijäämä(-)	2 523 857,84	136 121,68
Tilikauden ylijäämä(+)/alijäämä(-)	1 844 172,30	2 831 692,40
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR,	820 319,97	874 032,91
poistoero	820 319,97	874 032,91
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	712 149,78	804 952,01
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	712 149,78	719 155,73
Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	85 796,28
VIERAS PÄÄOMA	46 316 261,39	46 600 949,28
Pitkäaikainen	19 991 103,48	20 510 541,48
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 575 008,00	20 042 862,00
Lainat julkisyhteisöiltä	351 740	403 324
Saadut ennakot	0,00	0,00
Muut velat/liittymismaksut	64 355,48	64 355,48
Lyhytaikainen	26 325 157,91	26 090 407,80
Joukkovelkakirjalainat	7 000 000,00	7 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 467 854,00	4 908 393,30
Lainat julkisyhteisöiltä	51 584	51 584
Lainat muilta luotonantajilta (vesilaitos)	0,00	0,00
Saadut ennakot	839 811,53	544 970,34
Ostovelat	5 251 549,19	5 093 087,98
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	0,00	0,00
Muut lyhytaikaiset velat	835 931,24	842 226,05
Siirtovelat	7 878 427,95	7 650 146,13
VASTATTAVAA	<u>93 618 874,73</u>	<u>92 649 861,73</u>

7.4 Konsernituloslaskelma

TULOSLASKELMA	Konserni	Konserni	Muutos	Muutos
	TP 2022	TP 2021	€	%
Toimintatuotot	74 132 898	73 575 150	-558	0,8
Toimintakulut	-179 390 880	-173 306 321	6 085	3,5
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappi- osta)	-33 334	69 958	103	-147,6
Toimintakate	-105 291 316	-99 661 213	5 630	5,6
Verotulot	60 576 870	60 051 772	-525	0,9
Valtionosuudet	58 137 970	53 349 311	-4 789	9,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-264 843	-284 253	-19	-6,8
Korkotuotot	13 058	6 401	-7	104,0
Muut rahoitustuotot	194 380	90 915	-103	113,8
Korkokulut	-442 645	-325 606	117	35,9
Muut rahoituskulut	-29 636	-55 963	-26	-47,0
Vuosikate	13 158 681	13 455 617	297	-2,2
Poistot ja arvonalentumiset	-9 056 560	-8 298 984	758	9,1
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 026 818	-8 073 784	953	11,8
Arvonalentumiset	-29 742	-225 200	-195	-86,8
Saunnaiset erät	0	-321 859	-322	-100,0
Tilikauden tulos	4 102 121	4 834 775	733	-15,2
Tilikauden verot	-710 652	-234 808	476	202,7
Laskennalliset verot	-12 806	-23 929	-11	-46,5
Vähemmistöosuudet	-1 307 723	-348 071	960	275,7
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 070 940	4 227 967	2 157	-51,0

7.5. Konsernin rahoituslaskelma

	TP 2022	TP 2021
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Toiminnan rahavirta	12 301 838	12 758 437
Vuosikate	13 158 681	13 455 617
Satunnaiset erät	0	-321 859
Tilikauden verot	-710 652	-234 808
Tulorahoituksen korjauserät	-146 191	-140 513
Investointien rahavirta	-16 978 482	-6 570 493
Investointimenot	-17 530 273	-6 916 122
Rahoitusosuudet investointimenoihin	303 962	92 222
Pysyvien vast.hyöd luovutustulot	247 829	253 406
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 676 644	6 187 944
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset	819 846	88 570
Antolainasaamisten lisäykset	712 184	-4 130
Antolainasaamisten vähennykset	107 662	92 700
Lainakannan muutokset	7 242 901	-10 298 040
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 318 660	3 315 580
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 749 388	-7 613 619
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 673 629	-6 000 000
Oman pääoman muutokset	-374 311	-168 070
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 834 170	588 923
Toimeksiantojen varojen ja po. muutokset	-104 519	5 702
Vaihto-omaisuuden muutos	-97 932	11 314
Saamisten muutos	1 199 714	-1 152 173
Korottomien velkojen muutos	836 907	1 724 079
Rahoituksen rahavirta	9 522 606	-9 788 617
RAHAVAROJEN MUUTOS	4 845 962	-3 600 673
RAHAVAROJEN MUUTOS	4 845 962	-3 600 673
Rahavarat 31.12.	20 073 410	15 227 446
Rahavarat 1.1.	15 227 448	18 828 119

7.6. Konsernin tase

VASTAAVAA	Konserni TP 2022	Konserni TP 2021	Muutos €	Muutos %
PYSYVÄT VASTAAVAT	116 566 143	108 847 435	7 718 708	6,6
Aineettomat hyödykkeet	679 834	241 780	438 054	64,4
Aineettomat oikeudet	172 318	219 726	-47 409	-27,5
Muut pitkävaik. menot	507 517	22 054	485 463	95,7
Aineelliset hyödykkeet	112 671 492	105 282 408	7 389 084	6,6
Maa- ja vesialueet	11 558 418	11 574 346	-15 928	-0,1
Rakennukset	71 713 111	66 545 261	5 167 850	7,2
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 691 707	18 448 230	-756 523	-4,3
Koneet ja kalusto	5 615 986	5 284 967	331 019	5,9
Muut aineelliset hyödykkeet	274 387	306 131	-31 744	-11,6
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 817 882	3 123 473	2 694 409	46,3
Sijoitukset	3 214 817	3 323 247	-108 430	-3,4
Osakkuusyhteisöosuudet	561 160	638 876	-77 716	-13,8
Muut osakkeet ja osuudet	1 170 112	1 165 300	4 812	0,4
Muut lainasaamiset	87 212	63 000	24 211	27,8
Muut saamiset	1 396 333	1 456 070	-59 737	-4,3
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 004 486	836 691	167 795	16,7
VAIHTUVAT VASTAAVAT	32 412 277	28 256 699	4 155 579	12,8
Vaihto-omaisuus	1 835 015	1 679 128	155 887	8,5
Saamiset	10 503 852	11 350 125	-846 272	-8,1
Pitkäaikaiset saamiset	224 020	168 031	55 988	25,0
Lyhytaikaiset saamiset	10 279 833	11 182 093	-902 261	-8,8
Rahoitusarvopaperit	2 347 535	2 246 633	100 902	4,3
Rahat ja pankkisaamiset	17 725 875	12 980 813	4 745 062	26,8
VASTAAVAA YHTEENSÄ	149 982 906	137 940 825	12 042 081	8,0

VASTATTAVAA	Konserni TP 2022	Konserni TP 2021	Muutos €	Muutos %
OMA PÄÄOMA	60 516 918	59 031 928	1 484 990	2,5
Peruspääoma	41 402 113	41 402 113	0	0,0
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	2 139	2 139	0	0,0
Muut omat rahastot	728 073	728 073	0	0,0
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	16 313 653	12 671 636	3 642 017	22,3
Tilikauden yli-/alijäämä	2 070 940	4 227 967	-2 157 027	-104,2
VÄHEMMISTÖOSUUDET	4 823 678	3 672 548	1 151 130	23,9
PAKOLLISET VARAUKSET	1 849 284	1 888 147	-38 863	-2,1
Eläkevaraukset	5 940	5 819	121	2,0
Muut pakolliset varaukset	1 843 344	1 882 328	-38 984	-2,1
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 532 118	1 468 843	63 275	4,1
VIERAS PÄÄOMA	81 260 908	71 879 359	9 381 549	11,5
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	36 709 476	29 998 045	6 711 431	18,3
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2 813 295	2 778 532	34 763	1,2
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	15 382 944	14 063 153	1 319 791	8,6
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	26 355 193	25 039 629	1 315 564	5,0
VASTATTAVAA YHT.	149 982 906	137 940 825	12 042 081	8,0

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	TP 2022	TP 2021
Omavaraisuusaste, %	41,6	43,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	42,1	38,4
Kertynyt yli-/ alijäämä, 1000 €	18 384 593	16 899 603
Kertynyt yli-/ tai alijäämä, €/asukas	1193	1081
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	52 092 420	44 061 198
Konsernin lainat, €/asukas	3 381	2 819
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	87 212	63 000
Kunnan asukasmäärä	15 406	15 628

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

8.1 LIITETIETOJA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET JA OHJEET

Liitetietojen tehtävä on täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätöstä informaatiota oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Liitetiedot ovat pakollinen osa tilinpäätöstä. Liitetietojen antamisessa noudatetaan Kilan yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista.

8.2 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTÄ KOSKEVAT OHJEET

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotusperiaatteet: Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle

Pysyvien vastaavien arvostus:

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Nykyinen poistosuunnitelma on hyväksytty valtuustossa 1.3.2013. Sitä ennen valmistuneet kohteet on hyväksytty vanhojen poistosuunnitelmien mukaisesti.

Käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi kaupungin toiminnassa alle 3 vuotta, on kirjattu vuosikuluksi.

Sijoitusten arvostus:

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseessa nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Saamisten ja velkojen arvostus:

Saamiset on merkitty nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon.

Luottotappiot on kirjattu, kun sen syntyminen on käynyt ilmeiseksi.

Velat on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Lomapalkkavelkajaksotusta muodostaessa on huomioitu Kirjanpitolautakunnan lausunto 114.

Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutos:

Tilinpäätös on laadittu noudattaen kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeita kunnille ja kuntayhtymille. Ei sisällä olennaisia muutoksia.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin:

Aikaisempien tilikausiin kuuluva vakuutusmaksu 444 000 euroa on kirjattu edellisen tilikauden yli- tai alijäämätillille.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus:

Ovat pääosin vertailukelpoisia.

Seuraavat erät tulee huomioida edelliseen tilikauteen verrattessa:

Lokakuussa 2020 otettiin tuotantoon uusi palkkaohjelma. Ohjelman käyttöönotossa ilmeni ongelmia. Niillä ei kuitenkaan pitäisi olla vaikutusta tuloksen oikeellisuuteen tai vertailtavuuteen. Ongelmia on ollut edelleen vuonna 2022.

Muita eriä, jotka vaikuttavat tilinpäätöksen vertailtavuuteen:

Suunnitelman mukaiset poistot sisältävät vuonna 2022 poistoja 4,359 milj. euroa ja alaskirjauksia kiinteistöjen osalta 197 272 euroa

Lisäksi koronapandemialla on selkeästi taloudellinen merkitys, joka näkyy kaupungin toimintatuotoissa ja kuluissa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut, jos ne eivät ole vähäisiä:
Ei ole.

8.3 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISEEN LIITTYVÄ OHJE

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty viisi tytäryhtiötä ja neljä kuntayhtymää.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu oman pääoman lisäykseksi tai vähennykseksi.

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan 80 % ja laskennalliseen verovelkaan 20 %. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Yhden asunto-osakeyhtiön poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvon ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Loimaan kaupunki on saanut yhdeltä tytäryhtiöltä osinkoa, joka on konsernitilinpäätöksessä eliminoitu.

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Konsernitaseessa ei ole eliminoitu kiinteistöveroja.

Loimaan kaupungin on myyntituloja, jotka Loimaan Vesi -liikelaitos on kirjannut investointi menoiksi. Näitä tapahtumia ei ole eliminoitu hankalan konsernitekniikan vuoksi. Tapahtumilla ei ole olennaista vaikutusta tulokseen.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri on aktivoinut investointien korkoja ja tehnyt niistä poistoja. Koska Loimaan kaupunki ei aktivoi investointien korkoja, on konsernitilinpäätökseen tehty sairaanhoitopiiriä koskevat korko- ja poisto-oikaisut.

8.4 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Liite 6: Toimintatuotot ja liiketoiminnan myyntituotot

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Keskusvaalilautakunta	35 081,00	18 313,00	35 081,10	18 313,40
Kaupunginhallitus	727 669,00	674 485,00	727 669,51	674 485,32
Hyvinvointilautakunta	54 762 853,00	57 141 797,00	9 607 492,47	11 035 226,90
Poikkeusolot	205 149,00		205 148,66	
Sivistyslautakunta	3 500 757,00	3 542 225,00	2 679 704,87	2 777 348,27
Elinympäristölautakunta	9 338 465,00	6 598 697,00	1 839 211,04	2 024 391,03
Muut palvelut	2 747 698,00	2 777 412,00		
Liikelaitokset				
Liikevaihto	2 815 226,00	2 820 440,00	2 815 225,71	2 820 440,79
Tuet ja avustukset				
Liiketoiminnan muut tuotot		1 781,00		1 781,38
Kunnan toimintatuotot yhteensä	74 132 898,00	73 575 150,00	17 909 533,36	19 351 987,09

Liite 7: Verotulojen erittely

	2022	2021
Kunnan tulovero	50 119 924,16	50 259 697,44
Osuus yhteisöveron tuotosta	6 047 461,13	5 624 008,38
Kiinteistövero	4 409 484,69	4 168 066,21
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	60 576 869,98	60 051 772,03

Liite 8: Valtionosuuksien erittely

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	29 349 461,00	27 147 447,00	29 349 461,00	27 147 447,00
Verotuloihin perustuvat valtionosuuksien tasaus	10 902 192,00	11 102 352,00	10 902 192,00	11 102 352,00
Harkinnanvarainen valtionosuus				
Opetus- ja sivistystoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet*	7 696 955,00	6 204 908,00	-1 730 867,00	-2 257 035,00
Verotulomenetysten korvaus	10 189 362,00	8 894 604,00	10 189 362,00	8 894 604,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	58 137 970,00	53 349 311,00	48 710 148,00	44 887 368,00

* Sisältää Koulutus kuntayhtymän valtionosuudet 9 427 822 € (kirjattu ky:ssä toimintatuloihin)

Liite 9: Palvelujen ostot eriteltynä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

	Kunta	
	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	40 265 624,65	38 625 417,36
Muiden palvelujen ostot	16 918 442,37	16 588 300,07
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	57 184 067,02	55 213 717,43

Liite 10: Valtuustoryhmien toimintaedellytyksien tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltyinä (Kuntal 19.2 §)

Ei liitetietoa

Liite 11: Suunnitelman mukaiset poistot

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä		
Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.		
Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmä ovat:		
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3 vuotta	tasapoisto
Rakennukset ja rakennelmat	10-50 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 %	menojäännöspoisto
Muut kiinteät rakenteet	7-20 %	menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto	3-12 vuotta	tasapoisto
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	
Noudatettu aktivointiraja on 10.000 euroa. Poistosuunnitelma on vahvistettu valtuustossa 27.5.2013		
Poistoajat ja poistoprosentit on uusissa investoinneissa alarajan mukaan 1.1.2013 alkaen		

Liite 12: Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ky				
Eläkevastuu 1.1.	5 818,00	5 945,00		
Lisäykset tilikaudella	122,00			
Vähennykset tilikaudella		127,00		
Eläkevastuu 31.12.	5 940,00	5 818,00		
Ympäristövastuu 1.1.				
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Ympäristövastuu 31.12.				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	1 882 328,00	1 789 277,00		
Lisäykset tilikaudella		93 051,00		
Vähennykset tilikaudella	38 984,00			
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	1 843 344,00	1 882 328,00		

Liite 13: Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiosta

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja-tappiot					
		Konserni		Kunta	
		2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot					
	Maa-ja vesialueiden luovutusvoitot	119 951,00	145 452,00	119 951,16	131 572,80
	Rakennusten luovutusvoitot		17 148,00		
	Muut luovutusvoitot	26 845,00	73 980,00	2 100,00	7 903,23
	Luovutusvoitot yhteensä	146 796,00	236 580,00	122 051,16	139 476,03
Muut toimintakulut					
	Maa-ja vesialueiden luovutustappiot		491,00		490,85
	Muut luovutustappiot			605,43	
	Luovutustappiot yhteensä	0,00	491,00	605,43	490,85

Liite 14: Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät					
		Konserni		Kunta	
		2022	2021	2022	2021
Satunnaiset tuotot					
	Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	0,00		
Satunnaiset kulut					
	Kaupunkin vahinkovakuutus (If vakuutusyhtiö), joka kohdistuu edellisiin vuosiin		321 858,00		321 858,66
	Satunnaiset kulut yhteensä	0,00	321 858,00	0,00	321 858,66

Liite 15: Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sis. olennaisista tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely			
		2022	2021
	Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	191 760,00	174 930,00
	Osinkotuotot muista yhteisöistä	37 657,37	27 965,89
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä			
	V-S sairaanhoitopiirin ky	96 469,00	
	V-S erityishuoltopiiri	0,00	
	Yhteensä	325 886,37	202 895,89

Liite 19 b: Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	347 988,00	347 988,00	53 671,53	53 671,53
Muut maa- ja vesialueet	11 210 430,00	11 226 358,00	9 622 949,77	9 656 737,00
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	<i>11 558 418,00</i>	<i>11 574 346,00</i>	<i>9 676 621,30</i>	<i>9 710 408,53</i>

Liite 19 c: Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-laina-saamiset	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 255 303,15	10 874 782,93	52 543,96	13 182 630,04		801 620,78		185 097,00	986 717,78
Lisäykset			1 110,00	1 110,00				29 436,30	29 436,30
Vähennykset									0,00
Siirrot erien välillä								10 000,00	10 000,00
Hankintameno 31.12.	2 255 303,15	10 874 782,93	53 653,96	13 183 740,04		801 620,78		224 533,30	1 026 154,08
Arvonlennukset									
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.									

Liite 19 d: Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tase-arvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tase-arvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ky	8 944 033,35			8 944 033,35	8 772 014,00	172 019,35
Ero johtuu peruspääoman jäsenkuntaosuuden valtiosuudesta, jonka kuntayhtymä kirjaa, peruskunta ei.						

Liite 20–22 Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus		tilikauden voitosta/tappiosta
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	
Tytäryhteisöt						
Hulmin Huolto Oy	0505992-5	100,00 %	100 %	353 594	108 759	-67 131
Kehitys Oy Kurittula	1784938-5	100,00 %	100 %	313 595	50 000	-910
Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-as.	1075661-0	100,00 %	100 %	389 757	4 893 779	-506 102
Kiinteistö Oy Telkantie 1	0248688-4	100,00 %	100 %	20 567	251 400	-9 428
Loimaan Kaukolämpö Oy	0313531-4	51,00 %	51 %	4 799 290	1 843 562	1 359 229
Kiinteistö Oy Alastaro-koti	0608415-3	60,00 %	60 %	481 617	19 905	-3 847
				6 358 421	7 167 406	771 812
Kuntayhtymät						
Lounais-Suomen Koulutus kuntayhtymä	0204023-3	45,11 %		10 328 883	1 224 488	961 784
V-S sairaanhoitopiirin ky	0828255-9	5,086 %		8 771 161	24 310 327	-1 273 612
V-S erityishuoltopiirin ky	0136167-6	5,98 %		209 479	1 386 619	20 384
Varsinais-Suomen Liitto	0922305-9	3,55 %		83 689	67 140	-2 316
				19 393 211	26 988 574	-293 760
Yhteensä				25 751 632	34 155 980	478 052

Liite 23: Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset

	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		51 857,50		37 192,30
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>51 857,50</i>	<i>0,00</i>	<i>37 192,30</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		48 793,74		42 740,25
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		1 762 726,49		1 153 652,40
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>1 811 520,23</i>	<i>0,00</i>	<i>1 196 392,65</i>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Saamiset yhteensä	0,00	1 863 377,73	0,00	1 233 584,95

Konserni		
	2022	2021
Laskennalliset verosaamiset (la)	25249,39	0,00

Liite 24: Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
Kuntarahoitukselta invest.hankkeeseen				
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	0	0,00		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	19 121,16		19 121,16	
Kelan korvaus työterveyshuollosta	222 857,31	396 631,78	222 857,31	396 631,78
Ely-keskus, maahanmuuttajat	512 168,76	196 026,51	512 168,76	196 026,51
Ely-keskus, työllistämistuet	73 317,78	71 265,82	73 317,78	71 265,82
Kuntouttava työtoiminta	18 040,92	23 338,17	18 040,92	23 338,17
V-S sairaanhoitopiirin ky	2 291 733,00	3 190 617,40	1 751 086,49	1 144 852,40
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	150 033,00	128 223,00	11 640,00	8 800,00
V-S erityishuoltopiirin kuntayhtymä	16 058,00	23 999,00		
Lounais-Suomen aluehallintovirasto	45 842,82		45 842,82	
Liedon kunta, eläinlääk.huolto ja terv.valvonta	57 641,00	21 343,00	57 641,00	21 343,00
Varsinais-Suomen pelatuslaitos		6 935,83		6 935,83
Korona-avustus		650 000,00		650 000,00
Sivukulutilien -merkkinen saldo	146 182,37	259 911,38	146 182,37	259 911,38
Muut tulojäämät	91 690,00	31 100,71	27 626,68	10 777,71
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	3 644 686,12	4 999 392,60	2 885 525,29	2 789 882,60
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	3 644 686,12	4 999 392,60	2 885 525,29	2 789 882,60

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liite 25: Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1. Lisäykset Vähennykset	41 402 113	41 402 113	41 402 113	41 402 113
Peruspääoma 31.12.	41 402 113	41 402 113	41 402 113	41 402 113
Säätiöiden ja yhdist. peruspääoma 1.1. Lisäykset Vähennykset	2 139	2 139		
Säätiöiden ja yhdist. peruspääoma 31.12	2 139	2 139		
Arvonkorotusrahassto 1.1. Lisäykset Vähennykset				
Arvonkorotusrahassto 31.12.				
Muut omat rahastot 1.1. Siirrot rahastoon Siirrot rahastosta	728 073	729 934		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	728 073	728 073		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1. Korjaukset ed. tilikaudelle	16 899 603	12 728 811	2 967 814	136 122
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-585 950	-57 175	-443 956	0
Tilikauden ylijäämä+/-alijäämä	16 313 653	12 671 636	2 523 858	136 122
	2 070 940	4 227 967	1 844 172	2 831 692
Oma pääoma yhteensä	60 516 918	59 031 928	45 770 144	44 369 928

Liite 26: Erittely poistoerosta

	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	820 319,97	874 032,91
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	820 319,97	874 032,91

Liite 27: Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

	2022	2021
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 403 580,00	5 671 446,00
Lainat julkisyhteisöiltä	145 404,00	196 988,00
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	4 548 984,00	5 868 434,00

Liite 28: Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

	2022	2021
JVK-laina Kuntarahoitus	7 000 000,00	7 000 000,00
JVK-laina OKO		
JVK-laina Nordea		
JVK-laina Danske Bank		
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	7 000 000,00	7 000 000,00

Liite 29: Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Takuuvaraus				
Vahingonkorvausvaraus				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (V-S Shp)	1 843 344,00	1 883 328,00		
Eläkevaraukset (V-S sairaanhoitopiiri)	5 940,00	5 819,00		
Muut varaukset				
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 849 284,00	1 889 147,00	0,00	0,00

Liite 30: Erittely pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä ja osakkuus – sekä muille omistusyhteisöille

	2022		2021	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		176 905,63		173 783,40
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	176 905,63	0,00	173 783,40
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		780 369,48		681 207,36
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	780 369,48	0,00	681 207,36
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	957 275,11	0,00	854 990,76

Liite 31: Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkilimiitti

Ei liitetietoa

Liite 32: Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut velat				
Liittymismaksut	2 503 493,00	2 468 651,00	64 355,00	64 355,00
Laskennallinen verovelka	260 067,00	189 732,00		
Muut velat yhteensä	2 763 560,00	2 658 383,00	64 355,00	64 355,00

Liite 33: Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivuk.jaksotukset	10 129 760,00	9 168 631,89	5 817 107,40	5 531 271,89
Muut palkkojen ja henkilösivuk.jaksotukset	827 749,00	555 089,32	827 749,38	555 089,32
Korkojaksotukset	47 379,00	50 795,76	44 420,56	42 893,76
Muut menojäämät				
Opetustoimen valtionosuuden palautus		9 842,00		9 842,00
Oripään kunta, osuus korona-avustuksesta		113 263,00		113 263,00
E-passisaldon siirto		186 277,20		186 277,20
Turun kaupunki, palo- ja pelatustoimi	92 056,00		92 055,93	
Ostoveloista siirtovelkoihin lainat,eläkevak.	1 095 441,00	1 208 657,72	1 095 441,51	1 208 657,72
Muut menojäämät	1 375 422,00	2 462 635,24	1 653,17	2 851,24
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	13 567 807,00	13 755 192,13	7 878 427,95	7 650 146,13
Siirtovelat yhteensä	13 567 807,00	13 755 192,13	7 878 427,95	7 650 146,13

8.6 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liite 34: Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin ja velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita

Ei liitetietoa

Liite 35-37 Vakuudet

Ei liitetietoa

Liite 38: Leasingvastuiden yhteismäärä

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa 2041 asti	4 034 671	5 087 636		
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	607 854	406 651		
- sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingvastuut yhteensä	16 231 751	11 366 441	15 775 998,97	10 962 935,42
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 589 328	1 009 455	1 280 674,03	847 865,35
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	15 431 628	14 658 586	15 431 628,52	10 548 231,17
Yhteensä	20 266 422	16 454 077	15 775 998,97	10 962 935,42

Liite 39: Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			1 971 902,53	2 760 403,00
Jäljellä oleva pääoma			1 087 636,93	1 844 537,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 003 944	1 003 944	1 003 944,00	1 003 944,00
Jäljellä oleva pääoma	586 502	637 822	586 502,58	637 822,00
Takauksista erillinen liite				
Konsernin osalta tietoa ei ole lisätty taulukkoon; tyttärien ja kuntayhtymien tiedot puutteelliset.				

Liite 40: Muut kunnan antamat vastuusitoumukset

	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	118 313 622,00	111 497 360,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	68 419,00	73 037,00

Liite 41: Muut kuntaa koskevat taloudelliset vastuut

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Sopimusvastuut/ Muut vastuut				
Sitoumukset avustukseen				
27.12.2020 §17	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut				
velvoitteet *				
Johdannaissopimukset/Koronvaihtosopimukset				
758033,8.1.2007 kiinteäkorko 4,32%, voimassa				
Nimellisarvo 31.12.2022	324 324,00	405 405,00	324 324,00	405 405,00
Markkina-arvo 31.12.2022	-10 716,00	-51 428,00	-10 716,00	-51 428,00
Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiiri:				
Pohjola Pankki				
Nimellisarvo 31.12.2020				
Markkina-arvo 31.12.2020				
Nimellisarvo 31.12.2021 (5333333,33/5,086%) kiint. 2,85 %		271 253,00		
Markkina-arvo 31.12.2021 (-381689,01/5,086%)		-19 412,70		
Nimellisarvo 31.12.2021 (20000000/5,086%) kiint. 1,60 %		1 017 200,00		
Markkina-arvo 31.12.2021 (-609813,58/5,086%*)		-31 015,12		
Kuntarahoitus				
Nimellisarvo 31.12.2021 (20000000/5,086%) kiint. 2,50 %		1 017 200,00		
Markkina-arvo 31.12.2021 (-7338282,21/5,086%)		-373 225,03		
Nimellisarvo 31.12.2020 (30000000/5,086%) kiint. 1,64%				
Markkina-arvo 31.12.2020 (-342615/5,086%)				
Nimellisarvo 31.12.2021 (30000000/5,086%) kiint. 1,55 %		1 525 800,00		
Markkina-arvo 31.12.2021 (-4106347,54/5,086%)		-208 848,84		
Nimellisarvo yht.	0,00	3 831 453,00		
Markkina-arvo yht.	0,00	-613 088,99		
* Kokoelmaa ei saa hajottaa maantieteellisesti eri paikkoihin. Sille on järjestettävä yhteinäiset näyttely/museotilat, johon yleisöllä on vapaa pääsy väh. 2krt/viikko				

8.7 HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liite 42: Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön lukumäärä 31.12.2022		
	2022	2021
Kaupunginhallitus	59	52
Hyvinvointilautakunta	507	496
Sivityslautakunta	387	383
Elinympäristölautakunta	108	102
Vesi -liikelaitos	13	14
Yhteensä	1 074	1 047

Liite 43: Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	48 684 738,51	46 348 568,31
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	18 962,79	19 150,90
Henkilöstökulut yhteensä	48 703 701,30	46 367 719,21

Liite 44: Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja puolueelle/ puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2022	2021
Keskustan Loimaan kunnallisjärjestö	6 066,08	7 532,00
Vasemmistoliiton Loimaan kunnallisjärjestö	2 476,26	3 512,51
Loimaan Kokoomus ry	2 123,13	3 116,27
Alastaron Kokoomus ry		37,50
Loimaan Sosialidemokraatit ry	2 087,64	1 342,51
Loimaan Perussuomalaiset	1 472,50	1 088,75
Kristillisdemokraatit Loimaa	295,00	
Loimaan Seudun Vihreät	10,00	395,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	14 530,61	17 024,54

Liite 45: Tilintarkastajien palkkiot

	2022	2021
Tilintarkastuspalkkiot	18 157,50	17 791,50
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	18 157,50	17 791,50

Liite 46: Markkinalakiin perustuva 30 d toiminta ja sen käsittely

Kilpailulain 30 d § edellyttää, että kunta tai kuntayhtymä, valtio taikka niiden määräysvaltaan kuuluva yksikkö, joka harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa tulee eriyttää kirjanpitoonsa siten, että siinä on:

-johdonmukaisesti sovellettujen ja objektiivisesti perusteltavien kustannuslaskennan periaatteiden mukaisesti eriteltynä ja kohdistettuna kaikki toimintokohtaiset tulot ja menot sekä

-lisätietona selkeä kuvaus tarkoitetun kustannuslaskennan periaatteista.

Velvollisuus eriyttämiseen on, jos taloudellisen toiminnan liikevaihto on yli 40 000 euroa. Vuoden 2020 lopulla tarkasteltiin niin tytäryhtiöiden kuin kunnan oman toiminnan osalta tehtävät, jotka saattaisivat kuulua kyseisen lain piiriin. Ainoastaan kunnan omassa toiminnassa havaittiin kilpailulain esittämää toimintaa, jota harjoitetaan vuokraustoimintana. Loimaan kaupungin harjoittama vuokraustoiminta, jota eriyttämisvelvollisuus koskee ovat: Lapidus -halli, Puosin kiinteistö, Onnela, Liikekeskus Osala ja Kuukankujan kiinteistö.

Lisäksi kunnan markkinoille tulevat tuotteet tulee hinnoitella markkinaehtoisesti. Tätä varten on Palkattu ulkopuolinen arvioija (LKV) arvioimaan kyseisten kohteiden vuokrahintatasoa.

Erittely on tehty huomioiden sisäiset ja ulkoiset erät. Sisäisissä erissä palvelujen ostoissa on kiinteistöjen ylläpitoon ja hoitoon liittyvät kustannukset vyörytetty kaupungin sopimien sääntöjen mukaisesti.

TULOSLASKELMA sisäiset ja ulkoiset erät	Tot 2021	TA 2022	Muutos	TA 2022 +muutos	Tot 2022
Toimintatuotot					
Vuokratuotot	105 007,04	177 300		177 300	188 218,46
Muut tuotot		22 200		22 200	32 837,66
Toimintatuotot	105 007,04	199 500		199 500	221 056,12
Toimintakulut				0	
Henkilöstökulut	-180,25			0	-474,79
Palvelujen ostot	-20 838,94	-56 648		-56 648	-52 232,59
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-77 808,20	-121 400		-121 400	-145 753,69
Muut toimintakulut		-400		-400	-88,17
Toimintakulut	-98 827,39	-178 448		-178 448	-198 549,24
TOIMINTAKATE	6 179,65	21 052		21 052	22 506,88
VUOSIKATE	6 179,65	21 052		21 052	22 506,88
Poistot ja arvonalentumiset	-5 238,98	-32 800		-32 800	-40 926,12
TILIKAUDEN TULOS	940,67	-11 748		-11 748	-18 419,24

ERITYTETTY TILINPÄÄTÖS LOIMAAN VESI-LIIKELAITOS

9.1.TOIMINTAKERTOMUS

OLENNAISTA TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Yleistä

Kuntalain mukaan liikelaitoksen tilikausi on kalenterivuosi. Johtokunnan on laadittava tilikaudelta erillistilinpäätös ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saatettava se kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot liikelaitoksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset tiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Liikelaitoksen erillistilinpäätös yhdistetään kunnan tilinpäätöksessä. Kuntalaissa mainitun mukaisesti liikelaitoksen tilinpäätöksen allekirjoittavat johtokunnan jäsenet ja johtaja.

Loimaan Vesi -liikelaitos on visionsa mukaisesti *laadukkaiden ja ympäristöystävällisten vesihuoltopalvelujen tuottaja nyt ja tulevaisuudessa.*

Kuntalain 67 §:n mukaan liikelaitoksella on johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa sekä vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Liikelaitoksen toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava liikelaitoksen talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista kuntalain mukaan päättää johtokunta.

Loimaan Vesi on määrävässä markkina-asemassa toimiva kunnallinen palvelulaitos, jota sitoo monet EU:n entistä tiukemmat määräykset. Näitä ovat mm. veden laatuvaatimukset niin jaettavan veden kuin jätevedenkin osalta.

Tärkein liikelaitoksen toiminnan ylläpidon työkaluista on vesihuoltolaki, jossa määritellään mm. ne velvoitteet, jotka laitoksen on vesihuoltolain mukaan täytettävä.

Olennaista toiminnassa

Loimaan Vesi pystyi vuonna 2022 tarjoamaan asiakkailleen visionsa mukaiset vesihuoltopalvelut sekä huolehtimaan vesihuollosta toiminta-alueellaan yhdyskuntakehityksen tarpeiden mukaisesti.

Covid-19 pandemian rajoituksia alettiin purkamaan alkuvuodesta 2022. Pandemian vaikutusten seurauksena yleinen hintataso jatkoi nousuaan, mutta Ukrainan sodan myötä Venäjälle asetettujen pakotteiden seurauksena, hintatason nousun lisäksi joidenkin kemikaalien saatavuus yleisesti heikentyi. Toiminnassa tarvittavat kemikaalit kuitenkin saatiin, vaikkakin hinnantarkistuksia tapahtui useasti vuoden aikana.

Edellisenä vuonna aloitettu Uuden toimisto- ja varastorakennuksen rakentaminen saatiin valmiiksi kesällä. Toimistopalvelut muuttivat uusiin tiloihin kesälomien aikana. Varaston osalta muuttoa tehtiin muiden töiden ohella, joten tavaroiden siirtoon päästiin vasta ennen vuodenvaihdetta ja siirto jatkuu edelleen. Omajohtoisena työnä aloitettiin Kirkkokallion vesitornin saneeraus. Ylävesisäiliö pinnoitettiin ja kaikki putkistot ja venttiilit uusittiin. Hanketta jatketaan myöhemmin tornin ulkopuolisin saneerauksin.

Myös edellisenä vuonna aloitetut yhteistyöhankkeet Tekniikka ja ympäristö -toimialan kanssa saatettiin päätökseen. Näitä olivat Myrskylinnan alueen vesijohdon ja jätevesiviemärin saneeraus sekä Kan-

kaankujan ja Eteläkaari itä rakentaminen. Aivan loppuvuonna Tekniikka ja ympäristötoimiala kilpailutti yhteistyöhankkeena Loimaan Veden kanssa Satakunnantien perusrakennushankkeen. Hanke aloitetaan 2023.

Vesimittarien vaihtamista EU-tyyppihyväksynnällä merkityiksi vakaustilain ja -asetuksen mukaisiksi mittareiksi jatkettiin. Vuoden 2022 aikana vaihdettiin 145 kiinteistön vesimittaria vakaustilain ja -asetuksen mukaisiin. Edelliset olivat nk. etäluettavia mittareita. Etäluettavien mittareiden osalta suurimittakaavaista vaihto-operaatiota ei vielä ole aloitettu.

Tärkeimmät investointikohteet vuonna 2022:

- Toimisto- ja varistorakennuksen rakentaminen
- Kirkkokallion vesitornin saneeraus
- Myllykylä jv saneeraus
- Alpinoja jv-pumppaamon saneeraus
- Turuntie 31 vj. saneeraus
- Kankaankujan ja Eteläkaari itään vj + jv rakentaminen
- Virttaan toiminta-alueen viemäröinti, suunnittelu
- Myrskylinnan alueen vj + jv saneeraus
- Inkiläntien vesijohto rakentaminen
- Sulajoen vedenottamo saneeraus

Uutta runkovesijohtoa rakennettiin seuraavasti:

- Inkilä \varnothing 63 330 m
- Inkilä \varnothing 50 1300 m
- Kaapelitie \varnothing 50 60 m.

Rakennetut runkovesijohdot yhteensä 1690 m

Runkovesijohdon kokonaispituus on 762 km.

Runkovesijohtoa saneerattiin Turuntiellä/Novida 250m ja Kirkkokallion vesitornilla 70 m.

Yleisöviheen johdosta Metsämaalla uusittiin vuotava vesijohto Koenjoen alituksen kohdalta.

Uutta runkoviemäriä rakennettiin seuraavasti:

- Vanha Alastarontie \varnothing 63 490 m paineviemäriä
- Kaapelitie \varnothing 50 60 m viettoviemäriä

Rakennetut jätevesiviemärit yhteensä 550 m.

Runkoviemärien kokonaispituus on 294 km.

Runkoviemäriä saneerattiin Myllykylän alueella 1052 m. Saneeratut jätevesikaivot yhteensä 36 kpl.

Jätevesipumppaamoista saneerattiin Alpinojan ja Saunapolun jätevesipumppaamot.

Kiinteistöjen vesijohtoja korjattiin 20 (2021 korjattu 16) kohteessa ja runkovesijohtoja 15 (22) kohteessa.

Vuonna 2022 laskutetun veden määrä oli 1 075 139 m³ ja laskutetun jäteveden määrä oli 671 336 m³.

Keskuspuhdistamoon vastaanotettu ja siellä käsitelty sakokaivo- ja umpisäiliölietemäärä oli vuonna 2022 yhteensä 4714 m³ (vuonna 2021 yhteensä 5 171 m³).

Suomen Asiakastieto Oy:n tiedotteen 05.01.2023 mukaan lakimuu- tos vähensi maksuhäiriöisten henkilöiden määrää. Vuoden 2022 lo- pussa maksuhäiriömerkintä oli Asiakastiedon mukaan 366 600 suo- malaisella yksityishenkilöllä ja 39 600 yrityksellä. Maksuhäiriöisiä henkilöitä oli 22 700 vähemmän kuin vuosi sitten. Henkilöt saivat vuoden aikana yhteensä 1,8 miljoonaa uutta maksuhäiriömerkintää kokonaismäärän kasvaessa 5 prosentilla.

Maksuhäiriöiden suuri määrä näkyi edelleen myös Loimaan Vesi - liikelaitoksen toiminnassa mm. saatavien perintänä. Loimaan kau- pungin päätöksen mukaisesti Loimaan Veden saatavien seurannan ja perinnän hoitaa Suomen Kuntaperintä Oy, jolle annettiin kerto- musvuonna 1234 maksamatonta laskua perittäväksi. Suomen Kunta- perintä Oy lähetti 64 uhkaa tonttivesijohdon sulkemiseksi. Tonttive- sijohtoja jouduttiin sulkemaan kolme kappaletta, joista kaksi avattiin maksusuorituksen jälkeen. Laskujen perintä työllistää myös huomata- tavasti laitoksen omaa toimistohenkilökuntaa, vaikka varsinainen pe- rintä onkin ulkoistettu.

Loimaan Veden verkostoihin liittymiseksi solmittiin kertomusvuonna 18 liittymissopimusta, joista pelkästään jätevesiverkostoon liittyviä oli 0. Kiinteistöjen omistajanvaihdosten myötä asiakkuuksia vaihtui 162 (vuonna 2021 määrä oli 195). Edellä mainitun perusteella voi todeta liittymissopimuksia solmitun yhteensä 180.

Yhteistyötä naapurikuntien kanssa toteutettiin laadittujen sopimusten perusteella. Ypäjän kunta toimitti jätevedet Loimaan keskuspuhdistamolle. Lisäksi Ypäjälle toimitettiin talousvettä pienessä määrin. Par- ravahan Vesi Oy:lle myytiin vettä Uutilan vedenottamosta.

Loimaan kaupunki uudisti strategiansa loppuvuonna 2022 ja joka huomioitiin vuoden 2023 talousarvion laadinnassa.

Olennaista taloudessa

Tuloslaskelman 2022 mukaan Loimaan Vesi -liikelaitoksen tilinpää- tös muodostui alijäämäiseksi. Tulot alittivat budjetoidun. Myös menot alittivat budjetoidun.

Loimaan Vesi on toteuttanut toimintaansa siten, että toiminnan ra- hoittaminen on ollut mahdollista omilla toimintatuloilla. Sen on jatkos-

sakin pystyttävä huolehtimaan vanhentuvista verkostoista ja laitoksista sekä samalla varmistettava uudisrakentamisen vaatimat vesihuoltopalvelut.

Loimaan Vesi on ollut talousarviovuotena kilpailukykyinen verrattaessa sitä taloudellisessa mielessä muihin maamme vesihuoltolaitoksiin. Loimaan Vesi -liikelaitoksen taksat ovat vuonna 2022 olleet valtakunnan keskitason alapuolella. Vesilaitosmaksujen vertailu ilmenee oheisesta liitteestä (liite 1). Laitokseen liittymisprosentti on kärkeä käyttöveden osalta, ollen lähes 100.

Merkittävin yksittäinen talouden menoerä on keskusjätevedenpuhdistamon leasingmaksu. Loimaan Vesi varautui taloudenpidossaan vuosia uuden keskusjäteveden puhdistamon toteutukseen. Em. käyttämätöntä edellisten vuosien ylijäämää on mahdollista kohdistaa tulevina vuosina osin myös uusiin tulevien vuosien investointien toteutukseen.

Tilinpäätöksen ollessa jonkin verran negatiivinen tilikauden voidaan katsoa toteutuneen miltei suunnitellusti ja liikelaitoksen hyvä taloudellinen tilanne säilyy toistaiseksi ts. pitkän aikavälin tavoite toiminnan omavaraisuudesta säilyy. Kohdassa 7.1 on esitetty tärkeimmät talouden muutokset talousarvioon nähden. Myydyn veden määrä tulee tulevaisuudessa laskemaan sekä korjaus- ja investointikustannukset nousemaan. Ja jos suunnitellut lähivuosien investoinnit toteutuvat, on edellisten vuosien ylijäämä nopeasti käytetty. Tämä tuo paineita taksakorotuksiin ja uusien taksojen käyttöönottoon sekä toiminnan tehostamiseen.

Sisäinen valvonta

Sisäistä valvontaa on toteutettu aiempien vuosien tapaan jatkuvana toimintana. Sisäinen valvonta on jakautunut sisäiseen tarkkailuun, sisäiseen tarkastukseen ja luottamushenkilöiden suorittamaan seurantaan.

Sisäisessä tarkkailussa on seurattu toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä käyttösuunnitelman ja investointiohjelman toteutumista. Viranhaltijat ovat pitäneet päätöspöytäkirjaa päätöksistään, jotka ovat olleet sisäisessä ja luottamushenkilöiden tarkkailussa. Taloutta ja toimintaa on tarkasteltu osavuosikatsauksissa.

Sisäisessä tarkastuksessa laskujen tarkastajat ja hyväksyjät ovat varmistaneet, että tositteet ovat muodollisesti ja asiallisesti oikeita, että tavara, työsuoritus tai muu palvelu on saatu ja että tositteessa on oikea tilimerkintä. Irtain käyttöomaisuus on luetteloitu. Hankinnoissa on noudatettu erityisalojen hankintalakia. Hankinnoista on tehty asianmukaiset päätökset. Tilintarkastajat ovat suorittaneet virallisen tarkastuksen.

Johtokunnan puheenjohtaja ja jäsenet, kuten myös kaupunginhallituksen edustaja, ovat osaltaan mm. kokous- ja koulutusaineiston myötä suorittaneet seurantaan niin liikelaitoksen toiminnan kuin taloudenkin osalta.

Riskienhallinta

Loimaan Vesi on toteuttanut riskienhallinnan tarkastelua valmiussuunnittelussa ja laitosten riskikohteiden kartoituksessa. Laitokselle on laadittu WSP (Water Safety Plan), jossa on kartoitettu puhtaan veden hankinnan ja jakelun riskit. Kaikille vedenottoamaille on rakennettu valmiudet desinfiointiin nopeaan aloittamiseen.

Kiitokset

Viime vuodet ovat sisältäneet merkittävää epävarmuutta Covid-19 viruksen aiheuttaman pandemian vuoksi. Vaikka pandemian rajoituksia alettiin purkamaan nopeasti heti vuoden alusta, otettiin toiminnassa silti huomioon laitoksen henkilökunnan suojaaminen virustartunnoilta huoltovarmuuskriittisellä toimialalla.

Osaava ja motivoitunut henkilöstö on selviytynyt välillä hyvinkin tiukasta työtilanteesta kiitettävästi. Pienessä organisaatiossa henkilökunnan hyvä yhteishenki on monella tavalla ratkaisevassa roolissa. Kiitän Loimaan Veden henkilökuntaa Loimaan vesihuollon hyväksi tehdystä ansiokkaasta työstä. Kiitän myös johtokuntaa, joka on päätöksillään tukenut vesihuollon toteutusta asiakkaiden parhaaksi.

Kimmo Virta
johtaja

1.1 Loimaan Vesi -liikelaitoksen johtokunta ja henkilökunta

Loimaan Veden toimintaa ohjaa ja valvoo johtokunta.

Loimaan kaupunginvaltuuston 27.09.2021 hyväksymän hallintosäännön muutoksen mukaan Loimaan Vesi -liikelaitoksen johtokunta toimii hallituksen alaisena johtokuntana.

Johtokunnassa on 6 jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä.

Johtokunnan jäsenet *Varajäsenet*

Puheenjohtaja:

Helin Mika Haapanen Marjut

Varapuheenjohtaja:

Punki Henriikka Arvola Tuija-Maija

Heilala Teemu

Koivisto Juho 14.11.2022 saakka

Mutala Mika 14.11.2022 alkaen

Kannisto Katriina

Kannisto Kimmo

Repo Teijo

Ojala Jouni

Vuorinen Annareeta

Aronoja Esa

Johtokunnan kokouksiin ovat osallistuneet lisäksi:

Ek-Marjamäki Teija

kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Leppäjoki Kari

kaupunginhallituksen edustaja

Virta Kimmo

johtaja

Lehto Tiina

palvelusihteeri

Kertomusvuoden aikana Loimaan Veden johtokunta on pitänyt 5 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 51 asiaa.

Loimaan Veden henkilökunta vuonna 2022:

Ahonen Ari

työpäällikkö

Erkkilä Timo

putkiasentaja

Hakala Armi

palvelusihteeri

Heikkilä Tomi

vesilaitoksenhoitaja 10.06.2022 saakka

Holkeri Simo

vesilaitoksenhoitaja

Häyhä Antti

vesilaitoksenhoitaja

Karinen Esko

putkiasentaja 31.05.2022 saakka (eläkkeelle)

Lehto Tiina

palvelusihteeri

Nurminen Jari

putkiasentaja

Pakkanen, Ville

putkiasentaja

Rasi Juha

työnjohtaja/tiimivastaava

Rinne Hannu

vesilaitoksenhoitaja

Saikkonen Toni

vesilaitoksenhoitaja 14.12.2022 alkaen

Silvennoinen Marko

vesilaitoksenhoitaja

Virta Kimmo

johtaja

Vakinaisen henkilökunnan keski-ikä vuoden 2022 lopussa oli n. 54,3 vuotta.

1.2 Valtuuston päättämät liikelaitokselle asetetut toiminnan ja talouden tavoitteet 2022 ja niiden toteutuminen

1.2.1 Toiminnan tavoitteet 2022

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisten talousveden laatuvaatimusten täyttäminen.

Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 18.12.2009 myöntämän jäteveden johtamisluvan mukaisten ehtojen täyttäminen (keskuspuhdistamo).

1.2.2 Toiminnan tavoitteiden toteutuminen 2022

Loimaan Vesi täytti sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaiset talousveden laatuvaatimukset.

Loimaan Vesi täytti keskuspuhdistamon osalta Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 18.12.2009 myöntämän jäteveden johtamisluvan mukaiset ehdot.

1.2.3 Talouden tavoitteet 2022

Loimaan Veden taloutta tulee hoitaa vuonna 2022 siten, että pitkällä aikavälillä on mahdollista kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit, operatiiviset kustannukset sekä toimitilojen leasing-vuokrakustannukset.

Loimaan Veden taloudelliseksi tavoitteeksi asetetaan kaupungille maksettava 0,0 %:n suuruinen korvaus peruspääomasta 3 977 464,37 euroa, joka vuodelle 2022 tulee olemaan 0,00 euroa.

Vuotuiset investointimenot ovat enintään 1 985 000 euroa.

1.2.4 Talouden tavoitteiden toteutuminen 2022

Loimaan Veden tilikausi muodostui alijäämäiseksi.

Loimaan Vesi maksoi vuonna 2022 Loimaan kaupungille peruspääomasta 3 977 464,37 € tuottoa 0,0 % eli 0,00 €.

Vuotuiset investoinnit ovat olleet noin 1 421 435 euroa. Investointien alittuminen budjetoidusta johtui kaupungin teknisen toimen kanssa yhteistyössä tehtävien hankkeiden aloituksen siirtymisestä vuodelle 2023.

Loimaan Vesi on toteuttanut kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet edellä esitetyn mukaisesti.

1.3 Johtokunnan päättämät sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet 2022

1.3.1 Toiminnan tavoitteet 2022

Laskuttamattoman veden määrä on alle 16 %. (vuonna 2020 24 %)

Kypsytyskentän (maanparannusaineen valmistus Kirveskallion kompostointialueella) täyttöaste elokuussa on enintään 20 % (vuonna 2021 10 %).

1.3.2 Toiminnan tavoitteiden toteutuminen 2022

Laskuttamattoman veden määrä oli 26,15 % (23,71 % vuonna 2021).

Kypsytyskentän (maanparannusaineen valmistus Kirveskallion kompostointialueella) täyttöaste elokuussa oli 30 %.

1.3.3 Talouden tavoitteet 2022

Tilikausi muodostunee ylijäämäiseksi. Investointeja kohdennetaan toimisto- ja varastorakennuksen rakentamiseen ja mahdollisimman paljon verkostosaneerauksiin.

1.3.4 Talouden tavoitteiden toteutuminen 2022

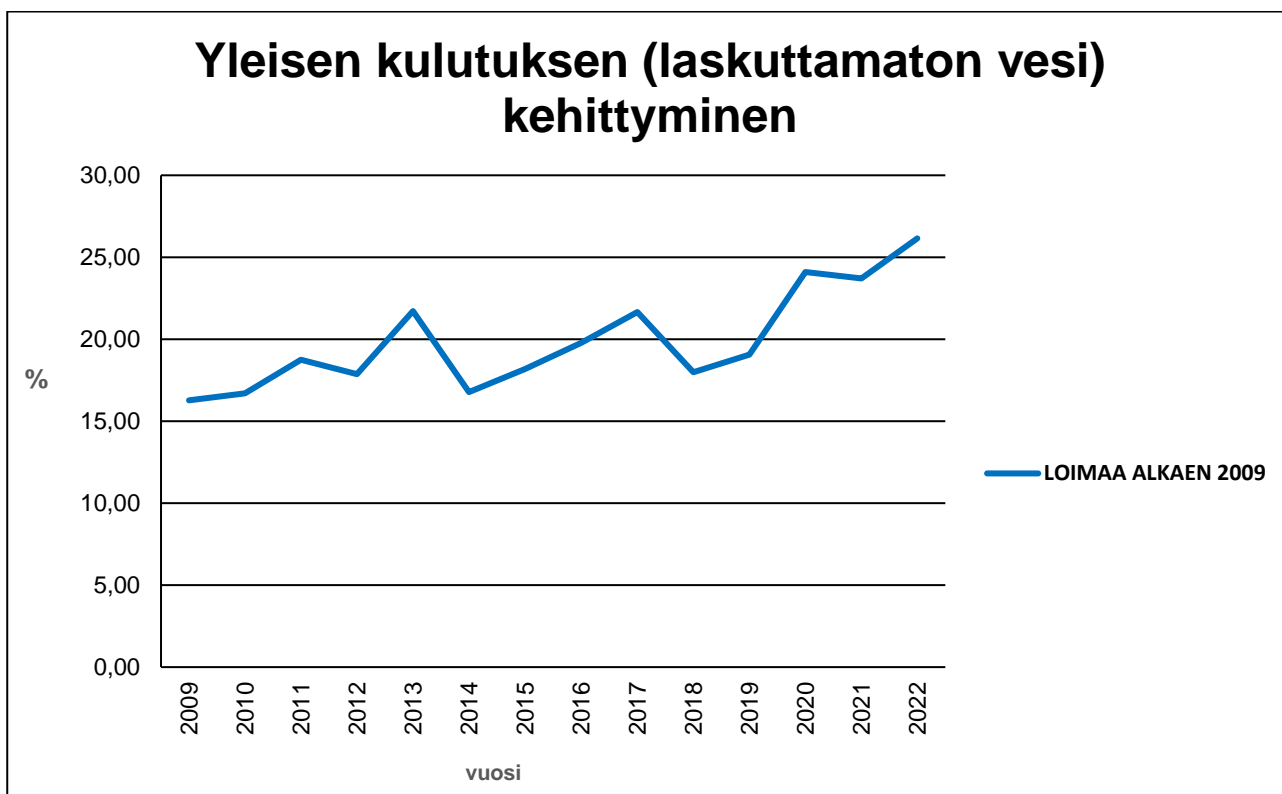
Liikelaitoksen tilikauden alijäämä on noin -125 497 euroa.

Merkittävät poikkeamat talousarvioon nähden on kerrottu kohdassa 7.1.

Toimisto- ja varastorakennuksen rakentaminen valmistui. Verkostosaneerausta on toteutettu suunnitteluin ja toteutuksin.

Loimaan Vesi on toteuttanut johtokunnan asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet edellä esitetyn mukaisesti.

1.4 Laskuttamattoman vedenkulutuksen muutoksen seuranta

Vuotovesi tai laskuttamaton vesi (Non-Revenue Water, NRW) kuvaa veden toimituksen tehottomuutta siirto- ja jakeluverkostoissa laskutettuun vesimäärään suhteutettuna. Joissakin järjestelmissä tämä voi olla hyvin merkittävä osuus koko vesituotannosta. Vuotovesiongelma maailmanlaajuisesti ja vuotovesien määrät vaihtelevat paljon (5–55 %) maittain ja alueittain.

Laskuttamaton vesi koostuu useista tekijöistä. Laskuttamattomaan veteen sisältyy Loimaalla mm. katujen, pihojen yms. asfalttitoissa tarvittava vesi, muutamien jääkenttien kasteluvesi sekä palolaitoksen käyttämä paloposteista otettu vesi ja uusien verkostojen käyttöönotossa käytetty verkostojen huuhteluvesi. Suurimpana laskuttamattoman veden arvoa nostavana voinee kuitenkin pitää vuotovettä.

Vesi-instituutin tutkimusjulkaisun, Vesijohtomateriaalien vauriot ja käyttöikä suomessa, mukaan *keskimääräinen laskuttamattoman veden määrä keskisuurissa laitoksissa on 17,9 %*. *Jakelu ja tonttijohtojen on todettu aiheuttavan n. 90 % vesijohtoverkon vuodoista.*

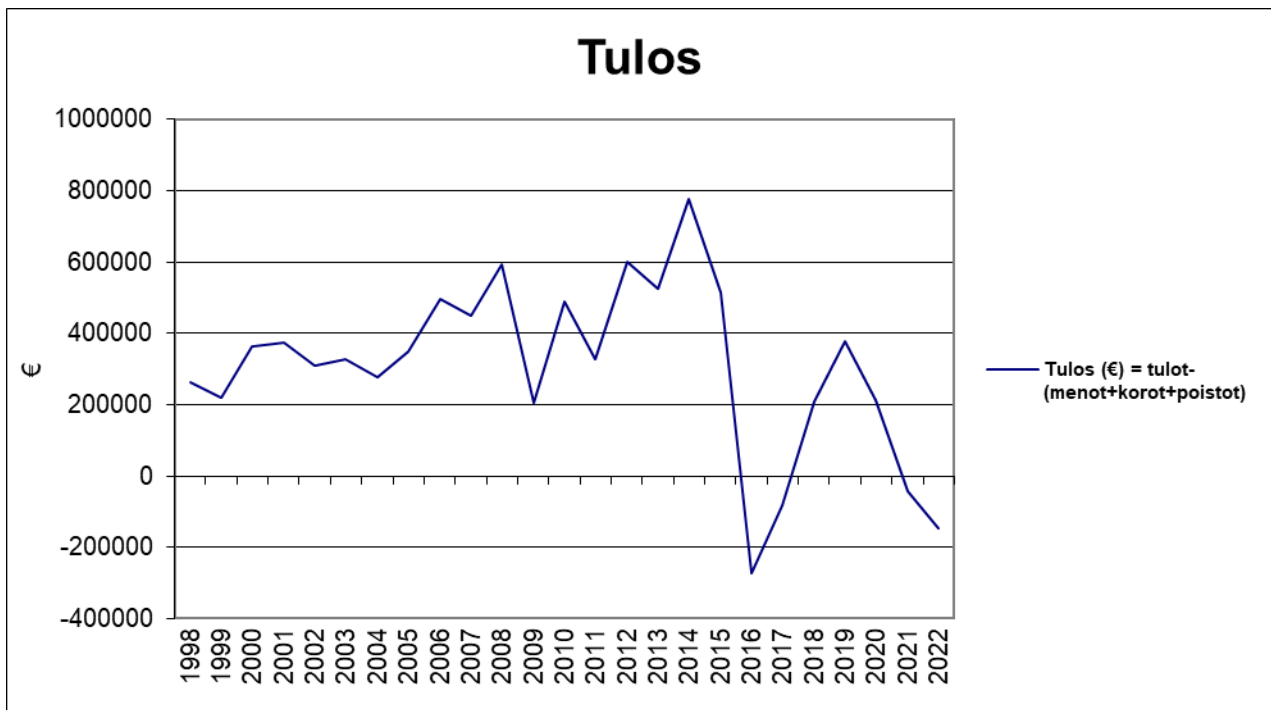
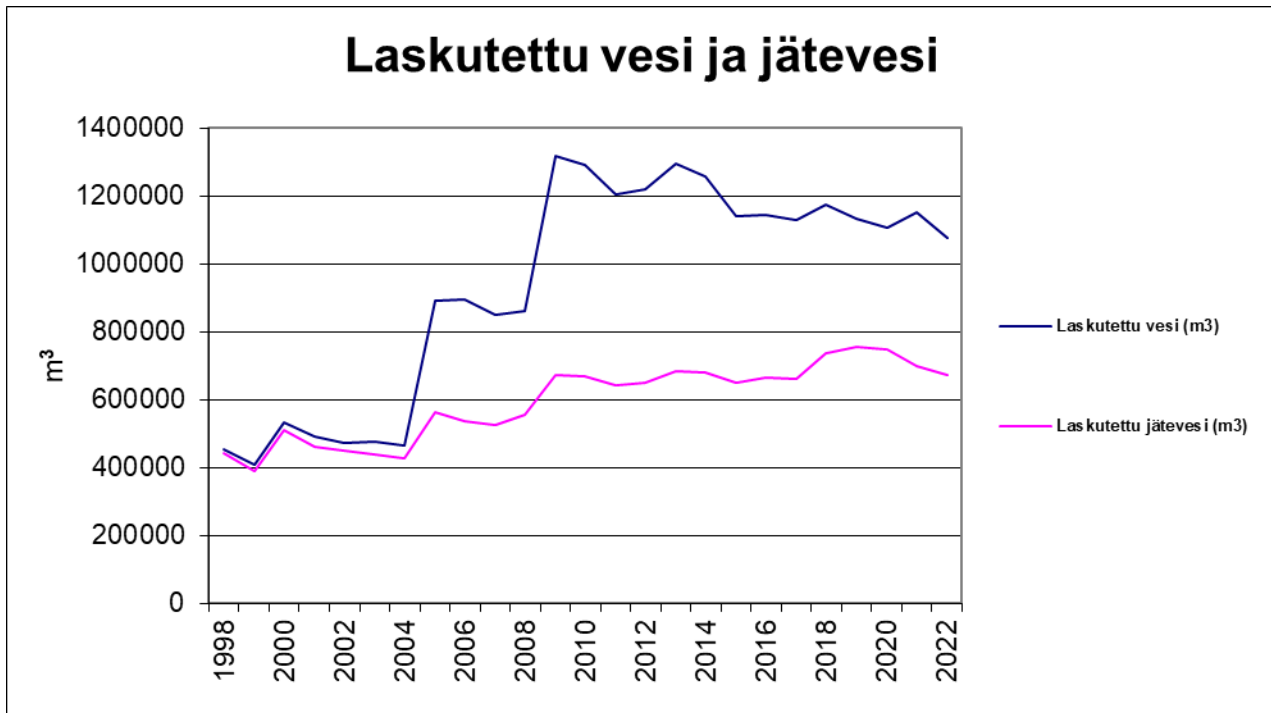
Vesi- ja viemärlaitosyhdistyksen tunnuslukujärjestelmässä on mainittu, että *hyvän tunnusluvun suositusarvona on pidetty 10 %*. *Käytännössä suositusarvon saavuttaminen on useille vesihuoltolaitoksille hyvin vaikeaa. Varsinaista toimenpiderajaa ei kirjallisuudessa esiinny, mutta sellaisena voitaisiin pitää esimerkiksi 20–25 %*.

Vesilaitosyhdistyksen julkaisussa *Välttämätön vesi* vuodelta 2012 mainitaan vesilaitosten tuottamasta verkostoon pumpatusta talousvedestä jäävän laskuttamatta 18,4 %.

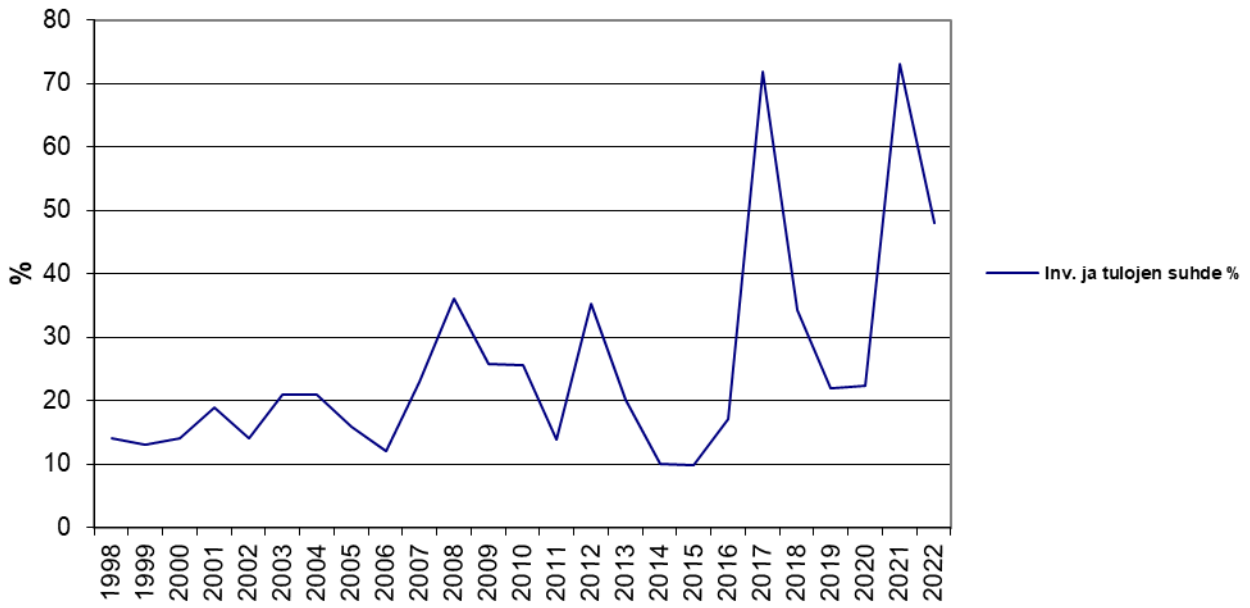
Loimaan Veden jakeluverkoston kautta johdetun laskuttamattoman veden määrä suhteessa pumpattuun vesimäärään vuonna 2022 oli 26,15 % (2021 luku oli 23,71 %), jota lukua voidaan pitää tyydyttävänä.

Kertomusvuoden aikana Loimaan Vesi korjasi kiinteistöjen tonttijohtoja ja runkovesijohtoja yhteensä 35 kohteessa (vuonna 2021 kohteita oli 38).

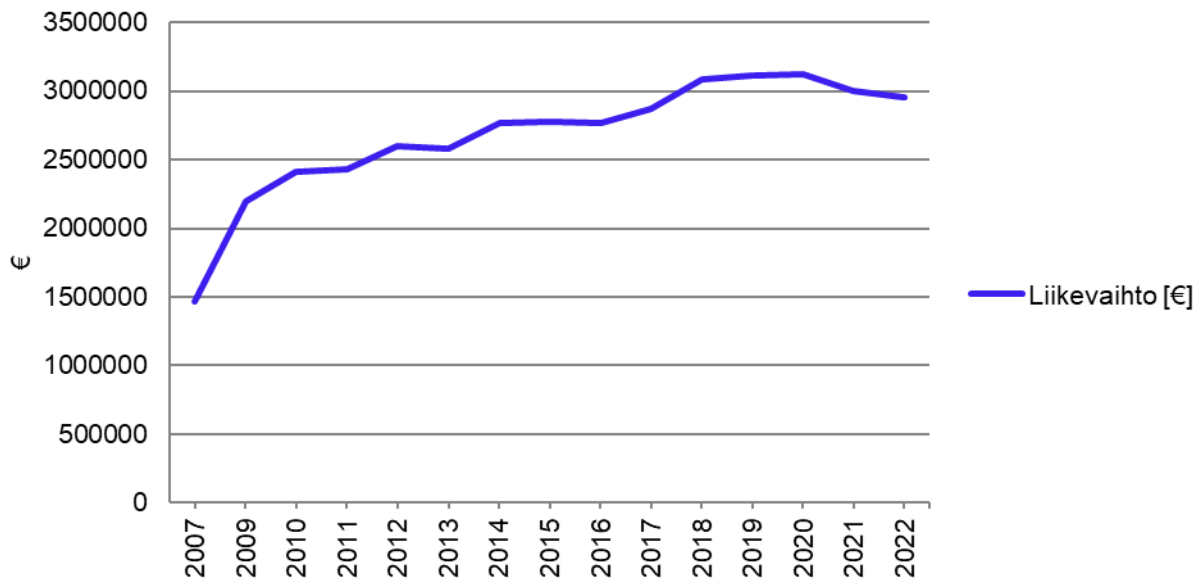
1.5 Tiettyjen mittarien muutoksen seuranta

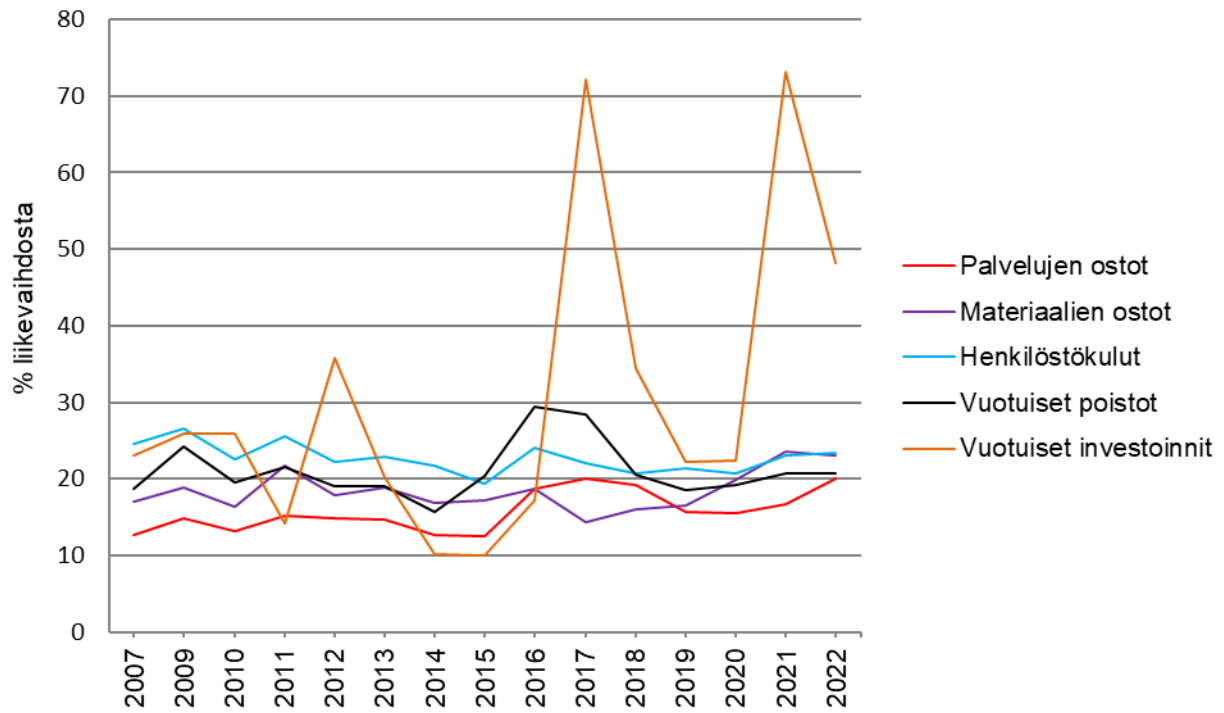
Investointien ja tulojen suhde

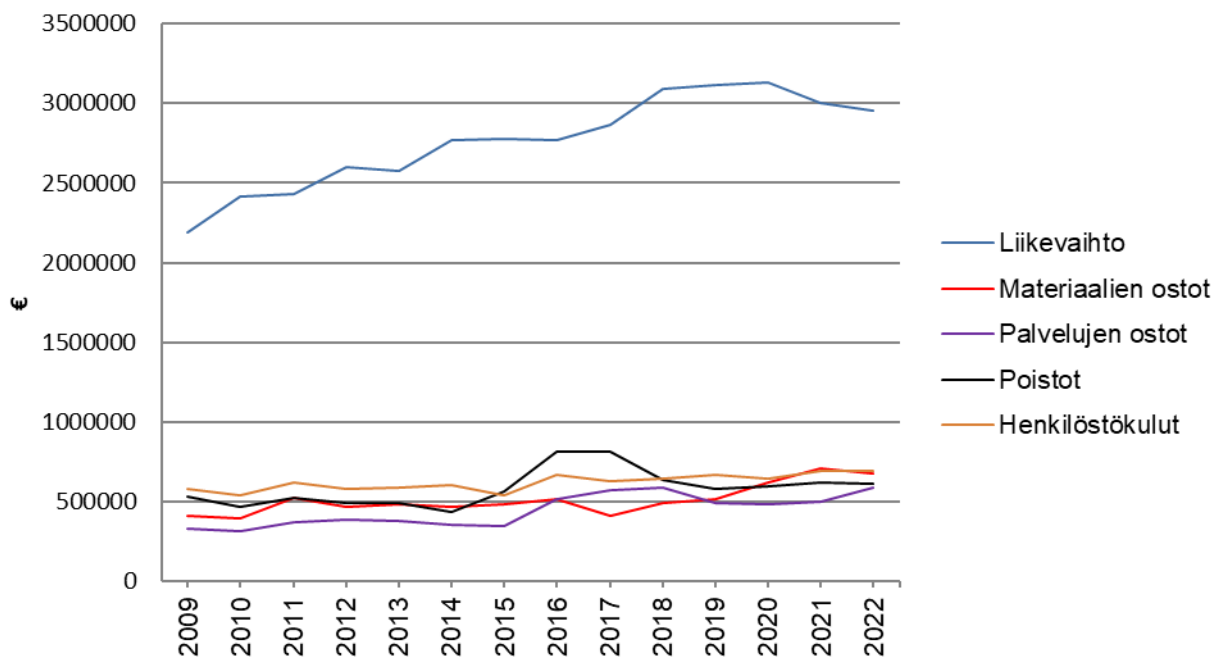
Liikevaihdon kehitys

Tasapainotetun mittariston arvoja

Liikevaihto, merkittävimmät menot sekä poistot 2009-2022

1.6. Laskennallinen veden ja jäteveden hinta vuonna 2022

Veden käyttömaksu (euroa/m ³ , alv. 24 %)	1,39
Jäteveden käyttömaksu (euroa/m ³ , alv. 24 %)	2,80

	<u>2022</u>
Laskutettu vesi (m ³)	1075139
Laskutettu jätevesi (m ³)	671336

	vesi (€)	jätevesi (€)
Hallinto	157 427	157 427
Vedenottamot	303 620	
Vesijohtoverkosto	427 155	
Viemäriverkosto ja pumppaamot		730 592
Ypäjä-Loimaa siirtoviemäri		27 243
Niirinteen pienpuhdistamo		1 416
Kuivatun lietteen kompostointi		64 181
Keskusjätevedenpuhdistamo		1 028 155
Veden ja jäteveden myyntikulut	25 651	24 848
Laskutustyöt	67 296	67 296
	<u>981 149</u>	<u>2 101 159</u>
Korkokulut	-52	-52
Muut rahoituskulut	81	81
	<u>29</u>	<u>29</u>
Oppisopimuskoulutuksen koul.korvaukset		240
Muut myyntituotot	63 791	95 687
Perusmaksut	216 222	
Liittymismaksut	15 589	23 383
Sprinklerimaksut	896	
Muut rahoitustulot (korot ja viivästysmaksut)	1 265	1 265
	<u>297 762</u>	<u>120 574</u>
Yhteensä	683 416	1 980 614
Em. luvut sis. suunn. poistoja yhteensä 611753,71 euroa		
Laskennallinen hinta euroa/m ³ (alv. 0 %), vesi ja jätevesi	0,64	2,95
Laskennallinen hinta euroa/m ³ (alv. 24 %), vesi ja jätevesi	0,79	3,66

Laskennallinen veden käyttömaksu alittaa voimassa olleen käyttömaksun.
Laskennallinen jäteveden käyttömaksu ylittää voimassa olleen käyttömaksun.

9.2 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Kunnallisen liikelaitoksen tuloslaskelma

	01.01.-31.12.2022		01.01.-31.12.2021	
	euroa		euroa	
Liikevaihto	2 954 339,53		2 996 892,84	
Liiketoiminnan muut tuotot				
Muut toimintatuotot			1 781,38	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-679 381,28		-706 709,03	
Palvelujen ostot	<u>-592 312,11</u>	-1 271 693,39	<u>-501 800,40</u>	-1 208 509,43
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-553 714,79		-554 598,45	
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	-115 165,93		-117 036,00	
Muut henkilöstösivukulut	<u>-20 615,34</u>	-689 496,06	<u>-18 211,22</u>	-689 845,67
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-611 753,71		-620 394,24
Liiketoiminnan muut kulut		-530 433,06		-523 458,02
Liikevaihto-/alijäämä		-149 036,69		-43 533,14
Rahoitustuotot ja kulut:				
Muut rahoitustuotot	2 529,21		3 060,23	
Korvaus peruspääomasta				
Muut rahoituskulut	<u>-58,04</u>	2 471,17	<u>-492,50</u>	2 567,73
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä		-146 565,52		-40 965,41
Yli-/alijäämä ennen varauksia		-146 565,52		-40 965,41
Poistoeron lisäys/vähennys		21 068,72		22 824,90
Tilikauden yli-/alijäämä		-125 496,80		-18 140,51

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	-1,31 %	-0,31 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-1,13 %	-0,31 %
Voitto, %	-4,96 %	-1,37 %

9.3 TOIMINNAN RAHOITUS

Kunnallisen liikelaitoksen rahoituslaskelma

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Liikelyli-/alijäämä	-149 036,69	-43 533,14
Poistot ja arvonalentumiset	611 753,71	620 394,24
Rahoitustuotot ja -kulut	2 471,17	2 567,73
Tulorahoituksen korjaukset		-1 781,38
	<u>465 188,19</u>	<u>577 647,45</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 421 434,76	-2 197 130,09
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutu		5 024,19
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>-956 246,57</u>	<u>-1 614 458,45</u>
Rahoituksen rahavirta		
Antolainasaamisten muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	1 425 000,00	930 000,00
Saamisten muutos muilta	-111 760,22	-36 252,16
Korottomien velkojen muutos kunnalta	12 844,32	6 045,13
Korottomien velkojen muutos muilta	-162 926,49	182 983,75
Rahoituksen rahavirta	<u>1 163 157,61</u>	<u>1 082 776,72</u>
Rahavarojen muutos	206 911,04	-531 681,73
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	559 307,47	352 396,43
Rahavarat 1.1.	352 396,43	884 078,16
	<u>206 911,04</u>	<u>-531 681,73</u>

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-2.413.712	-2.791.708
Investointien tulorahoitus, %	32,73 %	26,43 %
Lainanhoitokate	-	-
Kassan riittävyys, pv	52 pv	28 pv
Quick ratio=maksuvalmiussuhde	5,81	6,13
Current ratio=käyttöpääomasuhde	5,81	6,13

9.4 TASETARKASTELU

Kunnallisen liikelaitoksen tase

	2022 SALDO 31.12 euroa	2022 AVAUSTASE euroa
TASE		
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	8 372	8 372
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 032 522	7 314 047
Koneet ja kalusto	74 250	101 602
Ennakkomaks. ja keskener. hankinn.	3 044 359	1 925 801
Sijoitukset		
Muut saamiset	77 510	77 510
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	278 658	150 963
Saamiset kunnalta	2 500 000	3 925 000
Muut saamiset	17 530	33 002
Siirtosaamiset	721	1 184
Rahat ja pankkisaamiset	559 307	352 396
VASTAAVAA	13 593 230	13 889 878

	2022	2022
	SALDO 31.12	AVAUSTASE
	euroa	euroa
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	3 977 464	3 977 464
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	8 827 323	8 827 323
Tilikauden yli-/alijäämä	-125 497	
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	270 859	291 928
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Muut velat	64 355	64 355
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	1 244	500
Ostovelat	194 672	363 348
Korottomat velat kunnalta	264 454	251 610
Muut velat	6 999	188
Siirtovelat	111 356	113 161
VASTATTAVAA	13 593 230	13 889 878

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuus, %	95,28 %	94,29 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	21,73 %	26,43 %
Kertynyt ylijäämä, 1.000 €	8.702	8.827
Lainakanta 31.12., 1.000 €	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1.000 €	10.803	8.935
Lainasaamiset 31.12., 1.000 €	0	77,5

9.5 KOKONAISTULOT JA –MENOT 2022

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta.

Tulot	euroa	%	Menot	euroa	%
Varsinainen toiminta	2 956 869	100	Varsinainen toiminta	2 491 681	64
Toimintatuotot	2 954 340	100	Toimintakulut	2 491 623	64
Verotulot	0	0	- valmistus omaan käyttöön	0	0
Valtionosuudet	0	0	Korvaus peruspääomasta	0	0
Korkotuotot	0	0	Korkokulut	0	0
Muut rahoitustuotot	2 529	0	Muut rahoituskulut	58	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	Tulorahoituksen korjauserät	0	0
Investoinnit	0	0	Investoinnit	1 421 435	36
Rahoitusosuudet			Investointimenot	1 421 435	36
investointimenoihin	0	0	Investointitulot	0	0
Pys.vast.hyöd luovutustulot	0	0	Rahoitustoiminta	0	0
Rahoitustoiminta	0	0	Antolainasaamisten		
Antolainasaamisten			vähennykset	0	0
vähennykset	0	0	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0	Oman pääoman lisäykset	0	0
Oman pääoman lisäykset	0	0	Kokonaistulot	2 956 869	100
Kokonaistulot	2 956 869	100	Kokonaismenot	3 913 115	100
Täsmäytys:					
Kokonaismenot-kokonaistulot	956 247				
Muut maksuvalmiuden muutokset- rahavarojen muutos	956 247				

9.6 JOHTOKUNNAN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Loimaan Vesi -liikelaitoksen vuoden 2022 tilikauden tulos on alijäämäinen -125 496,80 €. Loimaan Vesi -liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden alijäämä siirretään taseen kohtaan oma pääoma / edellisten tilikausien yli-/alijäämä.

9.7 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Käyttötalousosa

	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	2 022	2 022	2 022
Liikevaihto	3 136 300	2 954 340	181 960
Materiaalit ja palvelut	-1 174 700	-1 271 693	96 993
Henkilöstökulut	-787 300	-689 496	-97 804
Poistot ja arvonalentumiset	-684 700	-611 754	-72 946
Liiketoiminnan muut kulut	-508 300	-530 433	22 133
Liikeyli-/alijäämä	-18 700	-149 037	130 337
Rahoitustuotot ja -kulut	2 600	2 471	129
Yli-/alijäämä ennen sat. eriä	-16 100	-146 566	130 466
Yli-/alijäämä ennen varauksia	-16 100	-146 566	130 466
Poistoerän lisäys/vähennys	21 000	21 069	-69
Tilikauden yli-/alijäämä	4 900	-125 497	130 397

Merkittävät poikkeamat talousarvioon nähden olivat;

Liikevaihto toteutui talousarviossa esitettyyn nähden noin 182 000 euroa pienempänä. Veden myynnistä saatavat tulot olivat noin 58 000 euroa talousarviossa esitettyä pienemmät. Tästä noin puolet selittyi kaupungin omien kiinteistöjen veden kulutuksen pienenemisenä. Muuten veden käyttöä vähentävät yleinen veden käytön vähenemä, kaupungin asukasluvun lasku sekä elämisen kustannustason yllättävän nousun tuoma säästöpainne. Vastaavasti myydyn veden määrän pieneneminen vaikuttaa jätevesimaksuista saataviin tuloihin, jotka olivat noin 105 000 euroa talousarviossa arvioitua pienemmät. Merkittävin poikkeama jätevesimaksutuloissa syntyi vanhalta kaatopaikalta vastaanotettavien vesien osalta. Talousarviossa oli käytetty aiempien vuosien virtausmääriä. Virtausmäärä oli kuitenkin sittemmin tarkistettu huomattavasti aiempaa pienemmäksi ja josta syystä tämän osalta tulot olivat noin 143 000 euroa arvioitua pienemmät.

Materiaalien ja palveluiden hankinnat ylittivät talousarvion noin 97 000 eurolla. Merkittävimpana yksittäisenä vaikuttajana on ennakoitua suuremmat viemäriverkoston huoltokustannukset. Myös puhdistamon ja vesijohtoverkoston huoltoon käytettiin ennakoitua enemmän varoja.

Henkilöstökulut alittivat arvion noin 98 000 eurolla (henkilöstöjärjestelyt).

Investoinnit

Loimaan Vesi -liikelaitos	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	2 022	2 022	2 022
Toimintamenot	-1 985 000	-1 421 435	-563 565
Toimintatulot			
Netto	-1 985 000	-1 421 435	-563 565

Investointimäärärahoja kohdistettiin vuonna 2022 seuraaviin investointikohteisiin:

- Toimisto- ja varastorakennuksen rakentaminen
- Kirkkokallion vesitornin saneeraus

- Myllykylä jv saneeraus
- Alpinoja jv-pumppaamon saneeraus
- Turuntie 31 vj. saneeraus
- Kankaankujan ja Eteläkaari itään vj + jv rakentaminen
- Virttaan toiminta-alueen viemäröinti
- Myrskylinnan alueen vj + jv saneeraus
- Inkiläntien vesijohto rakentaminen
- Sulajoen vedenottamo saneeraus
- Johtokartan ylläpito

Toteuttamatta jäivät seuraavat investoinnit, jotka siirrettiin vuodelle 2023:

- Satakunnantien saneeraus
- Väinämöisenkadun vesijohdon ja jätevesiviemärin saneeraus, suunnittelu

Rahoitusosa

	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	2 022	2 022	2 022
Toiminnan ja invest. rahavirta			
Toiminnan rahavirta			
Liikelyli- /alijäämä	-18 700	-149 037	130 337
Poistot ja arvonalentumiset	684 700	611 754	72 946
Rahoitustuotot ja -kulut	2 600	2 471	129
Tulorahoituksen korjauserät			0
Toiminnan rahavirta	<u>668 600</u>	<u>465 188</u>	<u>203 412</u>
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-1 985 000	-1 421 435	-563 565
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutu			0
Investointien rahavirta	<u>-1 985 000</u>	<u>-1 421 435</u>	<u>-563 565</u>
Toiminnan ja invest. rahavirta	-1 316 400	-956 247	-360 153
Rahoituksen rahavirta			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos kunnalta		1 425 000	-1 425 000
Saamisten muutos muilta		-111 760	111 760
Korottomien velkojen muutos kunn		12 844	-12 844
Korottomien velkojen muutos muil		-162 926	162 926
Muut maksuvalmiuden muutokset		<u>1 163 158</u>	<u>-1 163 158</u>
Rahoituksen rahavirta		1 163 158	-1 163 158
Rahavarojen muutos	-1 316 400	206 911	-1 523 311
Rahavarat 31.12.		559 307	-559 307
Rahavarat 1.1.		<u>352 396</u>	<u>-352 396</u>
Rahavarojen muutos	0	206 911	-206 911

9.8 TULOSLASKELMA

Loimaan Vesi -liikelaitos

Sivu 1

15.02.2023

T o t e u t u m a t

10:09:38

EUR

Ulkoinen

01.01.2022 - 31.12.2022

	Toteutuma 2022	Toteutuma 2021
TULOSLASKELMA		
LIKEVAIHTO		
MYNTITUOTOT	2.954.339,53	2.996.892,84
LIKEVAIHTO	2.954.339,53	2.996.892,84
LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT		
MUUT TOIMINTATUOTOT		1.781,38
LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT		1.781,38
MATERIAALIT JA PALVELUT		
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-679.381,28	-706.709,03
PALVELUJEN OSTOT	-592.312,11	-501.800,40
MATERIAALIT JA PALVELUT	-1.271.693,39	-1.208.509,43
HENKILÖSTÖKULUT		
PALKAT JA PALKKIOT	-553.714,79	-554.598,45
HENKILÖSTÖSIVUKULUT		
ELÄKEKULUT	-115.165,93	-117.036,00
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-20.615,34	-18.211,22
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-135.781,27	-135.247,22
HENKILÖSTÖKULUT	-689.496,06	-689.845,67
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-611.753,71	-620.394,24
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-611.753,71	-620.394,24
LIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-530.433,06	-523.458,02
LIKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	-149.036,69	-43.533,14
MUUT RAHOITUSTUOTOT	2.529,21	3.060,23
MUUT RAHOITUSKULUT	-58,04	-492,50
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	2.471,17	2.567,73
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT. ERIÄ	-146.565,52	-40.965,41
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-146.565,52	-40.965,41
POISTOERON LISÄYS/VÄHENNYS	21.068,72	22.824,90
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-125.496,80	-18.140,51

9.9 RAHOITUSLASKELMA

Loimaan Vesi -liikelaitos

Sivu 1

15.02.2023

10:11:55

EUR

T o t e u t u m a t

Ulkoinen

01.01.2022 - 31.12.2022

	Toteutuma 2022	Toteutuma 2021
--	-------------------	-------------------

RAHOITUSLASKELMA

TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA

TOIMINNAN RAHAVIRTA		
LIIKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	-149.036,69	-43.533,14
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	611.753,71	620.394,24
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	2.471,17	2.567,73
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET		-1.781,38
TOIMINNAN RAHAVIRTA	465.188,19	577.647,45
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-1.421.434,76	-2.197.130,09
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖD.LUOVUTU KÄYTTÖMAISUUDEN MYYNTIVOITOT/-		5.024,19
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖD.LUOVUTU		
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1.421.434,76	-2.192.105,90
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-956.246,57	-1.614.458,45

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
SAAMISTEN MUUTOS KUNNALTA	1.425.000,00	930.000,00
SAAMISTEN MUUTOS MUILTA	-111.760,22	-36.252,16
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS KUNN	12.844,32	6.045,13
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS MUIL	-162.926,49	182.983,75
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	1.163.157,61	1.082.776,72
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1.163.157,61	1.082.776,72
RAHAVAROJEN MUUTOS	206.911,04	-531.681,73
RAHAVARAT 31.12.	559.307,47	352.396,43
RAHAVARAT 1.1.	352.396,43	884.078,16
RAHAVAROJEN MUUTOS	206.911,04	-531.681,73

9.10 TASE

Loimaan Vesi -liikelaitos

Sivu 1
15.02.2023

T o t e u t u m a t

Ulkoinen

01.01.2022 - 31.12.2022

EUR

	Toteutuma 2022	Toteutuma 2021
TASE		
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET		
Maa- ja vesialueet	8.372,06	8.372,06
MAA- JA VESIALUEET	8.372,06	8.372,06
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		
Maa- ja vesirakenteet	3.166,54	3.725,38
Johtoverkostot ja laitteet	6.774.399,58	6.998.945,49
Muut kiinteät rakenteet ja lai	254.956,23	311.376,33
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	7.032.522,35	7.314.047,20
KONEET JA KALUSTO		
Kuljetusvälineet	74.250,05	101.601,65
KONEET JA KALUSTO	74.250,05	101.601,65
ENNAKKOMAKS. JA KESKENER.HANKIN		
Keskenräiset hankinnat		103.466,96
Keskenener.hank.muiden rak.uusha	2.193.518,65	1.388.047,62
Keskenener.han,. johtoverk. ja l	614.634,05	434.286,50
Keskenener.hank. muut kiint.rake	236.205,88	
ENNAKKOMAKS. JA KESKENER.HANKIN	3.044.358,58	1.925.801,08
AINEELLISET HYÖDYKKEET	10.159.503,04	9.349.821,99
SIJOITUKSET		
MUUT SAAMISET		
Liittymismaksut (palautettavat)	77.510,00	77.510,00
MUUT SAAMISET	77.510,00	77.510,00
SIJOITUKSET	77.510,00	77.510,00
PYSYVÄT VASTAAVAT	10.237.013,04	9.427.331,99
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYYNTISAAMISET		
Vesilaskutustili	278.657,81	150.962,70
MYYNTISAAMISET	278.657,81	150.962,70
SAAMISET KUNNALTA		
Lyhytaik.kassalainat kunnalta	2.500.000,00	3.925.000,00
SAAMISET KUNNALTA	2.500.000,00	3.925.000,00
MUUT SAAMISET		
Arvonlisäverosaamiset	17.530,42	33.002,26
MUUT SAAMISET	17.530,42	33.002,26
SIIRTOSAAMISET		
Muut siirtosaamiset muilta	721,32	1.184,37
SIIRTOSAAMISET	721,32	1.184,37
LYHYTAIKAISET SAAMISET	2.796.909,55	4.110.149,33
SAAMISET	2.796.909,55	4.110.149,33
RAHAT JA PANKKISAAMISET		
Nordea 109730-103750	559.307,47	352.396,43
RAHAT JA PANKKISAAMISET	559.307,47	352.396,43
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3.356.217,02	4.462.545,76
VASTAAVAA	13.593.230,06	13.889.877,75

T o t e u t u m a t

EUR

Ulkoinen 01.01.2022 - 31.12.2022

	Toteutuma 2022	Toteutuma 2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
JÄÄNNÖSPÄÄOMA/PERUSPÄÄOMA		
Peruspääoma	3.977.464,37	3.977.464,37
JÄÄNNÖSPÄÄOMA/PERUSPÄÄOMA	3.977.464,37	3.977.464,37
EDELLISTEN TILIK:N YLI-/ALIJÄÄMÄ		
Edellisen tilikauden yli-/alija	8.827.322,92	8.845.463,43
EDELLISTEN TILIK:N YLI-/ALIJÄÄMÄ	8.827.322,92	8.845.463,43
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		
Tilikauden yli-/alijäämä	-125.496,80	-18.140,51
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-125.496,80	-18.140,51
OMA PÄÄOMA	12.679.290,49	12.804.787,29
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET		
POISTOERO		
Poistoero	270.859,48	291.928,20
POISTOERO	270.859,48	291.928,20
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET	270.859,48	291.928,20
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
MUUT VELAT		
Liittymismaksut ja muut velat	64.355,48	64.355,48
MUUT VELAT	64.355,48	64.355,48
PITKÄAIKAINEN	64.355,48	64.355,48
LYHYTAIKAINEN		
SAADUT ENNAKOT		
Saadut ennakot muilta (l.a)	1.243,77	499,82
SAADUT ENNAKOT	1.243,77	499,82
OSTOVELAT		
Ostovelat/kierrätys	194.671,81	363.348,38
OSTOVELAT	194.671,81	363.348,38
KOROTTOMAT VELAT KUNNALTA/KY:LT		
Korottomat velat kunnalta (l.a)	264.453,84	251.609,52
KOROTTOMAT VELAT KUNNALTA/KY:LT	264.453,84	251.609,52
MUUT VELAT		
Ay-jäsenmaksujentili	149,53	188,09
Tilitettävä arvonlisävero	6.849,65	
MUUT VELAT	6.999,18	188,09
SIIRTOVELAT		
Lomapalkkajaksotus	111.173,57	104.708,25
Muut siirtovelat muille	182,44	8.452,72
SIIRTOVELAT	111.356,01	113.160,97
LYHYTAIKAINEN	578.724,61	728.806,78
VIERAS PÄÄOMA	643.080,09	793.162,26
VASTATTAVAA	13.593.230,06	13.889.877,75

9.11 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Liitetiedoissa annetaan ne tiedot, joilla tilinpäätöstä on täydennettävä oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi toiminnan tuloksesta ja asemasta.
Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteinä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot liikelaitoksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset tiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.
Vesihuoltolaitoksen tilinpäätös on julkinen asiakirja. Julkistaminen koskee myös tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen liitetietoja.

Tuloslaskelman liitetiedot

Liite 6	Liikevaihto ja muut varsinaiset toimintatuotot		
		2022	2021
Liikevaihto		2 954 340	2 996 893
Tuet ja avustukset			
Yhteensä		2 954 340	2 996 893
Liite 9	Palvelujen ostojen erittely		
		2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot			
Muiden palvelujen ostot		592 312,11	501 800,40
Palvelujen ostot yhteensä		592 312,11	501 800,40
Liite 11	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista		
Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty kaupunginvaltuuston hyväksymää poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenosta arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenet ovat:			
Aineelliset hyödykkeet			
Vedenjakeluverkosto	7 %	menojäännöspoisto	
Viemäriverkosto	7 %	menojäännöspoisto	
Koneet ja kalusto	7 vuotta	tasapoisto	
ATK- laitteet	3 vuotta	tasapoisto	
Liite 16	Erittely poistoeron muutoksista		
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos			
		2022	2021
Kotasuon vedenottamo		975,00	1 218,75
Viemäriverkko Alastaro		20 093,72	21 606,15
yhteensä		21 068,72	22 824,90

Taseen liitetiedot

	Liite 19	Aineelliset hyödykkeet	liite		
	Liite 23	Saamiset	2022	2021	
	Lyhytaikaiset saamiset peruskunnalta		2 500 000,00	3 925 000,00	

		2022	2021
Liite 24 Lyhytaikaiset siirtosaamiset			
	Muut siirtosaamiset	721,32	1 184,37
Liite 25 Oman pääoman erittely			
		2022	2021
	Peruspääoma	3 977 464,37	3 977 464,37
	Ed.tilik.ylijäämä	8 827 322,92	8 845 463,43
	Tilik.yli-/alijäämä	-125 496,80	-18 140,51
	Oma pääoma yhteensä	12 679 290,49	12 804 787,29
Liite 26 Erittely poistoerosta			
		2022	2021
	Investointivaraukseen liittyvä poistoero	270 859,48	291 928,20
	Kotasuon vedenottamo	3 900,00	4 875,00
	Viemäriverkko Alastaro	266 959,48	287 053,20
Liite 30 Velat			
	Lyhytaikaiset velat peruskunnalta	264 453,84	251 609,52
Liite 33 Siirtovelat			
		2022	2021
	Lomapalkkajaksotus	111 173,57	104 708,25
	Muut siirtovelat	182,44	8 452,72
		111 356,01	113 160,97
Liite 38 Leasingvastuiden yhteismäärä			
		2022	2021
	Seuraavalla tilikaudella maksettavat	618 523,32	484 215,48
	Myöhemmin maksettavat	10 184 115,34	8 450 591,27
	Yhteensä	10 802 638,66	8 934 806,75
Liite 42 Henkilöstön lukumäärä			
		2022	2021
		13	14
Liite 43 Henkilöstökulut			
		2022	2021
	Palkat ja palkkiot	554 524,10	558 529,49
	Henkilösivukulut		
	Eläkekulut	115 165,93	117 036,00
	Muut henkilösivukulut	20 615,34	18 211,22
	Henkilöstökorvaukset ja ja muut korjaukset	-809,31	-3 931,04
	Yhteensä tuloslaskelman mukaan	689 496,06	689 845,67
	Henkilöstökuluja aktivoitu aineellisiin hyödykkeisiin	18 962,79	19 150,90
	Yhteensä henkilöstökulut	708 458,85	708 996,57
Liite 44 Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetut luottamushenkilömaksut			
		2022	2021
	Vasemmistoliitto	193,75	287,50
	Keskusta	70,00	60,00
	Sosiaalidemokraatit	22,50	22,50
	Perussuomalaiset	50,00	35,00
	Kokoomus	25,00	32,50
	Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	361,25	437,50

9.12 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

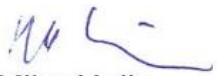
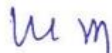
	Virallinen päiväkirja		Atk-tulosteena vuosittain	
	Virallinen pääkirja		Atk-tulosteena vuosittain	
	Tositelajit: 10 Ostolaskut			
	11 Myyntireskontrasuoritukset			
	12 Ostoreskontrasuoritukset			
	15 Tiliotekirjaukset			
	19 Muistiot			
	60 Käyttöomaisuus			
	80 Ostolaskut/kierrätys			
	90 Palkat			
	91 Populus- matkalaskut			
	200 Vesi- ja jätelaskutus			

9.13 KIRJAUSMENETELMÄ

CGI Suomi Oy/PRO ECONOMICA			
----------------------------	--	--	--

14 LOIMAAN VESI -LIIKELAITOKSEN VUODEN 2022 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Loimaalla 01.03.2023

Mika Helin
johtokunnan puheenjohtajaHenriikka Punkki
johtokunnan varapuheenjohtajaTeemu Heilala
jäsenMika Mutala
varajäsenKatriina Kannisto
jäsenKimmo Kannisto
varajäsenTeijo Repo
jäsenAnnareeta Vuorinen
jäsenKimmo Virta
johtaja

VESILAITOSMAKSUT 2022

LIITE 1

Vv-laitosmaksut sis. mahdollisen ALV 24 % 1.2.2022	Käyttö- mak- su	Liittymismaksu		Perusmaksu, mittarivuokra	
		OK- talo	Kerros- talo	OK- talo	Kerros- talo
Maksut sisältävät talousveden ja jäteveden maksut	€/m3	€	€	€/v	€/v
Eurajoen vesihuoltolaitos	4,78	2 852	3 720	30	90
Forssan vesihuoltoliikelaitos	4,81	4 000	29 500	65	560
Hangon Vesi -liikelaitos	4,60	4 278	12 834	271	4 091
Huittisten kaupunki Vesihuoltolaitos	4,84	1 911	30 591	134	268
Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy	3,96	3 906	29 295	188	1 089
Jokioisten kunnan vesihuoltolaitos	3,85	4 216	25 544	99	179
Laitilan kaupungin vesihuoltolaitos	4,88	5 900	49 000	53	373
Loimaan Vesi	4,19	2 415	23 064	41	41
Marttilan vesihuoltolaitos	4,39	7 222	57 250	138	935
Raaseporin Vesi	4,93	8 000	37 500	156	312
Rauman Vesi	5,26	4 900	13 430	69	111
Sastamalan Vesi liikelaitos	5,93	3 868	61 888	377	1 354
Someron Vesihuolto Oy	5,58	4 230	47 000	150	1 650
Turun Vesihuolto Oy	3,47	4 960	47 434	219	625
Uudenkaupungin Vesi	4,86	4 400	12 800	77	1 157
Vehmaan Vesi Oy	6,35	7 269	20 587	92	488
Keskiarvo ylläolevista	4,79	4 645	31 340	135	833
Koko maa, keskiarvo	4,78	4 190	33 726	136	1 043
Koko maa, mediaani	4,72	3 906	31 575	129	488
Koko maa, minimi	2,46	4	0	0	0
Koko maa, maksimi	7,00	16 500	100 161	435	8 357

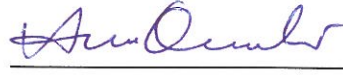
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Loimaan kaupungin tilinpäätöksen 2022 allekirjoitus

Loimaalla 27.3.2023

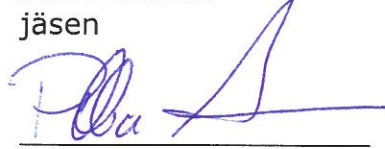
Teija Ek-Marjamäki
Puheenjohtaja

Anne Onnela
jäsen

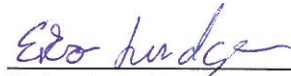
Kari Leppäjoki
jäsen

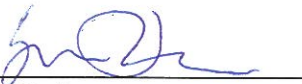
Pekka Ahokas
jäsen

Raimo Huhtala
jäsen

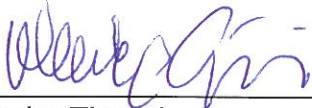
Esko Lundgren
jäsen

Sini Peltonen
jäsen

Jorma Rinne
jäsen

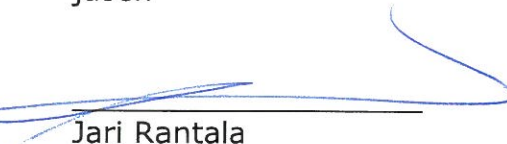
Marke Tissari
jäsen

Päivi Vanha-Perttula
jäsen

Matti Ylitalo
jäsen

Jari Rantala
jäsen

Tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus

Loimaalla 31.5.2023

KPMG Julkistarkastus Oy

Allekirjoitettu sähköisesti

Mikko Luoma, KHT, JHT

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 1 pages before this page

Dokumentet inneholder 1 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 1 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 1 sider før denne side

Detta dokument innehåller 1 sidor före denna sida

MIKKO HENRIKKI LUOMA

bac1317e-24ae-4fc4-965d-49a22af67a1d - 2023-05-31 17:49:19 UTC +03:00

BankID / MobileID - d1fe3aa0-d537-4489-8797-0f316a52bd7f - FI

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende